lachim duos vltimos. e Meū inquā meū.i.a me vera
citer tranſlatū ⁊ ſolicite emendatū.ꝓpter hoc dīc bis meū
f Inq̄ꝫ.i.dico verbū defectiuū eſt. Inq̄ꝫ pn̄tis eſt ⁊ q̄nqꝫ
futuri. g Interp̄tem.i.verū tranſlatorē.vide in opuſcu
lo de vocabulis biblie vbi exponit̄ interpres. h Vel pa-
phraſten.i.iuxta lo-
quentē. Paraphra
ſtes dr̄ qui non traſ-
fert lr̄am ex lr̄a ſed
ſenſuꝫ ex ſenſu ⁊ di-
cit̄ a pa qđ eſt iuxta
⁊ phraſtes qđ eſt lo
cutor:quaſi locutor
ſcḋm ſenſum ⁊ nō ſcḋm
lr̄am.tn̄ ꝯ hoc excu
ſat ſe hiero.dicēs ꝙ
nō eſt ꝯſcius ſe mu-
taſſe aliq̄d de hebra
ica veritate. i Cō-
iectorē.i.diuinū vel
vaticinatoreꝫ.Cōie-
ctor dr̄ interpres vl̄
in cōiecturis ꝑitus:
ſortilegus:diuinus
k Sꝫ ⁊ vos famu
las xp̄i ⁊c̄. Mirrha
id eſt vnguēto in q̄
principalis ſpecies
eſt mirrha.verſus.
Vnguentū tn̄ nar-
dū:ſꝫ nardus dr̄ ar-
bor. Eſt vnguentuꝫ
mirrhū.ſed gummi
mirrha vl̄ arbor.gl̄.
mirrha eſt amariſſi
ma ſpecies q̄ mortu
orū corꝑa cōdiūtur
Mirrhū ꝯo vnguē
tū ꝑcioſiſſimum de mirrha factum. l Caput.i.diuini-
tatem.j.Cor.xj.caput xp̄i deus. conſtrue ſic. Sed ⁊ vos
famulas xp̄i rogo que vngitis caput dn̄i.i.creditis ⁊ ado-
ratis diuinitatem xp̄i. Diſcumbentis.i.ſedētis in celo ad
dexteram patris. Vngitis inq̄m mirrho fidei.i.fide ꝯq ac-
cepta ſuꝑ om̄ia fragrantia.vnde ip̄e dicit ſponſe.iiij. canti-
coꝝ. Odor vnguentoꝝ tuoꝝ ſuper om̄ia aromata. vnguē
toꝝ dicit quia non ſolum caput ſed et pedes xp̄i vngi dn̄t
Caput vngit qui verū deū adorat ⁊ credit. Pedes ꝯo vn
git qui eum verum hoīem credit. m Que nequaq̄ꝫ ſal
uatorem.cū magdalena. Quеritis in ſepulcro. quia eum
creditis ſurrexiſſe. m Quibꝰ iam ⁊c̄.i.ꝯtra detractores
cōtra me brutaliter obloquētes. n Qui aduerſum me
rabido ore.i.inſano. o Deſeuiunt i.inſaniunt.
p Et circueunt ciuitatem.diffamando tranſlationē meā
pſal. In circuitu impij ambulant. q Atq̄ꝫ in eo ⁊c̄.id ē
iudicant. r Si alijs ⁊c̄.id eſt protegatis me orationibꝰ.
quia nolo contendere cū eis ⁊ hoc eſt quod ſubdit.
s Ego ſciēs ⁊c̄.ſuꝑbie ⁊ cōtumelie ꝑponendā. t Illiꝰ
ſemper ⁊c̄.i.in corde deliberaui v Cuſtodiam vias me
as.i.actōnes ⁊ verba. x Vt nō delinquā ⁊c̄.ne loquen
do dem aditū calūnioſis in quo ſepe fit ꝯturbatio vt dicā
tur nō dicēda iđ. y Poſui ore meo cuſtodiā.i.ſilentiū
q: cuſtodiui os meū ne incōgrua exeāt. a Cum cōſiſte
ret ⁊c̄.querēs calūniaꝫ obmutui.i.penitus tacui. b Et
hūiliatꝰ ſum.h.d.vt intelligas ſilentiū purū nō doloſum.
Vel hūiliatꝰ ſum.i.patus iꝑroperia ab eis hūilit̄ ſuſtinē.
c Et ſilui de bonis:q̄ docerē contēnentes q̄ cās ꝯtētōnis
q̄runt ne margaritas ſpargerē an̄ porcos Mat.vij.a. No
lite ſctm̄ dare cani ⁊c̄.neq̄ꝫ mittatis margaritas an̄ porcos
ne forte ꝯculcent eas pedibꝰ ſuis ⁊ cōuerſi dilaꝑāt vos.
Explicit qualiſcūq̄ꝫ expoſitio iſtius ꝓlogi geleati. Pri-
Primi libri Regum incipit ꝓlogus.

e
f meū. Meuꝫ inquā meum.
Quicq̄d em̄ crebrius ꝟten
do ⁊ emēdando ſolicitius ⁊
didicimꝰ ⁊ tenemꝰ: nr̄m eſt
Et cū intellexeris qđ antea
g neſciebas vel interp̄teꝫ me
h eſtimato ſi gratꝰ es vl̄ para
phraſtē ſi ingratꝰ. q̄ꝫq̄ꝫ mi-
hi oīno ꝯſcius nō ſim: mu
taſſe me q̄ppiā de hebraica
ꝟitate. Certe ſi incredulus
es lege grecos codices ⁊ la
tinos ⁊ ꝯfer cū his opuſcu
lis que nuꝑ emēdauimꝰ et
vbicūqꝫ diſcrepare inter ſe
videris interroga quēlibet
hebreoꝝ cui magis acōmo
dare debeas fidem ⁊ ſi nr̄a
firmauerit puto ꝙ eum nō
i eſtimes cōiectorē vt in eo-
dē loco mecū ſil̄r diuinarit
k Sed ⁊ vos famulas xp̄i ro
go que dn̄i diſcūbētis pre-
cioſiſſima fidei mirrha vn-
l
m gitis: caput q̄ nequaq̄ꝫ ſal-
uatorē queritis in ſepulcro
quibus iam ad p̄rem xp̄us
aſcēdit vt cōtra latrātes ca
n nes qui aduerſuꝫ me rabi-
o do ore deſeuiūt ⁊ circueūt
q ciuitatē: atq̄ꝫ i eo ſe doctos
r arbitrātur ſi alijs detrahāt
orationū veſtrarū clypeos
s opponatis. Ego ſciens hu
t militatē meā: illius ſꝑ ſen-
tentie recordabor. Dixi cu
v
x ſtodiā vias meas vt nō de
y linquam i lingua mea. Po
a ſui ori meo cuſtodiā cū cō-
ſiſteret peccator aduerſum
b me. Obmutui ⁊ humiliatꝰ
c ſum ⁊ ſilui a bonis.
Explicit ꝓlogꝰ. Incipit
liber Samuelis primus.
Capitulum.j.
a Fuit vir vnus de
ramathai ſophiꝫ
de monte ephrai

P Er me reges regnant Prouerb.viij. Sicut
dcm̄ fuit in principio libri iudicuꝫ populus
iſrl̄ poſt ingreſſum terre ꝓmiſſionis habu-
it triplicēꝫ modū gubernatōis.q: ꝑ̄ fuit gu-
bernatus per iudices vſq̄ꝫ ad ſaulem. ſecun
do per reges a ſaule
vſq̄ꝫ ad captiuitateꝫ
babylonicā.tercio ꝑ
pōtifices a reditu di
cte captiuitatꝭ ⁊ ci-
tra. De gubernatōne
aūt ppl̄i ſub iudici-
bus vel potꝰ de ꝯo
populū gubernan-
te per iudices actuꝫ
eſt in libro iudicuꝫ.
ſicut dcm̄ fuit ibidē
Et eodē modo in li
bris regū ⁊ paraly.
agitur de ꝯo guber
nante populū ꝑ re-
ges.⁊ hoc eſt qđ dr̄
in ꝟbo ꝑaſſumpto.
Per me reges re-
gnant. Iſi quo qui-
dem verbo ꝑmo tā-
gitur huius guber-
natōnis rector prin
cipalis cuꝫ dr̄. Per
me.q: verbum ꝓpo
ſitū dr̄ in ꝑſona ſa-
piētie increate. que
deus eſt.ſcḋo tangi
tur rector miniſteri-
alis.cum dr̄ reges i
plurali. q̄a ſub vno
rectore primo q̄ de-
us eſt ſunt multi re
ges generis hūmani. Circa primū ſciendū.ꝙ ſicut dr̄ in li
bro de cauſis ꝓpoſitōne prima.prima cauſa plus influit i
cauſatum q̄ꝫ cauſa ſecunda.⁊ ideo deꝰ qui eſt primꝰ ⁊ vni-
uerſalis rector totius creature plus facit ad gubernatione
cuiuſlibet cōitatis q̄ꝫ om̄es alij.imo ſine ip̄o alij nihil poſ
ſunt facere.ꝓpter qđ de ip̄o dr̄ Sapie.viij. Attingit a fine
vſq̄ꝫ ad finē fortiter.⁊ diſponit om̄ia ſuauiter.⁊ ideo in per
ſona ip̄ius dr̄ Prouer.viij. Per me potentes imꝑant ⁊ le
gum conditores iuſta decernunt. Circa ſcḋm conſideran
dū ꝙ licet deus omnia gubernare poſſit ⁊ regere ꝑ ſeip̄m
tamē ad conſeruandū pulcritudinē vniuerſi que conſiſtit
in ordine partium adinuicem.⁊ ad deum ſicut ad primū
ducem inferiora regit per media.vt corporalem creaturā
per ſp̄ualem ⁊ eodem modo vulgares homines ꝑ reges.
Sciendum tamē ꝙ in populo iſrael aliqui fuerunt reges
ex diuina permiſſione ad malum populi ſubiecti. de qui-
bus dicit dominus Oſee.viij. Ipi regnauerūt ⁊ nō ex me
Aliqui āt fuerūt ex diuina ordinatōe ad bonū ppl̄i ſubie-
cti.ſcḋm ꝙ dicit.ij. Paral.viij. Nū ignoratis ꝙ dn̄s deꝰ iſrl̄
dederit regnū dauid ſuꝑ iſrl̄ in ſempiternū ⁊c̄. de iſtis aūt
tribꝰ videlꝫ de deo principalit̄ ppl̄m iſrael regente:⁊ ꝯ bo-
nis regibꝰ ex diuina ordinatōne inſtitutis ad ppl̄i ꝓmotō
nem ⁊ de malis ꝑmiſſis a deo regnāte in populi delinquē
tis penā.ſcḋm qđ dr̄ Oſee.xiij. dabo tibi regē in furore meo
tractat̄ i libris regū ⁊ Paral̄.vt patebit ꝓſeq̄ndo. Ca.j.
F Uit vir vnus. Circa materiā igit̄ iſtiꝰ libri ⁊ Para
lip.ꝓcedit̄.q: ꝑmo deſcribit̄ ppl̄i iſrael ꝑ reges gu-
bnatio.ſcḋo huiꝰ gubernatōis quedā recapitulatio
⁊ ſuppletio i libris ꝑalyꝑ. Pria in duas.q: primo agit̄ de
regno iſrl̄ vnito.ſcḋo de biꝑtito.tercō ⁊ quarto libro.ꝓpter
qđ lib regū apđ hebreos i duas ꝑtes diuidit̄.ita ꝙ ibi duo
ſūt libri tm̄. Primꝰ q̄ vocat̄ ſamuel ꝯtinēs ꝑmū ⁊ ſcḋm li-
brū regū. Scḋs vocat̄ malachi.i.regū ꝯtinēs terciū ⁊ q̄r-

tum. Prima adhuc in duas.qꝛ ꝑ agit de rege ſeu ꝺ regno iſrael ex electõne.ſcđo ex paterna ſucceſſione li.ſcđo.Circa primū ſciendū ꝙ vbi inchoat vnꝰ modus regiminis: ꝑcedens modus terminat ibidē. Et iđ ꝑ agit de terminatiõe regiminis ſub iudicibꝰ.ſcđo de inchoatõne regiminis ſb regibus.ix.ca. Circa primū ſciendū ꝙ occaſio terminatõnis regiminiſ iudicū.⁊ petēdi regē ſup populū fuit malicia filiorū heli ⁊ ſamuelis: vt hꝫ.ĩ.viij.ca. ⁊ iđo ꝑ agit de natiuitate ſamueliſ ſub heli iudice.ſcđo ꝺ malicia filioꝝ vtriuſqꝫ. ij.ca. ibi. Porro filij heli filij belial. Prima i treſ.qꝛ ꝑ deſcribitur ipſius anne petitio. ſcđo petitõnis exauditio:ibi. Cognouit tūc helchana.tercio grãrū actio : ibi. Et orauit ãna. Prima adhuc in duas:qꝛ ꝑ deſcribit occaſio petendi.ſcđo modꝰ poſtulãdi: ibi. Surrexit aūt anna. Occaſio aūt petitõis ãne fuit malicia fenẽne exprobrantꝭ ei ſterilitatē etiā in diebꝰ ſolennibꝰ qñ debebat eē in ꝗete orõis. Et hoc eſt quod dicit.

a ¶ Fuit vir vnus ꝺ ramathaim. ꝑ m. in fine dꝫ ſcribi.qꝛ ſic ē in heb. ⁊ ē ramathaim vna dictio. Ex ꝗ pꝫ error illoꝝ ꝗ ſcribunt n.in fine faciētes inde duas dictões.ita ꝙ li in ſit ꝑpoſitio iūcta cū dictõne ſequente.vt ramatha ſit nomē ville.⁊ ſophim nomē regionis in ꝗ eſt ramatha.⁊ hoc dictū ꝓcedit ex igrãtia hebraice veritatis: ſic igit exponūt hebrei de ramathaim ſophim.i. de excelſis reſpicientibꝰ.qꝛ ſunt hi duo mõtes mutuo ſe reſpiciētes. Aliter exponūt alij de ramathaim ſophim.i. de excelſis reſpicientiū vel ſpeculantiū.qꝛ li ſophim qđ eſt pluralis numeri indifferenter põt ſtare ꝓ ꝗlibet caſu eo ꝙ noia hebraica ſunt indeclinabilia.⁊ dicunt excelſa reſpicientiū qꝛ inde põt videri longe:ſm alios ꝟo dicunt excelſa ſpeculantium.qꝛ ibi habitabant viri in lege ſtudioſi. b ¶ Et nomē eiꝰ ⁊c̃.iſte fuit leuita de filijs chore: vt hꝫ.j. ꝑalip.vj. c ¶ Ephrateus.nõ ꝙ eēt de tribu ephraim. ſꝫ qꝛ manebat i monte ephraim: vt ꝑdictū eſt: ſic aliꝗs dꝛ ciuis ꝑienſis ꝗ̃uis ſit natione anglicꝰ. Aliꝗ ꝟo dicūt ꝙ dꝛ ephrateus ab ephrata ꝗ altero noie dꝛ bethleez eo ꝙ mr̃ eiꝰ fuit de bethleem ſꝫ h nõ ē veriſile.qꝛ filij nõ cognminant a matribꝰ:ſed a patribus. Et habuit duas vxores.prima em̃.ſ. anna fuit ſterilis:⁊ iđ aliā ſupduxit. d ¶ Et aſcēdebat ⁊c̃.i. in feſto paſche penthecoſtes ⁊ tabernaculoꝝ.iſtis em̃ tribꝰ tꝑibus debebat apparere oēe maſculinū corã dño: vt hꝛ Exodi. xxiij. verūtñ aliqñ parcebat pplo de duabꝰ feſtiuitatibꝰ vltimis ꝓpter longitudinē vie ad locum cultꝰ diuini. vel alia cã rõnabili. vtrū ãt iſte aſcēderet ſemel i ãno vel pluries ñ hꝛ expſſe ex textu: vꝛ tñ magꝭ ꝙ ſemel, eo ꝙ ſubdit poſtea.

b ⁊ nomen eiꝰ helchana filiꝰ hieroboam filij heliud filij
c thau: filij ſuph: ephrateus et habuit duas vxores nomen vni Anna: et nomē ſecunde fenẽna. Fuerūtqꝫ fenẽne filij: ãne ãt non erãt li
d beri et aſcendebat vir ille de ciuitate ſua ſtatutis diebus vt adoraret et ſacrificaret dño exercituū i ſylo.
e Erãt ãt ibi duo filij heli ofni et phinees ſacerdotes dmini. Uenit ergo dies et
f imolauit helchana: deditqꝫ fenẽne vxori ſue ⁊ cūctis filijs eius ⁊ filiabus ꝑtes.
g Anne ãt dedit ꝑtem vnam
h triſtis: qꝛ annã diligebat. Dominus ãt ꝯcluſerat vul
i uã eius. Affligebat quoqꝫ eã emula eiꝰ: ⁊ vehementer ãgebat: intãtum vt exprobraret ꝙ dñs ꝯcluſiſſet vuluã eius Sicqꝫ faciebat ꝑ ſingulos ãnos cum redeunte tꝑe aſcenderēt ad templū dñi. ⁊ ſic ꝓuocabat eã.
k l Porro illa flebat ⁊ nõ capiebat cibum. Dixit ergo ei helchana vir ſuus: ãna cur fles: ⁊ ꝗre nõ comedis ⁊ ꝗ̃obrem affligitur cor tu
m um. Nūquid ñ ego melior
n tibi ſum ꝗ̃ decē filij. Sur
o rexit aūt ãna poſtꝗ̃ come
p derat ⁊ biberat in ſylo. Et heli ſacerdote ſedente ſup ſellã ante poſtes domus domini cum eſſet ãna amara animo: orauit ad dominum flens largiter. ⁊ votū vouit dicens. Dñe exercituum ſi reſpiciens videris afflictõeꝫ famule tue: ⁊ recordatꝰ mei fueris: nec oblitus ancille tue dederiſqꝫ ſerue tue ſexū virilē: dabo eum dño oibus diebꝰ vite
q eius: ⁊ nouacula nõ aſcendet ſup caput eius. Factuꝫ eſt ãt cuꝫ illa multiplicaret
r ꝑces corã dño vt heli obſeruaret os eiꝰ. Porro anna loꝗbat i corde ſuo tñqꝫ labia eiꝰ mouebãtur: ⁊ vox
s penitꝰ non audiebat. Eſtimauit ꝗ eã heli temulentã dixitqꝫ ei. Uſqꝫꝗ ebria eris
t Digere paulisꝑ vinū ꝗ ma

Sicqꝫ faciebat ꝑ ſingulos ãnos cū redeunte tꝑe in domo dei aſcēderet. e ¶ Erant ãt ibi duo fi.he. of. ſic dꝫ ſcribi ꝑ i.in fine. f ¶ Deditqꝫ fen. vxo. ſue. ⁊c̃. i. nouas veſtes ꝓ ſolēnitate. vt dicūt aliꝗ. meliꝰ tñ vꝛ. ſ. ꝙ ꝑ h intelligant ꝑtes ſacrificij. faciebat em̃ helchana hoſtiã pacificã dño ꝓ grãꝝ actõe de ꝗ vna ꝑs icendebat ſup altare ſcꝫ adeps. reliꝗ erat ſacerdotis vt pectuſculū et armꝰ dexter reliꝗ carnes erãt offerentꝭ: ⁊ de iſtis dabat partes filijs ⁊ filiabꝰ ⁊ vxoribus ꝗſ ꝗd ſacrū. g ¶ Anne ãt de. ⁊c̃. nõ. ſ. de datõe: ſꝫ qꝛ nõ hēbat liberos de ãna ꝗbus ꝑtes darent in eo ſb ditur. h ¶ Quia an. di. ꝑꝑ qđ magis triſtabat de ſterilitate ipſiꝰ. In heb. hꝛ. Unã ꝑtē pulcrã vl duplicē. cuiꝰ rõ ſbdit tur. qꝛ ãnã diligebat ⁊ in h volebat honorare eã. i ¶ Affliq. ꝗꝫ eã ⁊c̃. i. fenẽna dicēdo ei ꝟba pūgitia intantū vt ei exprobraret ſterilitatem. k ¶ Porro il. fle. ꝑ triſticia. l ¶ Et nõ ca. ci. i. parū de cibo capiebat. ⁊ qđ modicū ē ꝗſi nihil rputat: vt hꝛ. ij. phiſico. m ¶ Nunꝗd nõ ego me. ⁊c̃. qđ exponūt heb. de puerꝭ fenẽne q. di. intm̃ diligo te ꝙ ego ſuꝫ melior tibi ꝗ̃ decē filie fenẽne matri ſue. h dixit ad ipſiꝰ ꝯſolatõneꝫ: Alij exponūt. ꝗ̃ decē filij. i. ꝗ̃ ſi hꝛes decē filios. Sed iſta expõ nõ vꝛ rõnabilis. qꝛ ſi hꝛet decē filios non ꝑꝑ h excluderet amor helchane ad ipam vel minueret: ſꝫ magꝭ includeret ⁊ augeret. n ¶ Surrexit ãt ãna. h ꝯñr deſcribit modus orãdi hūilis ⁊ deuotꝰ cū dꝛ. n ¶ Surrexit ãt anna vt iret ad locū orõnis iux̃ tabnaculū. o ¶ Poſtꝗ̃ comederat ⁊c̃. Ex ꝗ pꝫ ꝙ ſupradictū ē. ſ. ꝙ comederet aliꝗd lꝫ modicū. p ¶ Heli ſacer. ſe. ſup ſel. i. ſup ſedē magnã ⁊ honorabilē. vt dicūt heb. ex hac ſeſſione dicētes ꝙ illa die fuẽat inſtitutꝰ iudex ſup pplm. ſꝫ hoc nõ vꝛ verū. qꝛ. ĩ. iiij. ca. dꝛ: ꝙ ipe iudicat iſrael. xl. ãnis. Iteꝫ ca. ſeꝗn. dꝛ ꝙ ſamuel adhuc iuuene exñte Heli erat ſenex valde. Ex ꝗ vꝛ ꝙ ꝑ plures ãnos fuit iudex añ natiuitatē ſamuelis ꝗ ꝯceptꝰ fuit ⁊ natꝰ eodē ãno ꝗ mr̃ eiꝰ orauit ꝓ ipſo hñdo: vt ꝯfitent heb. ⁊ ſatꝭ apparet ex ſeꝗntibꝰ: nec valet motiuū allegatū. qꝛ. ĩ. iiij. ca. dꝛ. Heli ſedebat ſup ſellã de ꝗ cecidit ⁊ mortuꝰ ē vt ibidē dꝛ ex ꝗ ſeſſione nõ põt dici ꝙ illa die fuerit factus iudex nec ſilr ex iſta. q ¶ Et noua. ⁊c̃. nõ aſcēdet ſup caput eiꝰ. ex h dat intelligi ꝙ debēt tenē rituꝫ nazareoꝝ. ſic dctm̃ fuit iudicū. xiij. de ſamſone. r ¶ Ut heli obſer. os eiꝰ. attendēs ſi aliqđ verbū exprimeret. vel a motu labioꝝ ceſſaret. s ¶ Eſtimauit ꝗ heli temu. i. plenã bono vino. ⁊ dicitur a themeto qđ ſignat vinū. ⁊ lentos qđ eſt plenum. t ¶ Digere paulisꝑ vinū. q. d. vade prius ad dormiendum ⁊ poſtea venias ad orandum.

v ❡ Nequaq̄ inq̄t ꝛc̄.ſ.ſum ebꝛia.vt tu credis. x ❡ Nam
mulier infelix ꝛc̄.tū ꝓpter defectū ꝓlis.tū ꝓpter v̄ba fenē
ne me ꝓuocantis. y ❡ Vinū q̄ ꝛ omne ꝛc̄.q2 liquoꝛē in-
ebꝛiatiuū nō biberat illa die.vel ſi biberat acceperat ita pa
rū ꝙ quaſi nihil eſſet reputandū. z ❡ Nec reputes ꝛc̄.i.ſi
ne iugo diſcipline.

unite fuiſſe in tēplo.vt h̄r Nū.ix.vñ.ꝫ.vij.ca.dr̄ ꝙ ſamuel fa
ctus iudex populi ibat p ſingulos annos circuēs bethel ꝛ
galgal ꝛ maſphat.ꝛ iudicabat iſraelē in ſupradictis locis.
i ❡ Precoꝛ vt impleat ꝛc̄.quale aūt fuerit iſtud verbuꝫ nō
exꝓrimit h̄ ſcriptura ꝛ ꝓpter hoc dicūt aliq̄ hebꝛei ꝙ ante

a ❡ Deꝰ iſrael det ti-
bi petitōeꝫ. In heb.
h̄r. Dabit tibi petio
nē ꝛc̄. b ❡ Vtinaꝫ
inueniat ꝛc̄.vt velis
oꝛare ꝓ me dn̄m.
c ❡ Vultuſq̄ illius
nō ꝛc̄. q2 paſſiones
ire ꝛ triſticie q̄ mu-
tant facies in diuer
ſos coloꝛes receſſe-
runt ab ea ex cōſo-
latōe exterioꝛi v̄bo-
rū heli.ꝛ ex interio
ri ꝯſolatōne diuine
gr̄e d ❡ Reuerſiq̄
ſunt ꝛc̄.iſta eſt eadē
ciuitas q̄ ſupꝛa noiata
ē ramathai. Rama-
thai ei qđ ſignificat
excelſa.plr̄ale ē hu-
ius nois ramatha.
qđ ſignat excelſum
ſicut in latino eadē
ciuitas aliqñ vocat̄
nomīe ſingulari. et
aliquādo noīe plu-
rali:ſic̄ ciuitas ebꝛo
icenſis aliqñ vocat̄
ebꝛoias:aliquando
ebꝛoīe e ❡ Cogno
uit aūt helchana ꝛc̄.
ſcꝫ poſtq̄ reuerſus
fuit in domū ſuam
q2 iudei eūtes i hie-
ruſalem cū vxoꝛibꝰ
ſuis ad dieꝫ ſolennē
vel cā ſacrificij ſeu
oꝛonis vſq̄ ad redi-
tū ſuū in domos ſu
as ꝯtinebāt ab vxo-
ribus ſuis.ꝛ ad hoc
melius ſeruandū po
ſtea fuit ꝯſtitutuꝫ ꝙ

v des. Rn̄dens anna nequa
x q̄ inquit dn̄e mi. Nā muli
y er infelex nimis ego ſum vi
nūq̄ ꝛ om̄e qđ inebꝛiare pt
nō bibi. ſed effudi aīaꝫ me
z am in ꝯſpectu dn̄i Ne repu
tes ancillā tuā q̄ſi vnā de fi
liabus belial.q2 ex multitu
dīe doloꝛis ꝛ meroꝛis mei
locuta ſum vſq̄ in preſens
Tūc heli ait ei. Vade i pa-
a ce:ꝛ deꝰ iſrl̄ det tibi petitō
nē tuā quā rogaſti eū. At il
b la dixit Vtinā inueniat an
cilla tua gr̄am in oculis tu
is. Et abijt mulier in viam
c ſuā:ꝛ comedit vultuſq̄ illi
us nō ſunt ampliꝰ in diuer
ſa mutati. Et ſurrexerūt ma
ne ꝛ adoꝛauerūt coꝛā dn̄o:
d reuerſiq̄ ſūt ꝛ venerūt i do
e mū ſuā ramatha Cognouit
aūt helchana annā vxoꝛeꝫ
ſuā ꝛ recoꝛdatꝰ eſt ei dn̄s.
Et factū eſt poſt circulū di
erū cōcepit anna ꝛ peperit
f filiū vocauitq̄ꝫ nomē eiꝰ ſa
muel.eo ꝙ a dn̄o poſtulaſ-
ſet eū. Aſcēdit aūt vir eius
helchana ꝛ oīs domꝰ eꝰ vt
īmolaret dn̄o hoſtiā ſolen-
nē ꝛ votū ſuuꝫ:ꝛ anna non
aſcēdit. Dixit eñ viro ſuo.

g Nō vadā donec ablactet̄ i
fans ꝛ ducā eū vt appareat
h ante conſpectū dn̄i ꝛ mane
at ibi iugiter. Et ait ei hel-
chana vir ſuus. Fac qđ bo
nū tibi videt̄: ꝛ māe donec
i ablactes eū:p̄coꝛq̄ vt iple
at dn̄s v̄bum ſuū. Manſit ḡ
mulier ꝛ lactauit filiū ſuuꝫ:
donec ammoueret eū a la-
cte. Et adduxit eū ſecū ptꝰ
k q̄ ablactauerat in vitul' tri
bus: ꝛ tribus modijs fari
ne ꝛ amphoꝛa vini.ꝛ addu
xit eū ad domū dn̄i in ſylo.
Puer autem adhuc erat in
fantulus. Et immolauerūt
vitulum et obtulerunt pue
l rum heli. Et ait anna. Ob
ſecro mi domine viuit ani-
ma tua. Ego ſum illa muli
er que ſteti coꝛam te h̄ oꝛāſ
dominū ꝓ puero iſto. Oꝛa
ui:ꝛ dedit mihi dominꝰ pe
titionem meam quaꝫ poſtu
laui euꝫ. Idcirco et ego cō
modaui eum domino. cun
ctis diebus quibus fuerit
accomodatus domino. Et
adoꝛauerūt ibi dn̄m. ❡ ij.
a Et oꝛauit anna ꝛ ait.
b Exultauit coꝛ meum
c in dn̄o ꝛ exaltatū eſt coꝛnu

natiuitatē. Samue
lis audita fuit vox
de celis: ꝙ futurus
erat q̄dam iuſtꝰ no-
mīe ſamuel ꝓpt̄ qđ
mulieres plures pa
riētes maſclos illo
tpe vocabāt eos no
mīe ſamuel' q̄uſq̄
p opa apparebat ꝙ
de illis nō intellige-
bat̄ vox diuia. ꝛ ſm
h̄ ſic intelligit̄ v̄buꝫ
helchane p̄dictum.
i ❡ Precoꝛq̄ ꝛc̄.i.p̄
coꝛ dn̄m vt p bonaꝫ
indolē iſtiꝰ pueri ap
pareat ꝙ ille ſit ſamu-
el de quo audita eſt
vox a deo emiſſa. ſ;
iſtud videt̄ ficticiuꝫ
tū q2 ꝺ ſcriptura nō
h̄r.tū q2 anna nō vo
cauit filiū ſuū ſamu
elē ꝓpter aliquā vo-
cē de celo auditaꝫ ſ;
q2 poſtullauerat eū
a dn̄o.vt p̄dictū eſt.
ꝛ iō alit̄ dr̄. ꝙ v̄buꝫ
dn̄i h̄ accipit̄ v̄bum
ipſius heli ſacerdot̄
q̄ ſm veritatē hebꝛa
icā dixerat anne de-
p̄catrī. Det tibi dn̄s
petitionē tuā.vt ſu-
pꝛadictū eſt.ꝛ h̄ di-
xit iſtinctu ſpūſcti.
anna v̄o petebat a
dn̄o filiuꝫ.q̄ viueret
ꝛ miſtraret in tēplo
dn̄i.vt pꝫ ex p̄dictis
ꝛ h̄ p̄cabat̄ helcha-
na a dn̄o ipleri.q2 lꝫ
puer ſamuel eſſꝫ na
tus.ñ tñ erat i ſtatu

qñ de eadē ciuitate ibant hierl'm ꝓpter dictaꝫ cām plures
viri ꝛ plures mulieres viri ibant in vna comitatiua ꝛ mu
lieres in alia pueri aūt de quibꝰ nō erat ſuſpicio poterant
ire in iſta comitatiua vel in alia. ꝛ iō cū ſaluatoꝛ noſter ie-
ſus xp̄s.xij.annoꝝ aſcēdiſſet i hirl'm ad diē feſtū ꝛ ibi rece
dentibꝰ pentibꝰ remāſiſſet.nō cognouerūt pentes eiꝰ exiſti
māntes illū eſſe in comitatu vt h̄r Luce.ij. q2 ioſeph exiſti-
mabat eū eſſe in comitatu mulieꝝ:maria mater eius i co-
mitatu viroꝝ. f ❡ Vocauitq̄ nomē eiꝰ ſamuel eo ꝙ po-
ſtulaſſet eū a dn̄o.ſamuel eñ int̄pretat̄ poſtulatꝰ a deo.ſeq̄
tur. g ❡ Nō vadā donec ablactet̄ infans.duplex eſt abla
ctatio.vna eſt abſtractio a lacte mamille ꝛ iſta fit circa p̄n
cipiū tercij anni vel circiter. Alia eſt ablactatio qñ abſtra-
hit̄ puer a lacte pueritie.qñ incipit vti alijs cibis cōmuni-
bus ꝛ lacticinijs nō nutrit̄ amplius ꝛ hoc fit circa decimū
annū vel circiter.ꝛ de hac ablactatiōe loquit̄ hic ſcriptura
q2 ante decimū annū vel circiter pueri nō ſunt apti ad fa-
ciendū aliqđ officiū in tēplo dn̄i ſ; extūc pn̄t aliq̄ pua offi-
cia facere.vt accēdere lāpades vel hmōi.ꝛ ſic paulatim aſ
ſuefieri ad maioꝛa h ❡ Et maneat ibi iugit̄. In heb.h̄r vſ
q̄ ad ſcl'm.i.ad q̄nquageſimū annū.q2 vltra nō debebāt le

q̄ poſſꝫ i tabnaclo miſtrare. k In vitul' tribꝰ poſtea dr̄. Et
īmolauerūt vitulū.ꝛ obtulerūt pueꝝ heli. Ex q̄ vr̄ ꝙ vnū vi
tulū obtulerūt in ſacrificiū dn̄i.ꝛ alios duos obtulerūt he
li ſacerdoti.q2 puerū dimittebāt in cura ipſius.vñ ſubdit̄.
l ❡ Et ait anna obſecro mi dn̄e.ꝛ ſubintelligit̄ ꝙ iſte puer
ſit diſcipulus ꝛ miniſter tuꝰ. Cetera pꝫ in lr̄a. ❡ Cap.ij.
a Et oꝛauit anna. Hic cōſeq̄nter ponit̄ gr̄arūactio ꝓ
bn̄ficio recepto.ꝛ h̄ fit in cātico anne. In q̄ p̄ gr̄arū
actio reddit̄.ſcđo anna ꝯ̄ ſupbiā ꝛ ingratitudinē in
uehit̄ ibi. Nolite multiplicare loq̄ ſublimia.tercio dei ma
gnificatio ſubdit̄ ibi. Dn̄i eñ ſūt cardines. Circa p̄mū dr̄.
a ❡ Et oꝛauit anna.q2 gr̄arūactio eſt q̄dam ſpēs oꝛonis.
vt h̄r.j.ad Thimo.ij.vbi dr̄ ſic. Obſecro igitur p̄ oīm fieri
obſecratōes oꝛones poſtulatōes.gr̄arūactōes ꝛc̄. b ❡ Ex-
ultauit ꝛc̄.gaudiū ꝓp̄rie loquendo eſt delectatio appetitꝰ
intellectiui ab intra in bono adepto vel p̄nti. Sed qñ reſul
tat in ſignis exterioꝛibꝰ tūc dr̄ exultatio.ꝛ dr̄ q̄ſi extra ſal-
tatio.totalit̄ aūt gaudebat anna ꝺ beneficio ſibi collato a
deo ſm illud pſal. Coꝛ meū ꝛ caro mea exultauerūt in deū
viuū. c ❡ Et exaltatū ē coꝛnu meū. Coꝛnu in ſacra ſcp̄tu
ra accipit̄ ꝓ motu coꝛdis.tēdētis ad aliq̄d arduū.ꝛ ſi care

d meũ ĩ deo meo. Dilatatũ ẽ
e os meum ſup inimicos me
os quia letata ſuꝫ ĩ ſalutari
f tuo. Non ẽ ſanct⁹ vt ẽ dñs
neq; eñ ẽ ali⁹ extra te. ⁊ nõ
g eſt fortis ſic de⁹ nr̃. Nolite
multiplicare loq̇ ſublimia
h gloriãtes. Recedãt vete-
i ra de ore vr̃o qꝛ de⁹ ſciarũ
dñs eſt: ⁊ ipſi p̃parant cogi-
k tatões. Arcus fortiũ ſu-
m peratus ẽ: ⁊ infirmi accicti
l ſunt robore. Repleti priuſ
n ꝓ panib⁹ ſe locauerũt: et fa-
o melici ſaturati ſũt. Donec
p ſterilis pepit plurimos: et
q̃ multos hẽbat filios infir
q r mata eſt. Dñs mortificat ⁊
s viuificat deducit ad infe-
t v ros ⁊ reducit. Dñs paupe
rem facit ⁊ ditat: hũiliat et
ſubleuat. Suſcitat de pul-
uere egenum et de ſtercore
eleuat pauperẽ: vt ſedeat
cũ principib⁹ ⁊ ſoliũ glorie
x teneat. Dñi eñ ſunt cardi-
nes terre. ⁊ poſuit ſup eos
y orbẽ. Pedes ſctõꝝ ſuoruꝫ
z ſeruabit ⁊ impij in tenebr̃
a ꝯticeſcẽt: qꝛ nõ ĩ fortitudĩe
ſua roborabitur vir. Dñm
formidabũt aduerſarij ei⁹
⁊ ſuper ipſos in celis tona
b bit. Dñs iudicabit fines t-
c re ⁊ dabit imperiũ regi ſuo
d ⁊ ſublimabit cornu xp̃i ſui
Et abijt helchana in rama
tha.

at regula rõnis ⁊ legis diuine dr̃ cornu ſupbie. Si autem dictis regulis menſuret. dr̃ cornu magnanimitat̃ vel magnificentie. qḋ eſt qñ anim⁹ ex bñficio a deo collato in preſenti ꝑ ſpẽ tendit ad mai⁹ bñficiũ ex dei liberalitate ꝯſequẽdum ſic aũt mouebat anna in augmentũ gr̃e ꝯſequẽduꝫ a deo in vita pñti. et ꝯplementuꝫ glorie ĩ futuro. d Dilatatũ eſt os meũ ad deum. apte ⁊ magnifice laudandũ de collato mihi filio. et q̇a fennena et liberi ei⁹ de hoc torquebant: ideo ſubditur.

e Sup inimicos meos. odiebat eniꝫ coꝝ maliciaꝫ: ſꝫ diligebat naturam ſm charitatis formam. f Non eſt ſanctus vt eſt dñs. qꝛ ipſe eſt ſanct⁹ ꝑ eſſentiã. alij aũt ꝑ ꝑticipatõeꝫ. et hoc mõ exponit qḋ ſubdit. Et nõ ẽ fort̃ ⁊c̃. g Nolite. hic ꝯñr anna inuehit ꝯ̃ ingratam ſupbiam. qꝛ fenẽna de ꝓle ſibi a deo data ſuperbierat. de q̇ tñ deberet eẽ humilior ⁊ deo gratior: ⁊ hoc ẽ qḋ dr̃. g Nolite mlt̃. loq̇ ſublimia. i. ſupba ⁊ alioꝝ ꝯtemptiua. q̃lia erant verba fenẽne ꝯ̃ annã: vtꝫ ex p̃dictis ca. j. h Recedãt vetera. i. mala v̓ba iam q̃ſi ex longa ꝯſuetudine inueterata.

i Quia de⁹ ſciaꝝ ⁊c̃. q. d. nihil latet eũ: ſꝫ oĩa certitudinaliter retinet ad iudicandũ etiã ſecreta cordiũ: ideo ſubdit. Et ipſi p̃parant cogitatões. k Arcus fortiũ ſupatus eſt. arcũ fortiũ vocat linguã fenẽne ⁊ pueroꝝ ei⁹ ex q̃ ꝓcedebant verba pungitiua q̃ſi ſagitte. l Et infirmi ⁊c̃. loquit ꝓ ſe ⁊ ſibi ſĩlib⁹: natura eñ in ea erat infirma ⁊ impotens ad ꝓlificandũ: ſꝫ roborata eſt ad hoc ex dono dei.

m Repleti ⁊c̃. loq̃tur metaphorice. qꝛ pri⁹ ſatiati ſi poſtea incurrũt famẽ ⁊ defectũ cibi plus cruciant: ſic fuit ḋ fenẽna q̃ fuit prius liberis plena: ⁊ poſtea mortui ſunt.

n Et famelici ⁊c̃. qꝛ anna pri⁹ famelica ⁊ deſiderãs de ꝓle habenda. habuit ꝓlem ad ſufficientiã: iõ ſubditur.

o Donec ſterilis ⁊c̃. Hebrei dicũt hic. Donec ſterilis peperit ſeptẽ. Sꝫ hoc videt eſſe ꝯ̃ illud qḋ poſteã dr̃ eodẽ ca. ꝙ anna ꝯcepit ⁊ pepit tres filios ⁊ duas filias. ⁊ iõ dicunt aliq̇ hebrei ꝙ duo filij ſamuelis ꝯputant h̃ int̃ liberos anne. qꝛ de ipſa exiuerũt mediãte ſamuele. ⁊ ſic dr̃ peperiſſe ſeptẽ. Alij v̓o hebrei dicũt ꝙ qñ anna pariebat vnũ puerũ. fenẽna ſepeliebat duos de ſuis. ⁊ iõ nato q̃rto ipſi⁹ ãne puero. octo liberi fenẽne fuerũt mortui. ⁊ ſic nõ remanſerũt niſi ſibi duo pueri. qꝛ ſm ipſos deceꝫ hũit. vt dictũ eſt ſ. j. ca. Igit qñ vidit ꝙ anna q̇ntũ ꝯcepat. ⁊ appropinq̃bat partui: timuit de morte duoꝝ liberoꝝ q̇ ſibi remãſerãt. ꝑꝑ qḋ humiliauit ſe corã anna. ⁊ inſtãter petijt vt oraret ꝓ vita pueroꝝ ſibi remanentiũ. qḋ ⁊ factũ eſt: ⁊ iõ illi duo pueri licet eẽnt ipſi⁹ fenẽne. tñ decetero vocati ſunt pueri anne: eo ꝙ ei⁹ orõnib⁹ vita erat eis ꝯceſſa. Iſte aũt expões non habent de textu ſꝫ ponunt ab hebreis ad verificandũ hoc dictũ pepit ſeptẽ. Et iõ meli⁹ vr̃ dcõm ꝙ tranſla. nr̃a ſit melior in q̃ dr̃. Pepit plurimos. Ad cui⁹ intellectũ ſciẽduꝫ ꝙ dictio hebraica q̃ ponitur h̃. ſ. Sybea equoca ẽ ad deſignandũ ſeptẽ ⁊ hãc ſignificatõeꝫ ſequunt h̃ hebrei moderni: vt p̃dictũ ẽ ⁊ ad ſig̃ndũ ſatietatẽ: ⁊ hãc ſignificatiõeꝫ ſecut⁹ ẽ trãſlator nr̃: ⁊ forſitã illo tꝑe hebrei illã ſeq̃bant. ſm h̃ igit ãna pepit ſacietatẽ. i. hũerat pueros ad ſufficientiaꝫ quã ſufficientiã exp̃ſſit trãſlator dicẽdo plurimos qḋ ꝯueniẽti⁹ fuit dicẽ q̃ꝫ ſi dixiſſet ſacietatẽ vel ſat̃. ſm eñ ꝙ dic̃ hiero. i epl̃a ad pãmachiũ ḋ optimo gñe interp̃tãdi. Melior interp̃tatio nõ ſꝑ ẽ transfferẽdo v̓bum ex v̓bo. ſꝫ aliq̃ñ meli⁹ ẽ trãſferre ſenſum ex ſenſu vt eadẽ v̓itas diuerſis ꝓprietatib⁹ idiomatũ applicet. p Et q̃ mul. ha. ⁊c̃. qꝛ ſicut anna multiplicabatur in ꝓle ita fenẽna diminuebat ſm ꝙ dicunt expoſitores hebrei catholici.

r Et viui. pueros anne. q Dominus mortificat. pueros fenẽne.

s Deducit ad inferos. In heb. hr̃. Ad foſſam. i. ſepulcruꝫ. t Et reducit. qꝛ aliq̃ñ ꝯtingit ꝙ aliq̇ de q̇ꝝ ſepultura iaꝫ tractat ad vitã reſeruãtur. ſic de Ezechia hr̃. iiij. Reg. ꝓ hũiliatõne ſua corã dño. v Dñs pau. fa. ⁊c̃. qꝛ de diuitijs et honorib⁹ freq̃nter deijcit aliq̃s ꝑꝑ coꝝ ſupbiaꝫ ⁊ aliq̃s paupes ⁊ abiectos eleuat ad diuitias ⁊ honores ꝑꝑ coꝝ hũilitateꝫ ꝑ hoc innuit ãna ꝙ ſic factũ eſt a dño de ipſa ⁊ fenenna.

x Dñi eñ ſunt ⁊c̃. Hic ꝯñr ponit dei magnificatio. ⁊ p̊ q̃ꝫtũ ad potentiã ⁊ h̃ in actu creatõnis cũ dr̃. Dñi eñ ſũt cardines ⁊c̃. ſcḋo q̃ꝫtum ad ſapiam in actu gubnatiõis: cũ dr̃. y Pedes ſan. ⁊c̃. dirigendo eos in via moꝝ. tercio q̃ꝫtum ad ei⁹ iuſticiã in actu debite punitõis cũ dr̃. z Et impij in tene. ꝯticeſcent. ſ. in tenebris culpe. ⁊ poſtea in tenebris gehenne. a Quia nõ in fortitudine ⁊c̃. qꝛ ꝑ potentiam ſecularẽ nullus poterit manũ dei euadere. b Dñs iudicabit ⁊c̃. in iudicio extremo. c Et dabit imperiũ regi ſuo. i. ipſi xp̃o cui pater dedit iudiciũ: vt dicit Ioh. v. ca. et qꝛ iudicabit in forma humanitat̃ in q̃ fuit corã pylato iudicatus: iõ ſeq̃tur. d Et ſublimabit cornu xp̃i ſui. i. vncti ſui. Xp̃c eñ in hũanitate fuit vnct⁹ plenitudine gr̃e. licet aũt xp̃c appareat in iudicio in forma hũanitat̃: tñ nõ erat infirmitati ſubiecta. ſic fuit coram pylato. Sꝫ apparebit in forma glorioſa oĩ creature etiã ſupmis angelis p̃lata: ideo bñ dr̃. d Et ſublimabit cornu. i. ꝑtãteꝫ xp̃i ſui tũc eñ ꝑtãs xp̃i ſublimabit qñ oĩa ei ꝑfecte ſbijcient. qḋ ñ eſt adhuc impletũ. ſm ꝙ dicit paul⁹ apl̃s Heb. ij. Nũc ãt necdũ videm⁹ oĩa eẽ ſubiecta ei. Ad cui⁹ intellectũ ꝯſiderandũ ꝙ in xp̃o eſt duplex natura. ſ. diuina ⁊ hũana. ſm diuinã naturã oĩa plene ſunt ei ſubiecta. nec ꝑtãs ei⁹ deprimi põt aut ſublimari cũ ſit infinita ſm v̓o naturã hũanam ſublimata ẽ ꝑtãs xp̃i. ⁊ adhuc ſublimabit. lꝫ eñ ab iſtanti illi⁹ ſctẽ vnionis nature diue ⁊ hũane in ſuppoſito v̓bi oĩa plene ſubiecta fuerit hũanitati xp̃i auctatiue. ñ tñ executiue. primũ pꝫ. qꝛ q̇ãto aliq̃ ſt deitati ꝓpinquiora: tãto alia ſt ei mag̃ ſubiecta. ſic pꝫ de elemẽtari regione q̃ tota ſbiecta ẽ latõi aſtroꝝ: vt ois v̓t⁹ ei⁹ inde gubnet: vt dr̃ p̊ metheoroꝝ. Corpa v̓o celeſtia ſbiecta ſt angelis ſiue intelligẽtijs mouẽtib⁹ ea. ⁊ iteꝝ angeli inferioris hierarchie et medie hierarchie angelis hierarchie ſupioriſ nã ãt hũana in xp̃o ab inſtanti vnioniſ p̃dicte ꝓpinquior fuit deitati oĩbus angelis. qꝛ vnita ẽ ei in eẽ hypoſtatico. Angeli eñ q̃ꝫtũcunq; ſup̃mi nõ ſunt ei ſic vniti. qꝛ nuſq̃ꝫ angelos apprehendit. vt dicitur ad Heb. ij. ſꝫ tñ ꝑ opatõeꝫ. ſ. ꝑ apertam viſionem ⁊ fruitõnem ꝑfectaꝫ. ⁊ ideo ab inſtanti vnionis

p̄dicte oīa ſunt ſubiecta xp̄o homini auctoritatiue. Scd̄m
ſimilit̄ patz. q2 ante reſurrectionē natura humana in xp̄o
fuit paſſibilis ⁊ ſubiecta penalitatibus ad ꝯplendū myſte-
riū noſtre redēptōnis. ⁊ ſic nō fuerūt ei om̄ia ſubiecta ex-
ecutiue. Sed qn̄ reſurrexit ad vitā imortalē. natura illa fu
it plene glorioſa in aīa ⁊ corpe. ⁊ p ꝯñs ptās ei⁹ tūc fuit ſub
limata. ꝓpter qd̄ tūc dixit apl̄s Mat. vlt. Data ē mihi ⁊c.
⁊ adhuc ſublimabit̄ in futuro iudicio qn̄ ſentētia ei⁹ quaȝ
ꝓferet in natura hūana. vt p̄dictū eſt pfecte iplebit̄ in om-
nibus. tā electis q̄ȝ in dānatis. ⁊ ſm̄ hoc dicit hic. Et ſubli
mabit cornu xp̄i ſui. ¶ Sciendū aūt q̄ ionathan fili⁹ oziel
in trāſlatōie chaldaica aliter exponit canticū anne p̄dictū
cuius ſenſum accipiā ꝓut potero. addēdo etiā aliq̄ ad ma
iorē intellectū dicit igit̄ q̄ ān̄a p ſpiritū propheticū cogno-
uit ſtatū iudeoꝝ futurū tpe filij ſui ſamuelis. ⁊ tpib⁹ ſeq̄n-
tib⁹ ⁊ ſm̄ hoc ꝓphetiā ſuā protulit p modū orōnis ⁊ diui-
ne laudis. ſicut ⁊ pſalmi ſunt quedā ꝓphetie ꝓlate p mo-
dū laudis diuinē. Dicit̄ igit̄ q̄ anna ſpiritu ꝓphetico coḡ-
uit filiū ſuū ſamuelē ȝ futurū prophetā magnū in iſrael. et
facturū ſigna ⁊ mirabilia. ſicut pȝ. j. Reg. vij. q̄ ip̄o offerē-
te ſacrificiū ꝓ filijs iſrl̄. dñs intonuit fragore magno. ⁊ ex-
terruit philiſteos ⁊ debellauit. ⁊. j. Reg. xij. ſamuele rogā-
te deū. dñs dedit voces ⁊ pluuias cōtra ſolitū curſum na-
ture. vt p hoc popul⁹ iſrael petēdo regē cognoſceret ſe pec
caſſe. vt hr̄. j. Reg. xij. Cognouit etiā q̄ tpe filij ſui filij iſra
el de ſeruitute philiſtinoꝝ eſſent liberādi ſaltē in pte. ⁊ ſm̄
hoc dixit. Exultauit cor meūȝ in dño ꝓpter p̄dicta. Scd̄o
cognouit in ſpiritu ꝓphetico q̄ fili⁹ filij ſamuelis. ſ. heman
cū. xiiij. filijs ſuis futuri erant cantores diuinarū laudum
in tēplo dñi. vt hr̄. j. Paral. xxv. ⁊ ꝓpter hoc dixit. Et exal
tatū ē cornu meū. i. glīa mea in deo meo. Tercio vidit an
na p ſpm̄ ꝓphetie q̄ philiſtei ꝓpter captionē arche ⁊ dedu
ctōem in terrā ſuā pcutiēdi erant a dño: intantū q̄ copelle
rētur eā remittere ſup plauſtrū nouū cū emēda ꝓ peccati
ſui recognitōe ponēdo in capſella iuxta archā mures au-
reos ⁊ anus aureos. vt hr̄. j. Reg. vj. ⁊ ꝓpter hoc dic̄. Dila
tatū eſt os meū. ad narrandū vindictā dñi. Super inimi-
cos meos. i. philiſteos. q̄ erāt inimici populi iſrael. Quia
letata ſuȝ in ſalutari tuo. in hoc q̄ coges hoſtes remittere
archā mō p̄dicto. Quarto vidit anna q̄ ſennacherib dictu
rus foret blaſphemias cōtra dñm. ⁊ q̄ niteret̄ deſtruere ci-
uitatem hierl̄m ⁊ templū. ſȝ angelo dñi pcuteret̄ eius exer
cit⁹ vſq̄ȝ ad centū. lxxxv. milia viroꝝ. ⁊ ſic cōpelleret̄ fuge-
re in terrā ſuā verecūde vt hr̄. iiij. Reg. xix. ⁊ p hoc dixit an
na. Nō eſt ſanct⁹ vt eſt dñs. q2 ip̄e eſt ſanctuſſanctoꝝ. vt hr̄
Danie. ix. Neq̄ȝ em̄ eſt ali⁹ extra te. ſ. verus de⁹. q2 alij dicū
tur dij erronee. ſicut iupiter ⁊ ſaturn⁹ ⁊ conſimiles. vel pti
cipatiue vt iudices ⁊ viri ſancti. Et nō eſt fortis ſicut deus
noſter. q2 in momēto ⁊ p vnicū angelū cōteret ip̄ius ſenna
cherib exercitū. Quinto vidit futuꝝ eſſe q̄ nabuchodono
ſor rex babilonis deſtrueret ciuitatē ⁊ templū ⁊ populuȝ
iſrael captiuaret vt hr̄. iiij. Reg. vlt. ⁊ de hoc multū gloria
ret̄. ꝓpter qd̄ dixit. Nolite ml̄tiplicare loqui ſublimia glo
riantes. de ciuitatis deſtructōe ⁊ populi iſrael captiuatiōe
Recedāt vetera de ore veſtro. i. verba ſupba que dicuntur
vetera. q2 initiuȝ omnis peccati eſt ſupbia. vt hr̄ Eccl̄ia. x.
Quia deus ſcientiarū dñs eſt. q. d. ip̄e ſit tpa futura deter
minata in quib⁹ adduceť ſup vos vindictā ꝓpter peccata.
vn̄ ⁊ poſtea nabuchodonoſor in furiā verſus eſt. vt habet̄
Daniel. iiij. Et balthaſar ei⁹ abnepos ſm̄ ioſephū occiſus
ſm̄ ꝟo alios hebreos balthaſar fuit ei⁹ nepos cui ꝯcordat
dictū Hieremie. xxvij. Ego dedi oēs terras iſtas in manu
nabuchodonoſor. ⁊ ſuient ei oēs gētes ⁊ filio ei⁹ ⁊ filio fi-
lij eius. nec plures exprimūtur. ⁊ babylon deſtructa fuit p
cyrum ⁊ dariū vt hr̄ Dan̄. v. Et ip̄i p̄parant̄ cogitatōes: q2
hō videt ea q̄ patēt oculis. de⁹ aūt intuetur cor. vt hr̄. j. Re
gū. xvj. Sexto vidit q̄ greci afflicturi eſſent filios iſrl̄ tpe
antiochi illuſtris q̄ coegit filos iſrael tranſire ad gentilem
ritū. ⁊ in tēplo dñi poſuit abominādū idolū. vt hr̄. j. Ma-
cha. j. Et q̄ p matathiam ⁊ filios ei⁹ greci forent debellan-
di. ⁊ munda ndū templū dñi. vt hr̄. j. Mach. iiij. ⁊ propter

h̄ dixit anna. Arcus fortiū ſupatus eſt. i. virtus grecorum
eſt debellata. Et infirmi accincti ſūt robore. i. machabei q̄
reſpectu grecoꝝ videbant̄ nullius momenti. ⁊ tamē plu-
ries eos ſupauerunt. ⁊ de terra iſrael eiecerunt. vt pȝ in ꝓ
ceſſu libri macha. Septimo vidit in ſpiritu tribulatōeȝ fu
turā iudeis tpe aman agagite. ⁊ filios iſrael liberādos ab
illa p mardocheū ⁊ heſter. vt hr̄ in proceſſu libri heſter ⁊ q̄ȝ
tum ad hoc dixit anna. Repleti al's ſaturati p̄us. i. aman ⁊
filij eius pleni diuitijs ⁊ delitijs tpalib⁹. Pro panib⁹ ſe lo
cauerunt. q2 ꝓ ſeruanda ⁊ ſuſtentanda vita ſua libent̄ ſup
poſuiſſent ſe ſeruituti heſter ⁊ mardochei. vn̄ Heſter. vij.
dicit̄ q̄ aman rogauit heſter reginā ꝓ anima ſua. Et fame
lici ſaturati ſunt. i. iudei qui tunc erāt pauperes ⁊ abiecti:
p heſter ⁊ mardocheū fuer̄t eleuati p totū imperiū Aſſue
ri. Donec ſterilis peperit plurimos. i. hierl̄m ſiue iudea q̄
ſm̄ hebreos mō dr̄ ſterilis. eo q̄ iudei q̄ ſunt ei⁹ filij inde ſt̄
eiecti. ⁊ p orbē diſpſi. pariet tn̄ plurimos vt dicūt. q2 in ad-
uentu meſſie quē expectant: dicūt hieruſalē ⁊ iudeam de-
bere repleri filijs iſrael. ibidē de diuerſis mūdi partib⁹ con
gregādis. ⁊ dicūt q̄ tūc oēs alie natōes ſubijcient̄ eis. Et
que ml̄tos habebat filios infirmata eſt. i. roma ſiue roma
nū impium. qd̄ vaſtauit iudeā ⁊ diſperſit iudeos. tūc debi
litabit̄ ⁊ ad nihilū deducet̄. Sed illud qd̄ hic dicit̄ de ptu
ſterilis ſm̄ veritatē intelligit̄ de eccia. q̄ p̊ videbat̄ ſterilis
ꝓpter paucitatē fideliuȝ. Sed peperit plurimos i cōuer-
ſione multitudinis gentiū ad fidē. ⁊ ſic exponit apl̄us ad
Gala. iiij. ca. Letare ſterilis ⁊c. Et q̄ ml̄tos habebat filios
infirmata eſt. i. ſynagoga. vt pȝ p orbē vniuerſum. Domi
nus mortificat. Hic cōſequēter oñditur ſm̄ dictū ionathā
filij oziel vnde p̄dicta cōtingāt. ſ. ex ꝟtute diuia q̄ p̄t morti
ficare viuentes. ⁊ viuificare mortuos. i. potentes hui⁹ ſecu
li deducere ad nihilū ⁊ abiectos ⁊ impotētes q̄ quaſi mor
tui ⁊ deſcendentes ad inferos cōputant̄ reducere ad ꝓſpe
rum ⁊ potentū ſtatum. ⁊ eodē modo exponitur qd̄ ſubdit̄
Dñs pauperē facit ⁊ ditat hūiliat ⁊ ſublimat. q2 ſm̄ ipſuȝ
populū iudaicum quē depaupauit ⁊ humiliauit p roma-
nos ditabit ⁊ ſublimabit p regē meſſiam. ⁊ ſic eleuabit eū
de ſtercore vilificatōnis ad ſedē glorie ⁊ exultatōnis tpal̄.
Dñi em̄ ſunt cardies terre. In heb. hr̄. Fortes terre. Et po
ſuit ſup eos orbē. q2 terra tenet infimū locuȝ ſicut i domo
fundamentū. Pedes ſanctoꝝ ſuoꝝ ſeruabit ne ruāt in cul
pam. ⁊ inde in gehennā. Et impij in tenebris conticeſcent
ſcȝ in tenebris gehenne. Quia nō fortitudine ſua robora-
bitur vir. q2 nō pōt ꝓpria ꝟtute ſubſiſtere niſi diuina ꝟtu
te ſuſtentet̄. Dñm formidabūt aduerſarij ei⁹. i. oēs gētiles
quos vocat oēs extra ſectam iudaicā exñtes ⁊ iō vocat ad
uerſarios dei. ⁊ in aduentu meſſie deterreri ⁊ ſubiugari. iō
ſubdit̄. Dñs iudicabit fines terre. reddēs penā ꝓ peccatis
ppetratis. Et dabit imperiuȝ regi ſuo. i. meſſie futuro ſm̄
ip̄os. Et ſublimabit cornu. i. ptātē ȝ. Chriſti ſui. i. meſſie qd̄
idem ſignat. meſſias em̄ hebraice. ⁊ xp̄s grece. ⁊ vnct⁹ lati-
ne idem ſignificant. Reges em̄ p vnctōem inſtituebantur
⁊ iudei expectant meſſiā futurū regē ⁊ dñari tpalit̄ ſup to-
tum mundū. Ex predictis patet q̄ expectant p̄dictū meſſi
am circa ceſſionē romani imperij. ⁊ ſm̄ veritatē ille q̄ tunc
veniet in maxima ptāte tpali erit antixp̄s ſm̄ q̄ dic̄ apl̄us
ij. Theſſa. ij. ca. vbi ſignū p̄cedēs aduentū antixp̄i dixit eſ
ſe ceſſationē romani imperij dicēs. Quī niſi venerit diſceſ
ſio primū. i. diſceſſio a ſubiectōe romani imperij ſm̄ q̄ ex
ponunt doctores. ⁊ reuelat⁹ fuerit hō peccati filius pditio
nis. i. antixp̄s ⁊c. ¶ Puer aūt erat miniſter. Ex hoc pȝ
qd̄ ſupra dcm̄ eſt. ſ. q̄ helchana pat̄ ſamuelis fuit de tribu
leui. aliter filius ei⁹ non poſſet miniſtrare in tēplo domini
¶ Porro filij heli. Hic ꝯñr deſcribitur malicia filioꝝ heli
⁊ ſamuelis q̄ fuit occaſio terminādi regimē iudicū ⁊ icho
andi regimē regū. Primo igr̄ deſcribit̄ malicia filioꝝ heli
ſcd̄o filioꝝ ſamuelis. ca. viij. Prima in duas. q2 p̊ deſcribi
tur filioꝝ heli trāſgreſſio. ſcd̄o tranſgreſſionis punitio ibi.
Venit aūt vir dei. Circa primū deſcribēdo filioꝝ heli ma
liciā ſcriptura ſil̄ exprimit ſamuelis iuſticiaȝ. vt oppoſita
iuxta ſe poſita magis eluceſcāt. Prio ḡ exp̄mit̄ malicia fi-

lioꝝ heli cum dicit. f ¶ Porro filij heli filij belial.i.abſq; iugo legis diuine:iõ ſubdit. g ¶ Neſcientes dñm ꝛc. veniebat puer ſacerdotis de mãdato filioꝝ heli:q̃ erant ſacerdotes ſub pr̃e ſuo. h ¶ Et ha.fuſci.tridentez.i. inſtrm ad extrahendũ carnes hñs tres dentes. i ¶ Etiã anteq̃ adolerent adipez.ſ. filij heli q̃ ad eoꝝ officiũ ꝑtinebat cremare adipes ſacrificioꝝ ſup altare holocauſtoꝝ.

nõ quia tale pctm̃ ſit ſimpliciter irremiſſibile: ſ; q̃ difficile eſt remiſſibile.ꝛ ꝑ talem modũ dicit ſaluator Mathei xij. Qui aũt dixerit verbũ ꝯtra ſpm̃ſctm̃ nõ remittet ei in hoc ſeculo neq; in futuro. c ¶ Et nõ audierũt ꝛc. Ex quo patet eoꝝ obſtinatio. d ¶ Quia voluit eos deus occidere

k ¶ Da mihi carnes ꝛc. In hebr.hr̃. Da mihi carnẽ ad aſſandũ ſacerdoti. ꝓpter hoc em̃ volebant accipe carnẽ crudã: vt coq̃ret ꝛ pararet ad eoꝝ voluntatẽ cõtra dei legẽ. l ¶ Incẽdat primũ iuxta ꝛc. illud enim de ſacrificijs debebat dño.et iõ primũ debebat ſibi offerri. m ¶ Erãt ḡ pctm̃ pueroꝝ ꝛc. dicunt autem pueri morib⁹. nõ etate q̃a iam erãt hoies pueri. n ¶ Quia detrahebãt hoies ꝛc.ꝓpt q̃d pctm̃ eoꝝ erat ꝯ deũ ꝛ redũdabat i totũ pplm. Cõſeq̃nter iux iſtoꝝ maliciam deſcribit innocẽtia ſamuelis. cũ dr̃ o ¶ Samuel aũt miniſtrabat ꝛc. nõ i officio ſacerdotali: ſ; i miniſterio ſibi ꝯpetenti. p ¶ Puer accinctus.i. ꝓmptus: ꝛ ꝑatus. q ¶ Ephot lineo.nõ ẽ tale veſtimentũ ſic ephot ſũmi ſacerdot. quod alio noie dr̃ ſuphumerabile.de q̃ habetur Exod.xxviij.ſed erat quedã veſtis linea q̃ vtebant leuite

e in domũ ſuã. Puer autem
erat miniſter in ꝯſpectu do
mini añ faciẽ heli ſacerdo-
f tis Porro filij heli.filij be
g lial neſciẽtes dñm neq; of-
ficiũ ſacerdotũ ad pplm: ſ;
quicũq; imolaſſet victimaz
veniebat puer ſacerdotis
h dum coquerent carnes et
habebat fuſcinulã tridentẽ
in manu ſua:ꝛ mittebat eã
in lebetẽ vel in caldariam:
aut in ollã ſiue in cacubum
ꝛ oĩe q̃d leuabat fuſcinu-
la: tollebat ſacerdos ſibi.
Sic faciebãt vniuerſo iſra
i eli venientiũ in ſylo. Etiaz
ãteq̃ adoleret adipẽ venie
bat puer ſacerdotis:ꝛ dice
k bat imolanti. Da mihi car
nem vt coquam ſacerdoti.
Nõ em̃ accipiã a te carnez
coctã ſ; crudaz. Dicebatq;
l illi imolãs. Incendat pri-
mũ iux morẽ hodie adeps
ꝛ tolle tibi q̃tũcũq; deſide
rat aĩa tua. Qui rñdẽs aie
bat ei neq̃q̃. Nũc em̃ da-
m bis:alioq̃n tollã vi. Erat ḡ
pctm̃ puerorum grande ni
n mis corã dño:q̃ detrahe-
bant homĩes ſacrificio dñi
o Samuel ãt miniſtrabat ante
p faciem dñi puer accinctus
q
r ephot lineo.ꝛ tunicã ꝑuaz
faciebat ei mr̃ ſua quã affe-
rebat ſtatut diebꝰ aſcẽdẽs
cũ viro ſuo vt imolaret ho
ſtiã ſolennẽ ꝛ votũ ſuũ. Et
benedixit heli helchane et
vxori eiꝰ. Dixitq; ei. Red
dat tibi dñs ſemẽ de muli-
re hac ꝓ fenore q̃d ꝯmoda-
ſti dño. Et abierũt in locũ
ſuum. Viſitauit ergo dñs
annã ꝛ ꝯcepit ꝛ peꝑit tres
s filios ꝛ duas filias. Et ma
gnificatus eſt puer ſamuel
t apud dñm Heli ãt erat ſe-
v nex valde et audiuit oĩa q̃
faciebãt filij ſui vniuerſo iſ
x raeli.ꝛ quõ dormiebãt cuz
mulieribꝰ q̃ obſeruabãt ad
y oſtium tabernaculi ꝛ dixit
eis. Quare facit res huiuſ
cemodi q̃s ego audio res
peſſimas ab omni populo.
Nolite filij mei. Nõ em̃ ẽ
bona fama quaz ego audio
z vt tranſgredi faciat pplm
a dñi. Si peccauerit vir i vi
rum placari ei poteſt deus
b ſi autem in deum peccaue-
rit vir quis orabit pro eo.
c Et nõ audierũt vocẽ patr
d ſui:quia voluit dominꝰ oc
e cidere eos. Puer autez ſa
f muel:proficiebat atq; cre-
g ſcebat ꝛ placebat tam deo
h q̃ hominibus Venit autẽ

ꝯtrariũ aũt videt dici Ezech.xxxiij. Nolo mortẽ peccatoris ꝛc. Dõm q̃ deꝰ non vult mortez pctõris ꝑ ſe.ſ; ꝑ ſe vult iuſtiam ſuã. ſicut ꝛ bonitatem ad quã ſequitur punitio peccatoris q̃ aliq̃ñ ſit ꝑ mortem corꝑalem:ꝛ aliq̃ñ cum hoc ꝑ mortem gehenne.
e ¶ Puer aũt ſamuel. Hic ꝯuertit ſcriptura ad deſcribendum ſamuelis iuſticiam iuxta filioꝝ heli maliciã ratõne ſupradicta cũ dicitur. f ¶ Proficiebat atq; creſcebat etate.ſ.ꝛ v̓tute. g ¶ Et placebat ꝛc.ſicut dicit de ſancto Sebaſtiano neceſſe erat vt quem deus tanta ꝑfuderat gratia ab oĩbꝰ amaretur.
h ¶ Venit autẽ vir dei. Hic ꝯñr deſcribitur malicie filioꝝ heli punitio:ꝛ p̃ deſcribit huiꝰ punitionis denunciatio. ſecũdo executio capi. iiij. Prima in duas q̃ p̃ denunciat ꝑ nũcium extraneũ.ſecũdo ꝑ diſcipulũ ſubiectum .iij.ca. Circa primum dicitur.
h ¶ Venit autez vir dei ad heli.huiꝰ viri nomen nõ exprimit ꝛ ideo circa hoc varie dicit. Ab antiq̃

in ſuis officijs miniſtrãdo. r ¶ Et tunicã paruaz. In heb. hr̃. Et palliũ paruũ. Cetera patent vſq; ibi. s ¶ Et mag. eſt puer ꝛc. Ex quo pz ſue bonitatis augmentũ. t ¶ Heli aũt erat ſenex. Hic reuertit ſcriptura ad ſcribendũ maliciã filioꝝ heli.q̃ patri arguẽti nõ acq̃euerũt: ſed obſtinati in malicia remãſerũt:ꝛ hoc eſt q̃d dr̃. v ¶ Et audiuit oĩa q̃ faciebãt ꝛc.retrahẽtes eũ a ſacrificijs dñi ꝓpter p̃dicta. x ¶ Et quõ dormiebãt cũ mulierebꝰ. iſte erãt mulieres q̃ veniebãt vt purificarent pꝰ partũ vt p̃cipit Leui.xij.ꝛ filij heli ſolicitabant eas ꝛ aliq̃s decipiebant. y ¶ Et dixit eis q̃re facitis ꝛc.rep̃hendit eos nimis molliter ꝓpter q̃d dicit Hiero.ſup locũ iſtũ. Heli ꝓ iniquitate filioꝝ ſuoꝝ dãnatꝰ eſt:corripuit quidẽ eos:ſ; lenitate pr̃is nõ auctate pontificis:ꝛ q̃ eos tenebat corripe.ꝛ iõ nõ ſolũ ꝓ iniquitate filiorũ:ſ; etiã ꝓ ſua fuit punitꝰ. z ¶ Vt tranſgre.faciatis ꝛc. q̃ ſicut dictũ eſt pro malicia eoꝝ populus retrahebat a ſacrificijs debitis ꝛ a debita reuerentia erga deum. a ¶ Si peccauerit vir in virũ placari ꝛc.ꝑ orões ꝛ ſacrificia. b ¶ Si aũt in deũ peccauerit,q.d.nõ remittet ſibi per talia

dixerũt aliqui q̃ iſte fuit phinees filiꝰ Eleazari ſacerdot q̃ adhuc viuebat: Sed hoc vr̃ impoſſibile q̃ phinees ante mortẽ moyſi iam erat ad minus .xxx.ãnoꝝ vel circiter.q̃ tũc factꝰ fuit phinees princeps exercitꝰ ꝯ madianitas vt hr̃ Nu.xxxj. Item a morte moyſi vſq; ad mortẽ heli anteq̃ pauco tẽpe vir iſte dei venit ad heli fluxerunt anni trecẽti lvij.quod declarat ſic.q̃ ducatꝰ Joſue incepit imediate a morte moyſi.tp̃s aũt ipſiꝰ Joſue quo p̃fuit nõ exprimit in ſcriptura.ſ; ꝯtinet ſub tp̃e othoniel q̃ ei ſucceſſit.ꝛ hoc tp̃s fuit.xl.annoꝝ: vt hr̃ Jũdic.iij. Poſt ip̃m aioth p̃fuit. lxxx annis: Judi.iij. Poſtea delbore.xl. Judi.v. Poſtea gedeon.xl. Judi.viij. Poſtea abimelech tribꝰ ãnis Judicũ.ix. Poſt eũ thola.xxiij. Judic.x. Poſt thola iair. xxij. Judicũ.x. Poſt iair filij iſrl̃ fuerũt ſine iudice.xviij.ãnis quibꝰ ſeruierũt philiſteis ꝛ filijs ãmon.vt hr̃ Judicũ.x. Poſtea iepthe p̃fuit ſex ãnis Judic.xij. Pꝰ eũ abeſſan annis. vij. Judic.xij. Pꝰ eũ abialon.x. Judic.xij. Pꝰ eũ abdon.viij. Judic.xij. Pꝰ eũ ſanſon.xx. Judic.xvj. Ptꝰ eũ heli.xl.vt hr̃.j.Reg.iiij.q̃ ſimul iũcti faciũt ãnos.ccclvij. Alij vo di-

vir dei ad heli : et ait ad eũ
i Hec dicit dñs. Nunqd nõ
apte reuelat⁹ ſuz domui pa
tris tui cũ eſſet in egypto i
domo pharaonis. Et elegi
eũ ex oĩbus tribub⁹ iſrael
mihi in ſacerdotẽ. vt aſcen
deret ad altare meũ. ⁊ ado-
k leret mihi incenſuz ⁊ porta
l ret ephot coraz me : ⁊ dedi
domui patris tui oĩa de ſa-
m crificijs filioꝝ iſrael. Qua-
re calce abieciſtis victimaz
meã ⁊ munera mea q̃ prece
n pi vt offerrẽt in tẽplo ⁊ ma
gl honoraſti filios tuos q̃z
me: vt comederetis primi-
tias oĩs ſacrificij iſrael po-
puli mei Propterea ait do
o minus deus iſrael Loq̃ns
locutus ſum . vt dom⁹ tua
⁊ dom⁹ patris tui miniſtra-
ret in conſpectu meo vſq̃z i
ſempiternũ Nũc autẽ dicit
p dominus. Abſit hoc a me.
q Sed quicunq̃z honorifica-
r uerit me. glorificabo eum:
s t qui aũt contenunt me : erũt
v ignobiles. Ecce dies veni
unt ⁊ p̃cidã brachiũ tuũ: et
brachiuz dom⁹ patris tui.
vt nõ ſit ſenex in domo tua
x Et videbis emulũ tuum in
tẽplo in vniuerſis pſperis
y iſrael: ⁊ nõ erit ſenex in do
mo tua oĩbus dieb⁹. Verũ
tamẽ nõ auferã penit⁹ virũ
a ex te ab altari meo ſ; vt de-
ficiant oculi tui: ⁊ tabeſcat
aĩa tua. ⁊ ps magna dom⁹
tue morieť cũ ad vtilẽ etatẽ
b venerit. Hoc aũt erit tibi ſi
gnũ qđ venturꝝ eſt duob⁹ fi
c lijs tuis ofni ⁊ phinees In
d die vna morient ambo. Et
ſuſcitabo mihi ſacerdotẽ fi
delẽ q̃ iuxta cor meũ ⁊ aĩaz
meam faciet: ⁊ edificabo ei
e domũ fidelem et ambula-
bit coram xp̃o meo cunctis
f diebus. Futurũ eſt aũt vt q̃
cunq̃z remanſerit in domo
tua: veniat vt oretur p eo ⁊
offerat numũ argenteum ⁊
g tortã panis : dicatq̃z . Di-
mitte me obſecro ad vnam
partẽ ſacerdotalẽ vt come
dã buccellam panis.

xerũt q̄ iſte vir dei fuit helias pp̃heta: ſ; hoc etiã videť im
poſſibile. q: ante mortẽ heli iam helyas fuiſſet. xx. annorũ
⁊ plus. cũ hic dicať vir ſm eos. Itẽ a morte heli vſq̃z ad tẽ
pus q̃ helyas fuit raptus. vt hř. iiij. Reg. j. ca. fluxerũt an-
ni. ccviij. qđ declarať ſic. q: ſamuel p̃fuit poſt heli cui⁹ tp̃s
nõ exprimiť. ⁊ ideo
cõtineť ſub tp̃e ſau-
lis. ⁊ iſtud tp̃us fuit
xl. ãnoꝝ. vt hř. Act.
xiij. Poſt ſaul reg-
nuit dauid. xl. annis
iij. Reg. ij. Poſt dđ
ſalomõ. xliij. iij. Re
gũ. xj. Poſt euz ro-
boaz. xvij. iij. Reg.
xiiij. Poſt eũ abya
tribus ãnis. iij. Re.
xv. Poſt eũ aſa. xlj.
iij. Reg. xv. P⁹ eũ
ioſaphat. xxv. iij. re-
gũ. xxij. Poſt eũ io
rã annis duob⁹ vſq̃z
ad mortẽ ochozie re
gis iſrael. vt hř. iiij.
Reg. j. q̃ anni ſimul
iũcti faciunt annos
ccviij. Huic autem
ochozie helyas de-
nũciauit mortẽ ſuã
vicinã anteq̃z rapeť.
vt hř. iiij. Reg. j. p-
pter qđ alij dicũt q̄
iſte vir dei de q̃ hic
agiť fuit angelus in
ſpecie viri. hebi. aũt
moderni dicũt q̄ fu
it helchana pater ſa-
muelis a dõ miſſus
ad ip̃m heli arguẽ-
dũ. ⁊ penã debitã ſi-
bi ac filijs ſuis nun
ciandũ. idõ ſubdiť.
i Hec dicit domi-
nus nunqd nõ apte
reuelat⁹ ſum ⁊c̃. de iſta aũt reuelatõe hř Exo. iiij. vbi dici
tur q̄ aaron a quo deſcẽdit iſte heli. vt dcm̃ eſt. ſ. j. ca. per
dñi reuelatõem iuit obuiã fratri ſuo moyſi. ⁊ tũc reuelatũ
fuit ſibi q̄ futurus erat ſumm⁹ ſacerdos. vt hic dř l; Exo.
iiij. non exprimať k Et portaret corã me ephot. i. ſuper
humerale cui cõiunctũ erat rõnale iudicij vt habeť Exod.
xxviij. l Et dedi domui patris tui oĩa ⁊c̃. i. oĩa ad ip̃os
ptinentia. q: aliq̃ de ſacrificijs cremebanť ad honorẽ diui-
nũ ⁊ aliq̃ erat ip̃oꝝ offerentiũ in ſacrificijs pacificoꝝ. vt fre
q̃nter ſupradictũ eſt. m Quare calce abieciſtis ⁊c̃. i. cõ
tẽtibilẽ reddidiſtis q: filij heli prius accipiebant partẽ ſuã
q̃z ps diuina offerreť ⁊ cremareť. ⁊ q: aliq̃ñ accipiebãt p ſe
illa q̃ debebant deo offerri. idõ ſubdiť. n Et magis hono
raſti filios tuos ⁊c̃. ⁊ q̃a heli tenebať filios ſuos corripere
de ptemptu diuino. idõ dř hic magis honoraſſe filios ſuos
q̃z deũ. o Loq̃ns locutus ſum vt domus tua ⁊c̃. de do
mo p̃ris ſui bñ inueniť h̃ ſcriptũ q: ip̃i aaron de q̃ iſte heli
deſcẽdit a deo fuit datũ ſacerdotiũ. vt hř Exo. xxviij. ſ; de
iſto heli q̄ cõceſſum fuerit a deo ſibi ſacerdotiuz ⁊ domui
eius nõ inueniť niſi in iſto loco. ⁊ idõ dicũt hic hebrei q̄ illi
q̃ deſcẽderũt de aaron p eleazar q̃bus ex ordinatiõe diuia
debebať ſacerdotiũ ante tp̃s heli fuerũt negligẽtes in rep̃-
henſiõe ⁊ doctrina populi iſrael qui declinabat ad ydola-
triã ⁊ ad alia enormia pctã. idõ iuſto dei iudicio trãſlatũ fu-
it ſummũ ſacerdotiũ de filijs eleazar ad filios ithamar in
iſto heli. de⁹ eñ ſuo iudicio iuſto mutat tp̃s ⁊ etates: tranſ
fert regna atq̃z cõſtituit vt dř Dañ. ij. ⁊ eodez mõ dicendũz
eſt de ſummo ſacerdotio ⁊ alijs dignitatib⁹. p Abſit h̃
a me. Ex hoc pz q̄ pmiſſiones diuine ⁊ collatiões alicui⁹
boni hñdi futuris tp̃ibus intelliguť ſub cõditõne. ſ. ſi il-
li q̃bus fiunt tales promiſſiones vel collatões bñ ſe habu
erint in vtendo. idõ ſubdiť. q Sed quicunq̃z honorifica-
uerit me bñ vtendo
ſummo ſacerdotio:
vel alia dignitate.
r Glorificabo euz
cõſeruãdo eũ in ſta-
tu ſue dignitatis.
s Qui aũt ptẽnũt
me. abutendo colla
ta ſibi poteſtate.
t Erũt ignobiles.
q̃a deijcienť a ſtatu
ſue dignitatis.
v Ecce dies veni-
unt ⁊ p̃cidã brachiũ
tuũ. i. ptãtez ſummi
ſacerdotij. qđ iple-
tũ fuit tẽpe ſalomo-
nis. q̃ abiecto abia-
thar de ſummo ſac-
dotio. q̃ deſcẽderat
de heli. inſtituit ſa-
doch ſummũ ſacer-
dotẽ. qui deſcende-
rat de eleazar. vt hř
iij. Reg. ij. ⁊ tunc re
dijt ſummũ ſacerdo
tiũ ad p̃mã lineam.
x Et videbis emu
luz tuũ in tẽplo ⁊c̃.
id eſt ip̃m ſadoch ⁊
poſteros eius. tam̃
heli i pſona ſua nõ
vidit hoc: q: mortu
us fuit ante p ãnos
lxxx. qđ patet q: p⁹
heli ſamuel ⁊ ſaul p̃
fuerũt. xl. ãnis. ⁊ da
uid rex. xl. vt dcm̃ ẽ
ſupra eodẽ ca. ſ; illi
q̃ deſcẽderunt de heli hoc viderũt. in quib⁹ ip̃e heli q̃dam
mõ remãſerat. ſicut hõ mortu⁹ in filio viuẽte. ſm illđ Ec-
cleſia. xxx. Mortu⁹ eſt pať ei⁹. ⁊ quaſi nõ eſt mortu⁹. reli-
q̃t eni ſiľez ſibi filiũ ⁊c̃. z Et nõ erit ſe. ⁊c̃. q: filij ſui inť-
fecti fuerũt virili etate. vt hř. j. c. iiij. h̃ etiã p̃t referri ad ſacer
dotes q̃s ſaul fecit interfici. vt hř. j. xxij. qui deſcenderant
ſaltẽ p maiori pte de heli. Verũtamẽ nõ auferã penit⁹ ⁊c̃.
q: poſt inſtitutõez ſadoch in ſummo ſacerdotio remãſerũt
aliq̃ de domo heli in officio ſacerdotũ minoꝝ. Iſtud tam̃
erat q̃dãmodo in cõfuſionẽ ⁊ anxietatem ip̃oꝝ. eo q̄ vide
bãt ſe deiectos a ſummo ſacerdotio ⁊ alios loco eoꝝ poſi
tos. ⁊ h̃ ẽ qđ dř. a Sz vt deficiãt oculi tui. ſ. in filijs tuis
l; nõ in pſona tua. b Hoc ãt ti. ⁊c̃. i. mors filioꝝ tuorum
c In die vna futura q̃ ppinq̃ erit ſignũ q̄ alia certitudina
liť euenĩẽt poſtea. ſ. inťfectio ſacerdotũ p ſaulẽ. ⁊ trãſlatio
ſacerdotij ad ſadoch p ſalomonẽ d Et ſuſcitabo mihi ſa.
⁊c̃. i. ip̃m ſadoch. e Et ãbulabit ⁊c̃. i. ſalomõe f Futu
rũ eſt aũt. ⁊c̃. q: inferiores ſacerdotes hẽbant recurrere ad
ſummũ ſacerdotẽ vt p eis oraret ⁊ faceret eis oblationez
In heb. hř. Veniat ad declinandũ p ſe in obulo argẽteo
⁊c̃. qđ ſic exponũt heb. q̄ ſacerdotes remanẽtes de ſtirpe
heli futuri erũt humiliare ſe corã ſũmo ſacerdote ⁊ orare
vt poſſent ſuire in tẽplo p p̃cio obuli argẽtei. ⁊ torta pãis
in die ⁊ lr̃a ſeq̃ns vř pcordare cũ dř g Dicatq̃z dimit. ⁊c̃.
obul⁹ aũt eſt viceſima ps ſicli. vt hř Exo. xxx. In. j. Re.
ca. ij. vbi in poſtilla. Ad cuius intellectũ ſciendũ q̄ dictio
hebraica que ponitur hic. ſ. ſebea eſt equiuoca ⁊c̃.

¶ Additio.

Illa dictio hebraica.ſ.ſebea nō ē ꝓprie equoca ꝑut h' ponit.ſolū em̄ ſignificat ſeptē in ꝓpria ſignificati one licz ſaturitatē ſignificet ſm ethy. ſz transla. nr̄a q̄ dicit plurimos ex alia rōne obtinet veritatē. Nā i hebraico ali- qñ ſeptē accipit pro plurib9: vt intelliga tur nūer9 determina t9 ꝓ indeterminato: vt ibi. Apphēdēt ſeptē mulieres virū vnū Eſa.iiij.capi. ⁊ ſic in alijs locis qđ idē ē ac ſi di. plures muli eres apphendēt viꝝ vnū. ꝑut ibidem ex ponit. Et ſic transla tor nr̄ in h' loco non ſolū ſenſuz ex ſenſu ſz etiā verbū ex ꝟbo trāſtulit. ¶ Ca.iij.

a Puer aūt ſa- p muel. h' ōnr deſcribit de- nūciatio pene futu- re facta ipſi heli per ſamuelē ſibi ſbiectū Circa quā ſic ꝓcedi tur. qr ꝓ deſcribit re uelatio facta ſamue li. ſcđo dicte reuela- tionis denunciatio ipſi heli. ibi. Et Sa- muel timebat. tercō hui9 manifeſtatō to ti iſrl'i: ibi. Creuit āt ſamuel. Circa ꝓmū ſamuel a dño vocat ſcđo punitio heli fu tura ei reuelat: ibi. Et dixit dñs. Circa primū ponit ꝯditio tempis cū di.

b ¶ Ser. dñi ⁊c. qr ꝓ pter maliciā filioꝝ heli ⁊ negligentiam pr̄is i corrigēdo ceſ- ſauerāt rñſiones et reuelatōnes dñi. vñ in heb. hr h'. Et ſer- mo dñi erat ꝓhibit9 vel obtūrat9. ⁊ redit in eandē ſniaz cū transla. nr̄a. qr omē raꝝ p̄cioſum. c ¶ Et ocu. ei9 cali. ⁊c. hoc exponit vno mō qr nō poterat videre de nocte. ſz aliq̄ poterat videre de die qñ lucerna tabnaculi erat extincta. qr extinguebat qñ dies incipiebat clareſcere. Alio mō ꝙ nō poterat vidē lucernā ardentē eo ꝙ offendebat viſuz ei9 nimis debilitatū: ſz iſte expōnes ñ videt ꝯuenientes. qr nul lus ē ita cecutiēs. q̄ nō magl videat lucernā ardentē q̄ȝ ex- tinctā ⁊ ꝓcedūt ex ſuppoſitōne falſi: vt dicūt aliq̄.ſ. ꝙ h' ſit vera lr̄a. Nō poterat vidē lucernā dei añq̄ȝ extingueretur In heb. em̄ ſic hr. Et nō poterat vidē ⁊ h' finit ꝟſus qđ aūt ſeq̄tur ē principiū ꝟſus ſeq̄ntl. Lucerna dñi nondū extin guebat. ⁊ ſamuel dormiebat ⁊c. Ad cui9 intellectum ſciē- dum ꝙ in templo dñi plures lucerne ardebāt de nocte q̄ȝ de die ita ꝙ aliq̄ extinguebant i mane. ē igit ſenſus ꝙ ad- huc nō erat tp̄s extinguēdi illas lucernas qñ ſamuel iacēſ in lecto ſuo fuit vocat9 a dño. qr fuit vocat9 añq̄ȝ eēt dies. ⁊ ſic extinctio lucerne nō refert ad p̄cedētia.ſ. ad caligatōez oculoꝝ ipſi9 heli: ſz ad ſeq̄ntia vicz ad denotatōez tpis in q̄ reuelatio facta ē ſamueli. ⁊ h' idē dicit magr̄ in hiſtorijs. ⁊ idē hr in li. de hebraicl q̄ōnib9 ꝓpter qđ transla. nr̄a vr hic corrupta ꝑ imperitiā aliq̄ꝝ correctoꝝ q̄ duos ꝟſus ꝯiūxe- rūt in vnū ſic̄ ⁊ in plurib9 locis alijs factū ē. ⁊ iō h' ōnr po- ſuerūt lucernā in accuſatiuo ꝓ lucerna in noīatiuo. ꝓpter qđ vr̄ ꝙ iſta fuit veritas tranſlatōis nr̄e a principio. Ocu- li ei9 caligauerāt ⁊ nō poterat vidē. ⁊ hic terminat ꝟſus et ſequitur. Et lucerna dei anteq̄ȝ extingue ret ſamuel dormie bat ⁊c. d ¶ In tem plo dñi vbi erat ar. i. in exedra iuxta ta- bernaculū vbi erant leuite q̄ cuſtodiebāt tabnaculuz dñi in q̄ erat archa. intra ta- bernaculū em̄ null9 iacebat. e ¶ Et cu. ad heli. credēs ꝙ ab eo vocaret. ⁊ ſic fecit trib9 vicib9: cui9 ra- tio ſubdit.

f ¶ Porro ſa. necdū ſcie. dñm. i. modum loq̄ndi ipſi9 dñi cuȝ ꝓphis. ſic em̄ ars et natura ꝓcedūt d' im ꝑfecto ad ꝑfectum: ita etiā reuelatōnes diuine ſm ꝓceſſum tpis qr ꝓphe poſteri ores ad tp̄s xp̄i ap- propinquātes habu erūt clariores reue- latōnes de xp̄o q̄ȝ p̄i ores: et ita freq̄nter fuit in eodē ꝓpheta. ꝙ a principio ñ hūit ita clarā cognitōem ſic̄ poſtea. ⁊ h' ptz in ꝓpoſito. qr ſamuel a p̄ncipio vocez dñi audiēs credidit eſſe vocē homis. poſtea ꝟo cognit magl di- ſtincte. Sequit po- ſtea. a ¶ Et vo. ſic̄ vo. ſe. iſtud ſcđo nō refert ad nūerū vo- cationū dñi q̄ iā vo- cauerat ſamuelē ter cio: vt hr in textu ſz refert ad expſſionē nois ſamuelis q̄ in q̄libet vocatōne fuerat duplicata: iō ſubdit. b ¶ Samu- el ſa. Et dixit dñs. Poſita vocatōne ſamuelis a dño. Hic ōnr deſcribit ſibi facta reuelatio cū di. c ¶ Ecce ego fa. i. faciā de ꝓpinq̄. qr qđ modicū diſtat q̄ſi nihil diſtare videt. d ¶ Verbū. i. factū vel rē ſignificandā ꝟbo. e ¶ Qđ qui cūq̄ȝ au. tin. ⁊c. i. erit attonit9 ꝓ admiratōne ⁊ ſtupore. et h' di de captōne arche dñi futura. ꝑut hr. iiij. ca. qr tale fctm̄ nunq̄ȝ acciderat in iſrl'. fuit em̄ magne admiratōnis mā ꝙ de9 ꝑmiſit archā capi ab infidelib9 q̄ tante reuerētie erat. ꝙ ſi videret diſcooꝑta a leuitis ⁊ dei cultorib9 moriebant: vt habet Nu. iiij. ⁊. j. ca. vj. f ¶ Predixi em̄ ei ꝙ iudicatur9 eſſem. i. punitur9. g ¶ Domū ei9.ſ. heli ꝑ interfectōnem multoꝝ ⁊ abiectōez alioꝝum de ſacerdotio. h ¶ Idcirco iuraui. i. firmiter ⁊ abſq̄ȝ retractōne diſpoſui ꝙ non expie- tur iniquitas q̄ȝtum ad penam ordinatā ſeu diſpoſitaȝ: li- cet fuerit expiata q̄ȝtum ad culpā ⁊ penā eternaȝ in illis q̄ vere penituerūt. i ¶ Et ſamuel ⁊c. Hic ōnter deſcribit di cte reuelatōnis denunciatio facta ipſi heli ad eius petitio nem. quia ſamuel timebat ei denunciare propter eius re- uerentiam. Et patet litera vſq̄ȝ ibi.

¶ Ca. iij.

a Puer aūt ſa- muel. miniſtrabat do
b mino corā heli ⁊ ſermo do mini erat p̄cioſus. In die- b9 illis nō erat viſio mani- feſta. Factū eſt ergo i die q̄ dam heli iacebat i lectulo
c ſuo: ⁊ oculi ei9 caligauerāt nec poterat vidē. Lucerna dei anteq̄ȝ extinguetur ſa-
d muel dormiebat in templo dñi vbi erat archa dei. Et vocauit dñs ſamuel. Qui
e rñdēs ait. Ecce ego. Et cu currit ad heli ⁊ dixit. Ecce ego. Vocaſti em̄ me. Qui dixit. Non vocaui te fili. Reuertere ⁊ dormi. Et ab ijt et dormiuit. Et adiecit dñs rurſum vocare ſamuel Conſurgenſq̄ȝ Samuel ab ijt ad heli ⁊ dixit Ecce ego qr vocaſti me. Qui reſpon dit. Non vocaui te fili mi:
f Reuertere ⁊ dormi. Por ro ſamuel necdum ſciebat dñm: nec reuelat9 fuerat ei ſermo dñi. Et adiecit dñs ⁊ vocauit adhuc Samuel tercio Qui ꝯſurgens abijt ad heli ⁊ ait. Ecce ego: q̄a vocaſti me. Intellexit er- go Heli quia dñs vocaret puerū. ⁊ ait ad ſamuel Va de et dormi. etſi deinceps vocauerit te dices Loque re dñe: qr audit ſeruus tu9 Abijt ergo ſamuel et dor- miuit in loco ſuo. Et venit
a dominus et ſtetit et voca- uit ſicut vocauerat ſecūdo
b Samuel ſamuel. Et ait ſa- muel. Loquere dñe qr au- dit ſeruus tu9. Et dixit do
c min9 ad ſamuel. Ecce ego
d e facio ꝟbum i iſrl': qđ q̄cūq̄ȝ audierit tinnient ambe au- res ei9. In die illa ſuſcita- bo aduerſū heli oīa q̄ locu- t9 ſū ſuꝑ domū ei9. Incipi
f am ⁊ ꝯplebo. Predixi ei ei
g ꝙ iudicatur9 eēm: domum ei9 ineternū ꝓꝑ iniq̄tatē. eo ꝙ nouerat indigne agere fi lios ſuos. ⁊ nō corripuerit
h eos Idcirco iuraui domui heli ꝙ nō expiet iniquitas dom9 ei9 victimis ⁊ mūeri bus vſq̄ȝ ineternum. Dor- miuit aūt ſamuel vſq̄ȝ ma- ne: aꝑuitq̄ȝ oſtia dom9 do-
i mini. ⁊ ſamuel timebat in- dicare viſionē heli. Voca uit ergo heli ſamuelē ⁊ di- xit Samuel fili mi. q̄ reſpō dens ait. Preſto ſum. Et i

k ¶ Hec faciat tibi deꝰ ⁊c̄. Hic erat modus adiurādi apud hebꝛeos ⁊ eſt ſenſus. faciat tibi deꝰ tanta mala ſic̄ fecit ali cui multū punito ab ip̄o. ⁊ adhuc plura. l ¶ Si abſconderis ⁊c̄. celādo aliqđ de veritate m ¶ Judicauit itaqꝫ ei. ſicut pꝛius dcm̄ eſt n ¶ Et ille rn̄dit. patient̄ acquieſcens dn̄i ſententie.

huiꝰ lapidis. Hic ponit̄ ꝑ anticipatōez. qꝛ poſtea fuit ſibi h̄ nomē impoſitū. vt hr̄. j. vij. ca. d ¶ Jnito aūt certa. terga ⁊c̄. ꝓ peccatis p̄dictis. e ¶ Dixerūtq́ꝫ. Hic ꝯn̄r deſcribit̄ arche appoꝛtatio. qꝛ ꝓpter eiꝰ abſn̄tiaꝫ credebāt ſe ſupatos fuiſſe. ⁊ ꝑ ꝯn̄s credebāt ꝑ eiꝰ p̄n̄tiam ſupare. qꝛ ſic̄ dr̄. ij. phi ſticoꝝ. Jllud qđ per ſui abſn̄tiaꝫ eſt cā ꝑiclitatōis. ꝑ ſui p̄n̄tiā eſt cā ſalutis. vt pꝫ đ abſn̄tia ⁊ p̄n̄tia naute reſpectu nauis.

o ¶ Dn̄s eſt ⁊c̄. Ex q̄ videt̄ ꝙ lꝫ in ꝑſona ꝓpꝛia et filijs punitus fuerit ad penaꝫ tpalem. ip̄e tamē in ꝑſona ꝓpꝛia euaſit eternā. qꝛ i acceptatōne diuine iuſticie videt̄ veracit̄ penituiſſe. Sed iaꝫ erat ita ſenex ⁊ debilis ꝙ delicta filioꝝ nō poterat emendare. potuiſſꝫ tn̄ a pꝛincipio qn̄ p̄mo ſciuit. Ad verbū vero hieronymi ſupra allegatuꝫ heli ꝓ iniquitate filioꝝ ſuoꝝ dānatus eſt. p̄t dici ꝙ intelligendū eſt de dānatōne pene tpalis tm̄ qꝛ ⁊ hoc mō frequēter accipit̄ dānatio. p ¶ Creuit aūt. Hic ꝯn̄r deſcribit̄ reuelatiōis diuulgatio cū dr̄. Creuit aūt ſamuel. etate ⁊ virtute. q ¶ Et dn̄s erat cuꝫ eo. ꝑ gr̄am. r ¶ Et nō cecidit ⁊c̄. i. icaſſum. qꝛ totū fuit adimpletū. r ¶ Et cognouit vniuerſus ⁊ cet̄a. i. ab vno termino terre ꝓmiſſionis vſq́ꝫ ad alterū ſm̄ ipſius longitudinē qꝛ dan eſt i termino aq̄lonari. Berſabee v̄o in auſtrali. s ¶ Et addidit dn̄s ⁊c̄. qꝛ ibi iterū apparuit ſamueli Sꝫ q̄d iterata apparitōe reuelauerit ei nō exꝓ̄mitur hic. ¶ Jn ca. iij. vbi dr̄ i poſtil. vn̄ in heb. hꝛ ſic ⁊ ſmo dn̄i erat ꝓhibitꝰ vl̄ obturatꝰ ⁊c̄.

terrogauit eū: quis eſt ſermo quē locutus eſt dn̄s ad te. Oꝛo te ne celaueris me
k Hec faciet tibi ds̄ ⁊ hec ad
l dat ſi abſconderis a me ſermonē ex omnibꝰ v̄bis q̄ di
m cta ſunt tibi. Judicauit itaqꝫ ei ſamuel vniuerſos ſermōes: ⁊ nō abſcōdit ab eo
n Et ille rn̄dit. dn̄s ē. Qđ bo
o nū eſt in oculis ſuis faciat.
p q Creuit aūt ſamuel ⁊ dominus erat cū eo: ⁊ nō cecidit ex oībus v̄bis eiꝰ in terraꝫ
r Et cognouit vniuerſus iſrl̄ a dan vſqꝫ berſabee. ꝙ fidelis ſamuel ꝓpheta eſſet dn̄i
s Et addidit dn̄s vt appareret i ſylo qm̄ reuelatꝰ fuerat dn̄s ſamuel in ſylo iuxta v̄bum dn̄i. Et euenit ſmo ſamuelis vniuerſo iſrl̄i. C. iiij.
a b ET factū eſt in diebꝰ illis ꝯuenerūt philiſtijm in pugnā. Egreſſus ē nāqꝫ iſrael obuiā philiſtijm in p̄
c liū ⁊ ſic caſtrametatꝰ eſt iuxta lapidē adiutoꝛij. Poꝛro philiſtijm venerunt in affec. ⁊ inſtruxerūt aciē cōtra
d iſrael. Jnito aūt certamine terga vertit iſrael philiſteis ⁊ ceſa ſunt in illo certamīe paſſim ꝑ agros q̄ſi quatuoꝛ milia viroꝝ. Et reuerſus ē
e popul ꝰ ad caſtra. Dixerūtqꝫ maioꝛes natu de iſrael. Quare percuſſit nos dn̄s hodie corā philiſtijm Afferamꝰ ad nos de ſylo archā federis dn̄i. ⁊ veniat in medio̅ noſtri vt ſaluet nos de manu inimicoꝝ nr̄oꝝ. Mi
f ſit ergo populꝰ in ſylo ⁊ tulerūt inde archā federꝭ dn̄i exercituū ſedentꝭ ſuꝑ cherubin Erātqꝫ duo filij heli cū archa federꝭ dn̄i ofni ⁊ phi
g nees. Cunqꝫ vēiſſet archa federis dn̄i in caſtra vociferatus eſt oīs iſrael clamoꝛe grādi ⁊ ꝑſonuit t̄ra. Et audierūt philiſtijm voceꝫ clamoꝛis dixerūtqꝫ Quenā ē hec vox clamoꝛis magni i caſtris hebꝛeoꝝ. Et cognouerūt ꝙ archa dn̄i veniſſet in caſtra. Timuerūtqꝫ philiſtijm dicētes. Uēit deꝰ i caſtra. Et ingemuerūt dicētes. Ue nob̄. Non em̄ fuit tāta exultatio heri ⁊ nudiu
h ſterciꝰ. Ue nob̄. Quis noſ ſaluabit de manu deoꝝ ſub
i limiū iſtoꝝ Hi ſūt dij q̄ percuſſerūt egyptū oī plaga in deſerto. Confoꝛtami ⁊ eſtote viri philiſtijm ne ſeruiatis hebꝛeis ſicut ⁊ illi ſeruierunt nobis Confoꝛtamini
k ⁊ bellate. Pugnauerūt ergo philiſtijm ⁊ ceſus ē iſrl̄ ⁊ fugit vnuſquiſqꝫ in tabernaculum ſuuꝫ. Et facta ē plaga magna nimis ⁊ ceciderūt de iſrael triginta milia pe-

f ¶ Tulerūt inde archā ⁊c̄. Et h̄ vr̄ ꝙ ꝓpiciatoꝛiū qđ erat q̄ſi ſedes dei nō erat opculum arche. ſꝫ q̄dā tabula deaurata q̄ erat ſic poſita q̄ſi poꝛtaret̄ ab ip̄is cherubin. ⁊ opculū eſſꝫ q̄ſi ſcabellū illiꝰ ſedis. ſicut pleniꝰ fuit expoſitū ſm̄ vnam opinionē Exo. xxv ca. g ¶ Cūqꝫ veniſſet archa federis domini ⁊c̄. ex gaudio ⁊ ꝯfidentia victoꝛie h̄n̄de ꝑ p̄n̄tiā arche. Sꝫ iſta confidentia erat falſa qꝛ ſine meritꝭ ⁊ ecōtrario philiſtijm timuerūt dicentes. Ue nob̄ ⁊c̄. ⁊ ſubdit̄ cauſa. h ¶ Quis nos saluabit de manu ⁊c̄. i. de potētia ip̄oꝝ. q. d. tāta eſt potētia ꝙ nō poterimꝰ reſiſtere. ⁊ ad h̄ inducit̄ exēplū cū dr̄. i ¶ Hi ſunt dij ⁊c̄. ⁊ iō ſicut pharao cū maxia multitudine nō potuit reſiſtē: ſic nec nos poterimꝰ. ⁊ ſic ꝑ verba iſta videbantur omnino deficere de victoꝛia. Sic exponit̄ cōmuniter iſta littera. Sed lr̄a ſequēs non videtur concoꝛdare. quia imediate ſubditur. Confoꝛtami et eſtote viri philiſtijm ⁊c̄. ꝓpter quod hebꝛei aliter exponunt dicētes ꝙ in exercitu philiſtinoꝛum aliqui erant habentes reuerentiaꝫ ad archam domini. q̄uis eſſent gentiles. bene enim inuenitur in ve. ⁊ no. teſta. ꝙ aliqui gentiles veniebant adoꝛare in hieruſalem ⁊ de iſtis dicitur. Et ingemuerunt dicentes. ve nobis vſqꝫ ibi incluſiue. Quis nos ſaluabit de manu iſtoꝛum ſublimium deoꝛum. Alij erant nullam habentes reuerentiam ad archam nec per conſequens timoꝛeꝫ. et iſti vt excluderent timoꝛem ab alijs dicebāt. Hi ſunt dij qui percuſſerunt egyptum omni plaga. ſ. eis poſſibili. q. d. fecerunt tunc totuꝫ poſſe ſuum. ⁊ ideo non poterunt nunc nobis nocere. ideo conſequenter dicebant. Confoꝛtamini ⁊c̄. k ¶ Pugnauerunt. Hic conſequenter deſcribitur arche captio quia populus iſrael debellatus fuit. ⁊ reſidui. fugerunt ad tabernacula ſua dimittentes archam ⁊ ſic fuit capta. ⁊ patet lr̄a.

¶ Additio.
i IN heb. in h̄ loco ponit̄ h̄ dictō iachar qđ nihil aliđ ſignat niſi p̄cioſum. vn̄ trāſlatio nr̄a in h̄ loco ꝓpꝛie ſe hꝫ nec indiget alia reductōne.

¶ Capi. iiij.
a c ET factū ē. Deſcripto heli ⁊ filioꝝ eiꝰ pctō. Hic ꝯn̄r deſcribit̄ ſeq̄ns punitio. ⁊ p̄ deſcribit̄ ppl̄i depſſio ꝓpt̄ heli ⁊ filioꝝ eiꝰ pctā. ſcđo eiꝰ reuelatio ꝑ ſamuelis merita. vij. c. Circa p̄mū debellato pplo iſrl̄ archa dī capit̄. ſcđo capta circūducit̄. ca. v. tercio ad terraꝫ iſrl̄ reducit̄ ca. vj. Pꝛima in q̄tuoꝛ. qꝛ p̄ deſcribit̄ ppl̄i iſrael debellatō ſcđo arche appoꝛtatio: ibi. Dixerūtq́ꝫ. t̄cio ip̄iꝰ captio: ibi. Pugn̄uerūt ⁊c̄. q̄rto capte lamētatio ibi. Currēs āt. Circa pꝛimū dr̄. b ¶ Jn diebꝰ illis cōue. ⁊c̄. q̄ a dn̄o excitata eſt. vt ꝑ ip̄am puniret̄ heli ⁊ filij eiꝰ. ⁊ etiā populꝰ q̄ occaſione eoꝝ retraxerat ſe a debita dei reuerentia ⁊ ſacrificijs: vt dcm̄ eſt ſ. ij. ca. c ¶ Et caſtrametatꝰ eſt iuxta lapidē adiu. nomen

l ¶ Currens aūt ⁊c. Hic ꝯñr deſcribit arche capte lamēta-
tio ⁊ ꝙ eiꝰ captio nunciat cum dr. k ¶ Currens aūt vir de
beniamin. Dicūt hebrei ꝙ iſte fuit Saul q̄ capta archa vi
dens tabulas teſtimonij in manibus goliath gethei q̄s in
archa accepat abſtulit de manibꝰ eiꝰs. ⁊ fugiens reporta-

c ¶ Et aſportauerūt eā a la. adiu. h̄ nomē exponat ſicut p̄
us. d ¶ In azotum nomē eſt ciuitat. vbi pᵒ fuit poſita.
e ¶ Et intulerūt eā ⁊c. attribuētes ſibi victoriā ⁊ arche ca-
ptionē. ꝓpter qd̄ dn̄s oñdit ꝯtrariū: vñ ſubdit. f ¶ Ecce
dagon ꝓnus iacebat ⁊c. q̄ſi faciens ei reuerentiam.

uit eas i ſylo heli ſe-
dente ſup ſellā cōtra
viam q̄ſ ſolicitꝰ erat
audire rumores de
exercitu: cuiꝰ cā ſub
dit. m ¶ Erat eī
cor eius pauēs ꝓ ar
cha dn̄i. magiſq̄ꝫ i fi
lijs ſuis. Cetera pa-
tent vſq̄ꝫ ibi.
n ¶ Et fractis ceruí-
bus ⁊c. In heb. ha-
betur ⁊ fracto collo
ſuo ⁊c. ſequitur.
o ¶ Incuruauit ſe ⁊
pepit. q̄ dolor mag
nus et repentinꝰ ac-
celerat partum.
q ¶ Et vocauit pue-
rū icaboth. qd̄ inter
pretat inglorꝰ: ideo
ꝑ cā huiꝰ noīatōnis
ſubdit. Tranſlata ē
glīa dn̄i de iſrael ⁊c.

Ca. v.

Philiſtijm āt
p Hic ꝯñter de
ſcribit circū-
ductio arche dn̄i ꝑ
trā philiſtinoꝝ q̄ cir
cūductio facta ē eo
ꝙ p̄ria citas in q̄ po
ſita fuit a dn̄o fuit ꝑ
cuſſa gūit: ⁊ iō fecert
eā duci ad alia loca
ad expiendū ſi ꝓpt
p̄ñtiaꝫ arche fuerat
iſta plaga. qd̄ appa-
ruit eo ꝙ vbicunq̄ꝫ
ducebat ppl's ſilr ꝑ-
cutiebat ⁊ ſic i capti
one arche ꝑ philiſte
os appuit dei iuſti-
cia. ne ppl's iſrael p̄-
ſūptuoſe ⁊ ſine me-
ritꝰ p̄ſumēt de dī ꝓte
ctōe ex arche p̄ñtia.
Apparuit etiā eius
potētia ꝑcutiēs phi
liſteos in t̄ra ꝓpria.
ne captōꝫ arche ſue
aſcriberēt potētie. ⁊
vt deū iſrl' q̄ ſolus ē
verꝰ deꝰ cogerent re-
uereri et timere. In
hoc igit ca. ſic ꝓce-
dit. q̄ pᵒ deſcribitur
ꝑcuſſio azoti. ſcd̄o
totiꝰ ppl'i ibi. vidētes
aūt. tercio ſup h̄ cō-
gregatio cōſilij ibi.
Miſert itaq̄ꝫ ⁊ con-
gregauerūt. Circa pᵒ
mū dr̄. b ¶ Tulert
q̄ꝫ philiſtijm archaꝫ
dei fugiēte pplo iſrl'

ditum: ⁊ archa dei capta ē
Duo q̄ꝫ filij heli mortui ſt
l oſni ⁊ phinees. Currēs au
tem vir d̄ beniamin ex acie
venit in ſylo i die illa: ſciſſa
veſte ⁊ conſperſus puluere
caput. Cūq̄ꝫ ille veniſſet he
li ſedebat ſuper ſellam con
m tra viam expectans. Erat
aūt cor eꝰ pauēs ꝓ archa
dn̄i. Vir aūt ille poſtq̄ꝫ in
greſſus eſt nunciauit vrbi
et vlulauit oīs ciuitas. Et
audiuit heli ſonitū clamo-
ris: dixitq̄ꝫ. Quis ē h̄ ſoni
tus tumultꝰ huius. At ille
feſtinauit ⁊ venit ⁊ nuncia
uit heli. Heli autē erat no-
naginta ⁊ octo ānoꝝ ⁊ ocu
li eius caligauerāt ⁊ videre
nō poterat. Et dixit ad he-
li. Ego ſum qui veni de p̄-
lio: et ego qui de acie fugi
hodie. Cui ille rñdit Quid
actum eſt fili mi. Rñdens
autem ille qui nunciabat.
fugit inquit iſrael corā phi
liſtijm: et ruina magna fa-
cta eſt in pplo. Inſuper et
duo filij tui mortui ſunt of-
ni et phinees et archa dei
capta eſt. Cunq̄ꝫ ille nomi-
naſſet archaꝫ dei: cecidit d̄
ſella retrorſum iuxta oſtiuꝫ
n ⁊ fractis ceruicibus mor-
tuus ē. Senex eīn erat vir
⁊ grādeuus. ⁊ ipſe iudica-
uit iſrael q̄draginta annis
Nurus aūt eiꝰ vxor phine
es. ꝑgnās erat vicinaq̄ꝫ ꝑ-
tui. Et audito nuncio ꝙ ca
pta eēt archa dei: ⁊ mortuꝰ
eſſet ſocer ſuus et vir ſuus
o incuruauit ſe ⁊ pepit. Irru
erāt eīn in eā dolores ſub-
iti. In ipſo auteꝫ momēto
mortis eius dixerūt ei qui
ſtabāt circa eā. Ne timeas
q̄ filiū peperiſti. Que non
rñdit eis neq̄ꝫ animaduer-
p tit. Et vocauit puerum ica
both dicēs. Tranſlata eſt

gloria domini de iſrael q̄a
capta eſt archa dei. Et pro
ſocero ſuo ⁊ ꝑ viro ſuo ait.
Tranſlata eſt gloria ab iſra
hel. eo ꝙ capta eſſet acrba
dei.

¶ Capitulū. v.

a Philiſtijm aūt tulerūt
b archā dei: ⁊ aſporta-
c uerūt eam a lapide adiuto-
d rij in azotū. Tulerūtq̄ꝫ phi
e liſtilm archā dei: ⁊ intule-
rūt eā in templum dagon.
Cunq̄ꝫ ſurrexiſſent dilucu-
f lo azotij altera die ecce da
gon iacebat ꝓnus in terra
g añ archam dn̄i. Et tulerūt
dagon: ⁊ reſtituerūt euꝫ in
locū ſuū. Rurſumq̄ꝫ mane
h die altera ꝯſurgētes: inue-
nerūt dagon iacētē ſup fa-
ciem ſuā in terra coram ar-
cha dn̄i. Caput aūt dagon
⁊ due palme manuū eiꝰ ab
ſciſe erant ſup limē: porro
dagon ſolus trūcus remā-
ſerat in loco ſuo. Propter
hanc cām nō calcant ſacer
dotes dagon: ⁊ oēs q̄ igre
diunt templū eiꝰ ſup limen
dagon in azoto vſq̄ꝫ in ho
i diernū diē. Aggrauata eſt
aūt manꝰ dn̄i ſup azotios:
k ⁊ demolitꝰ ē eos: Et ꝑcuſ-
ſit in ſecretiori ꝑte natium
l azotū ⁊ fines eiꝰ. Et ebul-
lierūt ville ⁊ agri in medio
regionis illiꝰ: ⁊ nati ſt mu
res et facta ē ꝯfuſio mortis
m magne in ciuitate: Viden
tes aūt viri azotij huiuſce
modi plagā dixerunt: Nō
maneat archa dei iſrl' apud
nos: q̄m dura ē manꝰ eiꝰ ſu
per nos ⁊ ſup dagon deuꝫ
nr̄m: Et mittētes cōgrega
uerunt oīes ſatrapas phi
liſtinorum ad ſe: et dixerūt
Quid faciemus de archa
dei iſrahel: Rñderūtq̄ꝫ ge
n thei: Circūducantur archa
dei iſrael: Et circūduxerūt

g ¶ Et tulert dagon
ſcꝫ ſacerdotes ante-
q̄ꝫ ppl's ꝑciperet. ꝑꝑ
qd̄ dn̄s addidit ſecū
dū ſignū manifeſtū
ꝑ detruncatōeꝫ ydo
li. h ¶ Inuenerūt
dagon iacē. ⁊c. lꝫ eīn
caput abſciſum eſſꝫ
a corpe: corpꝰ tñ ita
iacebat ſup terrā. ac
ſi facies eēt ad terrā
v̄ſa ſi eſſet corpi ꝯiū
cta. caput etiā ſup li
mē ſic iacebat. ꝙ fa
cies erat v̄ſus terrā.
Dicunt tñ hebrei ꝙ
iſtud ydolum hēbat
caput factū ad ſimi
litudinē cuiuſdā pi-
ſcis. ⁊ iō vocabat da
gon a dag qd̄ ſigni-
ficat piſcē in hebreo
l ¶ Aggrauata ē aūt
⁊c. q̄ poſtq̄ꝫ ꝑcuſſe-
rat eoꝝ deū: ꝑcuſſit
⁊ ppl'm. ⁊ modꝰ per-
cuſſionis ſubditur.
k ¶ Et ꝑcuſ. ⁊c. ꝑcuſ
ſi eīn fuerūt diſſen-
teria vehemēti ita ꝙ
inteſtina inferiora ꝑ
q̄ feces egrediebant
putreceſcebant vel
ſcaturiebant vermi-
bus. ⁊ exteriꝰ ꝓmie
bāt. l ¶ Et ebullie.
vil. ⁊ agri i me. re. il.
⁊c. totꝰ iſte v̄ſus ñ ē
in heb. nec in libris
antiq̄s. ſꝫ ꝑ modum
gloſe. pᵒ fuit additꝰ h̄
extra textū eō ꝙ in-
fra. vj. cap̄. exprimit
iſtā plaga murium
fctā i q̄nq̄ꝫ ciuitatibꝰ
p̄ncipalibꝰ q̄ꝝ azotꝰ
erat vnā ⁊ poſtea ali
qui imperiti hūc v̄-
ſum inſeruerūt tex-
tui. ſicut et in pluri-
bus alijs locis ſacre
ſcripture reperit.
m ¶ Videntes aūt
⁊c. poſt ꝑcuſſionem
azoti. h̄ ꝯñr d̄ſcribit
percuſſio alteriꝰ po-
puli. ⁊ patet lr̄a vſq̄ꝫ
ibi. n ¶ Circū du
catur archa dei iſra
el ad videndū ſi ꝓ-
ptēr eius preſentiaꝫ
contigerat dicta pla
ga. qd̄ apparuit per
effectum: et patet li-
tera.

d ¶ Extales eoꝝ.i.inteſtina inferiora ꝑ que egrediũtur fe-
ces. p ¶ Et fecerũt ⁊c̃.vt poſſent melius ſedere ⁊ vt mures
importuni nõ poſſent inteſtina ꝓminentia mordere.
q ¶ Miſerũt itaq̃ʒ.h ꝯñr deſcribit ꝯſiliũ de remittendo ar-
chã dei ad locũ ſuũ. Ad qđ fuerũt coacti ꝓpter expientiaʒ
plagẽ. nec archã dĩ
audebant diſſipare
ne peius ei⁹ eueni-
ret.⁊ pʒ lr̃a Ca.vj.
a Vit ğ. Hic
ꝯñr agit ď ar
che reductõ
ne Circa qđ p̊ ď mõ
reducẽdi ꝯſiliũ q̃rit
ſcđo iuxta formam
dati ꝯſilij reducitur
ibi. Fecerũt ğ. tcio
a bethſamitis indi-
ſcrete ſuſcipitur ibi.
Porro bethſamite
q̃rto ꝓpt̃ hoc ppl̃s
ꝑcutit̃ ibi. Percuſ-
ſit ãt. Circa pmũ dr̃
b ¶ Vocauerũt phi
liſtijm ſacdotes ido
loꝝ ſuoꝝ c Et diui
nos q̃ ꝑ pacta cũ de
monib⁹ inita tacite
vel expſſe dicũt hoi
bus aliq̃ incognita
Demones eñ eo ꝙ
in eis remãſerũt na
turalia itegra ex in-
tellect⁹ ꝑſpicacitate
⁊ expientia longi tẽ
poris multa ſciunt
hoib⁹ incognita. et
de talib⁹ p̃dicti diui-
ni ab eis inſtruũtur
Aliq̃n etiã demões
cogunt̃ ad dicendũ
aliq̃d diuinis vl̃ eti-
aʒ ad dõm alijs ali-
q̃ v̊a a deo cogunt.
ſicut pʒ in legendis
multoꝝ ſctõꝝ ꝙ de
mones coacti coꝛãʒ
ſctitateʒ ꝯfitebãtur.
Et ſic vꝫ fuiſſe in ꝓ
poſito. qꝛ cõſiliũ ab
eis datũ cedebat ad
gl̃am dĩ iſrl̃ ⁊ hono
rẽ. iõ ſubdĩtur.
d ¶ Si remittitis ar
chã dei ⁊c̃. id ẽ abſq̃
munerib⁹ gl̃aʒ ⁊ v̊-
tutẽ dĩ iſrl̃ ſignificã
tib⁹. iõ ſbdit̃ e ¶ Sʒ
qđ debet̃ ⁊c̃.i. emẽ-
dã ꝓ pctõ f ¶ Et tũc
curabimi. a plagis
voƀ iflictis. g ¶ Et
ſciet̃. ꝑ expientiã q̃
nõ recedat a voƀ ma
nus ei⁹ vos ꝑcutiẽs
q̃diu retinet̃ eã: q̃
aũt ſit emẽda ſbdit̃
h ¶ Quinq̃ ãnos au
re. facie. ꝑ h̃ deſigna
bat̃ plaga facta ĩ po
pulo philiſtinoꝝ q̃
tũ ad coꝝ coꝛpa.

archã dei iſrael. Illis autẽ
circũducẽtib⁹ eã. fiebat ma
nus dñi dĩ ꝑ ſingulas ciui-
k tates interfectõnis magne
nimis: ⁊ percutiebat viros
vniuſcuiuſq̃ vrbis a puo
l vſq̃ ad maioꝛẽ: ⁊ ꝯputre-
o ſcebãt ꝓminentes extales
eoꝝ. Interũt gethei cõſiliũ
p ⁊ fecerũt ſibi ſedes pellice-
as. miſerũt ergo archã dñi
in accharõ. Cũq̃ veniſſʒ ar
cha dñi dei in accharõ: ex-
clamauerũt accharonite di
centes Adduxerũt ad nos
archã dei iſrael vt interfici
at nos et populũ noſtrum.
q Miſerunt itaqʒ ⁊ ꝯgrega-
uerũt oẽs ſatrapas philiſti
noꝝ. Qui dixerũt. Dimit-
te archaʒ dei iſrael. ⁊ reuer
tat̃ in locũ ſuũ. vt nõ inter-
ficiat nos cũ pplõ nr̃o. Fie
bat eñ pauoꝛ mortis in ſin
gulis vrbib⁹ ⁊ grauiſſima
valde man⁹ dñi. Viri quo
q̃ qui mortui nõ fuerãt per
cutiebant̃ in ſecretioꝛi par-
te natiũ ⁊ aſcẽdebat vlula-
tus vniuſcuiuſq̃ ciuitatis ĩ
celum. ¶ Capl̃m. vi.
a Fuit ergo archa dñi ĩ
regione philiſtinoꝝ ſe
ptem menſibus. Et poſt h̃
b vocauerũt philiſtijʒ ſacerdo
c tes: ⁊ diuinos dicentes.
Quid faciemus ď archa dĩ
Indicate nobis quõ remit
tam⁹ eã in locũ ſuũ. Qui di
d xerũt. Si remittitis archaʒ
dei iſrl̃: nolite dimittere eã
e vacuã ſʒ qđ debetis ei red-
f dite ꝓ pctõ ⁊ tũc curabimi
g ⁊ ſcietis q̃re nõ recedat ma
nus ei⁹ a vobis. Qui dixe
rũt. Quid eſt qđ ꝓ delicto
reddere debeam⁹ ei Rñde
rũtq̃ illi. Iuxta numeꝝ ꝓ-
h uinciaruʒ philiſtinoꝝ q̃nq̃
i anos aureos facietis: ⁊ q̃n
q̃ mures aureos. qꝛ plaga
vna fuit oib⁹ vobis ⁊ ſatra

pis vr̃is. Facietiſq̃ ſilitu-
dines anoꝝ vr̃oꝝ ⁊ ſimilitu
dines murtiũ q̃ demoliti ſũt
k terrã ⁊ dabitis deo iſrl̃ glo
riã ſi forte releuet manũ ſu
am a vobis ⁊ a dijs vr̃is ⁊
l a terra vr̃a. Quare grauat̃
m coꝛda vr̃a ſicut aggrauauit
egypt⁹ ⁊ pharao coꝛ ſuum.
n Nõne poſtq̃ percuſſus eſt
o tũc dimiſit eos ⁊ abierunt
p Nũc ergo arripite ⁊ facite
q plauſtrum nouũ vnũ ⁊ du-
r as vaccas fetas quib⁹ non
s eſt impoſituʒ iugum iũgite
t in plauſtro ⁊ recludite vitu
los earum domi. Tolletiſ-
q̃ archam dñi: ⁊ ponetis ĩ
plauſtro: ⁊ vaſa aurea que
exoluiſtis ei ꝓ delicto po-
netis in capſellã ad lat⁹ ei⁹
et dimittite eã vt vadat: ⁊
aſpicietis. Et ſiquidẽ ꝑ viã
finiũ ſuoꝝ aſcenderit ꝯtra
bethſames ipſe fecit nobis
hoc malum grande: ſin au-
tem minime ſciemus: qꝛ ne
q̃q̃ manus ei⁹ tetigit nos.
v ſed caſu accidit. Fecerũt er
go illi hoc modo ⁊ tollẽtes
duas vaccas que lactabãt
vitulos iunxerunt ad plau
ſtrũ: vituloſq̃ eaꝝ cõcluſe-
runt domi Et poſuerunt ar
chã dei ſuꝑ plauſtrũ ⁊ cap
ſellaʒ q̃ habebat mures au
reos ⁊ ſimilitudinẽ anoꝛũ.
Ibãt aũt indirectuʒ vacce
x ꝑ viã q̃ ducit bethſames et
itinere vno gradiebãt̃ ꝑgẽ
y tes ⁊ mugiẽtes: ⁊ nõ decli
nabãt neq̃ ad dexterã neq̃
z ad ſiniſtrã. Sed ⁊ ſatrape
philiſtijm ſeq̃bant̃ vſqʒ ad
a t̃mios bethſames. Porro
bethſamite metebant triti-
b cum in valle. Et eleuantes
oculos viderũt archã ⁊ ga
uiſi ſũt cũ vidiſſẽt. Et plau
ſtrũ venit ĩ agꝝ ioſue beth-
ſamite ⁊ ſtetit ibi. Erat aũt
c ibi lapis magn⁹ Et ꝯciderũt

i ¶ Et q̃nq̃ mu. au. ad deſignãduʒ plagã inflicta t̃re eoꝛuʒ
vt pʒ ꝑ p̃dicta. v. c. k ¶ Et dabit̃ deo iſrl̃ glo. ꝑ h̃ eñ ꝯfite-
bant̃ ſe ꝑcuſſos a deo iſrl̃ ⁊ t̃raʒ eoꝝ eo ꝙ p̃ſumpſerãt cape
archã dĩ ⁊ ſecũ ducẽ ad t̃raʒ ſuã. Ad h̃ aũt inducit̃ exẽplũ
cũ dr̃. l ¶ Quare ğuatis ⁊c̃. archã retinẽdo. m ¶ Sic ag-
ğuauit egypt⁹. detĩ-
nẽdo populũ iſrael
n ¶ Nõne poſtq̃ ꝑ-
cuſ. eſt. decẽ plagis.
o ¶ Tũc dimiſit eos
vt hꝫ Exo. xij. ſeq̃t̃.
p ¶ Facite plauſtꝝ
nouũ vnũ. ad ponẽ
dũ archaʒ deſuꝑ re
uerent̃. q ¶ Et du
as vac. fe. i. hñtes iã
fet⁹natos. vt pʒ ꝑ ſe
q̃ntia. r ¶ Quib⁹
nõ eſt ⁊c̃. ⁊ ſic ñ hñt
vſuʒ ducẽdi curruʒ.
s ¶ Iũgite in plau-
ſtro ad retrahenduʒ
ipm. t ¶ Et reclu-
dite ⁊c̃. oĩa iſta fie
bant ad expiendũʒ
v̊itatẽ dei iſrl̃ in re-
ductõe. arche vacce
ei lactantes vitulos
naturalit̃ inclinant̃
ad eos nutriendũ. ⁊
iõ ſi ipe ñ reuerterẽt
ad fet⁹ ⁊ poꝛtarẽt ar
chã directe ad t̃ram
iſrl̃ maxĩe qꝛ erãt in
cõſuete ad poꝛtãdũ
plauſtꝝ vl̃ trahẽdũ
ſignũ foret manife
ſtũ ꝙ ducerẽt occul
ta dĩ v̊tute. ⁊ ex h̃ eſ
ſẽt philiſtei certifica
ti ꝙ plaga eoꝝ fuiſ-
ſet a đo iflicta. ſi nãt
alteri cãe imputarẽt
Ex his dict̃ pʒ lr̃a.
v ¶ Fecerũt ğ. h ꝯñr
ſm̃ formã dicti con-
ſilij archa reducit̃ ⁊
pʒ lr̃a ex dictis vſq̃
ibi x ¶ Et itine. ⁊c̃.
id eſt vniformiter.
y ¶ Et mugiẽtes q̃ſi
deũ mõ ſuo laudan
tes. z ¶ Sʒ ⁊ ſatra
pe philiſtioꝝ ſeq̃bã
tur ad hñdũ expien
tiã p̃dictã a ¶ Poꝛ
ro bethſa. h ꝯñr agit̃
ď arche receptiõe. ⁊
p̊ deſcribit̃ ipa rece
ptio. ſcđo iponit̃
cuiuſdã dicti expli-
catio ibi. Hi ſt̃ aũt.
Circa pmũ dr̃ b
Eleuan. ocu. ⁊c̃. Di
cunt heb. ꝙ iſta leti
cia fuit iepta ꝓcedẽſ
ex leuitate capit̃ ⁊ ñ
ex debita reuerẽtia
c ¶ Et ꝯci. li. plau. ſ.
poſtq̃ archa fuerat
ďpoſita ꝑ leuitas: lʒ
ante ſcribat̃.

d ¶ Vaccaſq; impoſuerūt ⁊c. in hoc videntꝰ male egiſſe. qꝛ femella nō offerebatꝰ dño in holocauſtū qđ erat ſacrificiuz ꝑfectiſſimū vt hꝫ Leui. j. ca. Cetera patet. e ¶ Hi ſt autē ⁊c. qꝛ ſuperiꝰ dixerat ꝙ qnq; ꝓuincie philiſtinoꝝ fecerant qnq; anos aureos ⁊ qnq; mures. hic explicat ꝙ qnq; ciuitates principales h̄ fecerūt. tñ alie ville minores adiacentes adiuuerūt in expenſis. iō ſubdicꝰ poſtea Ab vrbe murata vſq; ad villā ⁊c.

V ¶ Enerūt ḡ. Deſcripta ꝓſtratōne populi iſrl ꝓpter filioꝝ heli pctā. Hic ꝯñr deſcribitꝰ reuelatio ipſius ꝑ ſamuelis merita. Et p̄ ponitꝰ cōtinuatio ad ꝑdicta. ſcđo reuelatio iſta: ibi. Et factū eſt. In fine p̄cedentꝭ capi. dictū fuit q̄liter ſignificatū fuit viris de cariathiarim ꝙ archa ad ſe ducerent.

f ¶ Et vſq; ad abel magnū. qꝛ terra philiſtinoꝝ extendebatꝰ vſq; ꝓpe locū iſtū. et vocatꝰ hic abel magnus q̄ ſupra vocatꝰ ē lapis magnꝰ qđ pꝫ ex hoc qđ ſubditur. g ¶ Sup quem ⁊c. rō aūt mutatiōis huiꝰnōis fuit. qꝛ populus ibi percuſſus fuit ⁊ luxit. vt dicetꝰ. ⁊ vocatꝰ eſt abel qui luctus interpretatꝰ. Iterū qꝛ nōia ſt ꝓpinq̄. Aben eñi i hebreo lapidez ſignificat. ⁊ mutata n. in l. fit abel: vt patet. a ¶ Percuſſit aūt. h̄ ꝯñr deſcribitꝰ ppli ꝑcuſſio. cuiꝰ ꝑcuſſiōis due cauſe priꝰ ſūt tacte. ſ. inepta leticia ⁊ holocauſtū indebite oblatū. Tercia tā gitur h̄. ſ. curioſitas q̄ moti fuerūt ad videndū archā nudaz qđ ſub pena mortis inhibetꝰ: vt hꝫ Nūe. iiij. quarta etiā cā ex circūſtantia lr̄e datꝰ intelligi. ſ. ꝙ archaz dñi dimiſerūt nimis ſub diuo ſine luminaribꝰ ⁊ cultu debito: ideo ſequitur.

d ligna plauſtri vaccaſq; impoſuerunt ſup ea holocauſtum dño. Leuite autē depoſuerūt archam dei ⁊ capſellā que erat iuxta eaz in q̄ erāt vaſa aurea ⁊ poſuerūt ſup lapidē grandē. Viri aūt bethſamite obtulerūt holocauſta: ⁊ immolauerūt victimas in die illa dño. Et qnq; ſatrape philiſtinorū viderūt ⁊ reuerſi ſunt in
e acharon in die illa. Hi ſūt āt ani aurei q̄s reddiderūt philiſtijm ꝓ delicto domino Azotos vnū: gaza vnum: aſchalon vnū: geth vnum acharon vnū: ⁊ mures aureos ſm̄ numeꝝ vrbiū philiſtijm quinq; ꝓuinciaꝝ ab vrbe murata vſq; ad villaz
f que erat abſq; muro ⁊ vſq;
g ad abel magnū ſuper quez poſuerunt archam domini que erat vſq; in illa die in
a agro ioſue bethſamitꝭ. Percuſſit aūt dñs de virꝭ bethſamitibꝰ: eo ꝙ vidiſſent ar
b cham dñi ⁊ ꝑcuſſit de pplo ſeptuaginta viros ⁊ qnq̄gita milia plebis. Luxitq; populꝰ eo ꝙ dñs ꝑcuſſiſſꝫ plebem plaga magna. Et dixerūt viri bethſamite: quis poterit ſtare in ꝯſpectu domini dei ſcti hꝰ. ⁊ ad quem
c aſcēdet a nobis. Miſeruntq; nūcios ad hitatores cariathiarim dicētes. Reduxerūt philiſtijm archā dñi: d̄ſcēdite ⁊ r̄ducite eā ad vos

¶ Caplm. vij.

a V ¶ Enerunt ḡ viri cariathiarim: ⁊ reduxerunt
b archam dñi ⁊ intulerūt eaz in domū aminadab in ga
c baa. Eleazaꝝ aūt filiū eius ſanctificauerūt: vt cuſtodi
d ret archā dñi. Et factuz eſt ex qua die manſit archa do
e mini in cariathiarim: mul
f tiplicati ſūt dies. Erat q̄p
g pe iam annus viceſimꝰ. Et requieuit oīs domꝰ iſrl poſt dñm. Ait autez ſamuel ad vniuerſam domū iſrl dicēs
h Si i toto corde vr̄o reuertimini ad dñm: auferte deos alienos de medio vr̄i: baalim ⁊ aſtaroth: ⁊ p̄pate corda vr̄a dño: ⁊ ſeruite ei ſoli ⁊ eruet vos d̄ mañu philiſtijm. Abſtulerūt ḡ filij iſrael baalim et aſtaroth: et ſeruierūt dño ſoli. Dixit āt
i ſamuel. Cōgregate vniuerſum iſrl in maſphat, vt orē ꝓ vobis dominū. Et ꝯue
k nerunt i maſphat: Hauſeruntq; aquā ⁊ effuderūt in

Hic ꝯñr oñditꝰ q̄litꝰ hoc fecerūt cū dicitꝰ a ¶ Venerūt ḡ viri ⁊c. ad ciuitatē ſuam b ¶ Et intulerūt eaz ⁊c. hoc nō fuit factū ſtatim: ſꝫ ꝑ magnuz tp̄s poſt. qꝛ ꝑ aliqđ tp̄s ſtetit i cariathiarim: ⁊ inde tranſlata fuit in maſphat: ⁊ inde in galgala: vt dicitur libro de hebraicis q̄ōnibꝰ: ⁊ poſtea fuit tranſlata i nobe vbi erat tp̄e ſaul ſm̄ ꝙ hꝫ. j. xxj. ⁊ ide trāſlata eſt poſtea in gabaa in domum aminadab: vt h̄ dꝛ. Et d̄ loco illo dauid trāſtulit eam in domuz obededon. ⁊ inde in ciuitatē dauid: vt hꝫ ij. Re. vj. c ¶ Eleazaꝝ aūt ⁊c. Hebrei aūt dicūt p̄parauerūt ſeu diſpoſuerūt ⁊ in idē redit. qꝛ talis p̄paratio eſt quedā ſanctificatio. d ¶ Et factū eſt. Hic ꝯñr declaratꝰ releuatio populi ſub ſamuele: q̄ facta ē ꝓpter ꝯuerſionē populi ad deuz ꝑ ſolicitudinē ſamuelis. Circa qđ p̄ deſcribitꝰ dicta ꝯuerſio ſcđo philiſtinoꝝ debellatio: ibi. Et audierūt: tercio populi pax ⁊ bona ordinatio: ibi. Facta ē itaq;. Circa primuz qꝛ litera eſt intricata et indiget ſupplemento ſicut et in pluribus locis ſacre ſcripture. ſciendum ꝙ heli mortuo Samuel ſtatim incepit diſcurrere ⁊ docere populum vt illum reduceret ad deuz ꝑ debitam ꝯuerſionem ad cultum diuinū. que quidē cōuerſio incepit a tempe quo populus iam viderat malum qđ euenerat ꝓpter peccata filioꝝ heli: ⁊ audiuerat plagam philiſtinoꝝ ꝓpter archam dñi: ⁊ durauit tp̄e ſamuelis vſq; ad regnum regis ſaulis. ſ. xx. annis vel circiter. ⁊ hoc notatur cum dicitꝰ. d ¶ Et factū eſt ⁊c. i. tranſlata fuit ibi de bethſames: vt p̄dictuz eſt. e ¶ Multiplicati ſunt dies in quibus ſamuel hortabatꝰ populum ad bonuz. f ¶ Erat quippe ⁊c. poſtq; incepat ſamuel docere populum. g ¶ Et requieuit ⁊c. ſ. xx. ānis quibꝰ p̄fuit ſamuel. ⁊ ſubditur modus quo ſamuel reduxit pplm ad deū a principio cuz dicitꝰ. h ¶ Si in toto corde veſtro reuertimini ad deum. patet litera vſq; ibi. i ¶ Congregate vniuerſum ⁊c. vbi renōuit fedus populi cum deo: ideo ſubditur. k ¶ Hauſerūtq; aquam ⁊c. Ra. ſa. dicit ꝙ hoc fecerunt in ſignū humiliatōnis. q. dicerēt, ſicut aqua effuſa ad nihilū

b ¶ Et ꝑcuſſit de populo. lxx. viros ⁊. l. milia plebis. qđ ſic dꝫ intelligi etiā ſm hebreos ꝙ ſolū. lxx. viri ſt ꝑcuſſi q̄ erāt tāte reputatiōis. ꝙ equiꝑabāt qnq̄ginta milibꝰ de plebeis. eo mō loq̄ndi q̄ dꝛ ij. Re. xviij. de dauid. Tu vnꝰ ꝓ decē milibꝰ ꝯputarꝭ. principales eñi ppli ꝑcuſſi fuerūt eo ꝙ debebāt ordinare pplm ⁊ p̄caue de p̄dictꝭ offenſis. c ¶ Miſerūtq; nū. ad ha. ca. qꝛ illa ciuitas erat ſecurior ⁊ nobilior ꝓpter qđ archa poterat meliꝰ ibi cuſtodiri. Moraliter vacce portātes archā teſtamēti ſūt p̄dicatores portātes verbū euāgelij q̄ lactāt filios ſpūales eos ꝯſolando. Mugiūt deuote orādo. Recte incedunt ſctē viuēdo. Nō declināt ad dextrā allecti mundana ꝓſperitate. Nec ad ſiniſtrā ꝓſtrati aduerſitate. Et ſic veniūt ad bethſames: q̄ domꝰ ſolis interp̄tatꝰ. i. ad celū qđ caſa elios. i. ſolis nuncupatur.

¶ In ca. vj. vbi dicitꝰ in poſtil. Et itinere vno gradiebātur. id eſt vniformiter.

¶ Additio.

I N libris antiq̄s tranſla. nr̄a ſic hꝫ. Ibāt āt vacce recto itinē. qđ ꝓprie ꝯſonat hebraice veritati in h̄ loco ⁊ magis ꝯuenit ꝓpoſito.

¶ Capitulum. vij.

valet vltra ſic in cõſpectu tuo nihil ſum⁹ nec valem⁹. Jonathan filius oziel maxie reputatõis apđ hebreos h̄ exponit de cõuerſione cordiũ ad deũ. ⁊ ſic p iſtas aq̄s intelliguntur lachryme cõtritõis exeũtes a corde: ⁊ p oculos effuſe.
l ¶ Judicauitq̃ſamuel ⁊c̄. q2 nõ ſolũ recõciliauit populũ dño. ſ3 etiã vnũquẽq̃ de poplo ad pximũ ſuũ iniurias et forefacta ad equitatẽ iuſticie reducẽdo Aliť aũt exponitur ſm aliq̄s ab illo loco. Erat q̄ppe ãnus viceſim⁹. ſ. q̄ archa dñi mãſerat in cariathiarim ita q̄ p hoc notatur q̄ tot annis mãſit ibi anteq̃ in ð alibi trãſferreť. ⁊ qð ſequiť. Hauſerũtq̃ aquã. dicũt aliq̄ q̄ i illa aqua erãt maledicta cõgeſta. ſic in ſacrificio zelotipie: ita q̄ labia bibentiũ ſi fuiſſent ydolatre ita iũgebanť q̄ non poterãt abinuicẽ ſepari ⁊ p h̄ conuincebanť. ſic tpe moyſi p potum aq̄ vbi puluis vituli aurei fuerat cõmixt⁹. put dictũ fuit Exo. xxxij. Jð ſequiť. Judicauitq̃ ſamuel filios iſrael in maſphat. ſ. ydolatras inficiendo q̄ cõuincebantur mõ p̄dicto pma tamẽ expõ videť mihi magis rõnabilis. lector tam̄ eligat quã voluerit. m ¶ Et audierũt philiſtijm Hic pñr ðſcribitur philiſtinor̃ debellatio. Ad cui⁹ intellectũ ſciendũ q̄ philiſtijm poſt debellatiõnẽ populi iſrael ꝓpter pctã filior̃ heli tenuerũt ipm ſb tributo. ⁊ ne haberent cõſiliũ ⁊ opportunitatem rebellandi interdixerant eis ɔgregatões populi fieri ꝓpter qð audito q̄ cõgregati eſſent in maſphat. venerũt ɔ̄ eos in p̄lium ſ3 ſamuele orante ⁊ holocauſtũ ꝓ populo offerente fuerũt celitus debellati. ſm q̄ dĩ infra n ¶ Intonuit aũt ⁊c̄. ita q̄ ex fulgure multi fuerũt mortui ⁊ aliĳ exterriti fugientes. pro magna pte occiſi. ⁊ p3 lr̃a. o ¶ Facta eſt itaq̃. Hic ɔ̃ñter deſcribiť populi iſrael trãquillitas ⁊ bona ordinatio ſb regimine ſamuelis. Et p3 lr̃a vſq̃ ibi. p ¶ Eratq̃ pax ⁊c̄. q2 ſeruiebat iſrael ſub tributo. q ¶ Judicabat quoq̃ ⁊c̄. ſc3 vſq̃ ad inſtitutõe3 ⁊ cõfirmatõe3 ſaulis. extũc em̄ ſaul habuit officiũ iudicãdi. r ¶ Et ibat p ſingulos annos circuiens ⁊c̄. p loca ad videndũ optuna. ꝓprio labore ⁊ expenſa vt hr̃. j. xij. s ¶ Reuertebaturq̃ in ramatha: vbi cõmuni⁹ iudicabat pplm t ¶ Edificauitq̃ ibi altare dño. S3 in h vĩdeť feciſſe ɔ̄ legẽ. q2 nõ dẽbat eẽ altare aliqð ad imolandũ niſi in loco vbi erat archa. ſic dcm̄ fuit Joſue. xxij. q̄ nõ legiť fuiſſe in ramatha. dðm q̄ ex diſpẽſatõe dñi poterat alibi imolari. ⁊ p ɔ̃ñs altare cõſtrui. ⁊ h̄ mõ ſamuel ibi altare ɔſtruxit. Põt etiã dici. q̄ ſm illð qð dcm̄ fuit Deu. xij. ⁊ ẽ ſatꝭ veriſiľe. q̄ a tpe q̄ archa fuit capta p philiſteos vſq̃ ad tp̄s in q̄ fuit poſita in tẽplo cõſtructo p ſalomone3 archa nõ habuit ſtabilem manſionẽ. q2 tpe intermedio ð loco ad locũ freq̄nť fuit trãſportata. vt p3 ex predictis. ⁊ aliq̄n ad exercitũ deportata. vt hr̃ infra. xiiij. ⁊ ideo ſacrificia votiua. ad q̄ offerẽda hoies nõ tenebanť ſ3 ſi fiebãt ex deuotiõe poterãt alibi offerri ſm voluntatẽ ⁊ deuotiõe3 offerẽtis. Sic ⁊ alia ſacrificia poterãt fieri h̄ mõ tpe q̄ archa ⁊ tabernaculũ fueřt in deſto. eo q̄ archa adhuc nõ hẽbat ſtabilẽ mãſionẽ ſic dictũ fuit Deu. xij. ca. tpe ðo q̄ fuit in ſylo nõ fuit h̄ licitũ. put dcm̄ fuit Joſu. xxij q2 tabernaclm ⁊ archa lõgo tpe fuerũt ibi ⁊ habueřt ibi ſtabilẽ mãſione3. l3 nõ ad ſp. ¶ Cap. viij.
¶ Factũ ẽ autẽ Deſcripta ſupi⁹ malicia filior̃ heli. Hic ɔ̃ñter deſcribiť malicia filior̃ ſamuelis. quia vtraq̃ fuit occaſio: vt termiaretur regimẽ p iudices ⁊ reges inſtituerenť. Igr̃ circa h̄ p̄ deſcribiť filiorũ ſamueľ trãſgreſſio: ſcðo ppli petitio ibi Cõgregati ẽ. tercio dñi diffinitio ibi. Et orauit ſamuel. Circa pmũ dr̃. a ¶ Factũ ẽ aũt ⁊c̄. q2 iã nõ poterat ita cõmode p loca ad iudicãdu3 diſcurrere. b ¶ Poſuit filios ſuos iudices credẽs eos fore ſue iuſticie imitatores ſ3 h̄ non fuit ita. vñ ſubdiť. c ¶ Acceperũtq̃ munera ⁊c̄. ⁊ ⁊ ſic dupliciť peccauerũt. ſ. accipiẽdo mũera ꝓ iudicio. qð nõ eſt licitũ. l3 ꝓ labore iuſto ⁊ bono iudices poſſint accipere ſtipẽdia ad victũ decentẽ ⁊ honeſtũ. ſcðo q2 ꝓpť mũera declinauerũt a iuſticia reddendo iudiciũ puerſum.
d ¶ Congregati ergo. Hic conſequenter deſcribitur populi petitio de rege habendo. cuius cauſa fuit malicia filior̃ ſamuelis vt hic exprimitur cum dicitur. Filiĳ tui ⁊c̄. Alia fuit quia audierant naas regem filioru3 ammon diſponẽtem exercitum ad veniendum contra eos. ⁊ ideo volebãt habere regem capitaneum ſui exercitus contra eum. et hec cauſa hic daretur. ſed infra exprimitur duodecimo capitulo.
e ¶ Diſplicuit ſermo ⁊c̄. ꝓpter tria vnũ fuit. quia diſplicuit ſibi malicia filiorum ſuorum: que vſq̃ tunc latuerat ipm.

conſpectu dñi: ⁊ ieiunauerũt in die illa atq̃ dixerunt
l Tibi peccauim⁹ dñe. Judicauitq̃ ſamuel filios iſrael
m in maſphat. Et audierunt philiſtijm q̄ ɔgregati eẽnt filij iſrľ in maſphat. ⁊ aſcenderũt ſatrape philiſtinoru3 ad iſrľ. Qð cũ audiſſent filij iſrľ: timuerũt a facie philiſtinor̃. Dixeruntq̃ ad ſamuele3. Ne ceſſes ꝓ nobis clamare ad dñm deu3 nr̃m vt ſaluet nos de manu philiſtinor̃. Tulit autẽ ſamuel agnũ lactantẽ vnũ ⁊ obtulit illũ holocauſtũ integru3 dño. Et clamauit ſamuel ad dñm ꝓ iſrľ. ⁊ exaudiuit eũ dñs. Factũ ẽ ãt cũ ſamuel offerret holocauſtũ dño: philiſtijm inire p̄liu3 cõtra
n iſrľ. Intonuit autẽ dñs fragore magno in die illa ſup philiſtijm: ⁊ exteruit eos et ceſi ſunt a filijs iſrľ. Egreſſiq3 filij iſrael de maſphat pſecuti ſũt philiſteos: ⁊ percuſſerũt eos vſq̃ ad locũ q̄ erat ſup bethchar. Tulit ãt ſamuel lapidẽ vnũ: ⁊ poſuit eũ inť maſphat ⁊ inť ſen. ⁊ vocauit nomẽ loci illi⁹ lapis adiutorij. Dixitq̃: huc uſq̃ auxiliat⁹ eſt nobis dominus. Et hũiliati ſũt philiſtijm nec apposuerũt vltra vt venirẽt in terminos iſrľ.
o Facta eſt itaq3 man⁹ dñi ſup philiſteos cũctis diebus ſamuelis: ⁊ reddite ſũt vrbes q̄s tulerant philiſtijm iſrľ. iſraeli: ab acharon vſq̃ geth ⁊ terminos ſuos. Liberauitq̃ iſrľ de manu phi
p liſtinor̃ eratq3 pax inť iſra
q el ⁊ amorreũ. Judicabat q̄
q3 ſamuel iſrael cũctis die-
r bus vite ſue. ⁊ ibat p ſingulos ãnos circuiens bethel ⁊ galgala et maſphat ⁊ iudicabat iſraelẽ i ſupradictꝭ lo
s cis. Reuertebaťq3 in ramatha: ibi em̄ erat dom⁹ eius
t ⁊ ibi iudicabat iſraelẽ. Edificauit etia3 ibi altare dño.

a Factũ eſt autẽ ¶ viij.
b cũ ſenuiſſ3 ſamuel poſuit filios ſuos iudices in iſrael. Fuitq3 nomẽ filij ei⁹ primogeniti iohel ⁊ nomẽ ſecundi abia: iudicũ in berſabee. Et non ambulauerť filij illius in vijs eius: ſ3 declinauerunt poſt auaritia3
c acceperuntq3 munera: ⁊ p
d uerterunt iudicium. Cõgregati ergo vniuerſi maiores natu iſrael venerunt ad ſamuelem in ramatha dixeruntq3 ei. Ecce tu ſenuiſti: ⁊ filij tui ñ ãbulãt i vijs tuis. Cõſtitue nob̄ regẽ vt iudiceз nos: ſic ⁊ vniuerſe hñt
e nationes. Diſplicuitq3 ſer

mo in oculis ſamuelis. eo ꝙ dixiſſent. da nobis regē f vt iudicet nos. Et orauit Samuel ad dominuꝫ. Dixit autem dn̄s ad ſamueleꝫ g Audi vocem ppl̄i in oīb⁹ q̄ h loquit̄ tibi: Nō em̄ te abiecerūt ſꝫ me: ne regneꝫ ſuper eos. Juxta omnia opa ſua q̄ fecerūt a die q̄ eduxi eos de egypto vſq̧ diem hanc i ſicut dereliquerūt me ꝛ ſer k uierūt diis alienis: ſic faciunt etiā tibi. Nūc ḡ vocem l eoꝝ audi. Verūtamen ꝯteſtare eos: ꝛ p̄dic eis ius regis qui regnaturus eſt ſup eos Dixit itaq̧ ſamuel oīa v̄ba dn̄i ad ppl̄m q̄ petierat a ſe regem: et ait. Hoc erit ius regis q̄ imperaturus eſt vobis. Filios v̄ros tollet et ponet in curribus ſuis: facietq̧ ſibi equites ꝛ p̄curſores q̄drigaꝝ ſuaꝝ et ꝯſtituet ſibi tribunos ꝛ cēturiones: et aratores agrorum ſuoꝝ: ꝛ meſſores ſegetum: ꝛ fabros armorum et curruū ſuoꝝ. Filias quoqꝫ veſtras faciet ſibi vnguētarias ꝛ focarias ꝛ panificas

Agros q̊ꝫ veſtros et vineas et oliueta optima tollet ꝛ dabit ſeruis ſuis. Sed ꝛ ſegetes v̄ras ꝛ vineaꝝ red dit⁹ addecimabit vt det eunuchis ꝛ familis ſuis Seruos etiā veſtros ꝛ ancillas ꝛ iuuenes optimos et aſinos auferet: ꝛ ponet ī ope ſuo. Greges q̊ꝫ v̄ras adde m cimabit voſq̧ eritis ei ſui. n Et clamatis in die illa a facie regis veſtri quem elegiſtis vobis: ꝛ non exaudiet vos dn̄s in die illa: q꞉ petiſtis vobis regē. Noluit āt ppl̄s audire vocē ſamuelis o ſꝫ dixerūt: Nequaq̧. Rex ei erit ſup nos: ꝛ erim⁹ nos q̊ꝫ ſicut oēs gētes ꝛ iudicabit nos rex noſter ꝛ egredie t̄ āñ nos: ꝛ pugnabit bella noſtra ꝓ nobis: Et audiuit ſamuel oīa verba populi: ꝛ locutus eſt ea ī aurib⁹ dn̄i. Dixit autem domin⁹ ad ſamuelē Audi vocē eoꝝ ꝛ conſtitue ſup eos regem Et ait ſamuel ad viros iſra p hel: Vadat vnuſquiſqꝫ in ciuitatem ſuam:

Aliud fuit ꝓpter honorem diuinū qui videbat̄ cōtēni ſeu diminui eo ꝙ retinuerat ſibi in populo iſrael nomē regiū Tercio q꞉ populus in hoc volebat aſſimilari gentilib⁹ dicens. Conſtitue nob̄ regē ſicut ꝛ vniuerſe hn̄t nationes: vt immediate ſupponit̄. f Et orauit. Hic ꝯñr ponit̄ dei diffinitio. ſamuel ei iſtō negociuꝫ reduxit ad dn̄m qui reſpondit. g Audi vocē populi. de rege inſtituendo. h Nō em̄ te ꝛc̄. q꞉ tu ſolum eras me⁹ vicari⁹: ꝛ ꝙ iſta petitio eoꝝ ex malo ꝓceſſerit: oſ̄dit̄ cuꝫ ſubdit̄. Juxta om̄ia opa ſua ꝛc̄. Sequit̄ i Sicut dereliquerūt ꝛc̄. oſ̄dentes facto ꝙ non habarent me ꝓ rege ſuo. k Sic faciunt etiā tibi. abiiciēdo te ne ſis vicarius meus. l Verūtn̄ ꝯteſtare eos ꝛ p̄dic eis ius regis ꝛc̄. Circa qd̄ ſciēdum ꝙ aliq̄ ſunt de iure reg̃ in neceſſitate poſiti ꝓpter bonū cōe regni. ꝛ ſic om̄ia q̄ inferi⁹ exprimunt̄ a ſamuele ſunt d̄ iure regis. q꞉ in tali caſu oīa ſunt regis vel principis ꝛ exponēda vel expendenda ꝓ bono cōi ſicut ꝛ ī corpe nāli videmus ꝙ man⁹ vel etiā alia ps corpis. nāli inſtictu exponit̄ ꝓ cōſeruatōne vite ipſi⁹ corporis. Si autē accipiat̄ alio mō ius regis extra neceſſitatē ſic plura exprimuntur a ſamuele q̄ non ptinēt ad ius ipſius regis: vtpote oīa illa q̄ reddūt ppl̄m ſubditum ſeruilem: ꝛ q̄ nō reſpiciūt bonū cōe: ſꝫ magis hoīs in regno poſiti voluntatē. ꝛ talia p̄dixit eis ſamuel ad retrahēdū eos ne peterent regē q꞉ eis nō expediebat. ꝛ q꞉ regimē ꝓpter magnitudinē ptātis regni ꝯceſſam de facili ꝯuertit̄ in tyrannideꝫ vn̄ ꝛ Deu. xvii. vbi agit̄ de ꝯſtitutōne regis dī. Nō multiplicabit ſibi eq̄s. nec reducet ppl̄m meū in egyptū. ſ. quaſi ſeruū. nec hēbit argenti ꝛ auri imenſa pondera. ꝛ ibideꝫ ſubdit̄. Nec eleuet̄ cor ei⁹ in ſupbiā ſup fratres ſuos. ꝛ ſm̄ iſtū duplicē intellectū exponenda ſunt q̄ ſequunt̄ d̄ regio iure vſq̧ ibi. m Voſq̧ eritis ei ſerui. ſi ꝯuertat̄ regnuꝫ in tyrannidē: qd̄ de facili fit ſaltē in pte ꝓpter magnā regis ptātem. n Et clamabitis in die illa ꝛc̄. i. ꝓpter oppreſſionē quā vob̄ inducet. Seq̄tur. o Nequaq̧. ſ. dimittet nos de⁹ exaudire ſi regē habeam⁹. Cetera patent vſq̧ ibi. p Vadat vnuſq̄ſq̧ in ciuitatē ſuā. hoc aūt dixit ſamuel. vt ſup electōeꝫ reg̃ inq̄reret dn̄i volūtatē. a q̄ dependet regis inſtitutio: ſm̄ ꝙ hr̄ Deu. xvii. vbi de inſtitutōe reg̃ dī. Eum ꝯſtitues regeꝫ quē dn̄s de⁹ tuus elegerit de numero fratrū tuoꝝ. Ad maiorē p̄dictoꝝ euidētiā querit̄ vtrū filii iſr̄l peccauerūt petendo ſup ſe regē. Et arguit̄ ꝙ nō q꞉ petere illud qd̄ ē bonū ſimpl̄r ꝛ de dictamine rōnis recte nō

eſt pctm̄: gubernatio aūt ppl̄i ꝑ regem eſt optima: vt dicit ph̄s. iii. polit̄. ꝛ ꝑ ꝯñs eſt de dictamine rōnis recte q̄ mag̃ reſpicit bonū cōe q̄ꝫ pticulare ḡ ꝛc̄. Item illud qd̄ ꝯcedit̄. lege diuina licitū eſt: q꞉ nullū pctm̄ ꝯcedit. ſꝫ Deu. xvii. ca. ꝯcedit lex diuina filiis iſrael ꝯſtōnem regis: vbi dī. Cū ingreſſus fueris terrā quaꝫ dn̄s de⁹ tu⁹ dabit tibi ꝛc̄. ſequitur. Et dixeris ꝯſtituam ſup me regē ꝛc̄. ꝛ ſequit̄. Eum ꝯſtituēs quē dn̄s de⁹ tu⁹ elegerit. ḡ ꝛc̄. Contra infra. xii. ca. dī. Scient̄ ꝛ videbit̄ q꞉ grande fecerit̄ vob̄ malum in ꝯſpectu dn̄i petētes ſup vos regem. Ad h̄ dōm. ꝙ cū regnū ſit optima politia cetere gentes a filiis iſr̄l petendo vel ꝯſtituendo ſup ſe regem nō peccauerūt ſꝫ mag̃ bonū egerūt filii aūt iſr̄l hoc faciendo peccauerunt. vꝫ ꝑ v̄ba ſamuelis ad h̄ allegata q̄ habent̄. ī. xii. c. ꝛ ꝑ ꝯñs miraculū a deo datū ad verificatōnem v̄bi ſamuelis vt ibideꝫ hr̄ cui⁹ rō eſt. q꞉ de⁹ ppl̄m iſrael elegit ſibi ſpālem ꝛ peculiarē p̄ ceteris populis. ſm̄ ꝙ dicitur. Deut̄. vii. Te elegit dn̄s de⁹ tuus vt ſis ei ppl̄us peculiaris. ꝛ iō voluit eē rex īmediatus illi⁹ ppl̄i. ꝑ qd̄ ꝛ legē dedit ei in monte ſynai ꝑ ſeipꝫ i. ꝑ angelū in ꝑſona illi⁹ loquentē. ꝛ non ꝑ hoīem mediatorē ꝓpter qd̄ voluit homines gubernatores illi⁹ ppl̄i ab ipſo immediate inſtitui tanq̄ꝫ ei⁹ vicarii eēnt ꝛ nō reges vel dn̄i. vꝫ in moyſe et ioſue. de iudicib⁹ ſeq̄ntib⁹. de q̄bus dī in li. iudicū. Suſcitauit eis dn̄s talē vel talē iudicē ꝑꝑ qd̄ filii iſr̄l fecerūt ꝯ̄ ordinatōeꝫ dn̄i petēdo ſup ſe regē hoīem mortalē cū dn̄s h̄ ſibi retinuiſſet ꝛ h̄ ad bonū ppl̄i: q꞉ ſꝑ gubnauit eos optie: ꝛ ꝓtexit q̄ꝫdiu fuerūt boni ſubditi. ꝛ ſꝑ ſic feciſſꝫ ſi popul⁹ ille in bona ſubiectōne ſb̄ dn̄o ſtetiſſet. Ex dict̃ pꝫ primuꝫ argumentū. q꞉ ſi gubnatio reg̃ optima ē ſeq̄tur ꝙ melior eſt gubnatio hr̄e regē deū imediate. quāto deus ē melior hoīe. ꝛ iō ꝯ̄ iſtā ordinatōeꝫ petē nō eſt bonū ſꝫ malum. Ad ſcd̄m dōm ꝙ illud qd̄ hr̄ Deu. xvii. de ꝯſtitutōe reg̃ q̄ꝫtuꝫ ſpectat ad ppl̄m nō fuit ꝯceſſio ꝓprie dicta. ſꝫ mag̃ ꝑmiſſio ſic̄ repudiū vxoris fuit ꝑmiſſuꝫ ad duritiā cordis eoꝝ ꝓut dictū fuit Deu. xxiiii. ſic̄ tn̄ in repudio fuit p̄ceptū ꝙ darēt libellū repudii ſi repudiarēt. ſic in ꝓpoſito ſi ptinacit̄ regē hr̄e vellēt p̄ceptum fuit ꝙ d̄ ppl̄o iſr̄l hr̄ent ꝛ nō de alio vt ibidem dī. In ca. viii. vbi dī i poſtil. Vtrū filii iſrael peccauerūt petendo ſup ſe regem. Additio.

Reſponſio poſtillatoris ad hanc q̄ōnem non videt̄ ad plenū ſatiſfacere. Nam inſtitutio regis in aliq̄ gente vel ppl̄o ſimplicit̄ ꝯſiderata nō tollit immedia

tam gubernatõeꝫ diuinã ab eis. Stant em̃ ſimul ꝙ deꝰ ſit
rex imediatꝰ alicuius gentis ipam in principalibꝰ imme-
diate regẽdo ſeu gubernãdo. ⁊ tñ cũ hoc habeant ſupra ſe
regẽ ſeu principẽ hoiem mortalẽ. qꝺ manifeſte pꝫ in po-
pulo fideliũ. populꝰ em̃ fideliũ imediate a deo gubernari
dicendus ẽ. qꝺ pꝫ ꝑ rõnes a poſtillatore allegatas ꝓ filijs
iſrł. Nã ſi in aliq̃ lege pplm illũ ſibi deꝰ elegit in ſpecialeꝫ
ſeu peculiarẽ: ſm illud Deut. vij. in poſtilla allegatũ. non
tñ minꝰ ꝫ longe magis ppłs fideliũ in noua lege eſt a deo
electꝰ ſpũalis ⁊ peculiaris. iuxta illud. j. Petri. ij. Vos aũt
eſtis genꝰ electũ regale ſacerdotiũ. gens ſancta. populꝰ ac
quiſitõis. Siłr ⁊ſi antiq̃s dedit leꝫẽ ꝑ angelũ in ꝑſona dei
loquẽteꝫ ⁊ nõ ꝑ hoieꝫ mediatorẽ. ꝑ amplius ꝓ ⁊ ꝑfectiꝰ
catholicis legẽ dedit ꝑ ſeipm̃. i. ꝑ filium dei eternũ. ⁊ ꝑ ſpi
ritũſanctũ in forma viſibili miſſuꝫ. vñ ſi ppłs ille rõnibus
ꝓdictꝫ debuit ꝑ deũ imediate gubnari ꝑ eaſdẽ rões ſeu for
tiores ppłus fideliũ imediate a deo dꝫ gubernari: qꝺ etiã
pꝫ ex ꝓmiſſione xp̃i Mat. vlt. Ego vobiſcũ ſuꝫ oibꝰ diebꝰ
⁊c̃. qꝺ exponit vno mõ ꝑ aſſiſtentiaꝫ xp̃i ſue eccie continue
ipam dirigẽdo ꝑ occultos inſtinctꝰ ſpũſſancti. vt ideꝫ po-
ſtillator in eodẽ loco dic̃. Ex quibꝰ ↄñr hr̃ ꝙ ſicut eccia lꝫ a
deo imediate interiori gubernatõne regat. nõ tñ ex h̃ inſti
tuẽdo ſupra ſe regẽ hoieꝫ in tꝑalibꝰ peccat. vt pꝫ ex vniuer
ſali eccie ↄſuetudie q̃ maxie auctis eſt. Sic pari mõ ⁊ rõe
dicendũ vr̃ ꝙ antiq̃ lꝫ deũ habuiſſent regẽ ⁊ imediatũ gub
natorẽ. tñ petẽdo ſimpłr ſupra ſe regẽ nõ peccaſſent. Nec
valet dicẽ ꝙ gubernatio diuina reſpectu eccie imediate eſt
q̃ꝫtum ad ſpũalia. Nam etiã in ſpũalibꝰ ſummꝰ pontifex
ↄſtituit in eccleſia abſq̃ pctõ. imo ſeq̃ndo veſtigia xp̃i dicẽ
tis petro. Paſce oues meas Joh. xxj. Si ãt dicat ꝙ ſum-
mus põtifex tãq̃ dei vicarius ecciam gubernat qꝺ verꝫ eſt
idẽ etiã poſſꝫ dici de regimie regali. vñ apłs de rege ſimpłr
loq̃us ad Ro. xiij. Nõ ſine cauſa gladiũ portat: miſter em̃
dei eſt. Preterea ſi peccatũ filijs iſrł impoſitũ in hoc ꝙ pe
tierũt regẽ ſibi ex rõne ꝑ poſtillatorẽ aſſignata cauſaretur
ſequeret ꝙ ſꝑ in eodẽ pctõ ꝑſeuerarẽt durãte regio regimi
ne. Nã ſic exiſtẽdo ſꝑ feciſſent ↄ̃ dei ordinatõeꝫ q̇ ſibi ſoli
eoꝝ regimẽ imediatũ retinuerat nolẽs ꝙ ſuꝑ eos hõ mor-
talis regnaret. vt ait poſtillator. Ex quo vlteriꝰ ſequit ꝙ
oĩo ſamuelis ꝓ ppło: vt deꝰ eis ꝑceret h̃ peccatũ eſſꝫ vana
⁊ ↄ̃ regulã diuine legis durãte eoꝝ ↄtumacia eodẽ in pctõ
Rõ huiꝰ eſt. Nã ſm legẽ diuinã nõ dat venia niſi correcto
vt pꝫ Ezech. xviij. Cum auerterit ſe impiꝰ ⁊c̃. Sꝫ cõſtat. vt
hr̃. j. xij. ca. ꝙ ſamuel ppło ſibi ſupplicãti vt ꝓ eo oraret et
ſuũ pctm̃ de petẽdo regẽ apte confitenti rñdit ne timeatis
⁊c̃. Et infra. Abſit a me ne orẽ deũ ꝓ vobis ⁊c̃. Ex quibꝰ
ſatis pꝫ ꝙ hmõi pctm̃ ꝑ ppłi cõfeſſionẽ ⁊ oĩoem ꝓp̃he fuit
ſublatũ nõ obſtante ꝙ adhuc ꝑſeuerabãt in eodeꝫ peccato
retinẽdo ſibi regẽ illicite. ſm opinionẽ poſtillatoris. Pre
terea dicere ꝙ ↄceſſio de conſtitutõne regis filijs iſrł facta
Deu. xvij. nõ fuit ꝓpria cõceſſio ꝫ magis ꝑmiſſio ſic̃ repu
diũ vxoris ⁊c̃. nõ vr̃ rõnabilit dcm̃. Nã ꝙ mr̃imoniũ ſit in
ſeꝑabile per hoiem eſt de iure naturali ſm poſtillatorẽ ꝓ-
ut ipe nitit ꝓbare Mat. xix. lꝫ hoc nõ reputo eſſe verũ ꝓ-
ut ibidẽ dño cõcedẽte ampliꝰ declarabit. Conſtat aũt ꝙ ꝑ
miſſio facta de repudio nõ tollit legẽ nature q̃ indelibilis
eſt: ꝫ in ꝓpoſito eſt oppoſitũ. Nã conſtitutio regis in aliq̃
gente eſt cõformis iuri naturali. repñtat em̃ gubernatiõeꝫ
mũdi ab vno deo. ꝓut etiã ph̃s in politicis ⁊ alibi determi
nat vñ ꝑmittẽte lege diuina regis ↄſtitutõeꝫ vt in ca. Deu.
allegato. talis cõſtitutio. ſ. regis remanet oĩno licita tanq̃
iuri naturali cõformis. ⁊ a iure diuino nõ ꝓhibita. Ex q̇-
bus vr̃ ꝙ qõ nõ remanet ſufficiẽter ſoluta. Vñ ad eandeꝫ
vr̃ aliter dicendũ. ſ. ꝙ ppłs iſte nõ peccauit petẽdo regem
ſimpłr cũ hoc iam ſibi eſſet a deo cõceſſum. ⁊ iuri natura
li ↄforme. ꝫ peccauit petendo regẽ certo mõ cõtra diuinaꝫ
ordinatõeꝫ. Ad cuiꝰ declaratõeꝫ ſciendũ ꝙ conſtitutio re-
gis iuxta ptãtem ſibi conceſſam põt eẽ dupłr. Primo mõ
ꝙ rex habebat plenã ptãteꝫ in ppło ſibi ſubdito non ſoluꝫ
in his que ad defenſionẽ pertinẽt ſubditoꝝ ſeu ad eoꝝ di-
ſpoſitiuã gubernatõem: ꝫ etiam in his q̃ pertinẽt ad oĩs

actus iudiciales. intantũ ꝙ rex ſic conſtitutus dicitur eſſe
abſolutus legibus. prout legiſte de imꝑatore dicere ſolent
Similiter vt ⁊ de regibus qui ſuperiorẽ non cognoſcunt
aſſeritur. ⁊ talis rex dicitur eſſe ſuper omnia iura poſitiua
ſeruanda ea ad libitum vel reuocãdo prout in pluribus
mũdi partibus nõ ſolum paganaꝝ ꝫ etiam catholicoꝝ eẽ
dinoſcitur. Et q̃r bonas ſeu magnas fortunas ferre non
poſſet niſi virtuoſus. vt habet in. x. Ethico. ꝑfecta aũt vir-
tus raro inuenit. idcirco ꝓpter tantã poteſtatẽ regibus cõ
ceſſam ſeu ab eis vſurpatam frequenter in tyrannidem la
buntur: ꝙ eſt peſſimũ regiminũ. vnde ⁊ de talibus poteſt
intelligi illud Oſee. xiij. Dabo eis regẽ in furore meo ⁊c̃.
In penã em̃ popłoꝝ dant eis reges q̃ tantũ abſołuta vtã-
tur poteſtate. Secundo mõ poteſt cõſtitui rex cũ poteſta-
te limitata: ſic. ſ. ꝙ in his ſaltẽ que ad iuſticiã pertinent pre
ſertim cõmutatiuã ſit ſub legibus iam ordinatis ⁊ legiti-
mis couſuetudinibꝰ quas in ſe ⁊ alijs obſeruari faciat for
titer exequẽdo ⁊ inferioꝝ iudicũ dafectũ legitime ſupplẽ
do: nec tñ ↄtra eas temerarie aliquod agendo. Similit au
ferendo a ſe oĩa talia que cupiditati ſeu cõcupiſcẽtie vel ſu
ꝑbie occaſionẽ preſtant. ex quoꝝ appetitu frequẽter decli-
natur ad tyrannidẽ. Et q̃r ſm Tho. in ꝓma ſcđe. q. ca. artl.
primo in corꝑe queſtionis. Ordinatio principatꝰ quã lex
diuina antiquis inſtituit fuit optima. Idcirco iſto modo
conceſſum fuit filijs iſrael inſtituere ſupra ſe regẽ. nõ autẽ
ꝑ̊ modo. ꝙ patꝫ ex hoc. nam in eodẽ cap̃. ⁊ cũ textu Deu.
xvij. cũ ageret de conſtitutõe regis: dominꝰ dirigens ꝟba
ba populo ait. Cum dixeris. Conſtituã ſuper me regeꝫ ſic̃
hñt omẽs ꝑ circuitũ natões. qꝺ intelligit de primo modo
regnandi ꝓdicto. Cetere em̃ natões vt in pluribꝰ reges ha
bent cũ prima ptãte. que ſepe in tyrannidẽ vertitur. Vn
de ſaluator ait. Reges gẽtiuꝫ dñant eoꝝ ⁊c̃. Lu. xxij. Quẽ
modũ conſtituendi regẽ dñs ei non conceſſit ꝫ potius ſm
modũ. Nam ibidẽ dedit eis regulas tam in modo eligen
di q̃ꝫ in modo viuendi ipius in ſe q̃ꝫ etiam ad deũ. ⁊ ad ſb-
ditos tales ꝙ oĩno contradicunt modis cõmunibus alia-
rũ nationũ ſeu gentium. In modo em̃ eligendi ad cauen-
das violentias ⁊ fraudes que in ſimilibus electõnibus ſo
lent contingere. inſtituit vt ſpectaret iudiciũ diuinũ. vnde
ait. Eum conſtitues quẽ dñs deꝰ tuus elegerit. Similiter
ad vitandum imitationẽ cõſuetudinũ aliarũ nationũ ait
Non poteris alterius gentis hominẽ regem facere. Con-
ſequẽter ꝓhibuit regi multiplicare equos currus ⁊ vxo-
res. ⁊ immẽſa argẽti ⁊ auripondera. que occaſionẽ ꝑ̃ſtant
tyrannidi. vt dcm̃ eſt. Similiter inſtituit vt rex ſemꝑ lege-
ret ⁊ cogitaret de lege dei. vt cõtinuo eſſet in dei timore et
obedientia cum dicit. Deſcribet ſibi. Deuteronomiũ legł
huius ⁊c̃. legetq̃ illud oibus diebus vite ſue. vt diſcat ti-
mere deũ ⁊c̃. Similiter inſtituit vt nõ ſuꝑbe ſeu tyrannice
contẽneret opprimeret cũ dicit. Ne eleuetur cor eius i ſu-
perbiam. ſuꝑ fratres ſuos ⁊c̃. que oĩa contradicũt modo ꝑ̊
regnãdi qui eſt cõmuniter gentium ſeu nationũ. vt dictuꝫ
eſt. Sed conſtat ꝙ filij iſrael regis inſtitutionẽ primo mo-
do eis non conceſſo. ſed potius implicite ſeu interpretati-
ue eis ꝓhibito petierũt. vt patet per verba principalia ſue
petitiõis in hoc capi. vbi ſic dicitur. Pone nobis regeꝫ vt
iudicet nos ſicut gentes. Non em̃ ſolũ petebant eſſe ſub re
ge. modo eis a dño conceſſo q̇ eſt ſcđs modus. ꝫ vt rex iu-
dicaret eos mõ quo reges ↄmuniter iudicabant gentes. ſ.
abſolute ⁊ abſq̃ limitatõne poteſtatis ⁊ refrenatiõe appe
titus ꝓut moris cõis erat inter gentes preſertim eo tꝑe. ⁊
iõ ſequitur. Diſplicuit ſermo in ocłis ſamuelis eo ꝙ dixiſ
ſent. Da nobis regẽ vt iudicet nos. Non em̃ diſplicuiſſet
ſi regeꝫ ſimpliciter petiuiſſent modo eis a dño cõceſſo. ſed
ꝓpter iſtã additionẽ. Vt iudicet nos ſicut gentes. qꝺ intel
ligitur modo ꝑ̊ ꝓdicto. vnde ⁊ ſequit. Dixit dñs ⁊c̃. Non
te abiecerunt ꝫ me. petendo em̃ regẽ cuꝫ poteſtate ⁊ iuriſ-
ditione abſoluta. ſicut inter gentes implicite petebãt ipm̃
contra modum inſtituendi regem ſibi conceſſum vt dcm̃
eſt vnde ⁊ ſtatim deus mandauit vt populo proteſtaretur
ſeu declaretur ius regis tali modo regnaturi dicens. Fili-

os veſtros tollet.filias veſtras faciet ſibi vnguentarias ⁊c.
vnde ⁊ finaliter ius hui⁹ regis concludit.voſq; eritis ei ſer
ui:qđ ꝓprie ē tyrannoꝝ q̄ ſuis ſb̄ditis vt ſeruis ꝑncipant̄.
qđ totū occaſiōe pleniſſime ꝑtātis regi ꝯceſſuz ad modū
cōmunē gentiū ꝯtra diuinā ordinatiōz ꝯtingere cōſueuit
In qua q̄dē petiōe ꝑnitioſa pertinacit̄ ꝑſeuerātes ſamue
li iura regni tyrānici explicāti r̄n̄derūt.Nequaq̄:rex em̄
erit ſup nos:⁊ erim⁹ nos quoq; ſic oēs gētes.⁊ iudicabit
nos rex nr̄ ⁊c.In q̄ euidenti⁹ explicauerūt petitionē eoꝝ
eſſe ꝯtra diuinā ordinationē ⁊ ꝯceſſionē vt dictuz eſt.⁊ ſic
ptꝫ manifeſte quō in h̄ peccauerūt.de q̄ pctō veriſil̄r peni
tuerunt petētes a ſamuele vt oraret ꝓ eis deum.vt.ī.xij.
ca.vbi ſamuel offerēs ſe ꝓ eis oratuꝝ ꝓteſtatus eſt.Igit̄
timete deū ⁊ ſeruite ei ⁊c.q.d.peccatū cōmiſſuz in petēdo
regē mō ꝑdicto dimittet̄ vobis:dū tamē nō derogetur diui
nis legibus ſeu ordinatiōibus.Si aūt dicat̄ ꝙ ſi vere po
pulus penituiſſet ſaulē amoniſſet a regno.Ad hoc dicen
dū ꝙ hoc iā non poterāt facere.ꝑmo quia erat iā ſaul tpe
pnie ppl̄i ad inſtantiā eoꝝ a deo ꝑ ſamuelē vnctus.vt in-
fra.x.ca.vn̄ ⁊ ei⁹ amotio ſeu reuocatio videret̄ quodāmo
do ꝯtra honorē diuinū.⁊ ideo cū ſamuel dixiſſet ſauli.in-
fra.xv.ca.Scidit dn̄s regnū iſrael a te hodie ⁊c.ſubiūgit
ibidē.Porro triūphator in iſrl̄ plenitudine nō flectet̄ ⁊c
q.d.⁊ ſi tu iā es a deo abſciſus:nō tn̄ ſtatim amouer̄ a re
gno:ne dn̄s videat̄ q̄ſi penitudie flecti.ſcđo q̄ ſaul poſt
victoriaz in iabes galaath habitā erat vallatus in regno.
tercio q̄ eius regnū publice erat in galgala renouatū:vt
infra.xj.ca.Nec obſtat ꝙ cū populus cōfiteret̄ peccatum
ſuū:ſamueli dixerūt.Addidim⁹ em̄ pctis nr̄is maluz vt
peterem⁹ regē.xij.ca.vbi nō fuit facta mentio.de mō re-
gnādi:vt inter gētes ⁊ hmōi.Nā hoc eſt breuitatis cauſa
omiſſum cū iam i loco ꝓprio ſepe repetitū fuiſſet:vt dcm̄
eſt.De regno aūt dauid nō eſt mentio in hoc faciēda.fuit
em̄ ipius regnū pro ſe ⁊ ſuis ſucceſſoribus a deo ꝑ ſamue
lā iuſtū ⁊ a deo iudicē ꝯſtitutū abſq; aliqua populi petiti
one ſeu inſtantia inſtitutū:vt patꝫ infra.xvj.ca.Pōt etiā
dici ad queſtionē ꝑncipalē ſm̄ q̄noſdā ꝙ filij iſrael pecca
uerūt petēdo regē nō ſolū ꝑdicto mō.ſed etiā iniuriando
ſamuelē iuſtū et a deo iudicē ꝯſtitutū.licet em̄ filij ſui q̄s
cōſtituerat iudices peccaſſent.vt ptꝫ in ꝑncipio huius ca
pituli.non tn̄ ex hoc in ſcriptura legit̄ impoſita culpa ſa-
mueli:ſicut heli imponit̄ ex pctō filioꝝ.ſupra.ij.cap̄.Nō
differentie ē.nā peccata filioꝝ heli erāt publica ſeu noto-
ria tā ſibi q̄ ppl̄o.peccata v̄o ſamuelis filioꝝ nō ita erāt
publica ſeu manifeſta:peccabāt em̄ in accipiēdo mūera.
⁊ ꝑuertēdo iudiciuz qđ pluries fit occulte ⁊ colorate.⁊ ſic
ꝑſumendū eſt ꝙ ſamuele ignorante hoc feciſſent:ꝑſertim
q̄ nō fuit antea monitus nec redargut⁹ ſicut heli.vn̄ vt ſa
muel oſtenderet innocentiā ſuā.ī.xij.ca.requiſiuit ppl̄m
ꝑmo ꝑn̄tando filios ſuos ppl̄o:vt redderēt rationē de ſe
ipis dicēdo.Ego ſenui.⁊ filij mei vobiſcū ſunt.q.d.vt pu-
niatis eos ſm̄ delicta eoꝝ.ſecundo requirit eos de ſeipſo
dicens.Ego preſto ſum:loquimi de me corā dn̄o ⁊ coraz
xp̄o eius.Vtrum bouem cuiuſq̄ tulerim ⁊c.vſq; ibi.Te
ſtis eſt dn̄s.quia nō inueneritis quippiā in manu mea et
ſic patet ꝙ ipe volebat ſe purgare ab infamia ſue depoſiti
onis.Cōcordat cū hoc gloſa que ſup illud verbum.Non
te abiecerūt ſed me:interlineariter dicit.Qui vos ſpernit
me ſpernit:in quo patꝫ ꝙ cū ſamuel cōſtitutus a deo ſine
cauſa ſpernebat̄:deus ipe videbat̄ ſperni:in quo manife
ſte peccabāt:etiā ſi petitio regis poſt obitū ſamuelis eſſet
licita eo modo quo petita fuit.de quo peccato vident̄ pe
nituiſſe:cum eū poſtea tam in vita q̄ in morte multuz ho
norifice tractauerūt.vt ptꝫ ex decurſu hyſtorie.Et ſciendū
ꝙ hic ſecūdus mod⁹ reſpōdendi ad queſtionē non repu-
gnat primo.ex vtroq; em̄ ſimul poſſet formari ſufficiens
reſponſio.vt patet intuenti.

¶ Replica.

Burgeñ.ſaltū faciēs vſq; ad ꝑmū reguz:i q̄ vſq; ad
octauū capitulū nō mouet niſi difficultates voca
les:đ q̄bus nō iudico cū res ſit nota.In h̄ octauo
capitulo vbi poſtillator q̄rit:diſputat̄ ⁊ ꝯcludit ꝙ filij iſrl̄
peccauerūt petēdo ſup ſe regē.Burgeñ.lōga digreſſione:
ſ; nō multa rōe nitit̄ determiātionē poſtillatoris infirma
re.⁊ vt clarius appareāt Burgñ.ineptie:digreſſionē eius
redigā i certa dicta q̄ ꝑ ordinē tractabo ſm̄ merita eorun
dē.Primū igit̄ eius dictū eſt ꝙ ſtat ſimul gentē regē ali-
quē hr̄e mortalē.deū tamē eius gētis fore immediatū re-
gē ⁊ gubernatorē ꝑncipalē.⁊ ꝑ illud dcm̄ putat Burgeñ.
ſoluere argumentū:qđ poſtillator ꝓ concluſione facit.ꝙ
vicꝫ iudei peccauerūt regē petēdo.Putat etiā ꝑ idem re
plicare ꝯtra ſolutiōz datā ad argumentū iudeoꝝ in ꝯriū:
⁊ fortaſſis bn̄ putaret ſi dictū illud eēt in ꝓpoſito veruz:
nūc aūt falſitas illi⁹ dicti ptꝫ ex lr̄a:iūcta gloſa interlinea
ri.dicit em̄ lr̄a.Nō te abiecerūt ſ; me:nec regnez ſup eos.
iuxta oia opa ſua q̄ fecerūt a die qua eduxi eos de egypto
vſq; ad diē hāc:ſicut dereliquerūt me et ſeruierūt dijs ali
enis ſic faciūt etiā tibi.hec in lr̄a.Glo.interlinearis dicit:
Qui vos ſpernit me ſpnit:⁊ infra.ca.x.reſumit̄ pctm̄ h̄:
ibi petēdo regē.q̄bus ſuppoſit̄ nō ſtat ꝙ de⁹ ſit rex ⁊ gu-
bernator:ſic rege poſtulato.vt dicit lr̄a cū glo.niſi genera
li influentia quā iudei abijcere nō potuerūt.ſ; illa nō ē ad
ꝓpoſitū Burgeñ.nec exēpla q̄ ponit valēt in h̄ caſu:q̄ et
ſi eccl̄ia ⁊ ppl̄s xp̄ianus hꝫ reges i ſpūalibus:vt papaz.⁊
in tēporalib⁹:vt imperatorē:⁊ eos venerat̄:eiſq; ſubiect⁹
eſt.tn̄ dei regnū ꝑncipale ⁊ immediatū nō abijcit.ſ; poti⁹
regnū hoim vie dei cōtrariū vſq; ad mortez cōtemnit:vtꝫ
in ꝑmitiua eccl̄ia in tpe apoſtoloꝝ ⁊ martyꝝ.Scđm dcm̄
Burgeñ.eſt.q̄ pctm̄ iudeoꝝ regē petentiū cōfeſſiōe ppl̄i
⁊ ſamuelis orone fuit abolitum manēte tn̄ regimie regio.
iō petitio regalis regimis nō fuit pctm̄.Nā manēte pctō
peccatū nō cenſet̄ abolitū.ſ; hoc dictū fundat̄ ſup falſo fū
damēto.nā petere regē abſolute nō ē pctm̄ in ꝓpoſito cō-
miſſum.ſ; petere ꝯtra dei ordinationē ē in ꝓpoſito pctm̄.
q̄ ſic petere eſt dei ordinationē cōtemnere ⁊ deū abijcere
ne regnet.Nunc aūt de⁹ noluit aliquē huic ppl̄o preficiꝫ
vt iudicē regē aut ſacerdotē.niſi ſua ordinatiōe:vt patꝫ ꝑ
torū decurſuz vete.teſt:ab exitu egypti vſq; huc.ppl̄s aūt
deū ⁊ hāc ei⁹ ordinationē abiecit petēs regē dari a ſamue
le videlicet ꝑ electionē vl̄ humanā inſtitutiōz.ſic ⁊ cetere
natiōes regē haberēt.vn̄ dr̄ in lr̄a.Congregati vniuerſi ſe-
niores natu dixerūt ad ſamuelē.Conſtitue nobis regē vt
iudicet nos:ſicut cetere natiōes.nō dixerunt.pete nobis
a deo regē ⁊c.quođ ſi dixiſſent nō peccaſſent:nec dei ordia
tioni cōtraueniſſent.Cū aūt de pctō ſic commiſſo penitu
iſſent.⁊ errorē prefatū correxiſſent:⁊ ſamuel ꝓ eis oraſſet
peccatū eſt abolitū:vt ptꝫ infra.xij.ca.in lr̄a iūcta glo.in-
terlineari:nec rex tūc fuit ꝯſtitut⁹ ſic petitus.petebat̄ em̄
cōſtitui ordinatiōe hūana:vt oñſum ē.⁊ h̄ fuit pctm̄.ſ; pe-
titio vt ſic nō habuit effectū q̄ inſtituebat̄ electōe ⁊ vncti
one dei.Nō erat igit̄ pctm̄ ſub rege ſic ꝯſtituto ꝑmanere.
Burgeñ.igit̄ errauit in fūdamēto putās ppl̄m ꝑmanſiſſe
ſb̄ regimie regio:vt petito:qđ falſuz ē.vtꝫ ex dict̄.Quib⁹
bene penſatis obiectiones Burgeñ.ꝯtra poſtilla.nullius
ſunt efficacie.Ptꝫ Burg.idē preſumēs alit̄ abſoluere que
ſtionē motā:dicit ꝯtrariū.Eſt igit̄ terciū eius dictū tale.q̄
petere regē fuit populo a deo ꝯceſſū Deut̄.xvij.iō peten-
do nō peccauit.ſ; illud dictū reſpiciēdo bene lr̄am allega
tā vr̄ ſupponere falſuz q̄ in illa lr̄a nō ponit̄ aliqđ v̄bum
ꝑtinēs ad ꝯceſſionē de rege petēdo.Eſt em̄ h̄ tenor lr̄e al-
legate.Cū ingreſſus fueris terrā quā dn̄s de⁹ daturus eſt
tibi ⁊ poſſederis eā:hitaueriſq; in ea:⁊ dixeris Conſtituā
ſupra me regē.ſic hn̄t oēs ꝑ circuitū natiōes.eū cōſtitues
quē dn̄s de⁹ tuus elegerit de nūero frm̄ tuoꝝ.Ecce lr̄a cu
ius ſenſum ſupra:Deut̄.xvij.dixi hr̄e ſenſuz ꝑnoſticuz.ꝑ
noſticauit em̄ deus iudeos ſic dicturos.non precepit nec
cōceſſit.ſ; ordinauit ꝑgnantē negatiuā.ſ.ꝙ ſic dicēdo non
ꝯſtituerēt regē niſi electiōe ꝑcedēte.Huic aūt ordinatiōi
petēdo a ſamuele regē expꝰſſe ꝯtradixerūt.tū q̄ petierunt
ab hūana ꝑtāte.tū q̄ ſic cetere natiōes q̄ ad diuinā ordia
tionē nō reſpexerūt.igit̄ peccauerūt.qđ eſt ꝯ terciū Burg.
dictū.Quartū dictū ē ꝙ regis ꝯſtitutō ꝯtingit dupliciter

vno mō ſm ꝑtātē regēdi illimitatā. alio mō limitatā. Primo mō ꝯſtituit rex abſolutꝰ legibꝰ potēs regere ꝓ libito voluntatis ex̄plificat de imꝑatore ⁊ alijs regibꝰ tā catholicis ꝙ̄ infidelibꝰ. Scđo mō ꝯſtituit rex obligatꝰ ad ſuandū leges ꝑtinētes ad ſe ⁊ ſbditos. Sȝ iſta diſtinctio nō ē artificialis. Quis ei multi principant viciose ſm ꝑmū mēbrū. nō tñ ad ſic ꝑncipandū inſtituunt: imo in ꝓpoſito caſu iudei ex viciato regimie filiorū ſamuelis acceperūt occaſionē petendi regē. Dicit nāqȝ i h capitulo ꝙ filij ſamuelis declinauerūt poſt auariciā: ⁊ acceperūt mūera ⁊ ꝑuertebant iudicia. ꝯgregati ſunt ꝗ̄ oēs maiores natu iſrl' venerūt ad ſamuelē i ramatha. Dixeruntqȝ ei. Ecce tu ſenuiſti. ⁊ filij tui nō ambulāt in vijs tuis: cōſtitue nob regē. vñ luculēter appet ꝙ petebāt regē: vt euaderēt ꝑmū modū regendi. qs igit deſipiens diceret eos petiſſe tyrānicū: quē iudei petēdo regē petere nō potuerūt. queadmodū vult burg. Nā implicare vr ꝙ qs ꝯ volūtatē aliqd inſtituat vl' eligat: cū ois talis libera inſtitutio ⁊ electio ſit voluntaria. Si igit fieret ꝯ volūtatē eēt inuolūtaria: ꝑ ꝯñs implicatio. Iſtiꝰ ꝯfirmatio ꝑt videri i lumie nature. queadmodū Ariſtot. iij. politicoꝝ oēm ꝑncipatū diſtinxit i tꝑatum ⁊ viciatū. Tēꝑatū dixit in q ꝑncipās dñat ad cōe bonū cōferens ſm volūtatē ſbditoꝝ. Viciatū āt dixit deficere i altero vel vtroqȝ. Certū ē igit viciatū nō peti eligi vel ꝯſtitui a ſbditis. qꝛ ois talis ē ꝑter. imo ꝯtra volūtatē ſbditoꝝ. Scđus igit ꝑncipatꝰ ⁊ modꝰ regnādi a ſbditis peti nō pōt. ȝ ſolū ꝑmꝰ. q ſi vertit in tꝑatum ⁊ tyrānidē potiꝰ ſbditi dicendi ſūt talē ꝑncipatū pati ꝙ̄ petere. Nec exēpla burg. de imꝑatore ⁊ alijs ſūt va. Nō em̄ tales ſbditi ꝯſtituūt. ȝ tꝑato mō ꝯſtituti ſepe intꝑati ⁊ vicioſi fiūt. Nec veꝝ ē de regū ⁊ imꝑatoꝝ iudicio ꝙ ſūt electi ⁊ inſtituti ad iudicādū ſm arbitriū volūtatis. ȝ ſūt inſtituti ad iudicandū nō de legibus ȝ ſm leges. ⁊ ſi aliqñ modū ſue inſtitutiōis excedunt cadētes i tyrānidē olgarciā vl' democraciā: i his caſibꝰ ſbditi potiꝰ patiunt ꝙ̄ agūt qꝛ tales caſus nō ꝑueniūt ex ſbditoꝝ inſtitutiōe. ȝ inſtitutoꝝ vſurpatiōe. imo ⁊ titulꝰ imꝑatoris mō regēdi viciato ꝯdicit. Nā titulus eiꝰ ē. N. dei gr̄a romanoꝝ rex ⁊ ſꝑ auguſtus. h eſt reipublice nō ꝑuate accōmodus. Ita ⁊ alioꝝ regū ꝓteſtatiōes ſunt ſub dei gr̄a. q viciatū ꝑncipatū nō admittit. Ex qbꝰ ptȝ ꝙ ſolutō burg. quā ꝯcludit ſuis inepte dictis. vicȝ ꝙ iudei petētes regē vt regeret intꝑato ⁊ viciato regimie. qđ apud eū dicitur illimitatū peccauerūt: nihil valet. qđ ptȝ ex ꝑdictis. Et certe quātūcunqȝ barbari ſcient ſibiꝑis nocere nō poſſūt. nocerent aūt ſibiꝑis ſi ſm burg. regē ꝯ cōem ꝯferēs peterēt ⁊ petiuiſſent. Nō ei talē regē ꝙ̄tūcunqȝ barbarꝰ elegit patit qdē bñ. vñ dixit Ariſto. de hmōi vicioſe ꝑncipātibꝰ Suſtinēt qdē hoies talē ꝑncipatū nihil ꝯtriſtari ꝓpt' ipoꝝ barbarā ⁊ ſeruilē naturā. ⁊ ꝯſuetudis auxiliū. ⁊ ꝓpt' ea q dicta ſūt burg. fortaſſe ꝑnia ductꝰ i fine ſue inutil' digreſſiōis poit huiꝰ qōnis ſolutiōȝ meliorē. q q̄ſi coincidit cū poſtill'. ꝙ vicȝ iudei peccauerūt petēdo regē nō ſimplr. ȝ

Capitulū. ix.

a Et erat vir de beniamin nomie Cis filius Abiel: filij Seor: filij
b bechor: filij ſareth: filij A-
c phia: filij viri gemini: for-
d tis robore. Et erat ei filius
e f vocabulo ſaul electꝰ ⁊ bo-
g nus et nō erat vir de filijs
h iſrl' melior illo. Ab humero ⁊ ſurſū eminebat ſuper
i oēm ꝑplm. Perierant aūt aſine Cis patris ſaul. Et dixit Cis ad ſaul filiū ſuum. Tolle tecū vnū de pueris:
k ⁊ cōſurgens vade: ⁊ quere aſinas. Qui cū tranſiſſent ꝑ montē Ephraim ⁊ ꝑ terram ſaliſa: ⁊ nō inueniſſent trāſierūt etiā ꝑ terrā ſalim: ⁊ nō erāt h ⁊ ꝑ terrā gemi-
l ni: ⁊ minime reꝑperūt. Cū aūt veniſſent i terrā ſuph: dixit ſaul ad pueꝝ qui erat cū eo. Veni ⁊ reuertamur: ne forte dimiſerit pater meus aſinas ⁊ ſollicitus ſit ꝓ nobis. Qui ait. Ecce vir
m dei eſt in ciuitate hac. Vir nobilis: oēe quod loquitur ſine ambiguitate venit.
n Nūc ergo eamꝰ illuc: ſi forte indicet nobis de via noſtra: ꝓpt' quā venimꝰ. Dixitqȝ ſaul ad pueꝝ ſuū. Ec-
o ce ibimus. Quid feremus ad viꝝ dei. Panis defecit
p in ſitartijs noſtris et ſportulā nō hēmus vt demus homi dei: nec qcq̄ aliud. Rurſum puer rñdit ſauli ⁊
q ait. Ecce inuēta eſt i manu

ꝓpter abiectiōȝ ſamuelis ſine ſui culpa vſqȝ ad abiectiōȝ dei: iuxta glo. Qui vos ſpernit ⁊c.

Capitulum. ix.

a c Et erat vir de beniami. Regimie iudicū termiato Hic ꝯñr agit de regno. ⁊ ꝑ de regno labili ſaulis. ſcđo de ſtabili. ſ. ipiꝰ dauid ca. xvj. Pria i tres diuidit. qꝛ ꝑ deſcribit ipſius ſaulis regis inſtitutio. ſcđo inſtituti trāſgreſſio. ca. xiij. tercio trāſgreſſoris reprobatio. xv. ca. ibi. Fcm̄ ē aūt vbū dñi. Pria adhuc in tres qꝛ circa inſtitutiōē ſaulis i regē ꝑ dſcribit ipiꝰ electio. ſcđo electiōis ꝯfirmatio. ca. xj. tercio ꝑpli increpatō. ca. xij. Prima in duas. qꝛ ꝑ deſcribit ſaulis electio ſecreta. ſcđo publica circa mediū decimi capituli: ibi. Et vocauit ſamuel ꝑplm. Pria adhuc i duas qꝛ ꝑ ponit ſaulis electio vnctio. ca. x. ibi Perierāt aūt Circa ꝑmū ſic ꝓcedit. qꝛ ꝑ habilitas saul' ad regendū deſcribit. ſcđo a Samuele cognoſcit: ibi. Perierāt aūt. tercio honorifice ad ſamuele ſuſcipitur: ibi. Aſſumēs itaqȝ. Circa ꝑmū deſcribit aptitudo ſaulis ad regendū rōne pr̄is ſui cū dr. a Et erat vir ⁊c. h dr. qꝛ erat i toto ꝑplo iſrl' famoſus. b Filij ſareth. hoc nō ē de textu c Fortis robore. hoc dr ad denotādū fortitudinē ſaulis. qꝛ fortes hoies ſolent fortes generare. Cōſequent oñdit aptitudo ſaulis rōe moꝝ cū dr. d Et erat ⁊c. qꝛ erat famoſus. e Electus. ſine macula notabili vicioꝝ. f Et bonus. rōne moꝝ ⁊ v̄tutū. g Et nō erat vir ⁊c. Ex quo notat ꝙ nō ſolū erat bonus. ȝ etiā excellentis bonitatis. Cōſequent deſcribit eius aptitudo ex ꝑte corꝑis: cum dr. h Ab humero ⁊c. in q notat fortitudo corporis: q multū eſt neceſſaria in regibꝰ: ⁊ pulcritudo ꝑſone qđ multū eſt decēs in eis. ſm illud. ſpēs priami digna eſt imperio. i Perierāt aūt. Hic ꝯñter deſcribit ꝯgnitio ſaulis a ſamuele: q fcā ē dupl'r. ꝑ ꝑ hūanā inqſitiōȝ. ſcđo ꝑ diuinā reuelatiōȝ: ibi. Dñs aūt reuelauerat. Primū āt ꝯtigit eo ꝙ ſaul qrēs aſinas pr̄is ſui: ⁊ nō inueniēs venit ad ſamuelē: vt de aſinabꝰ audiret veritatē: ⁊ h ē ꝙ dr. i Perierāt āt ⁊c. i. timebant periſſe. nō ei ſimpl'r perierant qꝛ poſtea ſt inuēte. k Vade ⁊ qre aſinas. Ex q ptȝ hūilitas ſaul': q negociū hūile ⁊ laborioſū nō recuſauit. l Cū aūt veniſſent ⁊c. iſte fuit attauꝰ ſamuel'. vt hr in ꝑncipio huiꝰ libri. m Vir nobil'. h dr ꝓpt' dignitatē ꝓphie. qđ ptȝ ex h qđ ſeqt. Oēe qđ loquit abſqȝ ambiguitate venit. n Nūc ḡ eamꝰ ⁊c. i. de aſinabꝰ ꝓpt' qs fiebat via illa. o Quid feremꝰ ⁊c. credebat ei ſaul ꝙ nō indicaret eis gratis: vel forte erubeſcat apparere in conſpectu eius abſqȝ aliquo exenio. vñ ſubditur. p Et ſportulā nō habemus. in hebreo habetur. ⁊ exenium nō habemus: et in idem redit tranſlatio noſtra: quia ſportula eſt vaſculū in quo ponitur fructus vel aliqđ huiuſmōi ad exeniandū. ⁊ ſic accipitur cōtinens pro contento.
q Ecce inuenta eſt in manu mea. puer em̄ ſaulis ꝓpter verbum magiſtri ſui poſuit manū ad burſam ⁊ inuenit quartā partem ſtateris argenti. id eſt quartā partem ſicli quia ſtater ⁊ ſiclus idem ſunt. Siclus autē. xx. obolos hȝ

vt habet Exod.xx.⁊ ſic quarta ps ſtateris valebat quinqꝫ
obolos vel ſm alios.vj.obolos qꝛ ſm eos ſiclus ſanctua
rij habebat.xx.obolos tantũ.ſiclus aũt cõmunis.xxiiij.
r ¶ Olim in iſrl̃ ſic loquebat̃ ⁊c̃.iſtud nõ fuit dictũ a pue
ro ſamuelis:ſed ab eo q̃ ſcṗſit librũ iſtũ:vt dicunt hebꝛei.
Beda aũt dicit ꝙ fu
it appoſitũ ab eſdꝛa
qñ leges a chaldeis
cõbuſtã repauit.Ce
tera patent vſqꝫ ibi.
s ¶ Que rñdẽtes di
xerũt illis ⁊c̃.iſte pu
elle plura ṽba dixe-
rũt ſauli:vt ptꝫ ex ſe
q̃ntib⁹.qꝛ ſicut dicit
ra.Sal̃.volebãt eũ
aliquãtulũ detinere
verbis admirantes
pulcritudinẽ ipſius.
t ¶ Sacrificiũ ẽ ho-
die ⁊c̃.aliq̃ dicunt ꝙ
erat tm̃ pꝛãdiũ patũ
ꝓ aduẽtu ſaul̃ quez
pſciuerat ſamuel:vt
patebit in ſequẽtib⁹
Alij aũt dicũt ꝙ nõ
ſolũ fuit pꝛãdiũ:ſed
hoſtia pacifica de q̃
vna ps dño offereba
tur:reliq̃ comedebã
tur ab offerentib⁹.li
citũ ãt erat tũc tp̃is
offerre dño ſacrifici-
um alibi q̃ꝫ vbi erat
archa ⁊ tabnaculuꝫ
vt dictũ eſt.s̃.vij.ca.
v ¶ Quia ipſe bñdi-
cet ⁊c̃.Mod⁹ ei erat
hebꝛeoꝝ añ pꝛãdiuꝫ
⁊ maxie de ſacrificõ
oblato laudare deũ
x ¶ Appuit ſamuel
⁊c̃.qꝛ de aduẽtu ſau
lis reuelationem ha
buerat q̃tuꝫ ad diẽ
⁊ horã determiataꝫ
vt patet ex ſeq̃ntib⁹.
y ¶ Dñs autez.Hic
ꝯñr oſtendit̃ quõ ſa-
muel cognouit ſaul
ꝑ diuinã reuelatiõꝫ
nõ ſolũ q̃tum ad ꝑ-
ſonã.ſꝫ etiã q̃tuꝫ ad
dignitatez regiã ad
quã dñs ipm̃ elege-
rat ⁊ p̃ceperat ſamu
eli vt vngeret ipm̃ i
regez ſup pplm̃ iſrl̃.
⁊ hoc eſt qd̃ ſubdit̃.
y ¶ Dñs aũt ⁊c̃.loquit̃ ſcriptura moꝛe hũano qñ aliq̃s re
uelat ſecreta amico ſuo.Cetera patent ex dictis vſqꝫ ibi.
z ¶ Quia reſpexi pplm̃ meũ.ſ.oculo miſericoꝛdie.
a ¶ Venit em̃ clamoꝛ eoꝝ ad me de afflictõne ei⁹ facta ꝑ
philiſteos.ex q̃ patꝫ ꝙ licet in pplo iſrl̃ eſſent multi mali.
tñ cũ hoc erãt multi boni:q̃rũ p̃ces erãt corã deo exaudi-
te. b ¶ Iſte dñabit̃ pplo meo.In hebꝛeo hr̃. Iſte retine
bit pplm̃ meũ.qꝛ ad reges ꝑtinet retinere pplm̃ ne in bel
lis p̃cipitant̃ ſe ingerat ⁊ etiã tp̃e pacis ne iniuſte ꝯ pꝛoxi
mos agãt.ſequit̃. c ¶ Et oia ⁊c̃.Aliq̃ exponũt de aſina-
bus q̃s q̃rebat.ſꝫ lr̃a ſequẽs nõ cõſonat vbi dr̃. d ¶ Et de
aſinis ⁊c̃.Ex q̃ vr̃ ꝙ alia i coꝛde ſaulis ṽſabant̃ dr̃ ei libꝛo

mea quarta ps ſtateris ar-
genti dem⁹ hoi dei:vt indi
r cet nobis viã nrãm.Olim
in iſrael ſic loquebat̃ vnuſ-
q̃ſqꝫ:vadẽs ꝯſulere deum.
Venite ⁊ eam⁹ ad videtẽ.
Qui em̃ ꝓpheta dicit̃ ho-
die.vocabat̃ olim videns
Et dixit ſaul ad pueꝝ ſuũ.
Optim⁹ ſermo tuus.Ve-
ni eam⁹.Et ierũt in ciuita-
tẽ in qua erat vir dei.Cũqꝫ
aſcenderẽt cliuũ ciuitatis.
inuenerũt puellas egrediẽ
tes ad hauriendã aquã: et
dixerũt eis.Num hic ẽ vi-
s dens.Que rñdentes dixe
rũt illis.Hic eſt Ecce ante
te.Feſtina nũc.Hodie em̃
t venit in ciuitatẽ:qꝛ ſacrifi-
ciũ ẽ hodie ppli in excelſo.
Ingrediẽtes vꝛbẽ ſtati in-
uenietis eũ:anteq̃ꝫ aſcẽdat
excelſuꝫ ad veſcendũ.Ne-
qꝫ em̃ comeſtur⁹ ẽ ppl̃s do
v nec ille veniat qꝛ benedicꝫ
hoſtie:⁊ deinceps come-
dẽt q̃ vocati ſunt.Nunc er
go cõſcendite:qꝛ hodie re-
perietis eũ.Et aſcenderũt
in ciuitatẽ.Cunqꝫ ambula
x rẽt in medio vꝛbis:appuit
ſamuel egrediẽs obuiã eiſ
y vt aſcẽdẽt i excelſuꝫ.Dñs
aũt reuelauerat auriculã ſa
muelis añ vnã diẽ q̃ꝫ veni
ret ſaul dicẽs.Hac ipa ho
ra q̃ nũc ẽ.cras mittã virũ
ad te de tra beniamin ⁊ vn
ges eũ ducẽ ſup pplm̃ meũ

iſrl̃.Et ſaluabit pplm̃ meũ
z de manu philiſtinoꝝ qꝛ re-
a ſpexi pplm̃ meũ Venit em̃
clamoꝛ eoꝝ ad me.Cunqꝫ
aſpexiſſet ſamuel ſaulẽ: do
min⁹ dixit ei.Ecce vir quẽ
b dixerã tibi.Iſte dñabitur
pplo meo Acceſſit aũt ſaul
ad ſamuelẽ in medio poꝛte
⁊ ait.Indica oꝛo mihi vbi
eſt domus vidẽtis.Et rñ-
dit Samuel ſauli:dicens.
Ego ſum vidẽs.Aſcende
añ me in excelſuꝫ vt come-
daſ mecũ hodie:⁊ dimittã
c te mane ⁊ oia q̃ ſunt in coꝛ-
d de tuo indicabo tibi Et de
aſinis q̃s nudiuſterci⁹ ꝑdi
diſti:ne ſollicit⁹ ſis qꝛ inuẽ
e te ſt̃:⁊ cui⁹ erũt optia q̃qꝫ
f g iſrl̃.Nõne tibi:⁊ oi domui
pꝛis tui Rñdẽs ãt ſaul ait
h Nũq̃d nõ fili⁹ gemini ego
i ſũ de mĩma tribu iſrl̃.⁊ co-
gnatio mea nouiſſima int̃
omẽs filias de tribu benia
k min.Quare ergo locutus
es mihi ſermonem iſtum.
l Aſſumẽs itaqꝫ ſamuel ſau
m lem ⁊ pueꝝ ei⁹:introduxit
n eos in tricliniũ ⁊ dedit eis
locũ in capite eoꝝ q̃ fuerãt
iuitati.Erãt em̃ q̃ſi trigita
viri.Dixitqꝫ ſamuel coco.
o Da ptẽ quã dedi tibi:et p̃-
cepi vt reponeres ſeoꝛſum
apud te.Leuauit ãt cocus
armũ ⁊ poſuit añ ſaul.Di-
p xitqꝫ Samuel.Ecce qd̃ re-
mãſit pone añ te ⁊ comede

de hebꝛaicis q̃õnib⁹:ꝙ i ſomno viderat ſe eẽ in capite ar-
boꝛis palme:q̃ viſio ſignũ regale erat.⁊ de h̃ cogitabat:iõ
ſbditur. e ¶ Et cui⁹ erũt ⁊c̃.i.dignitas regia:q̃ põt acci-
pere optia ppli ſibi ſubditi maxie in neceſſitate.vt ptꝫ ex
ſupꝛadictis.viij.ca. f ¶ Nõne tibi.q̃ſi diceret ſic.qꝛ iã re
uelatũ erat a dño ip
ſum regẽ futurum.
g ¶ Et oi domui pa
tris tui qꝛ filius ſu⁹
Iſboſeth ſucceſſit ſi
bi in regno ſeptẽ an
nis:⁊ abner pnceps
militie ⁊ alij poten-
tes de domo ſaulis
his tp̃ib⁹ potiti ſunt
bonis regni:⁊ poſte
ri eoꝝ habuiſſent:ſi
ſaul in nouitate ſua
ſtetiſſet. h ¶ Nũq̃d
nõ fili⁹ ⁊c̃.i.de tribu
beniami:q̃ tũc erat
minima int̃ alias tri
bus iſrl̃.qꝛ pꝛo pctõ
vxoꝛis leuite fuerat
q̃ſi ad nihilum reda
cta.pꝛout dictũ fuit
Iudi.xxj. i ¶ Et co
gnatio ⁊c̃.iſta dixit
ſaul ex hũilitate ⁊ q̃
dam hũana curiali-
tate.qꝛ pr̃ ſaul inter
illos de tribu benia
min erat famoſus.
k ¶ Quar eergo lo-
cut⁹ ⁊c̃.Ex q̃ ptꝫ ve-
rũ qd̃ p̃dictũ eſt.ſ.ꝙ
cogitauerat ſe ad di
gnitatez regiã ſubli-
mãdũ.qꝛ ṽbũ ſamu
elis qd̃ erat obſcurũ
ſtati intellexit de di-
gnitate regni q̃uis
alit̃ poſſet intelligi:
nec opoꝛtet ſaulẽ de
mẽdacio ex hũilita-
te dicto excuſari.
qꝛ mlt̃a peioꝛa fecit.
l ¶ Aſſumens itaqꝫ.
Hic ꝯñr oñdit̃ q̃lit̃
ſaul a ſamuele fue-
rit honoꝛifice ſuſce-
ptus:tãq̃ꝫ rex d̃ ꝓxi
mo futur⁹.cũ dicit̃.
m ¶ Introduxit eoſ
i tricliniũ.tricliniuꝫ
ꝓpꝛie loq̃ndo eſt ca-
mera i q̃ ſt̃ tres oꝛdĩ
nes elctõꝝ.h̃ ãt acci
pit̃ ꝓ loco i q̃ ſt̃ tres
oꝛdĩes ſedentiũ ad comedẽdũ.ſ.maioꝝ.mediocriũ.⁊ mi
noꝝ.qꝛ antiq̃t⁹ hoĩes ſedẽdo i lect̃ comedebãt.vñ ⁊ in ſa
cra ſcṗtura comedẽtes freq̃nt̃ dicunt̃ recũbere vl̃ accũbe
re. n ¶ Et dedit eis ⁊c̃.i.i pncipaliori loco triũ oꝛdinũ p̃-
dictoꝝ. o ¶ Da ptez quã dedi tibi.qꝛ ferculũ nobili⁹ vel
groſius fecerat poni ad ptẽ vt corã ſaule vẽturo poneret̃.
qꝛ volebat eũ p̃ ceteris honoꝛe tanq̃ꝫ regẽ de ꝓxio futuꝝ
⁊ iã a deo electũ:vtꝫ ex p̃dictis. p ¶ Ecce qd̃ remãſit ⁊c̃.
Ex q̃ dicũt aliq̃ ꝙ añ aduẽtuꝫ ſaulis ſamuel cũ alijs iam
erat i mẽſa.Sꝫ ipo appꝛopiquãte ſurrexit de mẽſa obui-
ans ei ex reuerẽtia.ſꝫ h̃ nõ ꝯſonat lr̃e p̃cedenti:vbi dr̃.Ap
paruit ſamuel egrediẽs obuiã eis vt aſcẽderet i excelſuꝫ.

Ex q̄ videt̄ ꝙ adhuc nō aſcēderat i ſupiori pte mōtis ad ſacrificiū offerēdū ſeu ꝯuiuiū celebrādū. Itē ibi ſtati ſb̄di tur. Dñs āt reuelauerat ⁊c̄. vbi dr̄ ꝙ dñs diē ⁊ horā certaꝫ aduēt⁹ ſaulis ſamueli reuelauerat. ⁊ iō nō ē veriſile ꝙ añ intraret ad menſaꝫ cū ipm vellet honorare i illo cōuiuio: qđ patū erat ꝓpt̄ aduentū ipius: vt. ſ. dictū ē. ꝓpt̄ qđ ra. Salo. alit̄ expoit ꝙ illđ qđ dr̄ h̄. Ecce qđ remāſit ⁊c̄. refertur ad nūeꝝ viroꝝ q̄ vocati fuerāt a ſamuele ad ꝯuiuiū: ita ꝙ qlibet erat ferculū dct̄miatū ſm ꝙ debebāt ſedere. ⁊ iſtđ ferculū erat vltra illuꝫ nūeꝝ ꝓpt̄ ſaul queꝫ ſamuel ſciebat venturū. iō ſb̄dit̄. q ¶ De induſtria ſuatū ē ⁊c̄. i. vltra nūeꝝ ppl̄i a me inuitati. r ¶ Et locut⁹ ē ⁊c̄. i. in ſecreto loco. de q̄ aūt ſibi locut⁹ fuerit nō exp̄mit̄. ſ; hebrei dicunt ꝙ fuit de tiore ⁊ lege ſuāda. Cetera patēt vſqꝫ ibi. s ¶ Dic puero vt añcedat nos. vt ñ poſſit audire v̄ba mea. ¶ Capit. x.

a TUlit āt. Hic
t ꝯñter agit̄ de vnctōe ſaul' i regē. ⁊ poit̄ p̄ vnctio iſta: ſcđo certificat̄ p ſigna: ibi. Cūqꝫ abieris. Circa pmuꝫ dr̄. a ¶ Tulit āt ſamuel lenticulā. i. vaſculuꝫ fcm̄ de auro vł argēto ad reponēdū oleum vnctiōis: vñ vngebāt̄ reges ⁊ pōtifices. ⁊ dr̄ a liniendo.
b ¶ Et deoſculat⁹ ē eū. i ſignū amicicie ⁊ cōfederationis.
c ¶ Et ait. Ecce ⁊c̄. q2 i h̄ nō ſum niſi miſter ei⁹. d ¶ Et tu liberabis ppl̄m ⁊c̄. ⁊ p; lr̄a vſqꝫ ibi. e ¶ Quia vnxit te ⁊c̄ tota iſta lr̄a incluſiue nō ē hebreo. nec ē de textu. ſ; ab aliquo antiq̄ doctore fuit appoſita p modū glo. ⁊ poſtea inſerta textui p ignorātiā ſcptoꝝ ſic̄ ⁊ in plurib⁹ aliјs locis. f ¶ Cūqꝫ abieris. Hic ꝯñr ponit̄ certificatio p̄dictoꝝ p ſigna. ⁊ p̄ hmōi ſigna p̄dicunt̄. ſcđo de facto reperiunt̄: ibi. Itaqꝫ. Circa pmū dr̄. f ¶ Cūqꝫ abieris ⁊c̄. ſ; h̄ dictū vr̄ implicare repugnantiā: q̄a Rachel ſepulta ē iuxta bethleeꝫ vt habet̄ Geñ. xxxv. q̄ eſt in ſorte iude. hic autē dr̄ in finibus beniamin. ꝓpter qđ Ra. Sal. ſic exponit. Inuenies duos viros iuxta ſepulcrū Rachel. i. q̄ nunc ſunt iuxta ſepulcrū Rachel. ſed qñ inuenies eos erunt in finibus beniamin. Aliter pōt dici ꝙ ſortes beniamin. ⁊ iude erāt ꝯiuncte. ⁊ iō erāt ijdē fines vtriuſqꝫ vbi iungebant̄. Salientes magnas foueas. hoc nō eſt in hebreo: nec in libris correctis. Cetera patent vſqꝫ ibi. g ¶ inuenient te ⁊c̄. cauſa orationis ⁊ ſacrificij. q2 tunc temporis erat licitū immolare dño in excelſis. vt dictū eſt ſeptimo capitulo. h ¶ Poſt hec venies ⁊c̄. Dicit eñ Ra. Sa. ꝙ hic collis eſt charithiarim: eo ꝙ ibi erat archa dñi. ſed hoc nō videt̄ verū. quia iam tranſlata fuerat inde in maſphat p ſamuelem: vt dictum eſt ſupra. ⁊ ideo aliј dicūt ꝙ erat loc⁹ vbi manebant ꝓphete. ⁊ hoc videt̄ veꝝ p ea q̄ ſequunt̄ poſtea. i ¶ Ubi eſt ſtatio philiſtinoꝝ. ſtatio ꝓut hic accipit̄ ē fortalicium vbi ponunt̄ bellatores ad tenendū terrā ne poſſit rebellare. ⁊ hoc mō fecerāt philiſtei i terra iſrł. Sꝫ h̄ vr̄ eē ꝯ illud qđ dictū ē. ſ. vij. ca. ꝙ philiſtijm non appoſuerūt vltra vt venirēt in termios iſrł tempe ſamuel. Ad qđ pōt dici ꝙ nō venerūt de vrbibus ſuis. ſ; illi q̄ poſiti erāt in fortalicijs adhuc ſtabāt ibi: ⁊ h̄ conſonat ei qđ dr̄. i. xiij. c. Et ꝑcuſſit ionathas ſtatiōeꝫ philiſtinoꝝ q̄ erat in gabaa. que eſt ciuitas in terra iſrael: vel forſitan q̄a antea fuerat ibi tal' ſtatio philiſtinorū. ⁊ nomē r̄māſerat loco: licet ꝓ tunc non eſſent ibi philiſtei. p̄mū tñ vr̄ veri⁹: ⁊ magis ꝯſonat textui vt allegatū ē. k ¶ Obuiuꝫ habebis ⁊c̄. Et h̄ vr̄ veꝝ qđ p̄dictuꝫ eſt. ſ. ꝙ collis dñi vocat̄ loc⁹: eo ꝙ manenebant ibi ꝓphete. ⁊ vocant̄ h̄ ꝓphe homies deuoti ⁊ religioſi: q̄s ꝯgregauerat ſamuel ad laudādū deū. ⁊ cū h̄ habebāt ſpm̄ ꝓphetie ſaltē aliq̄ eoꝝ. l ¶ Et ante eos pſalteriuꝫ ⁊c̄. q̄a aliq̄ melodie excitāt ad deuotiōꝫ: vtꝫ per expientiā. ⁊ etiā p ꝓphetā vñ dr̄. iiij. reg. iij. ꝙ Helizeus cū q̄rerett̄ ab eo ꝓphetia: dixit. adducite mihi pſaltem. ⁊ ſubdit̄. Cūqꝫ caneret pſaltes facta eſt ſup eū man⁹ dñi ⁊c̄. m ¶ Et inſiliet in te ⁊c̄. i. ſpūs deuotiōis vel ſpūs ꝓphetie: vt dicūt hebrei.
n ¶ Et ꝓphetabis cū eis. deū laudādo. vel de occultis ꝓphetando. vñ libro de hebraicis q̄ōnibus dr̄ recitādo opinionē hebreoꝝ ꝙ ꝓph̄auit de bellis futuris gog ⁊ magog ⁊ de p̄mijs iuſtoꝝ ⁊ penis maloꝝ. o ¶ Et mutaberis ⁊c̄. ꝓpt̄ dictū ꝓphetādi modū tibi al's inſolitū. p ¶ Quādo ergo euenerint ⁊c̄. ſcias ꝙ illa ſunt vera q̄ ego predixi tibi de regno. ideo ſubdit̄. q ¶ Fac quecūqꝫ ⁊c̄. i. diſpone te q̄ntū potueris ad decent̄ ⁊ potēter regnandū. r ¶ Et deſcendes ⁊c̄. Septē dieb⁹. hic dꝫ fieri punct⁹: vt dicūt aliq̄ ⁊ habet̄ libro de hebraicis queſtionib⁹: ita ꝙ ly ſeptē diebus nō notat temp⁹ q̄ ſamuel a ſaule deberet expectari. ſed tp̄s in q̄ ꝓ ſaule de nouo inūcto in regē deberēt oblationes ⁊ ſacrificia fieri. ſicut in cōſecratione ſummi pontificis fiebāt ſeptē diebus: vt h̄r Exod. xxix. et Leui. viij. Sꝫ in biblijs hebraicis q̄s vidi nō fit taliter punctus. ſed ly ſeptē diebus cōiungit̄ cū lr̄a ſeq̄nti ſic. Septē dieb⁹ expectabis ⁊c̄. liber etiam de queſtionibus hebraicis ſup regum negat̄ ab aliquib⁹ eſſe hieronymi: quoꝝ rōnes hic ꝓpter prolixitatē omitto. Andreas etiā dictū iſtoꝝ impugnat. q2 non habet̄ in aliquo loco ſcripture: ꝙ pro vnctio

q q2 de induſtria ſuatū ē tibi qñ ppl̄m vocaui. Et comedit ſaul cū ſamuele in die illa: Et deſcenderunt de ex-
r celſo in oppidū: ⁊ locut⁹ ē cū ſaule in ſolario ſtrauitqꝫ Saul i ſolario ⁊ dormiuit. Cūqꝫ mane ſurrexiſſent ⁊ iā dies luceſceret: vocauit ſamuel ſaulē in ſolario dicēs Surge vt dimittā te. Et ſurrexit ſaul Egreſſi ſūt ambo ipe vicꝫ ⁊ ſamuel. Cūqꝫ deſcenderēt in extrema pte ciuitatis ſamuel dixit ad ſaul.
s Dic puero vt añcedat nos ⁊ trāſeat Tu āt ſb̄ſiſte paulisp vt indicē tibi v̄bū dñi

¶ Capitulum. x.

a TUlit aūt ſamuel lenticulā olei: ⁊ effudit ſup
b caput ei⁹: et deoſcula
c tus ē euꝫ: ⁊ ait. Ecce vnxit te dñs ſup hereditatē ſuaꝫ
d i p̄ncipē et liberabis ppl̄m ſuū de maib⁹ inimicoꝝ ei⁹ q̄ in circuitu ei⁹ ſunt. Et h̄
e tibi ſignū: q2 vnxit te dñs i
f p̄ncipem. Cūqꝫ abieris hodie a me: inuenies duos viros iuxta ſepulcꝝ rachel in finib⁹ beniamin i meridie ſaliēteſqꝫ magnas foueas dicētqꝫ tibi. Inuēte ſūt aſine ad q̄s ieras q̄rendas ⁊ intermiſſis pr̄ tu⁹ aſinis ſollicit⁹ ē p vob: ⁊ dic̄. Quid faciā đ filio meo. Cūqꝫ abieris inde: ⁊ vltra traſieris ⁊ veneris ad quercū thabor:
g inuenient te tres viri aſcēdētes ad deū i bethel. vn⁹ portās tres hedos: et ali⁹ tres tortas panis. ⁊ alius portās lagenaꝫ vini. Cūqꝫ te ſalutauerint: dabūt tibi duos panes: ⁊ accipies de
h manu eoꝝ. Poſt hec veni-
i es in collē dñi vbi eſt ſtatō philiſtinoꝝ. Et cuꝫ ingreſ-
k ſus fueris ibi vrbem obuium habebis gregē ꝓphetarū deſcendētiū de excelſo:
l ⁊ ante eos pſalteriū ⁊ tympanū ⁊ tybiā ⁊ cytharā: ip
m ſoſqꝫ ꝓphetātes: et inſiliet
n in te ſpūs domi ⁊ ꝓpheta-
o bis cū eis: ⁊ mutaberis in
p virū alium. Quando ergo euenerint ſigna hec oia ti-
q bi: fac quecunqꝫ inuenerit man⁹ tua: q2 domin⁹ tecuꝫ
r ē. Et deſcēdes ante me in galgala. Ego q̄ppe deſcen

dam ad te vt offeras olati-
onē ⁊ imoles victimas pa
cificas. ſeptē diebus expe
ctabis donec veniā ad te:
et oſtendaꝫ tibi que facias
s Itaqꝫ cū auertiſſet humeꝝ
ſuū vt abiret a ſamuele im
mutauit ei deus coꝛ aliud:
et venerūt oīa ſigna hec in
die illa. Veneruntqꝫ ad p̄
dictū colleꝫ: ⁊ ecce cuneus
ꝓphetaꝝ obuius ei. Et in-
ſiluit ſuꝑ eū ſpūs dñi ⁊ ꝓ-
phetauit in medio eoꝛum.
Videntes aūt oms q̄ noue
rāt euꝫ heri ⁊ nudiuſterci⁹
ꝙ eēt cū ꝓphetis ⁊ ꝓphe-
taret: dixerunt ad inuicem
t Quenam res accidit filio-
cis. Nū et ſaul inter ꝓphe
tas. Reſpōditqꝫ ali⁹ ad
v alteruꝫ dicēs. Et q̄s pater
x eius. Propterea vſum eſt
y in ꝓuerbiū. Nū et ſaul int̄
prophetas. Ceſſauit aūt ꝓ
phetare ⁊ venit ad excelſū
Dixitqꝫ patru⁹ ſaul ad eū
⁊ puerū eius. Quo abiſtis
Qui reſponderūt. querere
aſinas quas cū non reppe
riſſemus: venim⁹ ad ſamu
elem. Et dixit ei patruus
ſuus. Indica mihi q̄d di-
xerit tibi Samuel. Et ait
ſaul ad patruū ſuū Indica
uit nobis: qꝛ inuēte eēnt a-
5 ſine. De ꝫmone āt r̄gni nō
a indicauit ei: quem locu-
tus fuerat ei ſamuel. Et cō
uocauit ſamuel populū ad
dñm in maſphat: ⁊ ait ad fi
lios iſrl̄. Hec dicit dñs de
us iſrl̄. Ego eduxi iſrl̄ de e
gypto: ⁊ erui vos de manu
egyptioꝝ: ⁊ de manu oīm
regū q̄ affligebāt vos Voſ
aūt hodie ꝓiecistis dñm
deuꝫ vr̄m: q̄ ſolus ſaluauit
vos de vniuerſis malis ⁊
tribulatiōib⁹ vr̄is: ⁊ dixi-
ſtis. Nequaq̄: ſꝫ regē cōſti
tue ſuꝑ nos Nūc ḡ ſtate co
rā dño ꝑ trib⁹ vr̄as ⁊ ꝑ fāi
liaſ Et applicuit ſāuel oēs
trib⁹ iſrl̄. ⁊ cecidit ſoꝛs ſuꝑ
tribū beniami. Et applicu
it tribū beniami ⁊ cognati
b ones ei⁹ ⁊ cecidit ſuꝑ co-
gnationē methꝛi meaꝫ. ⁊ ꝑ
uenit vſqꝫ ad ſaul filiū Cis

ne regū debeat talis ſolēnitas fieri ſeptē dieꝝ nec legitur factū ꝓ quocūqꝫ rege quātūcunqꝫ ſancto vel magno pꝛopter qd̄ iſtud dictū videt̄ ficticiū. Et adhoc inducit qd̄ habet̄ infra. xj. de innouatione regni in galgala vbi dr̄. Et fecerūt ibi regē ſaul coꝛaꝫ dño ⁊c̄. Ex q̄ videt̄ ꝙ ſi debuiſſet de vnctiōe ſaulis fieri talis ſolēnitas: fuiſſet tunc facta: ⁊ non fuiſſet expectatū in futurū. in quo poterant ꝑ aduerſarios impediri: ⁊ maxime qꝛ ſamuel erat pꝛeſens ꝑ quē talia debebāt fieri. vñ ħ vbi trāſlatio nr̄a habet. Ego quippe deſcēdaꝫ ad te vt offeras oblationē ⁊c̄. In hebꝛeo habetur ad offerendū oblationē ⁊c̄. ſ. ꝑ me tñ ꝓ ſalute tua ⁊ ſic etiā exponit̄ tranſlatio noſtra a doctoꝛibus noſtr̄. Vt offeras ⁊ immoles. non ꝑ te: ſꝫ ꝑ me. ſicut et ppl̄s offerebat ꝑ ſacerdotes ꝓpt̄ qd̄ iſte andꝛeas aliter exponit. Ad cui⁹ intellectū p̄ponit vnū. ſ. ꝙ in magnis negocijs ꝓpt̄ q̄ in p̄mis debebat de⁹ placari ſacrificijs deus nolebat ꝙ ſaul aliquid faceret abſqꝫ p̄ſentia ſamuelis: qui ꝓ eo offeret et ipm̄ dirigeret. ⁊ ſic exponit literaꝫ iſtā. Deſcendēs ante me in galgala. id eſt ſi contingat tibi caſus in q̄ debeat placari deus ꝑ ſacrificia. Deſcendes ante me in galgala. vbi eſt locus oꝛationis ⁊ ſacrificij. ⁊ ſubintelligitur. ⁊ ſignificabis mihi deſcēſum tuū: ibi. Ego quippe deſcendā ad te vt offeras oblationē ⁊c̄. ſ. per me: Septem diebus expectabis ⁊c̄. ſubintelligit̄ poſtq̄ recepero nunciū tuū. Donec veniam ad te ad offerendū pꝛo te ſacrificiū ⁊ ad te dirigendū. Sed hec opinio non videt̄ bñ cōcoꝛdare textui. q̄a ex modo loq̄ndi ⁊ tempoꝛe videt̄ ꝙ ſamuel loqueret̄ ſauli nō generalit̄ nec indetermiate pꝛo quocūqꝫ caſu arduo indetermiato futuro: ſed pꝛo caſu determiato ⁊ imminēti. ſ. vt poſt publicationē electionis ipius in regē deſcenderet in galgala vt ibi Samuel pꝛo eo offeret ſacrificiū. ⁊ doceret eum de modo gubernandi regnū ſuū. qꝛ hoc maxime indigebat in p̄ncipio regni ſui ⁊ ꝙ ſamuel tempus deſcendendi in galgala ſibi determiauit licet nō ſit hic expꝛeſſum. q̄a nō omia hic expꝛimunt̄ dicēs ꝙ eū expectaret ſeptem dieb⁹ hoc dixit ſamuel. quia neſciebat vtrū dñs circa illud tempus occuparet euꝫ in alio negocio: ita ꝙ non poſſet venire ad ſaul ita cito. In quo aūt peccauerit ſaul tranſgrediēdo verba iſta ſamuel̄: dicetur infra. xiij. capitulo. vbi locū habet. s Itaqꝫ. Hic conſequent̄ deſcribit̄ euentus ſignoꝝ pꝛedictoꝝ ꝓut dixerat ſamuel. et pateꝫ lr̄a ex pꝛedictis vſqꝫ ibi. t Quenam res ⁊c̄. hoc dicebat admirando. qꝛ ſaul erat magnus ⁊ robuſtus ⁊ diſpoſitus ad bellādum. ⁊ nō ad laudandū deū cū religioſis vel ꝓphetandū cū ꝓphetis. v Et Cis pater eius. quaſi diceret. Cis pater eius nō ē ꝓpheta: nec ad hoc diſpoſitus quaſi diceret. nec iſte deberet eſſe. ꝑ talem modū loquebat̄ Amos. vij. capitulo. Nō ſum ꝓpheta nec filius ꝓphete. ſed paſtoꝛ armentarius ⁊c̄. In hebꝛeo habet̄. Quis pater eoꝝ. ⁊ ſic refertur ad ſenſuꝫ oppoſituꝫ. vt dicit Ra. Sal. ſic exponēdo: quis pater eoꝛuꝫ. ſ. ꝓpherarum. q. d. ꝓphetia non habet̄ ꝑ ſucceſſionē paternā ſed deus eā dat ſua gratia cuicunqꝫ voluerit. ⁊ iō nō eſt mirandꝫ ſi iſte habet donuꝫ ꝓphetie. dato ꝙ pater eius ꝓpheta nō fuerit: vel ali⁹ de genere ſuo. x Propterea v̄ſuꝫ ē in ꝓuerbiū. i. vulgare v̄bū vel exemplare y Nū et ſaul inter ꝓphas. q̄a qñ alicui ex inſpirato dabat̄ donū ꝓphetie vl̄ aliq̄d hmōi dicebat̄ ħ v̄buꝫ. Nū ⁊ ſaul ⁊c̄. q. d. nō ē mirū ſi det̄ iſti ſic datū fuit ſaul Cetera patēt vſqꝫ ibi 5 De ꝫmone āt ⁊c̄. vt euitaret iactātiaꝫ ⁊ hūilitatē ſuaret. ⁊ etiā fidelitatē ſecreti. ſamuel ei vnxerat eū ſecrete. ꝓpt̄ quod pueꝝ ſaul fecit p̄ire ne audiret v̄ba ei⁹: vt. ſ̄. dictū ē. ⁊ iō voluit tenere ſecretū. ⁊ debuit q̄uſqꝫ ſamuel negociū publicaret. a Et cōuocauit. Hic ꝯñr ponit̄ electō ſaulis publica. licꝫ em̄ ſamuel de mādato dñi cū inunxiſſet. ⁊ ſtatim ħ publicare poſſet tamē ad cōpeſcendū murmur ⁊ indignatiōꝫ alioꝝ q̄ erāt de nobilioꝛib⁹ tribubus: q̄ſiuit a dño vt ꝑ ſignū euidēs oib⁹ electio ſaulis appereret. ⁊ ꝓpt̄ ħ vocauit ppl̄m. ⁊ pꝫ lr̄a vſqꝫ ibi. b Et cecidit ſuꝑ cognatōꝫ methꝛi. In hebr̄. hr̄ matheri vl̄ mathari ⁊ iō dicūt aliq̄ ꝙ ē nomē ꝓpꝛiū vni⁹ hois a q̄ denoiata fuit illa cognatio. ſꝫ in libꝛo ꝑalyp̄. ſeu alibi nō inuenit̄ tale nomē vnius hois in tribu beniamin vñ cognatio noiet̄: iō dicūt alij ⁊ ꝓbabilit̄ ꝙ nō eſt nomē ꝓpꝛiū ſꝫ cōe. ⁊ ſignificat in generali hoieꝫ quēcūqꝫ recte iacientē ad ſignū ſagittā telū vel lapidē. Ad cui⁹ intellectū ſciendum. ꝙ mathar in hebꝛeo ſignificat ſignū ad qd̄ ſe exercitant ſagittarij vel fundibularij vel hmōi: vt infra. xx. cap̄. vbi dr̄ ꝙ ionatha dixit. ⁊ iaciā q̄ſi exercēs me ad ſignū In hebꝛeo hr̄ Ad mathar. ⁊ eodē mō habet̄. Treno. iij. Poſuit me q̄ſi ſignū ad ſagittā. in hebꝛeo hr̄. Poſuit me q̄i mathar. ⁊ inde deriuat̄ hoc nomē mathari vel matheri ſignificās hominē recte ad ſignū iaciētē. In gabaon āt vñ fuit ſaul fuerūt tales. vt hr̄ Judicū. xx. vbi dr̄ de habitatoꝛib⁹ gabaa ſic fundis lapides ad certū iaciētes vt capillū q̄ꝫ poſſent ꝑcutere ⁊c̄. Debellatis aūt filijs beniamin: vt hr̄ Judicū xxj. aliq̄ vel ſaltē aliq̄s de illis euaſerūt vl̄ euaſit. ⁊ ab illa arte in qua erant excellentes denoiata eſt vna cognatio. ſicut frequent̄ cōtingit in hūanis. ⁊ de illis deſcēdit ſaul.

c ¶ Queſierūt ḡ ꝛc. abſcondit eñ ſe ex hūilitate ⁊ vt oſtē-
deret ſe dignitatē regiā nō ambire. vñ ſb̄dit. d ¶ Ecce ab
ſcondit⁹ eſt domi. nō in domo ſua in gabaon: q: nō potu
iſſet ita cito inde haberi: ſ; i domo in q̄ hoſpitat⁹ erat. vñ
in hebreo hr̄. Abſcōdit⁹ eſt inter vaſa: et vocāt vaſa arma
vl' quecūq; alia q̄ ſe-
cū detulerāt illi qui
erāt cōgregati i maſ
phat. et illa repoſue
rāt ꝓ cuſtodia i do-
mibus in quib⁹ erāt
hoſpitati. e ¶ Lo-
cutus eſt ꝛc. ſc; q̄lit
ppl's ſe debebat hr̄e
ad regē ⁊ rex ad po
pulū. f ¶ Et abijt
cū eo ꝛc. cōſentiētes
electioni a deo facte
g ¶ Filij vo belial.
id eſt abſq; iugo le-
gis diuie ⁊ diſciplie
h ¶ Dixerūt: Nu. ꝛc
quaſi diceret: nō. iō
ſubditur. i ¶ Et de
ſpexerūt eum. eo ꝙ
non erat de illis tri-
bubus nobiliorib⁹:
vtpote d̄ tribu iuda
cui promiſſum erat
regnū Geñ. xlix. vl'
de tribu Ephraim
quā iacob i benedi-
ctione prepoſuerat
Manaſſe. Geneſis
xlviij. k ¶ Et non
attulerūt. ꝛc. i. xenia
ſicut nunc erat ꝯſuetū
fieri in creatiōib⁹ re
gū ⁊ pncipū: ⁊ ad-
huc i pluribus locis
obſeruatur.

¶ Capitulum. xj.
a ASCendit aūt
Hic ꝯñr de-
ſcribit ꝑdicte
electiōis cōfirmatio
q̄ facta eſt ꝑ h̄ ꝙ ſaul
triūphauit de filijs
ammon. ⁊ ſic oēs in
eū ꝯſenſerūt ⁊ regnū
eius innouauerunt
Primo igitur circa
hoc ponit hoſtiū in
curſio. ſcdo ipoꝝ de
bellatio: ibi. Vene-
runt ergo nūcij. ter-
cio regis ꝯfirmatio:

e queſierūt ergo eū ⁊ nō ē in
uentus. Et ꝯſuluerūt poſt
hec dñm vtrū nā ventur⁹
eſſ; illuc. Reſpōditq; dñs
d Ecce abſcōdit⁹ ē domi. Cu
currerūt itaq; ⁊ tulerūt eū
inde: ſtetitq; in medio po-
puli: ⁊ altior fuit vniuerſo
pplo ab humero ⁊ ſurſum.
Et ait ſamuel ad omnē po-
pulū. Certe videtis quem
elegit dñs: qm̄ non ſit ſilis
illi in oī pplo. Et clamauit
oīs ppl's: ⁊ ait. Viuat rex.
e Locut⁹ ē aūt ſamuel ad po
pulū legē regni: ⁊ ſcpſit in
libro et repoſuit corā dño.
Et dimiſit ſamuel oēm po
pulū: ſingulos i domū ſuā
Sed et ſaul abijt i domū ſuā
f in gabaa. Et abijt cū eo ꝑs
exercitus: q̄rū tetigerat de
g us corda. Filij vero belial
h dixerūt. Nū ſaluare nos po
i terit iſte. Et deſpexerūt eū
k ⁊ nō attulerūt ei mūera. Il
le diſſimulabat ſe audire.

¶ Capitulum. xj.

a b ASCedit aūt naas am-
monites: et pugnare
cepit aduerſum Ja-
bes galaad: dixerūtq; oēs
c viri iabes ad naas. Habe
to nos federatos ⁊ ſeruie-
mus tibi. Et rñdit ad eos
naas ammōites. In hoc
d feriā vobiſcū fed⁹: vt eruā
oīm veſtꝝ oclos dextros.
e ponāq; vos obprobriū in
vniuerſo iſrael. Et dixerūt

f ad eū ſeniores iabes. Con
cede nobis ſeptē dies: vt
mittam⁹ nūcios ad vniuer
g ſos termios iſrl': ⁊ ſi nō fue
rit q̄ defendat nos egredi-
h emur ad te. Venerūt ergo
nuncij in gabaa ſaulis ⁊ lo
cuti ſunt verba hec audien
te pplo. Et leuauit oīs po-
i pulus vocē ſuā ⁊ fleuit. Et
ecce ſaul veniebat ſequēs
boues d̄ agro: ⁊ ait. Quid
h; pplus ꝙ plorat. Et nar
rauerūt ei v̄ba virorum ia
k bes. Et inſiluit ſpūs dñi i
ſaul cū audiſſet hec verba.
⁊ iratus ē furor ei⁹ nimis.
Et aſſumēs vtrunq; bouē
cōcidit in fruſta: miſitq; in
omēs terminos iſrl' ꝑ ma-
nū nūcioꝝ dicēs. Quicūq;
nō exierit et ſecutus fuerit
l ſaul ⁊ ſamuel ſic fiet bob⁹
m ei⁹. Inuaſit ergo timor do
n mini pplm ⁊ egreſſi ſunt q̄ſi
o vir vnus: ⁊ recēſuit eos in
bezeth. Fuerūtq; filioꝝ iſ-
p rael trecenta milia viroꝝ
aūt iuda triginta milia. Et
dixerūt nūcijs qui venerāt
Sic dicetis viris qui ſunt
q in iabes galaad. Cras erit
vob̄ ſalus cū incaluerit ſol
Venerūt ḡ nūcij ⁊ nūciaue
rūt viris iabes. Qui letati
r ſūt ⁊ dixerūt Mane exibim⁹
ad vos: et facietis nobis
omne qđ placuerit vobis.
s Et factū eſt cū dies craſti-
t nus veniſſet: cōſtituit ſaul

teſt bene videre aduerſariū. e ¶ Ponāq; vos ꝛc. hoc vo
lebat facere ad ſui iactantiā. ⁊ ad incutiendū terrorē alijs
vt ſic ſe ſubijcerent eius ſeruituti. f ¶ Concede nobis ſe-
ptem dies ꝛc. Cōceſſit aūt rex ſuperbus ſpaciū petitū cre
dens ꝙ nullus auderet venire ad leuandū eū de obſidio-
ne: et ſic obſeſſi ma-
g s ſe traderēt volū
tati ſue. g ¶ Et ſi
nō fuerit ꝛc. ad ſuſci
piendū qđ tibi pla
cet de nobis.
h ¶ Venerunt ergo
Hic ꝯñter deſcribit
filioꝝ ammon debel
latio ꝑ ſaul ad ꝑces
viroꝝ iabes. et patet
lr̄a vſq; ibi. i ¶ Et
ecce ſaul ꝛc. nō ē in-
telligendū ꝙ ſaul iā
electus publice i re-
gem ageret officiū
bubulci ſ; veniebat
de agro vbi fuerat
cauſa ſpaciādi vel ſe
exercitādi in arte ſa-
gittaria vel hmōi. et
inde reuertebat ho-
ra q̄ ſolēt boues ad
domum reduci.
k ¶ Et inſiluit ſpūs
ꝛc. i. mot⁹ fortitudi-
nis et cōſtantie ad li
berandū pplm ob-
ſeſſū. l ¶ Sic fiet
bobus eius. per hoc
intelligunt alia aīa-
lia: vt dic ra. Sal. et
ſic erat ꝯmiatio ma-
gne pene: q: diuitie
illo tpe ꝓ maiori ꝑ-
te i aīalib⁹ ꝯſiſtebāt.
Noluit aūt cōmina
ri penam mortis vl'
mutilatiōis in pnci-
pio regni ſui: ne a ni
mio rigore incipe vi
deret. m ¶ Inuaſit
ḡ ꝛc. i. a deo imiſſis.
n ¶ Et egreſſi ſt. ꝛc. i.
generalit ⁊ ꝑfcē Si
cut qñ vnus hō exit
nihil remanet d̄ illo
i loco vñ exit. vl' alit
Quaſi hō vn⁹. id ē
vno corde ⁊ vna vo
lūtate ad liberandū
obſeſſos. o ¶ Et re
cenſuit ꝛc. nomē eſt

ibi. Et ait populus. Circa primū dicit. a ¶ Aſcendit au-
tem. qđ aūt in aliquib⁹ biblijs ꝑponitur. Et factū eſt q̄ſi
poſt menſem. nō eſt in hebreo. nec in biblijs correctis: q̄a
nō eſt de textu. b ¶ Naas ammonites ꝛc. tpe eñ iepthe
rex ammon venit cōtra filios iſrael repetēs totā terrā fili
orum iſrael vltra iordanē: tanq; ad ſuū regnū ptinentem
vt habet Iudi. xj. Sed tūc fuit debellatus: vt ibidē habet:
⁊ ideo fortificato illo regno: iſte rex forſitan ex eadē cau-
ſa venit ꝯtra filios iſrl'. c ¶ Habeto nos federatos ꝛc. ſb
tributo cōpetenti: quia videbāt ſe impotentes ad reſiſtē-
dum. vt magis patet ex ſequentib⁹. d ¶ Eruam oīm ꝛc.
volebat eñ eos inutiles reddere ad bellum. quia ſiniſter
oculus clypeo tegitur. ⁊ ideo carens oculo dextro nō po

ciuitatis i q̄ rex regnauit adonibezech: vt habet Judi. j.
p ¶ Viroꝝ aūt iuda. xxx. milia. ſegregatim nūerabant: eo
ꝙ illa trib⁹ erat nobilior ⁊ bellicoſior. q ¶ Cras erit vob̄
ſalus. i. in futuro de ꝓrio tñ. r ¶ Mane exibim⁹ ad vos
ꝛc. irriſorie loq̄bant eo ꝙ ſciebāt auxiliū eis affuturū in
craſtino. s ¶ Et factū ē ꝛc. ſ. ab illa die i q̄ viri iabes dixe
rāt verbū ꝑcedēs. Mane exibimus ꝛc. non aūt a die q̄ di
xerat ſaul. Cras erit vobis ſalus ꝛc. q: qñ nūerauit pplm
adhuc diſtabat a loco obſidionis. ⁊ poſtea nūcij iabes re
dierūt ad ſuos. ⁊ ꝓpt hoc ſicut dcm̄ eſt illud qđ dixit ſaul
Cras erat vobis ſalus. ly cras non accipitur pro die cra-
ſtina: ſed pro futura die. de proximo tamen. t ¶ Conſti-
tuit ſaul ꝛc. vt repente irruentes ſup exercitū filioꝝ am-

mon ex diuerſis ptib⁹ magis teneret: alias terrerent eos
v ¶ Et ait ppl's. Hic ɔñr deſcribit ſaulis ɔfirmatio i regẽ
q2 pplus videbat ſaulẽ potent triũphaſſe. iõ volebat eos
interficere q̇ eũ deſpexerãt i ſua electiõe: put dictũ fuit in
fine capituli p̄cedẽtis. ſꝫ ſaul h̄ fieri impediuit vt a clemẽ
tia r̄gnare incipet of
fenſas ꝓprias remit
tẽdo. vñ dicit Sene
ca. libro de clemẽtia
Nihil ex oib⁹ magl
decet p̄ncipẽ q̄ꝫ cle
mẽtia. magni ei ani
ꝓpriũ ẽ placidũ eſſe
tranqllũqꝫ offenſas
ꝛ iniurias remittere
muliebre aũt eſt liti
gare ꝛ morez ire ſue
gerere. allegauit au
tem rationẽ dicens
x ¶ Quia hodie ꝛc.
q. d. ꝓcedendũ ẽ ad
gr̄aruactionẽ ꝛ non
ad occiſiõꝫ. y ¶ Di
xit aũt ſamuel ꝛc. vi
dẽs ſamuel ꝙ ppl's
ɔcordit cõſentiebat
electiõi facte de ſaul
iõ voluit tũc eaꝫ ino
uare ſeu cõfirmare
ſolẽnit ꝛ i loco ſolẽ
ni iõ ſubdit. ꝫ Et
fecerũt ibi ſaul regẽ
corã dño in galgala
q2 iaꝫ tranſlatũ erat
ibi tabnaculũ dñi et
archa. Moralit ex
ponẽda. Naas q̇ ſer
pens interp̄tat dya
lũ ſignificat. q̇ filijs
iſrl'. i. fidelib⁹ inimi
cat. Querit aũt ocu
los dextros eruere
et ſiniſtros dimitte
re: vt ſapientia q̇ de
ſurſum eſt ad ſalutẽ
ſic ordinat penitus
auferat. et ſapia mũ
dana q̇ terrẽa ẽ aial'
ꝛ dyabolica Jacobi
iij. remaneat: vt ſic
hoies terreis vicijs
implicent. Cõtra ip
ſum aũt veit rex iſrl'
. i. rex gl'ie ieſus xp̄s
cũ trib⁹ ordinib⁹. ſ.
apoſtolis. martyri
bus: ꝛ ɔfeſſorib⁹. cu
ius victoria incipit
a vigilia matutina: ꝛ in calore ſolis cõſummat. q2 a p̄nci
pio p̄dicatiõis euãgelij cepit ptãs demois diminui. et ad
ueniẽte iudice in ptãte claritatis ſue in extremo iudicio
totaliter auferetur. ¶ Capitulum. xij.
a D d Ixit aũt ſamuel. Hic ɔñr deſcribit increpatio po
puli a ſamuele. viderat ei ppl's regẽ electũ ꝓſpere
egiſſe. ꝛ iõ poterat credere i petẽdo ſup ſe regeꝫ nõ
peccaſſe. cui⁹ ɔrĩũ ſamuel oñdit i h̄ ca. p̊ declarãdo ſuã in
nocentiã. ꝛ ſcd̄o ppl'i culpã: ibi. Et ait ſamuel. Primũ ãt
oñdit ſamuel ꝑ h̄ ꝙ petitiõi ppl'i ɔdeſcẽderat de inſtituti
one regis: i q̄ erat quodãmõ abiectio ſamuel': vt dcm̄ fuit
ſupra. viij. ca. ꝛ h̄ notat cũ di. Ecce audiui vocẽ vr̄am ꝛc.
ſcd̄o in h̄ ꝙ diu int filios iſrl' ſine calũnia vixerat. ꝛ h̄ nota

populũ in tres ptes. Et in
greſſus eſt media caſtra in
vigilia matutina. ꝛ pcuſſit
ammõ vſqꝫ dũ incaleſceret
dies. Reliq̇ aũt diſpſi ſunt
ita vt nõ relinq̄rent ex eis
v duo pariter. Et ait pplus ad
ſamuelẽ. Quis eſt iſte q̇ di
xit: ſaul nõ regnabit ſuper
nos. Date viros ꝛ interficie
mus eos. Et ait ſaul. Nõ
x occidet q̇ſq̄ꝫ in die hac: q2
hodie fecit dñs ſalutẽ in iſ
y rael. Dixit autẽ ſamuel ad
pplm. Venite ꝛ eam⁹ i gal
gala: ꝛ inouem⁹ ibi regnũ.
Et prexit ois ppl's i galga
ꝫ la: ꝛ fecerũt ibi regẽ ſaul co
rã dño in galgala: et imola
uerunt ibi victimas pacifi
cas corã domio. Et letat⁹
eſt ibi ſaul ꝛ cũcti viri iſra
el nimis. ¶ Capitulũ. xij.
a D Ixit aũt Samuel ad
vniuerſuꝫ iſrael. Ecce
audiui vocẽ vr̄am iu
xta oĩa q̄ locuti eſtis ad me
ꝛ cõſtitui ſup vos regẽ. Et
nũc rex gradit ante vos.
Ego autẽ ſenui et incanui.
b Porro filij mei vobiſcum
ſunt. Itaqꝫ cõuerſat⁹ corã
vobis ab adoleſcẽtia mea
vſqꝫ ad hanc diẽ. ecce p̄ſto
c ſum. Loq̇mini de me corã
d dño ꝛ corã xp̄o eius: vtruꝫ
e bouẽ cuiuſq̄ꝫ tuleri aut aſi
f nũ: ſi quẽq̄ꝫ calũniat⁹ ſum:
g h ſi opp̄ſſi aliquẽ: ſi de manu
i cuiuſq̄ꝫ mun⁹ accepi: ꝛ cõ
temnã illud hodie reſtituã
k qꝫ vobis. Et dixerũt. Nõ
es calũniat⁹ nos: neqꝫ op
preſſiſti. neqꝫ tuliſti de ma
l nu alicui⁹ quippiã. Dixit
qꝫ ad eos. Teſtis eſt dñs
m aduerſuꝫ vos: ꝛ teſtis xp̄s
eius in die hac: q2 nõ inue
neritl' i manu mea quippiã
n o Et dixerunt. Teſtis: et ait
p ſamuel ad pplm. Dñs qui
fecit moyſen ꝛ aarõ. ꝛ edu
xit p̄res nr̄os de terra egy
pti adeſt. Nũc ḡ ſtate vt iu
dicio ɔtendã aduerſuꝫ vos
corã dño de oibus miſeri
cordijs dñi q̄s fecit vobiſ
q cũ ꝛ cũ p̄rib⁹ vr̄is: quõ ia
cob ingreſſus ẽ in egyptũ:
r et clamauerũt p̄rẽs vr̄i ad
dñm: et miſit dñs moyſen
ꝛ aaron ꝛ eduxit p̄rẽs ve
s ſtros de egypto. et colloca
t uit eos in loco h̄. Qui ob
v liti ſunt dñi dei ſui: ꝛ tradi
x dit eos in manu ſyſare ma
y giſtri militie aſor et in ma
nu philiſtinorũ: ꝛ in manu
regis moab: ꝛ pugnauerũt
aduerſum eos. Poſtea au
tem clamauerũt ad domi
nũ ꝛ dixerũt. Peccauim⁹
quia dereliquim⁹ dñm: et
ſeruiuimus baalim ꝛ aſta
roth. Nũc ergo erue nos
de manu inimicoꝝ noſtro
ꝫ rũ ꝛ ſeruiemus tibi. Et mi
a b ſit dñs hierobaal ꝛ badã ꝛ
c d barach et iepthe ꝛ ſamuel
e ꝛ eruit vos de manu inimi

tur cũ di. Ego aũt ſenui. ꝛ ſb̄dit. b ¶ Porro filij ꝛc. q. d.
remanebũt ꝓ me obſides ad ſatiſfaciẽdũ ſi alicui teneor
ꝛ ſatiſfacere nõ poſſuꝫ. c ¶ Loquimi de me ꝛc. i. ſaule re
ge q̇ de nouo erat inunctus. ꝓpt qd̄ ſamuel corã eo vole
bat iudicari. d ¶ Vtrũ bouẽ cuiuſq̄ꝫ tuleri. ponendo in
ope meo e ¶ Aut
aſinũ. ſup eũ de lo
co ad locũ inceden
do f ¶ Si quẽq̄ꝫ ꝛc
iniuſte ad iudicãdũ
trahẽdo g ¶ Si op
p̄ſſi aliquẽ. dãnũ qd̄
cũqꝫ ſeu iniuriã infe
rendo. h ¶ Si de
mãu ꝛc. etiã ꝓ iuſto
iudicio reddẽdo. Ex
q̇ ptꝫ ꝙ ꝓprijs ſum
ptib⁹ ꝛ laborib⁹ offi
ciũ iudicis exeq̄bat
put dcm̄ fuit. ſ. vij.
i ¶ Et ɔtemnã illud
hodie ꝛc. nolens mi
hi retinere. k ¶ Et
dixert ꝛc. ꝛ ſic teſtifi
cati ſt ei⁹ innocẽtiã.
l ¶ Dixitqꝫ ad eos ꝛc
q̇ p̄ñs ẽ vbiqꝫ. m ¶
Et teſtis xp̄us ei⁹. ſ.
ſaul q̇ p̄ñtialit ade
rat. n ¶ Et dixert:
teſtis. replicãdo. qd̄
. ſ. dexerãt ad maio
rẽ affirmatiõeꝫ: fm
iſtã trãſlatiõꝫ. in he
breo h̄r. Et dixit te
ſtis. qd̄ exponũt he
brei dicẽtes: ꝙ poſt
q̄ꝫ ppl's teſtificat⁹ fu
erat ſamuel' innocẽ
tiã. ipe ſamuel queſi
uit cũ h̄ teſtioniũ di
uinũ qd̄ ẽ mai⁹ ꝛ fir
mi⁹ dicẽdo. Teſt ẽ
dñs. i. rogo vt ſit te
ſtis. ꝛ tũc veit vox a
deo miſſa. Et dixit te
ſt. teſtificãdo ſamu
elis inocẽtiaꝫ. ¶ o
Et ait ſamuel ꝛc. h̄
ɔñr ſamuel declarat
ppl'i culpã. ꝛ p̊ v̄bo.
ſcd̄o miraculo: ibi.
Sꝫ ꝛ nũc ſtate. Cir
ca p̄muꝫ ſamuel de
clarat p̊ di miſcd̄iaꝫ
erga pplꝫ: cũ di. p
Dñs q̇ fecit ꝛc. ſ. ido
neos nuncios ſuos
ad educẽdũ pplm iſrl' d̄ egypto. ſeq̄t. q ¶ Quõ iacob ꝛc.
vbi eũ dñs ſaluauit a picl'o famis. r ¶ Et clamaue. ꝛc. cũ
affligerẽt ab egyptijs: vt di Exo. iij. s ¶ Et collo. eos ꝛc.
. ſ. i t̄ra optia lacte ꝛ melle manãte. Cõſeq̄nt oñdit ex oppo
ſito ppl'i ingr̄itudieꝫ cũ di. t ¶ Qui obli. ſt ꝛc. ꝑ idolatriã
ꝛ alia mala. v ¶ Et tradi. eos ꝛc. vt ꝑ flagella reducẽt eos
ad bonũ. x ¶ In mãu ſyſare ꝛc. i. regis aſor. vt h̄r Judi.
iiij. y ¶ Et i mãu. phi. ꝛc. vt h̄r Judi. x. ꝛ. xj. ꝫ ¶ Et miſit
dñs hierobaal. i. gedeon. vt h̄r Judi. vj. a ¶ Et badan. i.
ſanſon qui deſcendit de tribu dan. vt h̄r Judi. xiij. b ¶
Et barach. de quo Judi. v. c ¶ Et iepthe. de q̇ Judi. xj.
d ¶ Et ſamuel. loquit de ſeipo tanq̄ꝫ de alio. e ¶ Et eruit
vos ꝛc. quotienſcũqꝫ inuocaſtis fideliter eius auxiliũ.

f ¶ Et habitaſtis ↄfidenť. ꝙdiu fuiſtis ei boni ſbiecti: fuit
ꝛ ipſe rex veſter imediat⁹. g ¶ Videntes aũt q naas ꝛc.
Iſta fuit vna cã petẽdi regẽ: vt dictũ fuit. ſ. viij. ca. ¶ h
Dixiſtis mihi. diſſuadẽti vob petere aliũ regẽ. i ¶ Neq̃
ꝙ. ſ. erim⁹ ſine rege hoie. k ¶ Nũc ğ pſto ꝛc. licz eñ ſaul
fuerit a deo electus.
vt dcm̃ ẽ. ſ. ix. ca. ꝛ. x
tñ iſta electio impo-
nit̃ h pplo. eo q ad
petitionẽ ppli facta
fuit. cetera patẽt vſq
ibi. l ¶ Et erit ma-
nus dñi ꝛc. i. ita erit
ſup vos de futuro:
ſic fuit ſup pres ve-
ſtros de preterito.
m ¶ Sz ꝛ nũc ſtate.
Hic pñr ſamuel ar-
guit maliciã populi
miraculo. q ad ip-
ſam declarandã fa-
cta ſunt ſubito toni-
trua ꝛ pluuie ↄ ſoli-
tũ curſum nature in
terra illa: et h eſt qd
dr̃. n ¶ Nũqd non
ꝛc. quaſi diceret iſto
tpe nõ cõſueuerunt
talia fieri. et ſi aliqñ
fiant: nõ tñ ita repẽ-
te vel ſubito: ſic fcm̃
eſt ad pces ſamuel:
ꝛ abſq diſpoſitione
aeris pcedẽte. iõ ſb-
ditur. o ¶ Et timuit
ois ppls. vidẽs inſo
litũ miraculum: ꝛ ti
mẽs mori p horrore
tẽpeſtatis. p ¶ No
lite timere. eos aſſe-
curauit qñ ↄfeſſiões
coꝝ de petitiõe regl
ꝛ alijs mał audiuit.
q ¶ Nolite recede-
re ꝛc. ſemp eũ ſequẽ
tes p debitũ cultuz.
r ¶ Et nolite declia-
re ꝛc. id eſt poſt ydo
la ea colendo. quia
in illis nulla eſt effi-
cacia vos ſaluandi.
ſicut medicina dicit̃
vana q̃ nullã hz effi
caciam ſanandi.
s ¶ Et nõ dreliquet
ꝛc. ꝙdiu ſibi fuerit
ſubiectus p debituz
cultũ. t ¶ Quia iurauit dñs ꝛc. ſic hr̃ Geñ. xxij. per me-
metipm ꝛc. v ¶ Abſit aũt h pctm̃ a me ꝛc. ꝙuis eñ po-
pulus eũ abieciſſet: vt ptz ex ſupradictis. viij. ca. tñ pctm̃
reputabat ſibi ſi nõ oraret p eis. ꝛ h ẽ intelligẽdũ ꝙtũ ad
bona gratie ꝛ glie ↄſequẽda. iõ ſbdit̃. Et docebo vos viã
rectã ꝛc. x ¶ Timete dñm. timore filiali. y ¶ Et ſeruite
ei in veritate. abſq ſimulatiõe. z ¶ Et ex toto corde vro
abſq diminutiõe.

f coꝝ veſtroꝝ p circuitũ: et
g habitaſtis cõfidenť. Vidẽ
tes aũt q naas rex filiorũ
ammon veniſſet aduerſum
h
i vos: dixiſtis mihi nequa-
ꝙ: ſ rex impabit nobis cũ
dñs deus vr̃ regnaret i vo
bis. Nũc ğ pſto eſt rex ve-
k ſter quẽ elegiſtis ꝛ petiſtl.
Ecce dedit vobis dñs re-
gẽ. Si timueritl dñm ꝛ ſer
uieritis ei ꝛ audieritis vo-
cez ei⁹: ꝛ nõ exaſpaueritis
os dñi: eritis ꝛ vos et rex
q̃ impat vobis ſeqntes do
minũ deũ vrm. Si aũt nõ
audieritis vocez dñi: ſ ex
aſpaueritis ſermones ei⁹:
l erit man⁹ dñi ſup vos ꝛ ſu
m per pres vros. Sz et nunc
ſtate ꝛ videte rẽ iſtaz gran
dẽ quã factur⁹ eſt dñs i cõ
n ſpectu vro. Nũqd nõ meſ
ſis tritici eſt hodie. Inuo-
cabo dñm ꝛ dabit voces ꝛ
pluuias: ꝛ ſcietis ꝛ videbi
tis: quia grande malũ fece
ritis vobis in ↄſpectu dñi
petentes ſup vos regẽ. Et
clamauit ſamuel ad dñm:
ꝛ dedit deus voces et plu
o uias in illa die. Et timuit
ois ppls nimis dñm et ſa-
muelẽ. Et dixit vniuerſus
ppls ad ſamuelẽ. Ora pro
ſeruis tuis ad dñm deum
tuũ vt non moriamur. Ad
didim⁹ eñ vniuerſis pec-
catis nris malũ: vt petere

Capitulum. xiij.

a ¶ Filius vni⁹ anni. Poſtq deſcpta ẽ ſaulis electio.
b Hic pñr deſcribit ei⁹ reprobatio. ꝛ h ex triplici cã.
pma fuit diffidẽtia ꝛ vſurpatio. ſcda temeraria iu-
ratio. ca. xiiij. tercio cupiditas ꝛ elatio. ca. xv. Circa pmũ
pmo deſcribit̃ diffidẽtie rõ. ſcdo diffidẽtis vſurpatio: ibi,

Ait ğ ſaul. tercio incurſio hoſtiuz: ibi. Porro philiſtijm.
qrto impparatio ad reſiſtendũ: ibi. Porro faber. Cã vo diſ
fidentie duplex fuit. pria fuit ex pcuſſiõe ſtatiõis philiſti-
noꝝ. ppt̃ quã ſaul ꝛ filij iſrł formidebãt philiſtinoꝝ aduẽ-
tũ. ſcda fuit dilapſus ppli a ſaul ppt̃ metum q̃ ponit̃: ibi.
Quod cũ audiſſent
Circa pmũ q i h ca
pi. agit̃ de ſaul pua-
ricatõe. pmittit̃ eius
bonitas: vt null⁹ de
ſua iuſticia pſumat.
ꝛ vt oppoſita iux̃ ſe
poſita magl eluceſ-
cãt: cũ dr̃. a ¶ Fili-
us vni⁹ anni erat ꝛc.
i. ita innocẽs ꝛ pu
rus a pctõ: ſic puer
vni⁹ ãni. cui⁹ rõez aſ
ſignãt hebrei et pba
biliter dicẽtes q qñ
hõ pmouet̃ ad ali-
qd officiũ magnũ a
deo ſic ſaul fuit ele-
ct⁹ i regẽ ab ipſo. vt
ptz ex pcedẽtib⁹ ſit̃
ſibi dat̃ a deo gra iu
ſtificãs ꝛ ipm diſpo
nẽs ad ſuũ officium
exercenduz: niſi ipſe
ponat obicez. Saul
aũt i ſua electiõe nõ
poſuit obicez gre di
uine. q ſm q dr̃. ſ.
ix. ca. Erat electus ꝛ
bon⁹: ꝛ ñ erat vir de
filijs iſrł melior illo.
Aliq ãt exponũt de
hiſboſeth filio ſaul:
dicẽtes q habebat
vnũ ãnũ tm̃ qñ ſaul
icepit regnare: ꝛ ſm
h ly ſaul ẽ dti caſus.
cũ dr̃. Fili⁹ vni⁹ ãni
erat ſaul. i. ipſi ſaul ſ
h ptz falſũ p illõ qd
hr̃. ij. reg. ij. q̃draginta
ta annoꝝ erat hiſbo
ſeth cum regnare ce
piſſz. Fuit ãt inſtitu
tus immediate poſt
mortẽ pris: vt ibidẽ
dr̃. Pat̃ autẽ regna
uit. xx. annis tm̃. p-
pter qd tenẽtes hoc
dcm̃ dicunt. q ince-
ptio regni ſaul h ac
cipit̃ imediate poſt
mortẽ heli qd tps fuit. xl. annoꝝ: vt hr̃ Act. xiij. ſ hoc nõ
valet q i nullo alio loco ſacre ſcpture repitur. q ſacra ſcri
ptura determinãdo pncipiuz regni alicui⁹ regis determi
net h p etatẽ filij ſui. ꝛ iõ q iſta expoſitõ de ſcptura nõ hz
auctoritatẽ eadẽ facilitate ↄtemnit̃ q̃ pbat̃ ꝛ pria magis
tenẽda ẽ: vt videt̃. b ¶ Duob⁹ aũt annis ꝛc. ſ. in bonita-
te ꝛ innocentia ſua: lz plurib⁹ annis regnauerit exiſtẽs in
malicia. vel aliter põt dici. q poſt duos annos a pncipio
regni ſui dauid fuit a deo elect⁹. ꝛ in regẽ inunctus per ſa
muelẽ. vt hr̃ infra. xvj. ca. at extũc ſaul nõ regnauit de iu-
re. ſ tantũ vſurpatiue. ppt̃ qd anni ſequentes a regno ſuo
hic reſecant̃. Cõſequent̃ ponit̃ pcuſſio ſtationis philiſti-
norũ cũ dr̃. c ¶ Et pcuſſit ionathas ꝛc. qd erat ſignũ ma
nifeſtũ rebellionis filioꝝ iſrael ad philiſteos, iõ ſubdit̃.

mus nobis regẽ. Dixit au
p tem ſamuel ad pplm Noli
te timere. Vos feciſtl vni-
uerſum malũ h. Veruntñ
q nolite recedere a tergo dñi
ſ ſeruite dño in omi corde
r vro ꝛ nolite declinare poſt
vana q̃ nõ pderũt vobis:
neq eruẽt vos: q vana ſt
s ꝛ nõ dereliquet dñs pplm
ſuũ ppt̃ nomẽ ſuũ magnũ:
t q iurauit dñs facere vos
v ſibi pplm. Abſit autẽ a me
hoc pctm̃ in dño: vt ceſſaz
orare p vobis: et docebo
vos viã bonã ꝛ rectã. Igi
x
y tur timete dñm ꝛ ſeruite ei
z in veritate: ꝛ ex toto corde
vro. Vidiſtis eñ magnifi
ca q̃ in vobis geſſerit dñs
Quod ſi pſeuerauerit in
malicia: ꝛ vos ꝛ rex veſter
pariter pibitis. ¶ Capi. xiij.
a Filius vni⁹ anni erat
ſaul cũ regnare cepiſ-
b ſet duobus autez an-
nis regnauit ſup iſrael. Et
elegit ſibi Saul tria milia
de iſrł. Et erãt cũ ſaul duo
milia in machmas ꝛ i mõ-
te bethel. mille aũt cum io
natha in gabaa beniamin.
Porro cetez pplm remiſit
vnũquẽq in tabernacula
c ſua: pcuſſit ionathas ſtati
onẽ philiſtinoruz q̃ erat in
gabaa. qd cũ audiſſent phi
liſtijm: Saul cecinit buc-
cina in omni terra dicens.

d Audiāt hebrei: ⁊ vniuerſꝰ
iſrl̄ audiuit huiuſcemodi fa
mā: ꝑcuſſit ſaul ſtatiōꝫ phi
liſtinoꝝ. Et erexit ſe iſrl̄ ad
uerſus philiſtijm. Clama
uit ḡ ppl̄s pꝰ ſaul i galgala
e ⁊ philiſtijm ꝯgregati ſunt
ad p̄liādū ꝯ iſrl̄ triginta mi
lia curruū ⁊ ſex milia eq̄tū:
f ⁊ reliquū vulgꝰ ſic harena
q̄ ē in littore maris plurima
Et aſcēdētes caſtrameta
ti ſunt i machmas ad oriē
g tē bethauē qđ cū vidiſſent
viri iſrl̄ ſe i arto poſitos. af
flictus eñ erat ppl̄s abſcō
derūt ſe i ſpelūcis ⁊ i abdi
tis. in petris quoqꝫ ⁊ in an
tris ⁊ in ciſternis. Hebrei
aūt trāſierūt iordanē in ter
ra gad ⁊ galaad. Cūqꝫ ad
huc eſſet ſaul i galgala: vni
uerſus ppl̄s ꝑterritꝰ ē q̄ ſe
f q̄bat eū. Et expectauit ſe
ptem diebꝰ iuxta placituꝫ
ſamuelis: ⁊ nō venit ſamu
el in galgala. Dilapſuſqꝫ ē
g populus ab eo. ait ḡ Saul
h Afferte mihi holocaſtum
⁊ pacifica. Et obtulit holo
cauſtum. Cūqꝫ compleſſꝫ
offerens holocaſtum: ecce
ſamuel veniebat. Et egreſ
ſus eſt ſaul obuiam ei vt ſa
lutaret eum. Locutuſqꝫ eſt
i ad eum ſamuel. Quid feci
ſti? Reſpondit ſaul qꝛ vidi
ꝙ populus dilaberet a me
⁊ tu nō veneras iuxta placi
tos dies. Porro philiſtijꝫ
cōgregati fuerant in mach
mas: dixi. Nunc deſcen
dent philiſtijm ad me i gal
gala. ⁊ faciem domini non
placaui. Neceſſitate com
pulſus obtuli holocauſtuꝫ
domino dixitqꝫ ſamuel ad
k ſaul. Stulte egiſti: nec cu
ſtodiſti mandata domini
l dei tui: q̄ precepi tibi. Qđ
ſi non feciſſes: iam nūc pre
paſſet dn̄s regnum tuū ſu
m per iſrael in ſempiternū. ſꝫ
neq̄q̄ regnū tuū vltra con
n ſurget. Queſiuit dn̄s ſibi
o viꝝ iuxta cor ſuū: ⁊ p̄cepit
ei dn̄s vt eēt dux ſup ppl̄ꝫ
ſuū eo ꝙ nō ſuaueris q̄ p̄
p cēpit dn̄s. Surrexit aūt ſa
muel ⁊ aſcendit de galgal

d Audiant hebrei. hoc fecit ſaul ꝓclamari: vt filij iſrl̄ p̄cauerēt ſibi ab inſultu philiſtinoꝝ in hoc facto ꝯtentorū ⁊ nō ꝯſiderēt de ip̄is in aliq̄: vñ ſubdit e Et philiſtijm ꝯgregati ⁊c̄. nō ē ve riſile ꝙ tot eſſent currus. ſꝫ accipit hic numerus hoim in curribꝰ exiſtentiū qꝛ tūc tp̄is in curribus pugnabant pro magna pte. vt habetur in pluribꝰ locis ſacre ſcripture. f Et reliquuꝫ vulgus ſic ⁊c̄. hyperbolica locutio ē ad deſignandū magnā populi multitudinem. g Qđ cū vidiſſent. Hic ponit ſc̄da ratō diffidētie. ſ. ꝓpter receſſum ppl̄i a ſaule. qꝛ aliq̄ pre timore philiſtinoꝝ abſconderūt ſe in locis occultis. Alij aūt trāſierūt iordanē q̄ eſt in pte orietali terre ꝓmiſſiōis. terra autē philiſtinoꝝ vñ veniebāt ſup filios iſrael erat in pte oppoſita ſcꝫ occidētali. qꝛ eſt ſup mare mediterraneū qđ ē terminꝰ terre ꝓmiſſionis a pte occidentis. ⁊ iō hebrei fugiētes tranſibāt iordanē. tū vt fugerēt ad pteꝫ oppoſitā. tū qꝛ tenebāt ꝙ philiſtijm nō tranſirent iordanē eos inſequēdo. Ex his patet lr̄a vſqꝫ ibi. f Et expectauit ⁊c̄ bñ dr̄ iux̄. qꝛ nō totaliter ⁊ cōplete expectauit vt videbit poſtea. g Ait ḡ ſaul. hic ꝯñr deſcribit diffidētis vſurpatio diffidebat eñ de pplo ſuo quē videbat in timore poſitū. ⁊ de aduētu ſamuelis ad offerēdū ſacrificium. ⁊ iō ſtulte vſurpauit ſibi illud officiū dicēs h Afferte mihi holocauſtū ⁊c̄. ꝓpt̄ qđ a ſamuele veniēte rep̄hendit cū dicitur i Quid feciſti. q. d. rē tibi illicitā ꝓpt̄ hoc poſtea ſubditur k Stulte egiſti ⁊c̄. mādatū dñi hic dr̄ ꝟbū ſamuelis loq̄ntis ſauli ex pte dñi. vt hr̄. ſ. x. ca. Ex ꝟbis aūt ſamuelis in hoc loco q̄ abſqꝫ dubio reputāda ſūt vera oportet dicē ꝙ ſaul hic grauiter peccauit. ſꝫ quō peccauerit diuerſimode dr̄. Ad cuius intellectū recurrendū ē ad intellectū ꝟbi ſamuelis habitū. ſ. x. ca. qđ tale ē. Et deſcēdes añ me in galgala ⁊c̄. vſqꝫ ibi. Et oñdā tibi qđ facias incluſiue: qđ ibidē fuit expoſitū tripl̄r. Et ſm p̄mā expōem ſaul peccauit in hoc ꝙ ñ expectauit ſamuelē ad offerendū ſacrificiū. vij. diebꝰ ꝯtinuis ꝓ ſua vnctiōe in regē. qꝛ ſaule hoc cupiēte offerre ſamuel fuit turbatus ⁊ receſſit. ⁊ ſic illa ſolēnitas ſeptē dierum dimiſſa fuit. Scđm ꝟo expōem ſc̄dam q̄ ē andree Saul peccauit in hoc ꝙ nō expectauit ſamuelē. vij diebꝰ ꝓut fuerat ſibi dictū ſꝫ tm̄ ſex qꝛ debebat expectare ſamuelē ſeptē diebꝰ poſtq̄ ſamuel recepiſſet eiꝰ nūciū. ita ꝙ illa dies in q̄ ſamuel recepiſſet nūciū ſauli nō erat de nūero. vij. dieꝝ expectatiōis. ſaul aūt illā diē intra illū ſeptenariū icluſit. ⁊ ſic. vj. diebꝰ tm̄ expectauit. Scđm ꝟo terciā expōem q̄ vr̄ mihi ꝓbabilior. ſaul peccauit i tribꝰ. p̄ qꝛ nō expectauit ſamuelē. vij. diebꝰ ꝯplete. vt erat ſibi iniūctū qđ pꝫ ex textu vbi dicit. Cūqꝫ compleſſet offerēs holocauſtū. ſcꝫ ipſe ſaul. Ecce ſamuel veniebat ita ꝙ venit die ſeptima et tali hora ꝙ poterat offerri ſacrificiū. qꝛ vſqꝫ ad horā iugis ſacrificij veſptini poterāt alia ſacrificia offerri. ſcđo peccauit. qꝛ officiū ſibi illicitū. ſ. offerēdi ꝑ ſeip̄m vſurpauit qđ ē graue pctm̄: qđ pꝫ ex hoc ꝙ rex ozias volēs offerre incēſum qđ nō ptinebat ad regis officiū ꝑcuſſꝰ fuit lepra a dño vt habet. ij. Paral. xvj. et factꝰ fuit terremotꝰ in ſignū ire diuine. vt hr̄ Zach. xiiij. tercio peccauit i hoc ꝙ pctm̄ ſuū nō recognouit humiliter cū argueretur a ſamuele dicente ſibi. qđ feciſti. ſꝫ ſe voluit excuſare ex neceſſitate iminētis belli q̄ excuſatō nulla erat penitꝰ qꝛ tal' oblatio ſacrificij nō ē dei placatio ſꝫ magis offenſio. l Qđ ſi nō feciſſes ⁊c̄. hoc vr̄ falſū. qꝛ p̄ordinatio diuina certa eſt ⁊ infallibil'. p̄ordinatū āt erat a dō regnū ꝯcedēdū tribui iude. vt hr̄ Gen̄. xlix. Nō auferet ſceptrū de iuda. Dōm ꝙ ordinatio diuina de aliq̄ futuro aliqñ accipit ꝓut ē i diuia p̄ſcia. ⁊ ſic imutabil' eſt. alio mō accipit ſm diſpōem cauſarū ſecūdaꝝ. i. ſm merita ⁊ demerita hominum ex quibꝰ diſponunt vt ꝑ hoc puniantur vel remunerent ſm ordiationē diuinam. ⁊ talis ordinatio mutabilis ē ſicut merita ⁊ demerita hoim. ⁊ frequēter ꝯtingit ꝙ ordinatio diuina de aliq̄ futuro iſto. ſcđo mō exp̄mit in ſacra ſcriptura. ſicut Ion̄. iij. dr̄. adhuc. xl. dies ⁊ niniue ſubuertet. qꝛ demerita illius ciuitatis exigebant eius ſubuerſionē a deo futuram. ſed quia egerunt penitentiam. hec ordinatio fuit mutata. quia ciuitas non fuit ſubuerſa. iſto modo dicitur hic ſauli. l Quod ſi non feciſſes iam nunc preparaſſet dominus ⁊c̄. i. ſi non feciſſes contra mandatum domini ⁊ ſteriſſes in bonitate in qua eras quando regnare cepiſti: eſſes diſpoſitus vt confirmaretur tibi regnum ⁊ filijs tuis. Iſta tamen confirmatio eſt intelligenda ſub cōditione. ſ. ſi ſaul ⁊ poſteri eius ſtarent in bonitate. quod ē mutabile. qualiter autem mutabilitas talium ſtat cū immutabilitate diuine preſcientie diligentius ꝑtractare ꝑtinet ad p̄mum ſententiarum
m Sed nequaq̄ ⁊c̄. id eſt vltra te. quia filius eius hiſboſeth non regnauit ſuper totum iſrael. nec etiam ſup illud pacifice. ⁊ cum hoc puo tempe. vt habet. ij. li. Regum
n Queſiuit ſibi ⁊c̄. ſ. ip̄m dauid. o Et precepit ei ⁊c̄. licet hoc eſſet adhuc futurum. tamen loquitur ꝑ moduꝫ p̄teriti ꝓpter certitudinem diuine ꝓuidentie ꝓut ē in mēte diuina. qꝛ ſic eſt certa de futuro: ac ſi iam eſſet in actu p̄ſenti vel fuiſſet de p̄terito. p Surrexit autem ſamuel ⁊c̄. quo ibat populus iſrael contra philiſteos inermis et

partio numero.vtꝫ ex ſequentibus. vt ex p̄ntia ſamuelis
ↄſolaret̄:vel iuit in collē dn̄i vbi erat ↄgregatio ꝓphaꝝ q̄
erat ꝓpe gabaa:vt ibi vacaret oꝛōi ꝓ pplo dei q ¶ Veni
entes ō galgala.h̄ refert̄ ad pplm ſequētē ſaul.cetra patēt
r ¶ Porro philiſtijm.h̄ ↄn̄r deſcribit̄ hoſtiū incurſꝰ cū ōꝛ

optet ad h̄ inducere miraculū.qꝛ reges ⁊ filij regū multa
hn̄t ⁊ maxime de armis q̄ vulgares nō hn̄t. ¶ Capi.xiiij.
c ¶ Et accidit.h̄ ↄn̄r deſcribit̄ trāſgreſſio ſaulis ex teme
rario iuramento.⁊ p̄ ponit̄ iurādi occaſio.ſcd̄o ipa
iuratio ibi. Adiurauit aūt ſaul. Occaſio aūt iuran

s ¶ Et egreſſi ⁊c̄.ſcie
bāt.n.eē filios iſrael
ſine armis ⁊ paucoſ
iō ꝑ tria loca itraue-
rūt t̄rā eoꝝ ⁊ ad p̄dā
dū.qꝛ nō timebāt ō
reſiſtentia eoꝛum.
t ¶ Vnꝰ cuneus ⁊c̄.
in heb.hr̄.Cōtra viā
ephꝛate ad t̄rā ſaul.
⁊ iō trāſlatio nr̄a vr̄
hic coꝛrupta vicio
ſcriptoꝝ ꝑꝑ ſilitudi
nē dictionū.
v ¶ Porro faber.hic
ↄn̄r deſcribit̄ i potē-
tia filioꝝ iſrl̄ ad reſi
ſtendū.erāt em̄ iner
mes ⁊ iō non aude-
bāt egredi ↄ p̄dato-
res.ſ; tenebāt ſe itra
foꝛtaliciū gabaa. rō
aūt q̄re erāt ſine ar-
mis tāgit̄ cum dicit̄
x ¶ Faber ferrarius
⁊c̄.q̄ poſſꝫ facere ar-
ma y ¶ Cauerāt āt
philiſtijm ⁊c̄. qꝛ phi
liſtijm dn̄antes he-
bꝛeis trāſtulerāt fa-
bꝛos de t̄ra iſrl̄ i t̄raꝫ
ſuā ne fabꝛicarēt eis
arma : ꝑmittebāt tñ
ꝙ filij iſrl̄ hr̄ent iſt̄ra
ad colēdū t̄rā.iō ſub
dit̄. z ¶ Deſcende-
bāt ḡ ⁊c̄.ſ; h̄ erat tpe
pacꝭ.ſ; poſtq̄ȝ ione-
thas ꝑcuſſerat ſtatō
nē philiſtinoꝝ ñ au-
debāt illuc deſcēdē.
iō ſubditur. Retuſe
itaq̄ȝ erant acies vo
merū ⁊c̄.
a ¶ Vſq̄ȝ ad ſtimulū
coꝛrigēdū.i.vſq̄ȝ ad
aculeū q̄ ſtimulant̄
boues.h̄ ē dictū ꝙ i
q̄libet inſtr̄o ferreo
ꝑꝑando ↄſtrūcūq̄ȝ ꝑ-
uo acies erat retuſa
ex cā p̄dicta.qꝛ ñ au
debāt filij iſrl̄ deſcen
dere ad fabꝛos exñ-
tes i t̄ra philiſtijm
b ¶ Cūq̄ȝ veniſſꝫ di-
es ꝑlij.i.illō tp̄s i q̄
ꝑliādū ē ↄ p̄datoꝛes
p̄dictos. c ¶ Nō ē
inuēꝰ ⁊c̄.ex cā p̄dcā
d ¶ Excepto ſaul ⁊c̄.
Dicūt hebꝛei ꝙ mi-
raculoſe date ſt̄ eis
gladij.ſ; h̄ nō ē veri-
ſil̄e ꝙ ſcriptura tātū
ſignuꝫ tacuiſſꝫ : nec.

in gabaa beniamin:⁊ reliq̄
ppl̄i aſcēderūt poſt ſaul ob
uiaꝫ pplo qui expugnabāt
q eos:veniētes de galgala i
gabaa i colle beniamin. Et
recenſuit ad pplm qui iuē-
ti fuerant cum eo quaſi ſex-
centos viros:⁊ ſaul ⁊ iona
thas filius eius populuſq̄ꝫ
qui inuentus fuerat cū eis
r erat i gabaa beniamī. Poꝛ
ro philiſtijm conſederāt in
s machmis. Et egreſſi ſt̄ ad
pꝛeliandū de caſtris phili
t ſtinoꝝ tres cunei. Vnꝰ cu
neus ꝑgebat contra viam
ephꝛaim ad terrā ſaul.poꝛ
ro alius ingrediebat̄ ꝑ viā
bethoꝛō. Tercius aūt ver
terat ſe ad iter termini i ter
ra ſabaa: iminentis vallis
v ſeboim ↄtra deſertū. Poꝛ
x ro faber ferrarius nō inue
niebat̄ in omni terra iſrael
y Cauerāt ei philiſtjm ne foꝛ
te facerent hebꝛei gladium
z aut lanceā. Deſcēdebat ḡ
oīs iſrl̄ ad philiſtijm vt a-
cueret vnuſq̄ſq̄ȝ vomerem
ſuū:⁊ ligonē ⁊ ſecuriꝫ ⁊ tri
dēntē ⁊ ſarculū. Retuſe ita
q̄ȝ erāt acies vomerū ⁊ li-
gonū ⁊ tridentiū ⁊ ſecuriū
a vſq̄ȝ ad ſtimlm coꝛrigendū
b Cunq̄ȝ veniſſet dies pꝛelij
c nō eſt inuentus enſis ⁊ lā-
cea in manu totiꝰ ppl̄i qui
d erat cū ſaul ⁊ ionatha:exce
pto ſaul ⁊ ionatha filio eiꝰ
egreſſa ē autem ſtatio phi-
liſtijm vt tranſcenderet in
machmas Capitu.xiiij
a Et accidit in q̄dā die
vt diceret ionathaſ fi
lius ſaul ad adoleſcē
tem armigerū ſuū. Veni ⁊
tranſeamus ad ſtatiōꝫ phi
liſtinoꝝ que eſt trans locū
b Patri aūt ſuo hoc ipm nō
indicauit. Porro ſaul mo
rabatur in extrema ꝑte ga
baa ſub malogranato que

erat in agro gabaa Et erat
populus cum eo quaſi ſex
centoꝝ viroꝝ. Et achias fi
lius achitob fratris icha-
bod filij phinees qui oꝛtꝰ
fuerat ex heli ſacerdote do
c mini i ſylo poꝛtabat ephot
Sed ⁊ populus ignoꝛabat
d quo iſſet ionathas. Erant
autē inter aſcenſus ꝑq̄s ni
tebatur ionathas tranſire
ad ſtatiōꝫ philiſtinoꝝ emi-
nentes petre ex vtraq̄ȝ ꝑte
⁊ q̄ſi in modum dentiū ſco
puli hincinde pꝛerupti.no
men vni boſes:⁊ nomē al-
teri ſene. vnus ſcopulꝰ ꝓ-
minens ad aquilonē ex ad
uerſo machmas.⁊ alter ad
meridiem cōtra gabaa. Di
xit aūt ionathas ad adole-
ſcentem armigerū ſuū Ve
ni tranſeamus ad ſtationē
incircūciſoꝝ hoꝝ.ſi foꝛte fa
ciat dn̄s ꝓ nobis qꝛ nō eſt
domino difficile ſaluare vl̄
in multis vel in paucis.di
xitq̄ȝ ei armiger ſuꝰ Fac om
nia que placent anio tuo.
Perge quo cupis.⁊ ero te
cum vbicunq̄ȝ volueris et
ait ionathas.ecce nos trāſ
ibimus ad viros iſtos Cū
qꝫ appuerimus eis ſi talit̄
locuti fuerint ad nos. ma-
nete donec veniamus ad
vos:ſtemus i loco noſtro:
nec aſcendamus ad eos.
Si autem dixerint aſcendi
te ad nos:aſcendamus ad
eos:qꝛ tradidit eos dn̄s i
manibꝰ nr̄is:hoc erit nob̄
ſignū. Appuit igit̄ vterq̄ꝫ
ſtationi philiſtinoꝝ. Dixe
rūtq̄ꝫ philiſtijm.en hebꝛei
egrediunt̄ ō cauerniſ i q̄bꝰ
abſcōditi fuerāt ⁊ locuti ſt̄
viri de ſtatione ad ionathā
⁊ ad armigeꝝ eiꝰ dixerūtq̄ꝫ
Aſcēdite ad nos ⁊ oſtēde
e mus vobis rem. Et ait io
f nathas ad armigerū ſuum

di fuit auiditas inſe
quēdi hoſtes coꝛam
ionatha ⁊ eiꝰ armi-
gero fugiētes. ⁊ icō
circa h̄ p̄ ponit̄ ipiꝰ
ionathe ↄſtās auda-
cia.ſcd̄o mirabil̄ pu
gna ibi.Et ait iona-
thas.t̄cio pugne no
ticia ibi. Et reſpexe-
rūt. Ipiꝰ aūt iōathe
audacia pꝫ ex h̄ ꝙ ſo
luſ cū armigaro ſuo
voluit ire ad tētādū
ſi poſſꝫ ſtationē phi
liſtinoꝝ debellare.⁊
pꝫ lr̄a vſq̄ȝ ibi.
b ¶ Patri aūt ſuo h̄
ipm ⁊c̄.ne ꝑ ipm im
pediret̄. Cetera pa-
tēt vſq̄ȝ ibi.
c ¶ Poꝛtabat ephot
id ē veſtē ſacerdota-
lē cui ↄiūctū ē rōna
le iudicij vt hr̄ Exo.
xxviij.vt in ea cōſu-
leret dn̄m coꝛam ar
cha dn̄i q̄ erat ibi cū
exercitu vt habet̄.j.
eo.ca. d ¶ Erāt āt
iter aſcēſus ꝑ q̄s ni-
tebat̄ ionathas trā-
ſire ad ſtationem ⁊c̄
erat em̄ ibi q̄ſi q̄daꝫ
ruptura montis et
vallis in medio ha-
bens ex vtraq̄ȝ parte
ſcopulos in moduꝫ
dentiū.⁊ ꝑ illū locū
querebat ionathas
trāſire.dicit aūt Io-
ſepus ꝙ Ionathas
rogauit dn̄m deuo-
te vt poſſet philiſte-
os debellare. et dn̄s
cōceſſit dās ei ſignū
.ſ.ꝙ ſi philiſtei vidē
teſ eū dicerēt.aſcēdi
te ad noſ ꝙ dn̄ſ ꝑ iōa
than ⁊ armigerū ſu
um debellaret eos.
⁊ ſic ptꝫ lr̄a vſq̄ȝ ibi.
e ¶ Aſcēdite ad nos
⁊ oñdemꝰ ⁊c̄.irriſo-
rie loq̄bant̄ qꝛ vide-
bāt ionathā ⁊ armi-
gerū eiꝰ eūtes hinc
⁊ inde ad querendū
tranſitū.⁊ philiſtei
loquebantur eis.ac
ſi quererent; rem ꝑ-
ditam.

f ¶ Et ait ionathas.
Hic ↄn̄r deſcribitur

b Aſcēdam⁹. ſeq̄re me. Tradidit.n.dn̄s eos i manus iſrl'. Aſcēdit aūt ionathas manib⁹ ⁊ pedib⁹ reptans
i ⁊ armiger ei⁹ poſt eū. Itaq̧ cū vidiſſent faciē iōathe alij cadebāt an̄ ionathā: alios armiger e⁹ inficiebat ſeq̄ns eū. Et facta ē plaga prima quā ꝑcuſſit iōathas ⁊ armiger ei⁹ q̄ſi vigīti viroꝝ i media ꝑte iuger̄ quā par boū i die arare ꝯſueuit
k Et factū ē miraculū i caſtr̄
l ⁊ ꝑ agros. ſ; ⁊ oīs ppl's ſtatiōis eoꝝ q̄ ierāt ad p̄dandū obſtupuit: ⁊ ꝯturbata ſt̄ caſtra. Et accidit q̄ſi mira-
m culū a deo: Et reſpexerunt ſpeculatores ſaul q̄ erāt in gabaa beniamin ⁊ ecce mlt'itudo ꝓſtrata: ⁊ huc illucq; diffugiēs: ⁊ ait ſaul populo q̄ erat cū eo. Req̄rite ⁊ videte q̄s abierit ex nobis. Cūq; requiſiſſent repꝫtū eſt non adeſſe ionathā ⁊ armigerū ei⁹. Et ait Saul
n ad achiā. Applica archaȝ dn̄i. Erat ei ibi archa dn̄i i die illa cū filijs iſrl'. Cunq; loq̄ret ſaul ad ſacerdotem tumult⁹ magu⁹ exort⁹ ē in caſtr̄ philiſtinoꝝ. Creſcebatq; paulati ⁊ clari⁹ reſonabat: ⁊ ait ſaul ad ſacerdo-
o tē. Cōtrahe manū tuā. Cō-
p clamauit ḡ ſaul ⁊ oīs ppl's q̄ erat cū eo: ⁊ venerāt vſq; ad locū certamis. Et ecce v̄ſ⁹ fuerat gladi⁹ vniuſcuiuſq; ad ꝓximū ſuū ⁊ cedeſ
q mag̃ nimis. S; ⁊ hebrei q̄ fuerāt cū philiſtijm heri et nudiuſterci⁹: aſcenderātq; cū eis i caſtr̄: reuerſi ſt̄ vt eēnt cū iſrl': ⁊ his qui erant cū ſaul ⁊ ionatha. Oēs q̊ȝ iſrlite q̄ ſe abſcōderāt i mōte ephraym audiētes ꝙ fugiſſent philiſtei ſociauerūt ſe cū ſuis in p̄lio. Et erāt cum ſaul quaſi decē milia virorum. ⁊ ſaluauit dominus deus iſrael in die illa. Pugna autē peruenit vſq; ad bethauen Et viri iſrl' ſo-
r ciati ſt̄ ſibi i die illa. Adiu

ſpiri s ionathe mirabilis pugna: q̄ facta ē v̄tute diuina. Et ceq̄r. h Tradidit ei eos dn̄s ⁊c. ⁊ h̄ oñdit ꝑ effectū cum ſubdit. i Itaq; ⁊c. Dicit ioſephus ꝙ q̄dā nebula ſubito ſurrexit. ꝓpter qđ philiſtijm nō ꝯgnoſcebāt ionathan: nec ſeipos adinuicē. ⁊ ſic mutuo ſe trucidabāt ⁊ ēt ex eadem cā philiſtei reuertētes ad p̄da pugnabāt cū ſuis q̄ remāſerāt in caſtris et ecōuerſo. iō ſubdit poſtea. S; ⁊ ppl'us ſtatiōis eoꝝ q̄ ierāt ad p̄dādū obſtupuit ⁊ ꝯturbata ſūt caſtra. Alij v̄o dicunt ⁊ meli⁹ vt videt. ꝙ h̄ ꝯtigit eo ꝙ de⁹ ꝑcuſſit philiſteos acriſia q̄ tollit viſio ſeu cognitio illi⁹ qđ eēt alicui expediens ſeu neceſſariū videri ab eo. ſicut ꝑcuſſi fuerūt milites q̄rētes hely ſeū cape. q̄s ecōtrario duxit q̄ſi captos vſq; ad medium ſamarie vt habet. iiij. Reg. vj. ⁊ h̄ vr̄ ꝑ illud qđ ſubditur. k Et factū ē miraculū in caſtris. in ꝑcuſſione eoꝝ q̄ erāt i ſtatione l Et per agros. q̄tū ad redeuntes de p̄da. q̄ ſilr ꝑcuſſi fuerūt. Si ei h̄ ꝯtigiſſet ꝑ nebulā vt dicit ioſeph⁹ non eſſet miraculū quia frequēter ꝯſurgit nāliter ⁊ repēte. Preterea ita obnubilaſſet viſum ionathe et armigeri ſui ſicut philiſtinoꝝ. cuius ꝯriū textus innuit. q̄ diſtincte aduerſarios ꝯgnoſcebāt et interficiebāt. Itē q̄ ſpeculatores ſaul alōge viderūt bellum illud ꝓut ſequit imediate. m Et reſpexe. ſpe. hic ꝯñr deſcribit p̄dicte pugne noticia ꝑ h̄ ꝙ ſpecl'atores ſaul viderūt bellū ⁊ annūciauerūt ſauli. tñ anq; iret illuc voluit q̄rere ꝯſiliū dn̄i. q̄ hēbat ppl'm paucū ⁊ inermē. ⁊ hoc ē qđ ſubdit. n Applica archā dn̄i. i. applica te ad ꝯſulēdū dn̄m. ſi debeam⁹ ire ad illud bellū. ſequit. o Cōtrahe manū tuā. extēderat em̄ ſacerdos man⁹ in oꝛōne. ⁊ q̄ nō hēbat cito r̄nſum. ⁊ ſaul erat ſollicit⁹ ꝓ filio ſuo abñte iō dixit ſacerdoti vt q̄eſceret a petitiōe. q̄ volebat ſtatim ſuo filio ſuccurrere. iō ſubdit. p Cōclamauit ḡ ſaul ⁊c ⁊ pꝫ l'ra vſq; ibi q Sed ⁊ hebrei ⁊c. Aliq̄ em̄ hebrei tiore ducti ꝯiūxerant ſe aduerſarijs. ſ; videtes debellatiōem eoꝝ ⁊ ꝯuerſionē ad fugā ad ſuos reuerſi ſunt. Silr q̄ p̄ timore ſe abſcōderāt ad p̄liū cū ſuis egreſſi ſunt. ⁊ pꝫ l'ra. r Adiurauit aūt ⁊c. vidēs aūt ſaul ſuos aduerſarios fugere. oīno voluit eos ꝑſequi. ⁊ iō ne ppl'us impediret a ꝑſecutiōe aduerſarioꝝ p̄cepit vt nullus de ppl'o ſuo aliqđ guſtaret donec inimicos ꝑcuſſiſſet. ⁊ h̄ p̄cepit ſb̄ pēa mortis ⁊ obſeruationē p̄cepti iuramēto firmauit. Igit ad maiorem ſequentiū euidentiā ꝑ modū inq̄ſitiōis ſcholaſtice querit. Vtrū ſaul hic iurādo peccauerit. ⁊ vr̄ ꝙ nō. q̄ motus fuit ad iurandū bono zelo. ſ. vt infideles ⁊ hoīs dei ꝑſecutores occiderent. qđ nō ſolū erat licitū. ſ; etiā bonū et meritoꝛiū. ḡ ⁊c. Item ſi ſaul iurādo peccaſſ; ionathas comedendo ꝯtra p̄ceptū patris non peccaſſet. qđ videtur falſum. q̄ ꝓpter eius comeſtiōem deus ceſſauit dare r̄nſum. vt. j̄ dicetur eodem ca. Dep̄henſus etiam fuit ionathas ꝑ iudicium diuinum. ergo ⁊c. Ad oppoſitum eſt ſētentia doctorum hunc locum exponentium. Ad hoc dicēdū ꝙ ſaul i dcō iuramēto peccauit dupliciter. Primo quia male iurauit. ſecundo quia peius implere voluit. p̄mū declaratur ſic. q̄ licet iuramentum ſit bonum in neceſſitate ⁊ cū debitis circūſtantijs ſi tamē h̄oe ficiant malum ē. ſic autem fuit in ꝓpoſito. q̄ deus victoꝛiaȝ ſufficienteȝ dederat ⁊ miraculoſe. vt pꝫ ex p̄dictis ⁊ ideo nō erat neceſſitas inſequēdi hoſtes vlterius abſq; diuino cōſilio. qđ ſaul non expectauerat vt; ꝑ p̄dicta. Item ſaul p̄cipiendo ꝙ popul⁹ nihil comederet caſum neceſſitatis nō excepit verbo nec intellectu. qđ patet ex hoc ꝙ ionathan filium ſuum qui in neceſſitate poſitus modicum mellis comederat. voluit omnino occidere. caſ⁹ vero neceſſitatis ab oī p̄cepto ⁊ lege exceptus eſt. ⁊ ideo peccauit ſaul non excipiendo quod debuit excipere. Item q̄ iuramentum ſuum vergebat in peioꝛem exitum. quia ſi populus ieiunio ⁊ labore fatigatus aliquid cibi accepiſſet. maioꝛ plaga in hoſtibus facta fuiſſet vt dicitur infra eodem capit. Item q̄ fuit occaſio peccandi toti populo: qui ꝓpter iuramentū ſuum non fuit auſus ſumere cibum aliquem vſq; ad veſperam. ꝓpter quod veniente veſpera populus laſſus ⁊ famelicus ex feſtinatione comedendi peccauit: comedens cum ſanguine: vt in litera dicitur. Et ſic patet ꝙ ſaul primo peccauit temerarie iurando. ſecundo peccauit implere adimplendo q̄tum fuit ex ſe. q̄ ionathā innocentē voluit occidere. vnde ⁊ ſuper hoc iuramentum temerarie replicauit dicens. Hec faciat mihi deus. ⁊ hec addat. q̄ morte morieris ionatha. vnde ⁊ in tali replicatione iuramenti iterum peccauit. Ad primum in oppoſitum dicendum ꝙ bonitas motiui non iuſtificat factum malum ſequēs. Si enim aliquis motus pietate furetur: vt det elemoſynam pauperi non excuſatur. Ad ſecundum dicendum: ꝙ ionathas comedendo mel non peccauit. tum quia p̄ceptum patris non audiuit. vt dicitur in textu. tum quia poſitus in neceſſitate comedit. ex laboꝛe enim p̄lij et ieiunio et caloꝛe ſolis ita erit fatigatus. ꝙ occuli ⁊ alij ſenſus erant nimis depreſſi. propter quod dicitur in textu ꝙ guſtato modico mell' illūinati fuerūt ei⁹ oculi. quia corde confoꝛtato ⁊ reſumptis viribus facies eius fuit exhilarata. ⁊ viuacitas ſenſuum redijt. Quod autem inducitur de reſponſo dei ꝓpter ip̄m denegato: ⁊ de eius dep̄henſione iudicio diuino. Dicendum ꝙ diuina reſponſa fiunt

ex eius mera grã ⁊ pôt ea ſubtrahere ꝓ ſua volũtate.⁊ſic ſubtraxit abſq3 pctõ ionathe. De dephenſione v̊o ei⁹ dicendũ.ꝙ hoc fuit factũ diuina ordinatiõe ad declaratiõ3 ſue innocẽtie.ſciebãt eñ multi ipm comediſſe.q̃ tñ ignorabant eius neceſſitatẽ ⁊ iuramẽti pr̃is ſui ignorantia3.et ideo potuiſſent contra innocẽtiã ſcãdalizari reputando ipſum tranſgreſſore3. ⁊ iõ publice dephẽſus fuit vt corã omĩb⁹ ſe excuſando ei⁹ innocẽtia declararetur.⁊ ꝑ ɔñs ꝑ pplm ſicut innocẽs liberaretur reputãdo eius mortẽ depbariã.vt3 in textu. His dictis ad expoſitionẽ litere reuertamur q̃ ſat3 pt3.ex dictis paucis exceptis q̃ exponẽt
r ¶ Adiurauit aute3 ſaul.reſiduũ hu9 capituli ſic diuidit.qa pmo ponit iurantis ꝑcipitatio.ſcdo ig̃rãtis trnaſgreſſio :ibi. porro ionathas.tercio facti diſquiſitio: ibi.Et dixit ſaul.q̃rhiſtorie ꝓſecutõ ibi Et ſaul .Circa pmũ dicit. r ¶ Adiurauit aũt ſaul ꝑcipitãter ⁊ temerarie vt dictum ẽ. s ¶ Maledict⁹ vir.i.morti adiudicat⁹. t ¶ Qui comederit panẽ . id eſt.quẽcũq3 cibũ.vñ nec ionathas pane3 comedit ſ3 mel quia venit in ſaltũ i quo erat mel ſuper faciẽ agri. Apes eñ mellificabant in arboribus in tãta copia ꝙ mel inde manabat ad terrã.⁊ ꝓpter talẽ copiam terra ꝓmiſſionis dicit manãs lacte ⁊ melle in pluribꝰ locis v ¶ Porro ionathas .hic cõſequẽter deſcribitur ignorantis trangreſſio:⁊ p3 lr̃a ex ſupra dictis vſq3 ibi.
x ¶ Turbauit pater me⁹ terram .id ẽ homines terre ſue qui ꝓpter iuramentum ſuum erant fatigati ex ieiunio ⁊ labore: nec poterat inimicos ꝑſequi.vñ dicit hic. Defecerat autẽ pplus.cetera patent vſq3 ibi. y ¶ Mactauerunt ⁊c̃.⁊ ſic peccauit faciendo cõtra mandatũ legis.hec tamen litera diuerſimode exponitur.vno mõ ſic. Mactauerunt i terra.i.in quolibet loco vbi erat comodius eis indrñter:cu3 tamen ꝓus deberẽt adducere ante ſanctuariũ qd̃ erat ibi

rauit aũt ſaul pplm dicens
s Maledict⁹ vir q̃ comede-
t rit panẽ vſq3 ad veſpa3 do
nec vlciſcar de inimicl meis. Et nõ mãducauit vniuerſus pplus panẽ. Omnis q3
terre vulg⁹ venit i ſaltũ in
q̃ erat mel ſup faciem agri.
Ingreſſus ẽ itaq3 ppls ſaltũ ⁊ appuit fluẽs mel:nulluſq3 applicuit manum ad
os ſuũ. Timebat eñ ppls
v iuramẽtũ Porro ionathas
nõ audierat : cũ adiuraret
pr̃ ei⁹ pplm. Extẽditq3 ſũmitatẽ v̈ge quã hẽbat i manu ⁊ intinxit i fauũ mellis.
Et ɔuertit manũ ſuã ad os
ſuũ ⁊ illũinati ſt̃ oculi eius
Rñdenſq3 vn⁹ de populo
ait. Iureiurãdo cõſtrinxit
pr̃ tu⁹ pplm dicẽs. Maledict⁹ vir q̃ comederit panẽ
hodie Defecerat aũt ppls
x dixit ionathas . Turbauit
pr̃ me⁹ terrã. Vidiſtis ipi
q2 illũinati ſt̃ oculi mei co
ꝙ guſtauerim paululũ de
melle iſto q̃ito magis ſi comediſſet ppls de pda inimicoꝝ ſuoꝝ quã reppit. Non
ne maior plaga facta fuiſ-
ſet i philiſtijm. Percuſſert
g̊ i die illa philiſteos a ma
chmis vſq3 in hailon. Defatigat⁹ ẽ aũt ppls nimis:
⁊ v̈ſus ad pdã tulit oues ⁊
y boues ⁊ vitulos ⁊ macta-
a uerũt in terra. Comeditq3
ppls cũ ſanguie. Nũciauerũt aũt ſauli dicẽtes. ꝙ po
pul⁹ peccaſſet dño cõedẽs
cũ ſauguie. Qui ait. Pre-
b uaricati eſtis. Voluite ad
me iam nũc ſaxũ grãde. Et
dixit ſaul . Diſpgamini in
vulgus ⁊ dicite eis vt adducat ad me vnuſq̃ſq3 bouem ſuũ ⁊ arietẽ: et occidi
c te ſup iſtud et veſcimi et ñ
peccabitis dño comedentes cũ ſanguine. Adduxit
itaq3 ois ppls vnuſquiſq3
boue3 in manu ſua vſq3 ad
d noctẽ ⁊ occiderũt ibi. Edi
ficauit aũt ſaul altare dño
e Tũcq3 pmũ cepit edifica
f re altare dño:⁊ dixit ſaul.
Irruamus ſup philiſteos
nocte ⁊ vaſtem⁹ eos vſq3
dũ illuceſcat mane :nec de
relinq̃mus ex eis virũ. dixitq3 populus. Omne qd̃
bonũ tibi videt i ocul tuis
fac. Et ait ſacerdos. Accedamus huc ad deum . Et
conſuluit ſaul dominũ dicens. Nũ pſequar philiſtiim. Si trades eos in ma-
nu iſrael Et non reſpondit
ei in die illa. Dixitq3 ſaul.
g Applicate huc vniuerſos
h angulos ppli ⁊ ſcitote ⁊ vi
dete ꝑ quẽ acciderit h̃ pec-
i catũ hodie viuit dñs ſaluatoꝝ iſrl̃ q2 ſi ꝑ ionathã filiũ
meũ factũ ẽ:abſq3 retractatiõe moriet. Ad qd̃ null⁹
ɔdixit ei de omi pplo. ⁊ ait
ad vniuerſũ iſrl̃: Sepami
vos i pte vnã ⁊ ego cũ iõatha filio meo ero i pte altã
Rñditq3 ppls ad ſaul. qd̃
bonũ tibi videt i ocul tuis
fac Et dixit ad dominũ deum iſrl̃. Dñe de⁹ iſrl̃ da iudiciũ q̃d ẽ ꝙ nõ reſpõderl
k ſuo tuo hodie Si i me aut
in ionatha filio meo ẽ iniq̃tas hec da oñſionẽ. Aut ſi
hec iniquitas ẽ in populo
l tuo da ſanctitatẽ. Et dep-

preſens.vt ſupradictum eſt.
a ¶ Comedit populus cum ſanguine.ſ.anteq3 ſanguis aſpergeretur ad honorem diuinum. Alio modo . Mactauerunt in terra.non ſup lapidem vel locum taliter eleuatum.ꝙ poſſet bene ſanguis exprimi de carnibus ⁊ effluere.⁊ ſic comederunt cũ ſanguie.i.carnes nõ ſufficiẽter depuratas a ſanguie.tercio mõ exponit :q2 anteq3 comederent de pda hoſtiũ debebãt deo ꝓus facẽ ſacrificiũ qd̃ tũc nõ fuit factũ.⁊ oia iſta ꝓceſſerũt ex h̃ ꝙ ppls erat nimis famelic⁹ ⁊ feſtinabat comedere. ꝓpter qd̃ iuramẽtum ſaulis fuit populo peccandi occaſio.vt ſupra dictũ ẽ.
b ¶ Voluite ad me ⁊c̃.vt ibi interficerẽtur aialia ſm more3 paternũ . ⁊ ſanguis bene exprimeretur.
c ¶ Et nõ peccabitis dño.ſicut añ feciſtis
d ¶ Edificauit aute3 ⁊c̃.ad agendũ grãs de victoria cõceſſa.
e ¶ Tũcq3 pmũ ⁊c̃. licet eñ ꝓus obtuliſſet ſacrificium vt dictum eſt capi.pcedẽti.hoc tamẽ fecit ſuper altare ꝓus edificatum ab alio .vl q2 illud ſacrificiu3 deo non placuit vt dictũ fuit ibidem Dicunt tamen aliqui ꝙ iſtd̃ altare quod hic dicitur edificatum a ſaule non fuit aliud q̃3 lapis magnus . De quo dictum eſt vbi mactabantur aialia.⁊ exprimebatur ſanguis.⁊ ibidẽ adipes eorum cremabẽtur. f ¶ Et dixit ſaul. Hic conſequẽter ponitur facti inquiſitio.cuius inquiſitionis pmittit ratio que fuit eo ꝙ dominus non reſpondit ſauli. ⁊ patet lr̃a vſq3 ibi.
g ¶ Applicate huc ⁊c̃ idem totum populum ab extremitatibus caſtrorum.
h ¶ Et videte.eſtimabit enim ſaul ꝙ deus non negaret reſponſum abſq3 peccato alicuius de populo quod tamen non oportet:vt pdictum eſt. i ¶ Viuit dominus.mod⁹ eſt iurandi.ac ſi dicatur:ꝑ deum qui ſemper viuit . Cetera patẽt vſq3 ibi. k ¶ Si in me aut in ionatha ⁊c̃. vſq3 ibi incluſiue. l ¶ Da ſctitatẽ.nõ ẽ in hebreo.nec de textu.

m Et captus alias depheſus ē ionachas p ſortē q̄ cecidit ſup eū ex cā ſupradicta n Et indicauit ei ionathas cauſas ſue ↄmeſtiōis ſupradictas. o Et ait guſtans guſtaui ſcȝ modicū in trāſitu. p Et ecce ego morior. abſq̄ cā rōnabili. ⁊ iō liberauit eū pplūs. vt patet in littera.

q Et ſaul ↄfirmato regno ⁊c̄. H̄ vltio ponit̄ hyſtorie ↄſecutio ⁊ pȝ lr̄a viȝ ibi r Et q̄cūq̄ ⁊c̄. i hebreo hr̄. Et q̄cūq̄ ſe ↄtebat impie agebat vel ipi⁹ fiebat. ⁊ lr̄a imediate ſeq̄ns cōcordat cū dicitur. s Cōgregatoq̄ ⁊c̄. de q̄ ꝑcuſſiōe agit̄. c. xv. in q̄ plurib⁹ modis incurrit offenſā dn̄i. vt videbitur. t Fuerunt aūt filij ſaul ionathas ⁊c̄. H̄ nō noiat̄ hiſboſeth nō ꝓpter defectū etatis. q2 iaȝ hēbat. xx. annos ⁊ vltra. cū in morte ſaulis fuerit annoꝝ. xl. vt habet̄ ij. Reg. ij. c. ȝ ꝓpt̄ defectū magnanimitatis. q2 fuit puſillanimis ⁊ inept⁹ ad ꝑliū. ꝓpter qd̄ in bello vbi mortuus fuit ſaul nō fuit cū alijs fratribus ſuis. v Patruelis ſaul. id ē ↄgnat⁹ germā⁹. q2 ſaul ⁊ abner fuerūt de duob⁹ fratribus. vt hr̄. j. Paral. viij. ca. x Filius abiel. ſ. Cis. vt hr̄. ſ. ix. ca. Erat aūt bellū potēs. q2 philiſtei erant potētes. ⁊ ſaul ꝑtē ſuā ↄ̄ eos fortificabat q̄ꝫtū potuerat iō ſubdit̄ Nā quēcūq̄ viderat ſaul virū fortē ⁊c̄. In ca. xiiij. vbi dr̄ in poſtil. Et q̄cunq̄ ſe ↄtebat ſuꝑabat. i hebr̄. hr̄. Quocunq̄ ſe vertebat iniq̄ agebat vl̄ impie fiebat.

Additio.

Nomo dictō hebraica in h̄ loco equocat̄. vno mō ſignificat idē qd̄ vincebat vel ſuꝑabat. alio mō ↄmunio2 ſignificat idē qd̄ ipſe agebat. vn̄ trāſlatio nr̄a habet ↄitatē iuxta ꝑmā ſignificationē q̄ cōcordat cū lr̄a ꝓcedēti vbi dicit. Et pugb̄at ī circuitu aduerſus oēs inimicos eius ↄ̄ moab ⁊ filios ammō ⁊ edoȝ ⁊ reges ſoba ⁊ philiſteos. Et ↄſtat ꝙ in his ꝑlijs nō imponitur ſibi pctm̄ in lr̄a. ȝ ſolū victoria. Sil'r ↄcordat cū lr̄a ſequenti cū dicit̄. Et eruit iſrl̄ de manu vaſtatoꝝ eius. qd̄ ſolū ſonat triumphū de inimicis ⁊ non peccatum, ſecun-

hēſus eſt Ionathas ⁊ ſaul
pplūs aūt exiuit. ⁊ ait ſaul
Mittite ſortē int̄ me ⁊ iter
m ionathā filiū meū. et capt⁹
ē ionathas dixit āt ſaul ad
ionathā. Indica mihi q̄d
n feceris. ⁊ indicauit ei iona
o thas: ⁊ ait. Guſtās guſtaui in ſummitate ↄ̄ge q̄ erat
ī manu mea paululū melliſ
p Et ecce ego morior: et ait.
ſaul. Hec faciat mihi deuſ
⁊ hec addat. q2 morte morier̄ ionatha. Dixitq̄ʒ populꝰ ad ſaul ergo ne ionathas morie̅t. q2 fecit ſalutē
hāc magnā ī iſrl̄. Hoc nephaſ ē. viuit dn̄s: ſi cecide
rit capill⁹ de capite ei⁹ in
terrā: q2 cū deo opat⁹ ē hodie Liberauit ꝫ ppl's ionathan: vt nō moreret̄. Receſſitq̄ʒ ſaul nec ꝑſecut⁹ eſt
philiſtijs Porro philiſtijȝ
q abierūt ī loca ſua. Et ſaul
cōfirmato regno ſup iſrael
pugb̄at ꝑ circuitū aduerſū
oēs inimicos ei⁹ ↄ̄ moab
⁊ filios ammō ⁊ edom ⁊ re
r ges ſoba ⁊ philiſteos: ⁊ q̄
s cūq̄ʒ ſe ↄ̄terat ſuꝑabat Cōgregatoq̄ʒ exercitu ꝑcuſſit
amalech: ⁊ eruit iſrl̄ de ma
t nu vaſtatoꝝ ei⁹. Fuerūt āt
filij ſaul: ionathas ⁊ ieſui ⁊
melchiſua ⁊ noia duaꝝ filiarū ei⁹: nomen p2iogenite
merob ⁊ nomē minor̄ michol: ⁊ nomē vxoris ſaul a
chinoē filia achimaas. Et
nomē principis militie ei⁹
v abner fili⁹ ner patruel̄ ſaul
Porro cis fuit pr̄ Saul et
ner pr̄ abner fili⁹ abiel. Erat āt bellū potēſ aduerſū

philiſteos oib⁹ dieb⁹ ſaul
Nā quēcunq̄ʒ viderat ſaul
virū fortē ⁊ aptū ad ꝑlium
ſociabat eū ſibi. Ca. xv.

a Et dixit Samuel ad
b ſaul. Me miſit dominus vt vngerem te in
regem ſup populū ei⁹ iſrl̄:
c Nūc ergo audi vocē domini. Hec dicit dn̄s exercitu
d um. Recenſui quecūq̄ʒ fecit amalech iſrl̄i: quō reſtitit ei in via cum aſcenderet
de egypto. Nūc ergo vade ⁊ ꝑcute amalech: ⁊ demolire vniuerſa eius. Nō
ꝑcas ei ⁊ non cōcupiſcas
ex rebus ip̄ius aliq̄d ȝ interfice a viro vſq̄ʒ ad mulierem ⁊ puulum atq̄ʒ lactātem: bouem ⁊ ouem: camelum ⁊ aſinū Precepit itaq̄ ſaul populo: ⁊ recenſuit
eos quaſi agnos ducenta
milia peditum: ⁊ decē milia viroꝝ iuda. Cunq̄ veniſſet ſaul vſq̄ ad ciuitatē
amalech: tetendit inſidias
e in torrente. Dixitq̄ ſaul cineo Abite: recedite atq̄ diſcedite ab amalech ne forte inuoluā te cū eo. Tu eni̅
feciſti miſericordiā cū omnibus filijs iſrl̄ cū aſcēderēt
de egypto Et receſſit cineus d̄ medio amalech Percuſſitq̄ ſaul amalech ab euila donec venias ſur q̄ ē e
regiōe egypti. Et app̄hendit agag regē amalech viuū. Oē aūt vulg⁹ interfecit in ore gladij. Et pepcit
ſaul ⁊ pplūs agag: ⁊ optimis gregib⁹ ouiū ⁊ armentoꝝ ⁊ veſtib⁹ ⁊ arietib⁹ et

ad vero ſignificatio communior concordat cum ꝓceſſu ip̄ius Saul poſtq̄ regnauit vnde vtroq̄ modo litera hebraica de ip̄o ſaule verificatur ⁊c̄. Ca. xv.

a Et dixit ſamuel. Hic conſequenter ponitur tercie tranſgreſſio ſaulis, que ꝓceſſit ex cupiditate ⁊ ſupbia eo ꝙ ex victoria habita de amalech concupiuit predam ⁊ arcum triumphalem erexit ad ſuā iactantiam. Igit̄ circa hoc deſcribitur mādati diuini ſibi fact̄ denunciatio. ſecundo ip̄ius tranſgreſſio ibi. Et apprehēdit. Circa primū di citur. b Me miſit dominus ⁊c̄. q. d. ſamuel ex hoc debes eſſe ſollicitus obedire deo c Nunc ergo audi vocem domini. q. d. prius tranſgreſſus es offerendo in perſona propria quod tibi non licebat. vt dictum fuit capitu. xiij. ⁊ temerarie iurādo. vt dictum fuit capitu. xiiij. Sȝ nūc aduerte: vt obedias in nullo tranſgrediendo.

d Recenſui quecūq̄ ⁊c̄. quia ꝑmo filios iſrael impugnauit in deſerto. vt habetur Exo. xvij. ⁊ iō demeruit deleri ab hominibus vſq̄ ad animalia. ⁊ a maiori vſq̄ ad minimuȝ. dicit autem hic Ra. ſal̄. ꝙ dominus precepit hic animalia interfici. eo ꝙ inter amalechitas erāt mul̄ti ſortilegi ſe tranſformantes in ſimilitudinem beſtiarum ſed hoc ficticium videtur. ideo primum eſt magis tenendū: maxime cum ſimilis interfectio alibi facta ſit. vt pȝ Iudi. xx. de ciuitate gabaa in deteſtatiōeȝ criminis ꝑpetrati in vxore leuite. Cetera patent vſq̄ ibi. e Dixitq̄ ſaul cineo. id eſt illis qui deſcenderant de ietro. ⁊ venerat cum filijs iſrael. vt dictum fuit Exod̄. xviij ⁊ Nume. decimo. ⁊ Iudicum ꝑmo ca. f Et apprehendit ⁊c̄. Hic conſequenter ponitur mandati tranſgreſſio: cum dicitur. Et apprehēdit agag et in h̄ trāſgreſſus fuit mādatū domini, in quo fuerat ſibi preceptum ꝙ totum

populum exterminaret. ⁊ iō potiſſime intelligebaꝛ de capite ppl'i ſed ſaul cupiditate ductus ip̄e ſperabat habere de eo magnā redēptionē vel ꝑ eū occulti theſauri reuelationē. ⁊ eadē cupiditate reſeruauit meliora de p̄da. vt pꝫ in l'ra g ¶ Factū ē aūt. Supius deſcripta ē ip̄ius ſaulis traſgreſſio. hic ↄ̄ñr deſcribiꝛ eius diffinitiua reprobatio: q̄ p̄mo ſamueli reuelaꝛ ſcd̄o ſauli denūciaꝛ: ibi. Dixitq̄ȝ ſamuel. Circa p̄mū dicitur. g ¶ Et factū ē v̄buȝ dñi ad ſamuel dicēs penitet me ⁊c̄. penitētia cū mutabilitatē importet nō pōt eſſe in deo. diciꝛ tamē penitē: eo ꝙ ad modū penitentis ſe habet. qñ deſtruxit qd̄ fecerat ⁊ ſic ē in ꝓpoſito. q̄ȝ ſaul abijcere decreuerat quē ꝓus ſublimauerat iſta tamen mutabilitas ſolū ē i creatur̄. q̄ȝ deus volūtate imutabili facit mutabilia. h ¶ Cōtriſtatuſq̄ȝ eſt ſamuel. ꝓpter pctm̄ ſauꝛ. i ¶ Et clamauit ad dñm. ad ip̄m placandū ſi poſſꝫ q̄ȝ adhuc forſitā ignorabat vtrū eēt d'i diffinitio vel ſolū ↄ̄minatio. ꝫ poſtea bene ſciuit. vt ex ſequētib⁹ p̄tēbit. k ¶ Nūciatū ē ⁊c̄. mōtē valde altū. l ¶ Et erexiſſet ⁊c̄. i. arcū triūphalē de palmis et oliuis factū i ſignū victorie hite ad ſui iactātiā. q̄ȝ illā victoriā ſoli deo debebat attribuere. vñ ⁊ poſtea ſubdiꝛ ad ſui iactantiā. m ¶ Impleui v̄bū dñi qd̄ t̄c erat falſum. ⁊ ex iſt̄ aggrauabaꝛ ſaulis pctm̄. n ¶ Dixitq̄ȝ ſamuel. Hic ↄ̄ñr domini ſnia ſauli d'nūciaꝛ. ⁊ p̄ poniꝛ iſta d'nūciatio. ſcd̄o ſaulis obſtinatio ibi. Et ait ſaul. Denūciatio aūt diuie ſnie ꝑ ſamuelē poniꝛ modeſte ⁊ ordiate. q̄ȝ p̄ poniꝛ ſimplex reprehēſio cū d'r. n ¶ Dixitq̄ȝ ſamu. ⁊c̄. q. d. nō feciſti v̄bū dñi q̄ȝ p̄cepat oia occidi. ſcd̄o ſaulis ſupba rñſio in h̄ ꝙ pctm̄ ſuū hūiliꝛ nō recognouit ꝫ maḡ inepte ſe excuſauit ponēs ſup ppl'm qd̄ p̄ncipl'r fuerat factū ꝑ ip̄m vtꝫ ex p̄dcis ⁊ pꝫ l'ra. tercio ſamuel ꝓceſſit ad denūciationē diuie ſnie ↄ̄ eū dicēs. o ¶ Sine me. i. audi me loq̄ntē p ¶ Et indicabo tibi ⁊c̄. diuī ſniaȝ q ¶ Nōne cū puul⁹ ⁊c̄. q. d. ſicut ꝑ hūilitatē meruiſti ad regnū exaltari. ita ꝑ ſupbiā ⁊ cōtemptū v̄bi diuī meruiſti deijci. Q̄r. āt ↄ̄tēpſerit dei mādatuȝ oñdit di. r ¶ Miſit te dñs i viā ⁊c̄. ⁊ patꝫ l'ra. s ¶ Et ait

vniuerſiſ q̄ pulcra erāt nec
voluerūt diſꝑdē ea. Quic-
q̄d ḡ vile fuit: ⁊ reprobū h̄
g demoliti ſ̄t. Factū ē āt ver
bū dñi ad ſamuel dicens.
Penitꝫ me ꝙↄ̄ſtitueri ſaul
regē q̄ȝ dereliq̄t me ⁊ v̄ba
h mea ope nō ipleuit. Cōtri-
i ſtatuſq̄ȝ ē ſamuel ⁊ clama-
uit ad dñm tota nocte. Cū-
q̄ȝ de nocte ſurrexiſſꝫ ſamu
k el vt iret ad ſaul mane nū-
ciatū ē ſamueli eoꝙ veniſſꝫ
l ſaul i carmelū: ⁊ erexit ſibi
fornicē triūphalē ⁊ reuer-
ſus trāſiſſet: deſcendiſſet-
q̄ȝ i galgala. Uenit ergo ſa
muel ad ſaul: ⁊ ſaul offere-
bat holocauſtum dño de i
itijs p̄darū q̄ attulerat ex a
malech. Et cū veniſſet ſa-
muel ad ſaul: dixit ei ſaul.
m Bñdictus tu dño. Imple
n ui v̄bū dñi. Dixitq̄ȝ ſamu
el. Et q̄ ē hec vox gregū q̄
reſonat i aurib⁹ meis: ⁊ ar
mentoꝝ quā ego audio Et
ait ſaul. De amalech addu
xerūt ea. Pepcit em̄ ppl'ſ
meliorib⁹ ouib⁹ ⁊ armēt̄.
vt imolarenꝛ dño deo tuo
reliqua v̄o occidim⁹. Ait
o aūt ſamuel ad Saul. Sine
p me ⁊ indicabo tibi q̄ locu-
tus ſit dñs ad me nocte. di
xitq̄ȝ ei. Loq̄re. ⁊ ait ſamu-
q el. Nōne cū puul⁹ eēs i o-
culis tuis: caput in tribu-
bus iſrl' fact⁹ es. Unxitq̄ȝ
r te dñs i regē ſup iſrl' ⁊ mi-
ſit te dñs i viā: ⁊ ait. Ua-
de ⁊ interfice peccatores
amalech ⁊ pug̃bis ↄ̄ eos vſ
q̄ȝ ad infnitiōeȝ eoꝝ. q̄re ḡ
nō audiſti vocē dñi: ꝫ v̄ſ⁹
ad p̄dā es ⁊ feciſti malū in
s ocul' dñi. Et ait ſaul ad ſa-
t muelē Immo audiui vocē
dñi: ⁊ ābulaui i via ꝑ quaȝ
v miſit me dñs ⁊ adduxi a-
gag regē amalech. ⁊ ama-
x lech infeci Tulit āt d' p̄da
ppl'ſ oues ⁊ boues primi
y tiaſ eoꝝ q̄ ceſa ſ̄t vt imolet
dño deo ſuo i galgal': ⁊ ait
z ſamuel. Nunq̄d vult dñs
holocauſta ⁊ victimas ⁊ ñ
poti⁹ vt nō obediaꝛ voci
a dñi Melior ē ei obediētia
b q̄ȝ victime: ⁊ auſcultar̄ ma
gis q̄ȝ offerre adipem arie-
c tum quoniam quaſi pecca
tum ariolandi eſt repugna
re. ⁊ quaſi ſcelus idolatrie
d nolle acquieſcere. Pro eo
ergo ꝙ abieciſti ſermoneȝ
domini: abiecit te domin⁹
e ne ſis rex. Dixitq̄ȝ ſaul ad
ſamuelē: peccaui. q̄ȝ p̄uari
cat⁹ ſū ſermonē dñi: ⁊ v̄ba
f tua timēs ppl'm ⁊ obediēs
g voci eoꝝ. Sȝ nūc porta q̄-
h ſo pctm̄ meū ⁊ reuertē me-
cuȝ vt adorē dominū: ⁊ ait
i ſamuel ad ſaul. Nō reuer-
tar tecū: q̄ȝ ꝓieciſti ſ̄monē
dñi. ⁊ ꝓiecit te dñs: ne ſis
rex ſup iſrl' ⁊ ↄ̄uerſus eſt ſa
k muel vt abiret Ille aūt ap
p̄hendit ſūmitatē pallij e⁹
l q̄ ⁊ ſciſſa eſt Et ait ad eū ſa
m muel. Scidit dñs regnum

ſaul. Hic ↄ̄ñr deſcribiꝛ ip̄ius ſaul obſtinatio. ⁊ ſcd̄o pnie ſimulatio ibi. Dixitq̄ȝ ſaul. ſaulis obſtinatio appet. q̄ȝ cū ꝑdicta excuſatiōe ſua addidit pcti ſui defenſionē dicens. t ¶ Immo audiui vocē dñi. Uerūtñ i ſua defenſiōe ↄ̄dicit ſibi. ſicut frequēter ↄ̄tingit mal' hoīb⁹ dicēs. v ¶ Et adduxi agag. de q̄ fuerat ſibi p̄ceptū vt interficeret eū ꝫ cupiditate duct⁹ reſeruauit eū viuū. vt dictū eſt. ſ̄. x ¶ Tulit āt ⁊c̄. q. d. nō ego. cū tñ eēt p̄ncipalis in hoc facto. y ¶ Vt imolēt dño. q. d. nō dēs h̄ rep̄hendere q̄ȝ cedit ad honorē diuū. qd̄ excludit ſamuel dicēs z ¶ Nūquid vult dñs holocau. ⁊c̄. q. d. nō. vñ ſubditur. a ¶ Melior ē em̄ obia. in q̄ ſacrificaꝛ deo volūtas ꝓpria. b ¶ Ꝙ̄ victie in q̄b⁹ offerꝛ caro aliena q̄ȝto de re meliori deo fit oblatio tāto magis ſibi placet c ¶ Qm̄ q̄ſi pctm̄ ⁊c̄. ꝓpriū pctm̄ defendēdo. ꝓpꝛ qd̄ abiectio ſaulis a reḡ diffinitiue ſibi denūciaꝛ: cū diciꝛ. d ¶ Pro eo ꝙ abieciſti ⁊c̄. Dixitq̄ȝ ſaul. h̄ ↄ̄ñr poniꝛ pnie ſiml'atio. timuit em̄ ſaul ne ſamuel ad electionē alteri⁹ regis ꝓcedēt ⁊ ſic ip̄ſe regnū ꝑdēt. ⁊ iō ficte ſe hūiliauit Primo igiꝛ d'ſcribiꝛ iſta ficta hūiliatio. ſcd̄o ip̄i⁹ ſamuel' aliq̄l' cōdeſcēſio ibi. Reuerſus ḡ. circa p̄mū d'r. e ¶ Dixitq̄ȝ ſaul ⁊c̄. ꝫ ꝙ iſta pnia ficta fuerit pꝫ ꝑ h̄ qd̄ ſubdiꝛ f ¶ Timēs po. cū nō eēt i obia ppl'i. ꝫ magis ecōuerſo. ⁊ ideo culpā ſuam obūbrauit falſo. vñ ſubdiꝛ. g ¶ Sȝ nūc por. ⁊c̄. corā ppl'o diſſil'ādo. h ¶ Et reuertē mecū honorās me tua p̄ñtia. i ¶ Nō reuertar tecū. vr̄ ꝙ ſamuel falſū dixerit. q̄ȝ poſtea cū ip̄o reuerſ⁹ fuit. Dōm ꝙ itellect⁹ ſamuel' fuit ꝓ illa hora ⁊ nō ꝓ ſeq̄nti ſicut Joh. vij. ſaluator dixit. Ego nō deſcēdā ad diē feſtū iſtū. ⁊ poſtea d'r ꝙ ip̄e aſcēdit in occulto. vl' q̄ȝ ꝓtūc ſamuel intendebat nō reuerti ꝫ p⁹ mutauit ꝓpoſitū ex cāis q̄ dicenꝛ. k ¶ Ille aūt app̄hēdit ⁊c̄. ad retinēdū eū. l ¶ Que ⁊ ſciſſa ē. in ſignū ſciſſiōis regni a ſaule. ſ̄m ꝙ d'r a ſamuele m ¶ Scidit dñs regnū iſrl' a te ⁊c̄. Dicūt aūt h̄ aliq̄ hebrei ꝙ ſamuel tūc dedit ſignū ip̄i ſculi ꝙ ille erat regnatur⁹ ꝓ eo qui abſcinderet oraȝ clamydis ſue. qd̄ fecit dauid: vt h̄r. j. xxiiij ꝓpter qd̄ ſaul tūc vidēs orā clamidis ſue in manu dauid

dixit. Nunc ſcio ꝙ certiſſime regnaturus ſis. vt ibidē hr̄.
n ¶ Porro triūphator iſrl' nō ꝑcet. Sciebat em̄ ſniaꝫ dn̄i diffinitiuā ſup ſaul ⁊ filios ei⁹ de trāſlatiōe regni q̄ immutabiliter venit in effectū. o ¶ At ille ait peccaui. h̄ dicit ſaul magꝰ timore pene q̄ amore iuſticie. p ¶ Sꝫ nunc honora me. etſi nō rōe ꝑſone. h̄ tn̄ facias ꝓpter honorē dignitatis regie. q ¶ Reuerſus ꝗꝫ ſamuel. h̄ ponit̄ cōdeſcēſio ſamuelis volēs deferre ſauli q̄diu in reg̃ tolerabat̄: ⁊ vt interficeret agag q̄ adhuc viuus ſeruabat̄. idō ſubdit̄. r ¶ Sic fecit ⁊c̄. ſm hebreos h̄ nō d̄r de agag i ꝑſona ꝓpria. ſꝫ de rege amalech q̄ filios iſrl' inuaſit hoſtilit̄ in deſerto: ⁊ plures ex eiſ interfecit. vt hr̄ Exo. xvij. Nume. xiiij. et Deut̄. xxv s ¶ Sic abſqꝫ liberis ⁊c̄. ꝑ h̄ nō ē intelligendū ꝙ mr̄ agag adhuc viueret. q̄ā mortua fuerit morte nāli. vl' interfecta cū alijs d̄ ꝑplo amalech. Sꝫ ꝑ h̄ intelligit̄ ꝙ oēs filij ei⁹ eſſent interfecti. q̄ agag erat pūcto occiſiōis. ⁊ ſi cū ipo alios filios hūerat iam i... ꝑfecti fuerāt cum alijs.
t ¶ Et in fruſtra ⁊c̄. ñ zelo vindicte. ſꝫ iuſticie diuie v ¶ Et nō vidit ⁊c̄. Iſtud exponit̄ duplr̄. vno modo referēdo ad mortē ſamuelis. de qua hr̄. i. xxv. vbi d̄r. ꝙ ꝯgregat⁹ ē ad eū vniuerſus iſrl'. ⁊ veriſile ē ꝙ ſaul ibi venerit ⁊ ſamuel iam ꝓpiquus morti eū viderit. ſꝫ ꝯtra h̄ videt̄ qd̄ dicit̄. i. xix. ꝙ ſaul ꝓphauit cū ceteris corā ſamuele. Ad qd̄ rn̄dent iſti ꝙ nō vidit eū in regio habitu. vn̄ ſubdit̄ ibidē. Et cecinit nudus tota die illa ⁊ nocte. vel q̄ erat mutat⁹ i virū alterꝫ ꝓpter ſpm̄ ꝓphie. ſicut. ſ̃. x. d̄r de ipo. ꝓphetabꝫ cū eis ⁊ mutaberis i virꝫ aliū. ⁊ ſic exponit̄ qd̄ d̄r hic ꝙ ſamuel nō vidit eū vſqꝫ ad diē mortis ſue. ſ. in regio habitu ⁊ cōi ſtatu. Aliter exponit̄ referēdo ad mortē ſaulis. quia tūc vidit eū ſamuel ſuſcitat⁹ ⁊ denūciauit ei mortē ſuā futurā in craſtinū. q̄ dies iā incepat q̄n ſamuel hoc dixit. q̄a dies apud hebreos incipit̄ a veſpa p̄cedētis diei x ¶ Verūtn̄ lugebat ⁊c̄. nō ad h̄ ꝙ ſnia dn̄i ꝯ eū mutaret̄ quā ſciebat diffinitiuā vt p̄dictū eſt. ſꝫ ꝯpatiens aie eius ne dampnaretur eternaliter ⁊ timēs ne pplꝰ iſrl' ꝓpter pctā ſaulis affligeretur.

iſrl' a te hodie ⁊ tradidit illud ꝓximo tuo meliori te.
n Porro triūphator i iſrl' nō
ꝑcet: ⁊ penitudie nō flectetur. Neqꝫ em̄ hō ē vt agat
o pniam. at ille ait. Peccaui
p Sꝫ nūc honora me corā ſeniorib⁹ ppl'i mei ⁊ corā iſrl' ⁊ reuertē mecū vt adorem
q dn̄m deū tuū. Reuerſus ꝗ
samuel ſecut⁹ ē ſaulē Et adorauit ſaul dn̄m. dixitqꝫ ſamuel. Adducite ad me agag regē amalech. Et oblat⁹ ē ei agag pinguiſſimus tremēs. ⁊ dixit agag. Siccine ſepat amara mors. et
r ait ſamuel. Sicut fecit abſqꝫ liberis mlieres gladius
s tuus ſic abſqꝫ liberꝭ erit in
t ter mlieres mr̄ tua: ⁊ i fruſta cōcidit eū ſamuel coraꝫ dn̄o in galgal'. Abijt autē ſamuel in ramatha. ſaul vero aſcēdit i domū ſuā in ga
v baa. Et nō vidit ſamuel vltra ſaul vſqꝫ in diē mortis
x ſue. Verūtn̄ lugebat ſamuel ſaul q̄m dn̄m penitebat ꝙ ꝯſtituiſſet regeꝫ ſaul ſup iſrael. Capi. xvj.
a Dixitqꝫ dn̄s ad ſamuelē Vſqꝫquo tu luges ſaul cū ego ꝓiecerim eum ne regnet ſuper iſrael
b Imple cornu tuuꝫ oleo: ⁊ vēi vt mittā te ad iſai bethleemitem. Prouidi em̄ in
c filijs eius mihi regem. Et ait ſamuel. Quomodo vadam. Audiet eni ſaul ⁊ in
d terficiet me. Et ait dominus. Vitulum de armento tolles in manu tua: ⁊ dices. Ad imolandū domino
e veni Et vocabis iſai ad victimaꝫ Et ego oſ̄dam tibi q̄d facias ⁊ vnges quēcunqꝫ mōſtrauero tibi. Fec̄ ꝗ ſamuel ſic̄ locut⁹ ē ei dn̄s.
f Venitqꝫ i bethleē. Et admirati ſt̄ ſeniores ciuitatis
g occurrentis ei Dixeruntqꝫ Pacificus ne eſt ingreſſus
h tuus. Et ait Pacific⁹ Ad immolandum domino veni. Sctificami ⁊ venite mecū
i cū vt imolē. Sctificauit ꝗ iſai ⁊ filios eius ⁊ vocauit
k eos ad ſacrificiū Cunqꝫ in
l greſſi eſſent: vidit heliab.
m n et ait. Nū corā dn̄o ē xp̄s ei⁹ Dixit dn̄s ad ſamuelē
o Ne reſpicias vultum eius neqꝫ altitudinē ſtature ei⁹ q̄m abieci eū: nec iuxta intuitū hois ego iudico. Nō
p em̄ videt ea q̄ parent dn̄s
q aūt intuet̄ cor. Et vocauit Iſai aminadab: ⁊ adduxit

Capitulum. xvj.

a Dixitqꝫ dn̄s. Supius actū ē de regno labili ſub ſaule. hic ꝯñr agitur de regno ſtabili ſub Dauid. Circa qd̄ aduertendū ꝙ dauid fuit inunctus in regeꝫ. nō ad hoc vt ſtatim poſſideret regnū. ſꝫ q̄n accederet bn̄placitum diuinū. deus aūt tolerauit ſauli in poſſeſſione regni vſqꝫ ad mortē ſuam. vt ex ꝑſecutiōe dauid malicia ſaulis amplius declararet̄. ⁊ dauid innocētia atqꝫ patiētia ꝓbaret̄. Primo igitur deſcribit̄ ipius dd̄ inunctio. ſcd̄o ſaulis emulatio. c. xvij. tercio dauid ꝑſecutio. ca. xix. q̄rto ipius ſaulis mors ⁊ dauid exaltatio. c. xxviij. Circa pmū ſamuel a deo mittitur ſcd̄o dauid inter fratres inungit̄ ibi. Cūqꝫ egreſſi eēnt. tercio ſaul tanq̄ reprobatus a maligno ſpiritu affligit̄ ibi. Spūs aūt dn̄i ⁊c̄. Circa pmū d̄r ſamueli a domino b ¶ Imple cornu tuū oleo. ꝑ cornu quod eſt vas ſolidum deſignatur ſtabilitas regni dauid ſicut ꝑ lenticulā q̄ ē vas fragile deſignata fuit fragilitas regni ſaulis. ſ̃. x. cap.
c ¶ Et ait ſamuel q̄modo vadā ⁊c̄. hoc dixit nō diffidēdo de ꝓtectiōe diuina. ſed q̄rit modū q̄liter debeat ire ꝓpter qd̄ dominus reſpondit.
d ¶ Vitulū de armēto ⁊c̄. ad imolanduꝫ dn̄o veni. h̄ erat verꝫ cū h̄ eēt alia cā.
e ¶ Et vocabis Iſai ad victimā: vt ipe ⁊ filij ei⁹ ſanctificaretur. f ¶ Et admirati ⁊c̄. tū q̄ nō cōſueuerat illuc venire. tū q̄ veniebat multuꝫ ſolitarius. q̄ legatō ſua d̄ negocio regni erat ſecreta. g ¶ Dixeruntqꝫ pacific⁹ ⁊c̄. timebēt eni ne fugeret a facie ſaulis offenſi ꝯtra eum eo ꝙ arguēs ipm denunciauerat ei tranſlatione regni. h ¶ Ad immolandū dn̄o veni. ad duo em̄ venerat ſcꝫ ad inungēdum regem ⁊ illud tacuit. q̄ erat ſecretū. ⁊ ad offendēdū. ⁊ illud expꝛſſit. q̄ in publico erat agendū. ſm ꝙ fuerat ſibi dictū a dn̄o. vt hr̄ ex p̄dictis. i ¶ Sanctificauit ꝗ. ⁊c̄. aqua expiatōis vel ꝑ ꝯtinentiā ab vxoribus. k ¶ Cunqꝫ ingreſſi eſſent. Hic ꝯñr ponit̄ dauid inunctio p̄mittit̄ tamen fratrū ſuoꝝ repulſio cū dicit̄. k ¶ Cunqꝫ ingreſſi eſſent. locum ſecretū ad inungendū regem. l ¶ Vidit heliab qui erat p̄mogenitus iſai ⁊ magne ſtature: vt habet̄ ex ſequētibus. m ¶ Et ait. in corde ſuo. n ¶ Nū coram domino. q. d. ſic. q̄ ex magnitudine ſtature iudicauit euꝫ eſſe aptū dignitati regie. ſꝫ hoc excludit d̄i. o ¶ Ne reſpicias ⁊c̄. q̄m abieci eū nolēs eū regnare. cuius rōeꝫ aſſignt hebrei. quia erat ſupbus corde ⁊ iracundus qd̄ patet ex h̄ quod ſequenti ca. dicit̄. Iratus fuit contra dauid ⁊ eum valde dure increpauit ſine cauſa. cum tamen iam vidiſſꝫ eum vngi in regem ꝑ ſamuelem.
p ¶ Dominus autem ⁊c̄. Hoc enim eſt proprium ipſius ſcire ſecreta cordium.
q ¶ Et vocauit iſai aminadab. ſic eſt in hebreo.

r Adduxit itaq; ꝛc.j. Paral.ij.ponūtur tm̄.vij filij Iſai.
cōputando dauid q̄ nondū adhuc venerat. ꝛ iō dicit̄ hic
ꝛ ca.ſequēti vbi exprimunt̄ octo eius filij ꝙ ionathan fili⁹
ſamma quē adoptauerat ei in filiū.ꝛ nutriuerat inter fili-
os ſuos.cōputat̄ inter filios eius ꝛ fuit adductus coꝛam
ſamuele anq̄ veiret
dauid q̄ erat ipo iu-
nioꝛ. s Mitte et
adduc ꝛc.qꝛ manda
tū dn̄i volebat iple-
re diligent̄.qꝛ debat
inungere regē oleo
ſacre vnctiōis qđ dꝫ
fieri cū reuerētia et
ſaliua ieiuna.
t Erat aūt rufus'.i
heb.hr̄ rube⁹ vel ru
bicūdus v Et ait
dn̄s ꝛc.qꝛ tale nego-
ciū debebat fieri ſtā
do cū deuotiōe ꝛ re
uerētia x Et dire
ctus ē ꝛc.i.ſpūs foꝛ-
titudinis ꝛ ꝯſtantie
ad liberādū pplm̄
vn̄ ꝛ ſeq̄nti ca.dicit̄
ꝙ inermis iuit ꝯſtā-
ter ꝛ voluntarie ad
pugnandū ꝯ̄ phili-
ſteū. Hiero. dicit ꝙ
ab illa die fuit in eo
ſpūs ꝓphie ꝛ extūc
cepit pſalmos canē
ꝛ h̄ ꝯſonat dicto illo
rū q̄ dicūt ipm̄ feciſ
ſe illū pſ. Dn̄s illūi
natio mea ꝛc.in ſua
inunctiōe y Spi
ritus aūt dn̄i. h̄ ꝯ̄ir
oñdit̄ ſaul' afflictio
p ſpm̄ malū q̄ a deo
pmiſſus fuit eū affli
gere.iō ſb̄dit̄ z Ec
ce ſpūs dn̄i mal⁹. dꝛ
aūt demō ſpūs dn̄i.
qꝛ nā ipius bona eſt
ꝛ a deo p creationeꝫ
ꝫ malus factus fuit p ſupbiā ſuā.cetera patent vſq; ibi.
a Pſallat manu ꝛc.q̄liter aūt h̄ fit dicet̄ in fi.ca.
b Rn̄dēs vn⁹ de puer̄ ꝛc.dicūt hebꝛei ꝙ iſte fuit doeth
q̄ erat pncipal' int̄ famlos ſaul ꝛ dixit h̄ ex odio.qꝛ ſaꝫ dō
odiebat.ꝛ ſic q̄rebat vt ſtaret i pn̄tia ſaul' cū a demone af-
fligeret̄.ꝛ ſic a ſaule vel demone ipm̄ agitāte occideretur
ꝛ iō ipm̄ ꝯmēdauit nō ad bonū ipi⁹ dō finalit̄ ſm̄ intētio
nē ſuā.vn̄ ꝛ in ei⁹ ꝯmēdatiōe aliq̄d addidit. qđ nō vr̄ eſſe
veꝝ dicēs. c Et viꝝ bellicoſū.qꝛ adhuc eēt iuuenis vn̄
ꝛ ſaul dixit ei poſtea vt hr̄ ca.ſe.nō vales reſiſtē philiſteo
iſti.qꝛ puer es.ſic em̄ faciūt hoīes malicioſi ꝯmēdando il
los q̄s odiūt.vt in aliq̄ caſu ſb̄ ſpē boni eos ꝯfundāt.ꝫ de
us freq̄nter eoꝝ inſidias ꝯuertit ad bonū illoꝝ q̄b⁹ inſidi
ant̄.qꝛ nō ē ſcia ꝯ̄ dn̄m.ſicut de⁹ maliciā fratrū ioſeph ipꝫ
vēdendo ne eis dn̄aret̄ ꝯuertit ad ꝯ̄riū.qꝛ p h̄ fuit exalta-
tus in egypto.ꝛ frēs ſui coacti fuerūt adoꝛare ipm̄.
d Tulit ꝛc.i.oneratū panib⁹.vel ſm̄ alios ſaccū factū dō
coꝛio aſini plenū panib⁹.cetera patēt vſq; ibi. e Igit̄
q̄ncūq; ꝛc.qꝛ nō affligebat eū ꝯtinue.ꝫ p interualla tēpis
f Dauid tollebat cytharā.i.accipiebat ꝛ pcutiebat manu
ſua qꝛ ꝯtactu digitoꝝ fit tal' melodia. g Et refocillaba
tur ſpūs ſaul.cui⁹ cā ſubdit̄. Recedebat em̄ ab eo ſpirit⁹
malus. Ad maioꝛē hui⁹ euidentiā q̄rit̄ h̄ vtruꝫ demones
v̄tute melodie poſſit expelli a coꝛpib⁹ obſeſſ.ꝛ vr̄ ꝙ ſic.qꝛ

eū coꝛā ſamuel. Qui dixit
a Nec hūc elegit dn̄s. Ad-
duxit aūt Iſai ſamma de q̄
ait Etiā hūc nō elegit dn̄s
r Adduxit itaq; iſai.vij.fili-
os ſuos coꝛā ſamuel. ꝛ ait
b ſamuel ad iſai. Non elegit
dn̄s ex iſt̄. Dixitq; ſamu-
el ad iſai.nunq̄d iā cōpleti
c ſunt filij.qui rn̄dit Adhuc
reliquus ē puul⁹.ꝛ paſcit
oues.ꝛ ait ſamuel ad Iſai
s Mitte ꝛ adduc eū. Nec ei
diſcūbem⁹ pꝛiuſq; huc ille
veniat. Miſit ḡ ꝛ adduxit
t eū Erat aūt rufus ꝛ pulcer
v aſpectu decoꝛaq; facie Et
ait dn̄s. Surge ꝛ vnge euꝫ
Ipe ē em̄. Tulit ḡ ſamuel
coꝛnu olei ꝛ vnxit eū i me-
x dio fratrū ei⁹. Et direct⁹ ē
ſpūs dn̄i a die illa in dauid
ꝛ deinceps. Surgēſq; ſa-
y muel abijt i ramatha. Spi
ritus aūt dn̄i receſſit a ſaul
ꝛ exagitabat eū ſpūs neq;
a dn̄o. Dixerūtq; ſerui ſaul
z ad eū. Ecce ſpūs dn̄i mal⁹
exagitat te Iubeat dn̄s nr̄
rex ꝛ ſerui tui q̄ coꝛā te ſūt q̄
rent hoīem ſcientē pſalle-

re cythara vt q̄n arripuerit
a te ſpūs dn̄i malus pſallat
manu ſua ꝛ leui⁹ feras. Et
ait ſaul ad ſeruos ſuos: ꝓui
dete ḡ mihi aliquē bn̄ pſal
lentē: ꝛ adducite eū ad me
b Et rn̄dēs vnus de pueris
ait Ecce vidi filiū iſai beth
leemitā ſcientē pſallē ꝛ foꝛ
c tiſſimū roboꝛe: ꝛ virū belli
coſum ꝛ pꝛudentē in v̄bis
ꝛ virū pulcrū ꝛ dn̄s eſt cuꝫ
eo. Miſit ḡ ſaul nūcios ad
iſai dicēs Mitte ad me dō
filiū tuū qui eſt in paſcuis.
d Tulit itaq; iſai aſinū ple-
nū panib⁹ ꝛ lagenā vini: ꝛ
hedū de capꝛis vnū: ꝛ mi-
ſit p manum dauid filij ſui
ſauli. Et venit Dauid ad
ſaul ꝛ ſtetit coꝛā eo At ille
dilexit eū nimis ꝛ factus ē
ei⁹ armiger. Miſitq; ſaul
ad iſai dicēs. Stet dauid i
ꝯſpcū meo. Inuenit ei gra
ciā in ocul' meis. Igit̄ quā
e docūq; ſpūs dn̄i mal⁹ arri
f piebat ſaul dauid tollebat
cytharā ꝛ pcutiebat manu
g ſua: ꝛ refocillabat̄ ſaul ꝛ le
uius habebat Recedebat

hic dicit̄. Recedebat ab eo ſpūs malus. Item thob .vj.c.
dixit angelus raphael de iecoꝛe piſcis.ꝙ ſi ſup carbones
ponat̄ fumus ei⁹ extricat oē gen⁹ demonioꝝ ſiue a viro
ſiue a muliere.odoꝛ aūt hui⁹ fumi nō ē maioꝛis v̄tutis q̄
melodia maxime cū ſenſus auditus ſit magis diſciplina
bilis.ḡ ꝛc. Itē i mu-
ſica Guidonis dici
tur.ꝙ ſt̄ q̄dā demo-
nes q̄ melodiā ſuſti-
nere nō valēt. Item
Ioſeph⁹ li.de iuda.
bello dicit ꝙ in exer
citu tyti cuꝫ obſidēt
ir̄lm̄.erat q̄dā q̄ p la
pidē anuli demōes
expellebat a coꝛpoꝛi
b⁹ obſeſſ. Salomō
etiā dꝛ feciſſe exoꝛciſ
mos ad demōes ex
pellēdos. Iſta autē
ſt̄ q̄dā ſenſibilia: ꝓpt̄
qđ nō vr̄ i eis eē ma
ioꝛ v̄tus q̄ in melo-
dia.ḡ ꝛc. Cōtra Iob
xlj. Nō ē ptās ſuper
terrā q̄ ei ꝯpet̄.dꝛ de
diabolo. Ex q̄ ptꝫ ꝙ
maioꝛ ē vt⁹ demōis
ꝛ ſupioꝛ q̄ cuiuſcū-
q; rei coꝛpal' vel ſen
ſibilis.mioꝛ āt ptās
nō hꝫ efficaciā ſr̄ ma
ioꝛē ꝫ ecōuerſo.me-
lodia aūt ē q̄dā res
ſenſibilit̄ imutās au
ditū coꝛpalē.ḡ ꝛc.re
ſpōſio: dōm ſi deo-
nes ſm̄ opiniōꝫ pla
tōicoꝝ hr̄ent coꝛpa
nāl' it̄ ſibi vnita.ꝓut
dicit apulei⁹ ꝙ deo-
nes ſt̄ aīalia coꝛpo-
re aerea.mēte rōna
lia.tpe eťna.aīo paſ-
ſiua.ſic nullū eēt in
cō ueniēs dicē: ꝙ ex
melodia ꝛ ex aliqui
bus reb⁹ ſenſibilib⁹ poſſet imutari.ꝛ ab afflictiōe hoiꝫ re
pelli.ponebāt aūt platonici nām demonū eē mediā int̄ i
telligētias q̄ ſunt ſube pure ſpūales.ꝛ hoīes hn̄tes coꝛpa
ex q̄tuoꝛ elemētis cōſtituta. Sꝫ qꝛ ſacra ſcriptura ꝛ fides
catholica aſſerit demones eē de nā angelica.ꝛ ꝙ nālia re
māſerūt in eis integra.q̄uis ſint p maliciā depꝛauati.op
tet ꝯ̄ir dicē ꝙ nulla res ſenſibil' aut v̄tus coꝛpal' pōt i eis
aliq̄d agē directe vel indirecte.cū ſint oīno ſpūales ſube
p qđ poſſint ad aliq̄d ꝯpelli.nec p ꝯ̄ns ab obſeſſis coꝛpib⁹
expelli. V̄tute aūt diuia q̄ ſupioꝛ ē pōt h̄ fieri imediate.vl'
mediātib⁹ ſctis angelis q̄ freq̄nt̄ i talib⁹ ſt̄ executoꝛes vo
lūtatis diuie.vr̄ tn̄ rōnabiliter ꝯcedēdū ꝙ p melodiā ſeu
p aliq̄ alia ſenſibilia pn̄t afflicti a demonib⁹ afflictiōeꝫ le
uius ferre.vno mō qꝛ act⁹ actiuoꝝ ſt̄ in patiēte p̄diſpoſi-
to.vt dꝛ.ij.de aīa. Demones aūt nō pn̄t mām coꝛpalē ſm̄
ſuā volūtatē trāſmutare.ꝫ h̄ faciūt mediātib⁹ actiuis coꝛ
poꝛalib⁹.ꝓpt̄ qđ in ſuis actib⁹ hoīes affligēdo aliq̄n cōſi-
derāt diſpōem mãe coꝛpalis.vn̄ ꝛ dicunt̄ aliq̄ lunatici.vt
hr̄ Math.iiij.ꝛ.xvij.q̄ ſm̄ variā diſpōem lune affligūtur.
a demonib⁹ ex diuia tn̄ pmiſſiōe.qꝛ luna hꝫ dn̄iū ſup hu-
mida.ꝛ ſm̄ h̄ cerebꝛū hoīs qđ inter oēs ptes coꝛpis ē ma
gis humidū magis ē aptū ad ſuſcipiendū actionē demo
nis vno tpe q̄ alio ſm̄ variū motū lune.ꝛ eodē mō ad cō
trariū p melodiā ſeu p aliquam rem ſenſibilē pōt cauſari

diſpoſitio in corꝑe humano ꝑ quā minus ſubijcit̃ actioni
demonū. ꝛ ſic afflictio ab eis cauſata diminuit̃ ꝛ alleuiat̃.
Alio mō pōt hec cōtingere. qꝛ ad afflictionē req̄rit̃ ꝑceptio
Delectatio eñ ē cōiūctio cōuenientis cū cōueniēte cū ꝑce-
ptione eiuſdē: ita ꝙ vbi nulla eſt ꝑceptio nulla eſt delecta-
tio. ꝛ eodē mō eſt de triſticia ſeu afflictōe q̄ eſt de pn̄ti ma
lo. ſeu coniūctio cū ꝑceptione eiuſdē. ꝛ iō illud qḋ dimi
nuit ꝑceptionē hmōi diminuit ꝛ alleuiat afflictionē. Me
lodia v̄o attrahit ad ſe mētis attentionē. ꝛ ꝑ ꝯn̄s ab alio re
trahit. ꝛ ſic pōt alleuiare afflictionē a demone cauſatā i ho-
mine inq̄ꝫtū attrahit ad ſe attentionē. ꝛ retrahit ab afflicti
onis ꝑceptione. ſꝫ demonē affligentē nō pōt expellere: vt p̄
dictum eſt. Ad p̄mū igit̃ dicendū ꝙ ꝑ melodiā v̄tute nāli
ſaul leuiꝰ poterat ferre vt dcm̄ ē. ſꝫ ꝑ eā vt ſic demon nō re
cedebat. ſꝫ magis v̄tute diuīa īmediate vel mediantibꝰ an
gelis ſctis ex merito dd̄. q̄ laudes diuinas in cythara cane
bat ꝓ ſalute ſaulis. Sic ꝛ ꝑ oꝛ̄ones ſctōꝝ frequēter legun
tur demones expulſi a corꝑibꝰ obſeſſis. Melodia eēt ex h̄
aliq̄ mō faciebat nō agēdo in demonē: ſꝫ inq̄ꝫtū deuotiōeꝫ
dd̄ excitabat ſic. iiij. Regū. iij. ca. dr̄. ꝙ heliſeꝰ fecit adduci
pſaltē: vt mēs eiꝰ in deū eleuaret̃. ꝛ eodē mō in ꝓpoſito ex
melodia mēs dd̄ magꝭ eleuabat̃ in deū. ꝛ eiꝰ laudes ad ex
pulſionē demōis erāt magis efficaces apḋ deū. Ad ſcōm
dicendū ꝙ liber thobie nō ē de canone. ꝛ iō lꝫ recipiat̃ in
eccleſia ad legendū ꝓ edificatōe tn̄ nō ē efficax ad ꝓbatio
nem alicuiꝰ dubij. vt dicit Hiero. in ꝓlogo galeato. verū
tn̄ pōt dici ꝙ fumꝰ illiꝰ iecoris nō expulit demonē. ſꝫ meritū
oꝛōis thobie. qḋ ꝑ fumi odoꝛē deſignabat̃. ꝛ h̄ pꝫ ꝑ illḋ qḋ
ibidē dr̄ ꝙ angelus raphael apprehēdit demonē ꝛ relega-
uit eū in ſuꝑioꝛibꝰ egypti. Ex q̄ pꝫ ꝙ nō ex v̄tute fumi ie-
coris. ſꝫ v̄tute ſcti angeli volūtatē diuinā exeq̄ntis fuit ille
demō expulſus. ꝛ ita fuiſſet in q̄cunqꝫ alia ꝑſona vbi talis
oīo ꝛ diuina oꝛdinatio affuiſſet. ꝛ h̄ mō intelligenda ſunt
v̄ba angeli raphaelis. Ad terciuꝫ dicendū ꝙ de dcō illius
Guidonis nō eſt multū curandū cū nulliꝰ ſit auctis. Po
teſt etiā dici ꝙ ad melodiā repellunt̃ ꝓpter ſctitatē melodi
am facientis. vt dictū ē de dd̄. vel ꝓpter maliciā ipſius: vt-
pote ſi fiat ad h̄ ꝙ ꝑ hoc reuerētia deo debita demonibus
tribuat̃ cuiꝰ ſunt cupidi. ꝛ ſic recedūt nō ſicut coacti: ſꝫ vo
lūtarie: vt tales homies in erroꝛe teneāt. ꝛ in ſua ſeruitute
qḋ maxime deſiderant. Et eodē mō dicendū ꝙ de illo qui
in exercitu Tyti demones expellebat. ꝙ hoc arte magica
faciebat ꝑ pacta cū demonibꝰ inita tacita vel exp̄ſſa: q̄bus
fingūt ſe expelli vt hoies in erroꝛe teneāt ꝛ in ſua ſeruitute
vt dictū eſt. De exoꝛciſmis v̄o a ſalomone cōfectis: dicen
dum ꝙ ſi fecit eos tp̄e q̄ hēbat ſpm̄ dei: illis repellebātur
demones v̄tute diuina. vt ſupꝛa dictū ē de oꝛōibꝰ ſctōꝛuꝫ.
ſi v̄o cōfecit eos pꝰq̄ꝫ fuit idolatria repellebant̃ eis demo
nes arte magica. ꝓut demōes fingūt ſe expelli modo pꝛe
dicto: vt homines teneant in erroꝛe.

¶ In ca. xvj. vbi dr̄ in poſtilla. vtrū demones v̄tute melo
die poſſint expelli a corꝑibus obſeſſis. ¶ Additio

Non ſolū ꝯcedendū videt̃ ꝙ ꝑ aliq̄ ſenſibilia poſſint
afflicti a demonibꝰ leuius ferre ſꝫ etiā ꝙ ꝑ ſenſibilia
aliq̄ demonibꝰ afflicti poſſint totaliter liberari. qḋ
pꝫ ꝑ eandē rōem ab ipō poſtil. allegatā. Nā cū demones
non pn̄t materiā corꝑalē ſm̄ ſuā voluntatē trāſmutare. ſic
nec paſſionare: niſi mediantibꝰ actiuis corꝑalibꝰ q̄ diſpo-
nunt materiā ad ſuſcipiendū actionē afflictiuā in corꝑibꝰ
ab eis obſeſſis. ꝓut poſtil. dicit. ꝛ eſt rōnabiliter dictuꝫ ea-
dem rōne ꝑ aliquā rē ſenſibilē pōt cauſari diſpō in corpoꝛe
hūano ꝑ quā nō ſit aptū ad ſuſcipiendū actōeꝫ demonis.
Vbi gr̄a. Nā ſic mania q̄ ē ira ꝑmanēs ſm̄ damaſce. q̄ ſm̄
ph̄m. iiij. ethi. dr̄ amaritudo: q̄ ē maxie diſpoſitiua ad alie
nationē mētis ſm̄ ſniaꝫ medicoꝝ ꝛ ꝑ ꝯn̄s ad ſuſcipienduꝫ
afflictionē demoniacā: q̄ quidē demoniaca paſſio ſicut pōt
alleuiari ꝑ ſenſibilia medicamia: ſic ꝛ penitꝰ curari cū ſit
moꝛbꝰ ſeꝑabilis. ꝛ ſic ꝑ ꝯn̄s curata: ceſſat tal' diſpō i corꝑe
hūano ad ſuſcipiendū afflictionē demonū correſponden
tem tali diſpoſitioni. ꝛ ſic recedet penitus afflictio demo-
nis actiua: recedente paſſiua diſpoſitōe ſibi correſpōdēte
in hoie obſeſſo. Cum autē melodia habeat circa paſſiōes
anime p̄ſertim circa triſticias ꝛ delectationes manifeſtaꝫ
efficaciā vt pꝫ ꝑ experientiā cōem. Aug. etiā in. x. cōfeſ.
dicit: ꝙ oīs affectꝰ ſpūs nr̄i hn̄t ꝓpꝛios modos in cantu
quoꝝ occulta familiaritate excitant̃: ꝯn̄s eſt vt melodia q̄
v̄tute naturali paſſiōes aīe mutat. poſſit mutare diſpoſiti
onem aīe: ſeu ꝯiūcti. ſ. aīe ꝛ corꝑis: taliter ꝙ diſpoſitio paſ
ſiua ad recipiendū afflictionē demonū tollat̃. ꝛ ſic ceſſabit
penitus talis afflictio. Hoc idē poſſet dici de iecoꝛe piſcis
de quo angelꝰ ad thobiā. ſ. ꝙ fumꝰ talis iecoris ex ꝓꝑetate
naturali poſſet extricare ſeu corrigere diſpōem cerebri ex
motu lune cauſatā: q̄ diſpō cerebꝝ humanū reddit aptuꝫ
ad ſuſcipiendū actiones demonis. ꝛ ſic ceſſabit actio de-
moniaca corn̄dēs tali diſpoſitioni ꝛc̄. Preterea ſi melo-
dia hꝫ efficaciā ad cauſandū talē diſpōeꝫ in aīa hois vt re-
cipiet ſeu recuꝑet donū ꝓphetie amiſſuꝫ ſeu ſublatū. vtꝫ
iiij. Reg. iij. ca. qḋ quidē donū ꝓpheticū eſt ſuꝑnaturale.
a foꝛtioꝛi poſſet cauſare diſpōeꝫ in corꝑe hūano talē q̄ nō
ſit receptiua afflictōis demonū q̄ eſt nālis. Virtꝰ eñ acti
ua q̄ pōt in maius pōt ꝛ in minꝰ. Et attendendū ꝙ h̄ opinio
eſt cōſona lr̄e q̄ dicit. Recedebat ab eo ſpūs malignꝰ. non
eñ dixit alleuiabat̃ vl' remittebat̃ afflictio: ſꝫ recedebat ſpi
ritus malignꝰ. qḋ plane ſonat totalit̃ ſeꝑationē ſpūs ma-
ligni a ſaule: cū dauid in cythara pſallebat. qꝛ ſm̄ ꝓpriuꝫ
ſenſuꝫ lr̄alē h̄ fiebat graduatim. ꝓut ꝑ ea q̄ naturalit̃ agūt
fieri ſolet. Pꝛio eñ refocillabat̃ ſaul ꝛ leuiꝰ hēbat. ꝯn̄r re-
cedebat ab eo ſpūs malignꝰ ꝑ totalē expulſionē ſeu ſeꝑati
onem. Dicere āt ꝙ h̄ fiebat ex merito dauid ſeu ꝑ oꝛ̄ones
eiꝰ eſt alienū a lr̄a: q̄ nullā facit mentionē in hac hyſtoꝛia
de eiꝰ meritis ſeu oꝛōibꝰ q̄ꝫtū ad h̄. ſꝫ ſolū de actu pſallēdi
ſeu cytharizandi. vtꝫ in lr̄a. Si āt receſſus ſpūs maligni a
ſaule ex meritis ſeu oꝛōibꝰ dd̄. deo oꝑante cauſatꝰ fuiſſet
nō videret̃ rōnabile: vt ſcriptura talia taceret que ad lau-
dem dei ꝑtinent ꝛ edificationē audientiū. ¶ Replica.

In ca. xvj. vbi poſtil. diſputat ꝛ ſoluit queſtionē an
demones v̄tute melodie a corꝑibꝰ obſeſſis poſſint
expelli. Burg. cōſentit poſtil. ꝛ in ꝑte recedit ab eo.
cōſentit nāqꝫ in hoc ꝙ ꝑ ſenſibilia ꝛ melodias ꝛ medicami
na pn̄t fieri diſpoſitōes in corꝑe ꝛ humoꝛibꝰ vt afflictio de
monis i obſeſſis ſit leuioꝛ vel etiā nulla: ſꝫ recedit a poſtil.
Burgeñ. qꝛ poſtil. negat ꝑ hmōi ſenſibilia de per ſe demo
nem poſſe totaliter expelli. Burg. āt fauet opinioni q̄ vult
ꝙ ablata diſpōe paſſiua receptiua afflictōis aufert̃ ꝛ acti-
ua. ꝛ ſic cū demon non affligit intelligit̃ ſpūs malignꝰ re-
ceſſiſſe. ꝛ obſeſſus totaliter liberatꝰ. Sꝫ burg. ꝛ h̄ ſua opi-
nio cui fauet innitit̃ falſis imaginationibꝰ. imaginat̃ eñ
primo ꝙ nullus ſit obſeſſus niſi ad h̄ fuerint pꝛeuie natu
rales diſpoſitiones vl' paſſionales: qḋ falſum videt̃ i ſaul.
de quo ſm̄o. Cū eñ ſaul eēt in naturalibꝰ optie diſpoſitꝰ
p̄cunctis fribꝰ ꝛ coetaneis ſuis. vt hr̄. j. Reg. ix. dr̄ tn̄ de eo
in hoc ca. Spūs dn̄i receſſit a ſaul: ꝛ exagitauit eū ſpiritꝰ
nequā a dn̄o. ſ. tribuēte ꝑtātem vexādi: vt in glo. ꝛ ē beati
Greg. Ex q̄ lr̄a iūcta glo. p̄ma burg. imaginatō vr̄ oīo fal
ſa. ſcḋo imaginat̃ ꝙ demō r̄ceſſerit qn̄ obſeſſuꝫ actualiter
nō affligit: cuiꝰ imaginatōis falſitatē oñdere nō opoꝛtꝫ cū
ſit luce claꝛioꝛ. recedit eñ ſepe ſm̄ apparentiā. ſꝫ nō r[illegible]lit̃
obſidet etiā ſepe obſeſſuꝫ nō affligendo. Imaginat̃ t̃cio ꝙ
obſeſſi nō affligunt̃: niſi in eis ſit naturalis diſpoſitōi paſ-
ſiua afflictōi corn̄dens. qḋ falſuꝫ eſt. qꝛ obſeſſio ſicut ꝛ af-
flictio eſt ſepe ex ſola dei ꝑmiſſione. v[illegible] glo. p̄allegata
que eſt bti Greg. Motiua etiaꝫ que [illegible] Burg. contra
poſtil. nō valēt. mouet̃ eñ p̄mo q̄ſi po[illegible] neget melodiaꝫ
ꝛ iecur piſcis aliq̄d facere in corꝑe vel aīa ꝛ vtroqꝫ. ſimilit̃
ꝛ humoꝛibꝰ q̄ minus malignꝰ ſpūs affligat obſeſſum. ſed
bene reſpicienti dcā poſtil. apparet ꝙ h̄ non negat: ſꝫ ꝓbare
intendit ꝙ ꝑ ea obſeſſi leuiꝰ fuerūt: vel oīno nō ſentiūt af-
flictionē demonū. ſꝫ negat ꝙ ꝑ ea tanqꝫ talia ſimpliciter li
berent̃. Sꝫ ꝙ liberent̃ nō ē v̄tute taliū. ſ. melodie vel ieco
ris. ſꝫ merito facientis ꝛ talia applicantis. Et cum inſtat
Burg. ꝙ melodia diſponit hominē ad recuperandū ſpm̄
ꝓphetie amiſſum: allegās ad hoc dictū de heliſeo. iiij. Re

h p

eũ ab eo ſpũs malus.
Capitulum.xvij.
a C Ongregãtes ãt phi
c liſtijm agmia ſua in
b pliũ ꝯuenerunt i ſo-
chot iude: et caſtrametati
ſunt iter ſochot ⁊ azecha in
finibꝰ dñi. Porro ſaul ⁊ vi
ri iſrł ꝯgregati: venerũt in
valle terebinthi: ⁊ duxert
aciẽ ad pugnãdũ ꝯ phiłiſti-
im Et philiſtijm ſtabãt ſuꝑ
mõtẽ ex ꝑte hac: ⁊ iſrł ſta-
bat ſ mõtẽ ex alia ꝑte: val
d liſqꝫ erat iter eoſ. et egreſſꝰ
eſt vir ſpuriꝰ de caſtrꝭ phi
liſtinoꝝ nomie goliath de
e geth altitudiniſ ſex cubito
f rum ⁊ palmo: ⁊ caſſis erea
g ſuꝑ caput eius ⁊ lorica ha-
mata iduebať. porro põdꝰ
lorice eiꝰ .v. milia ſicloꝝ
h erꝭ erat ⁊ ocreas ereas ha-
i bebat in cruribꝰ: et clypeꝰ
ereꝰ tegebat hũeros eius.
Haſtile ãt haſte eiꝰ erat q̃ſi
liciatoriũ texentiũ. Ipſum
ãt ferꝝ haſte eius ſexcẽtos
k ſiclos hẽbat ferri. Et armi
ger eius antecedebat eum
l m Stanſqꝫ clamabat aduer-
m ſum phalangas iſrł: ⁊ dice
o bat eis. Quare veniſtꝭ pa-
rati ad preliũ Nunq̃d ego
nõ ſuꝫ philiſteꝰ ⁊ vos ſui
ſaul. Eligite ex vobis viꝝ
⁊ deſcẽdat ad ſinglare cer-
tamen. Si quiuerit pugna
re mecũ ⁊ ꝑcuſſerit me: eri
mus vobis ſerui. Si autẽ
ego ꝑualuero ⁊ percuſſero
eũ vos ſerui eritis ⁊ ſeruie
p tis nobis. Et aiebat phili
ſteus. Ego exprobraui ag
minibus iſrael hodie. Da
te mihi virum: ⁊ ineat me-
q cum ſinglare certamẽ. Au
diens autem ſaul ⁊ omnes
iſraelite ſermões philiſtei
huiuſcemodi ſtupebant et
r s metuebant nimis. Dauid
autem erat filiꝰ viri ephra
tei: de quo ſupra dictũ eſt
t de bethleem iuda cui noĩ
v erat iſai: qui habebat octo
filios: ⁊ erat vir in diebus
x ſaul ſenex ⁊ grandeuus in
ter viros. Abierunt autez
tres filij eius maioreſ poſt
ſaul in preliũ. Et noĩa triũ
filioꝝ eius q̃ prexerunt ad
bellum. heliab primogeni-
tus: ⁊ ſecũdus aminadab:
terciꝰ q̃ꝫ ſamma. dauid ãt
erat minimus. Tribꝰ ergo
y maioribꝰ ſecutis ſaulẽ abi
it dauid ⁊ reuerſus ẽ a ſaul
vt paſceret gregẽ pr̃is ſui i

gum.iij. Reſpondeo ꝙ male allegat. non eñ dꝛ ibi ꝙ vir-
tute melodie rẽſumpſit ꝓphetiã. ſꝫ merito laudis dei ꝑ pſal
lẽ decãtate. vide ibi poſtil. ṽtus eñ creata ad actꝰ aut ha-
bitus ſupnaturales ſe nõ extẽdit. dato tñ aſſumpto q̃ntũs
nõ cõceſſo: nõ ſequiť ꝙ infert Burg. ꝑ illã regulã. ṽtꝰ acti
ua q̃ pt in maiꝰ pt et
in minꝰ. q̃a illa regu
la ſolũ tenet in eſſen
tialiter ſubordinatꝭ:
⁊ in eodẽ genere Nã
non ſeqť. hõ generat
hoiem. igiť aſinũ vel
ignẽ qꝺ eſt minoris
virtutis nec ſeqť. hõ
pt portare magnũ la
pidẽ igiť magnũ ig-
nem. Regula igiť ꝑ
Burh. allegata nõ ẽ
vniuerſalis. de q̃ vi-
de Exo. viij. ꝑ correc-
torio. ⁊ cũ burg. niti
tur excludere poſiti-
onẽ poſtil. dicẽtis ꝙ
rceſſꝰ demõis a ſaul
erat merito ⁊ oratõe
dauid: dicit ꝙ h̄ non
hꝛ ex lr̃a. i q̃ videť ip
ſe bur. fauere erroꝝ
vicleffiſtaꝝ ⁊ huſſita
rũ dicentiũ ꝙ ñ opor
tet credere niſi ꝙ ex-
pſſe i ſacra ſcriptura
cõtineať. Ca. xvij.
c C Ongregantes
ãt. Poſtqꝫ de-
ſcripta ẽ ipſius
dauid electio: h̄ ꝯñr
deſcribiť ꝯ eũ ſaulis
emulatio. Et ꝑ poni
tur huiꝰ emulatiõis
cã. ſcꝺo inuidia ſubſe-
cuta. ca. xviij. Circa
primuꝫ ſciendum ꝙ
cauſa emulatõiſ fuit
laus ipiꝰ dꝺ ex victo
ria quã habuit ꝯ phi
liſteũ. put exprimiť
ca. xviij. ⁊ iõ in h̄ ca.
j. deſcribitur belli ap
paratꝰ. ſcꝺo ipſiꝰ dꝺ
aduẽtus. ibi. Dauid
aũt. tercio dauid cõflictꝰ: ibi. Audita ſunt ãt. q̃rto ipiꝰ triũ
phus: ibi. Preualuitqꝫ dꝺ. Circa pmũ pmittiť vtriuſqꝫ ex
ercitꝰ ſituatio cũ dr̃. b In ſochot iude. hoc dꝛ ad drñaꝫ
illiꝰ ſochot q̃ eſt vltra iordanez vbi iacob mãſit declinans
ab eſau. vt hꝛ Geñ. xxxiij. c Philiſtijm ſtabãt ſuꝑ mõ-
tem ex hac ꝑte ⁊c. ad h̄ eñ vterqꝫ exercitꝰ ſtabat in monte
valle exñte in medio vt ſi vnꝰ exercitꝰ vellet venire ad aliũ
ille exercitꝰ q̃ ſtabat i mõte oppoſito hꝛet auãtagiũ interfi
ciendi aduerſarios de valle aſcendentes ad eũ. ſcꝺo poniť
ipiꝰ goliath gl̃iatio vbi pmittiť eiꝰ ſtatura ⁊ armatura. cũ
dꝛ. d Et egreſſus ⁊c. hebrei ṽo dicũt h̄. ⁊ egreſſus ẽ vir
intermediꝰ de aciebꝰ philiſtinoꝝ. ⁊ dꝛ intermediꝰ hõ fortꝭ
⁊ audax. q̃ cõfidẽs ꝺ fortitudie ſua egrediť añ aciẽ ſuoꝝ pa
tus pliari ꝯ aliũ veniẽte de acie oppoſita: ſic ſolẽt facẽ i ex
ercitibus aliq̃ volẽtes oñdere ſuã ꝓbitatẽ: ⁊ lr̃a ſequẽs cõ
ſonat huic dicto. e Altitudinis ſex ⁊c. Cubitꝰ ſm vnaꝫ
opinionẽ cõtinet duos pedes vſuales. ſm aliã ṽo pedẽ et
dimidiũ. ⁊ ſic ſm vtrãqꝫ expõeꝫ vel opinionẽ ptꝫ altitudo
ipiꝰ: f Et caſſis erea ⁊c. Hic dicũt aliq̃ ꝙ noĩe eris itel
ligiť oẽ genꝰ metalli. ⁊ ſic i h̄ loco ꝓ ferro accipiť es: ita ꝙ
caſſis erea idẽ ẽ qꝺ caſſis ferrea q: ſi ſolꝫ fieri ꝺ ere: ſꝫ ꝺ fer
ro. g Et lorica hamata induebať. i. cõcatenata. q: fit de
anulis ad modũ cathene cõiũctis. hebrei ãt h̄ dicũt. Et lo
lorica ſquamata iduebať. q: ſuꝑ loricã hẽbat armaturã fa
ctam de lamis ferreis ꝑ modũ ſquamaꝝ ordinatꝭ: ſic ẽ ge
nus armature qꝺ vo
cať plates gallꝰ. ⁊ hoc
erat ne ꝑ foram. ia lo-
rice ſagitta vel ſpicu
luꝫ aut gladiꝰ poſſet
trãſire. h Et ocre
as ⁊c. i heb. hꝛ. Et va
ſaria vel frõtaria iver
ſus pedes eiuſ. q. de
galea q̃ erat erea ſuꝑ
ṽticẽ deſcendebat. q̃
dam lamia ogẽs ni
ſum: ⁊ tendẽs deor-
ſum vſqꝫ ad collum
ṽſus pedes. ſic ſole-
bat fieri i antiq̃s ga-
leis. i Et clypeuſ
ereꝰ ⁊c. heb. dicũt Et
ſpiculũ ereũ iter ſca-
culas eiꝰ. ⁊ dꝛ h̄ ſpi-
culũ ſm eos q̃dã la-
mina deſcendens a
caſſide ꝓcedẽs in a-
cutũ iter ſcapulaſ: vt
ſic ꝓtegeret colluꝫ ⁊
iuncturã armoꝝ ca-
pitis ⁊ corpis. k
Et armiger ⁊c. i heb
hꝛ. Et portãs peltaꝫ
ſuã vel ſcutũ añ eum
ſic ſolet fieri pugili-
bus q̃ñ vadũt ad cõ-
grediendũ. ſꝫ q̃ñ dñt
actu cõgredi tũc tra-
diť eis ſcutũ Ex hoc
eč pꝫ qꝺ pdictũ ẽ. ſcꝫ
ꝙ illꝺ qꝺ depẽdebat
a galea iter hũeros:
nõ erat ꝓprie clypeꝰ
ſcꝺo põiť ipiꝰ goliat
gl̃iatõ cũ dꝛ l Stãſ
qꝫ vt magis videreť.
m Clamabat. vt a
õ ge audireť. n In
Aduerſum phalan-
gas. i. agmia armato
rũm. o Quare veniſtꝭ ⁊c. ſ. i tãto nũero. q. d. cito pt fi-
niri negociũ ꝑ ſinglare certamẽ iter me ⁊ vnũ de vr̃is a vo
bis electũ. ⁊ ſeqť. p Et aiebat philiſteꝰ. ſe iactãdo ⁊ ex-
ercitui iſrł exprobrãdo. iõ ſbdiť. Ego exprobraui ⁊c q
Audiens ãt ſaul ⁊c. ꝓpť altitudinẽ ſtature ipiꝰ ⁊ robur ar
mature. r Et metuebãt nimis. q: nullꝰ audebat h̄ du-
ellũ recipe. s Dauid ãt. Hic ꝯñr deſcribiť ipſius dauid
aduẽtꝰ miſſi a pr̃e. iõ dꝛ. s Dauid ãt ⁊c. i. bethleemite.
q: bethleẽ alio noĩe vocať ephrata: vt hꝛ Geñ. xlviij. t
De bethleẽ iuda. h̄ dꝛ ad drñtiaꝫ alteriꝰ bethleẽ: q̃ ñ ẽ i tri-
bu iuda. v Qui habebat octo filios. cõputãdo Iona-
tham: qui erat filius adoptiuus vt dictum eſt ca. pcedẽti.
x Senex ⁊ grandeuus. quia iam erat emerite milicie.
y Abijt dauid ⁊c. quia non habebat officium coram eo
cytharizandi. ideo ad officium priſtinũ reuerſus eſt in do
mũ patris ſui.
z Procedebat ṽo philiſteus ⁊c. bis in die ad ſui iactan-
tiam: ⁊ iſraelis vituperationẽ z Et ſtabat. xl. diebꝰ. Ex
ercitus enim philiſtinorum ſtabat in vno monte ⁊ exerci
tus iſrael in monte alio oppoſito. ⁊ vallis erat itermedia

⁊ ideo ꝗlibet exercitus ſic diu ſtabat i loco ſuo q̄a nec iſte exercit⁹ nec ille audebat ĭ vallē deſcēdere ad ꝓcedendum ꝯ̄ aduerſarios. q꞉ exercit⁹ ſtās in loco ſuo ſtatim poſſet aliū lapidib⁹ obruere. a ¶ Accipe fratrib⁹ ⁊c̄. i hebreo h̄r Ephi granate. i. granoꝝ tritici decoctoꝝ. Ephi at̄ q̄dā mēſura eſt cōtinens decies gomoꝛ. ꝓut dictū fuit Exo. xvj.
b ¶ Et decē formellas caſei. i. decē caſeos parnos h̄ñtes formaꝫ ꝑuā. c ¶ Has deferas ⁊c̄. q̄ preerat millenario: in q̄ erāt filij ſui ordiati: vt ſic tribun⁹ magis cōdeſcenderet eis ⁊ ꝑcaueret eoꝝ ꝑiculis. cetera patent vſqꝫ ibi.
d ¶ Et venit ad locū magala. ⁊ ſm̄ h̄ magala eſt nomē ꝓpriū hebrei dicūt ꝙ ē nomen cōe. ⁊ ſignificat circulū. q꞉ in ſituatione caſtroꝝ dꝫ fieri foſſatū i circuitu ſm ꝙ docet Vegeti⁹ libro de re militari. q꞉ ꝗtūcūqꝫ ſit paruū tñ caſtra itra locata ſunt magꝯ ſecura cōtra repentinū hoſtiū incurſū. ⁊ iō ſubdit̄.
e ¶ Et ad exercitū q̄ egreſſus fuerat ⁊c̄. extra ꝑdictū circulum in q̄ remanſerūt ſarcine ⁊ aliq̄ eas cuſtodientes: ſequitur.
f ¶ Et inter. ⁊c̄. ſm̄ mādatū pr̄is ſui.
g ¶ Apparuit ⁊c̄. In heb. h̄r itermedius. ⁊ exponat̄ ſic̄ ſupra.
h ¶ Oēs at̄ ⁊c̄. nō eſt itelligendū ꝙ tot⁹ exercit⁹ fugēt ꝫ itelligēdū ē ꝙ null⁹ audebat egredi aciē ad obuiādū illi: ⁊ pugn̄dū int̄ acies duoꝝ exercituum. ſequit̄. i ¶ Virū ǧ q̄ ꝑcuſſerit eum ditabit rex ⁊c̄. h̄ em̄ fecerat rex ꝓclamari ꝑ exercitū anteꝗ̄ dauid veniret. k ¶ Et ait dauid ⁊c̄. Quid dabit̄ ⁊c̄. lꝫ em̄ iam audiſſet dō: vt dcm̄ ē: tñ volebat a plurib⁹ reqrere ad maioꝛē certitudinē: nec q̄rebat iſta dō cupiditate lucri vel honoꝛis ꝑncipaliter volebat em̄ pugnare cū eo ꝓpter gloriam dei: vt videbit̄ ⁊ ꝓpter liberatōeꝫ ppl'i. libtas at̄ a tributo ⁊ alia regis ꝓmiſſa nō alliciebāt eū ad h̄: niſi tm̄ cōiter. l ¶ Qd̄ cū audiſſet heliab ⁊c̄. Irat⁹ ē ꝯ̄ dauid: q꞉ timebat ne fatuitate iuuenili exponeret ſe ꝑiculo: vel vt alij dicunt q꞉ credebāt eū i ſuꝑbiā erectū eo ꝙ fuerat iunct⁹ in regē ꝑ̄ frib⁹ ſuis. vt dcm̄ ē ſ. xvj. ca. m ¶ Et dixit dauid q̄d feci. q. d. adhuc nihil reꝑhenſibile attētaui n ¶ Nūq̄d nō verbū ē. q. d. nō poſui me ad pugnā ꝫ ad audiendū v̄ba d̄ ſtatu exercit⁹ ad referendū pr̄i. o ¶ Et declinauit paululum. in q̄ apparet hūilitas dauid. q꞉ reꝑhēſionē fr̄is irrationabilē patient̄ poꝛtauit. p ¶ Audita ſunt. Hic ꝯ̄ñr deſcribit̄ ipi⁹ dō cōflict⁹. Ad maioꝛē tñ ſequentiū intelligen

ʒ bethleem. Procedebat v̄o
ʒ philiſteus mane ⁊ veſpe: ⁊
ſtabat q̄dragita dieb⁹ Dixit at̄ Iſai ad dauid filiū ſu
a um Accipe frib⁹ tuis ephi
polente ⁊ decē panes iſtoſ
⁊ curre i caſtra ad fr̄es tu-
b os: ⁊ decē formellas caſei
c has deferas ad tribunum
Et fr̄es tuoſ viſitabis ſi re
cte agāt ⁊ cū q̄bus ordina-
ti ſunt diſce. Saul at̄ ⁊ illi
⁊ oēs filij iſrael in valle te
rebinthi pugnabāt aduer-
ſuꝫ philiſtijm Surrexit ita
qꝫ dauid mane ⁊ ꝯmenda-
uit gregē cuſtodi ⁊ onuſt⁹
abijt ſicut ꝑcepat ei Iſai.
d Et venit ad locū magala ⁊
e ad exercitū q̄ egreſſus ad
pugnā vociferatus erat in
certamine. Direxerat em̄ a
cieꝫ iſrael: ſed ⁊ philiſtijm
ex aduerſo fuerant prepati
Derelinquēs ǧ dauid va-
ſa que attulerat ſub manu
cuſtodis ad ſarcias: cucur
f rit ad locū certaminis: ⁊ in
terrogabat ſi oīa rcē age
rentur erga fratres ſuos.
Cunqꝫ adhuc ille loqueret̄
g eis apparuit vir ille ſpuri⁹
aſcendēs goliath nomine
philiſteus de geth: ⁊ de ca
ſtris philiſtinoꝝ. Et loquē
te eo h̄ eadē v̄ba: audiuit
h dauid. Oēs at̄ iſraelite cū

vidiſſent viꝝ fugerūt a fa-
cie eius: timētes eū valde
Et dixit vnuſq̄ſpiā de iſr̄l.
Num vidiſti viꝝ hūc qui
aſcendit. Ad exprobrādū
i em̄ iſr̄l aſcendit Viꝝ ǧ qui
ꝑcuſſerit eū: ditabit rex di
uitijs magnis ⁊ filiā ſuam
dabit ei: ⁊ domū pr̄is eius
faciet abſqꝫ tributo in iſr̄l.
k Et ait dauid ad viros qui
ſtabant ſecū dicēs. Quid
dabit̄ viro q̄ ꝑcuſſerit phi-
liſteū hunc ⁊ tulerit obpro
brium de iſrael Quis ē. n.
h̄ philiſteus incircūciſus
qui exprobrauit aciē dei vi
uentis. Referebat at̄ ei po
pulus eundē ſermonem di
cens. Hec dabunt̄ viro q̄
l ꝑcuſſerit eū Qd̄ cū audiſſꝫ
heliab frater ei⁹ maioꝛ lo-
quente eo cū alijs irat⁹ eſt
ꝯtra dauid ⁊ ait Quare ve
niſti ⁊ q̄re dereliq̄ſti paucu
las oues illas in deſerto.
Ego noui ſuꝑbiā tuā ⁊ ne-
quitiā coꝛdis tui: q꞉ vt vi-
m deres ꝑliū deſcendiſti. Et
dixit dauid Quid feci Nū
n
o quid non verbū eſt. Et de
clinauit paululuꝫ ab eo ad
aliū. Dixitqꝫ eundē ſmo-
nem. Et r̄ndit ei ppl's v̄bū
p ſicut prius Audita ſunt at̄
v̄ba q̄ locut⁹ ē dauid: ⁊ an
nunciata in cōſpectu ſaul.

tiam h̄ querit̄: vtꝝ duellū ſit licitū: ⁊ vr̄ ꝙ ſic ꝑ factū ipſius dauid: q꞉ ad duellū volūtarie iuit: vtꝫ ī textu: nec ex h̄ reꝑhendit̄ i ſcriptura ꝫ magis cōmendat̄: ǧ ⁊c̄. Cōtra q꞉ i duello dat̄ ptās vel ſaltē cōcedit̄ licētia vtriqꝫ interficiendi ſe mutuo. cū igit̄ alter illoꝝ ſit īnocēs: ꝑ̄ſtat̄ auctas vel ſaltē dat̄ licētia iterficiēdi inocentē: qd̄ ſimpliciter ē illicitū: q꞉ ꝯ̄ dictamē iuris natural' ⁊ ꝯ̄ diuinū ꝑceptum ǧ ⁊c̄. R̄ñſio. Duellū ꝑt accipi dupl'r: vno mō ꝓprie: ⁊ ſic duellum ē ſingularit̄ pugna duoꝝ: vt ꝑ victoriā vni⁹ appeat iuſticia tanqꝫ ꝑ diuinum iudiciū ⁊ alteri⁹ iniuſticia: ⁊ ſic ſm̄ oēs doctoꝛes duelluꝫ eſt illicitū: tā ex ꝑte appellantis qꝫ etiā recipientis ⁊ ec̄ iudicantis ⁊ cōſulentiū ⁊ fauoꝛē ꝑ̄ſtantiū: q̄a ibi eſt manifeſte tentatō diuia: ⁊ h̄ mō vident̄ loq̄ d̄ duello iura ipſum ꝓhibentia. ij. q. v. monomachiā ⁊ extra de purga. vulgari. curaꝫ ſuſcepti. niſi ꝑ reuelatiōeꝫ diuinā manifeſtuꝫ fuerit ꝙ de⁹ velit ſic indicare ſuaꝫ iuſticiā: ⁊ h̄ mō vt dicūt ſcti ⁊ docto. catholici dauid ſingulare certamē inijt cū golia: q꞉ ſibi reuelatuꝫ fuit a dn̄o ꝙ ſic volebat indicare ſuā iuſticiā ꝯ̄ philiſteos: vn̄ ꝓcedēs ꝯ̄ philiſteum dixit. Ego venio ꝯtra te in noīe dei viuentis ⁊c̄. ⁊ ſic ñ fuit ꝓpe duellatoꝛ: ꝫ magis diuie iuſticie executoꝛ. Alio mō ꝑt accipi duellū large. ꝓut eſt bellū ſingulare vni⁹ cū vno abſqꝫ expectatōe diuini iudicij: ꝫ vt ꝑ v̄tutē artē vel foꝛtunā vel oib⁹ iſtis vel aliq̄b⁹ eoꝝ cōcurrentib⁹ aliq̄ cōtrouerſia iter eos criminalis vel ciuilis terminet̄ ⁊ ſic adhuc dicūt aliq̄ ꝙ duellū eſt oīno illicitū nō ſolū a ꝑte appellātis ⁊ iudicātis: ꝫ etiā recipiētis ita ꝙ magis dꝫ ſuſtinere reꝝ ſuaꝝ ſpoliationē ⁊ ſue ꝑſone ſuſpenſionē ⁊ moꝛtē qꝫ duellū recipe: etiā dato ꝙ ſe ſentiat innocentē: cui⁹ rō eſt: q꞉ intētio ſic intrātis duellū ē iterficere aduerſariū ſuū qd̄ nulli ꝑſone ꝑuate licitū ē: q꞉ eſt ꝯ̄ ꝑceptū diuinū. Et ad h̄ inducūt v̄bū bea. Aug. libꝛo de libero arbitrio dicētis ſic. Quō poſſum arbitrari iſtos carē libidine q̄ ꝓ his q̄ꝫ reb⁹ gladiant̄ q̄s pñt amittere inuiti: ⁊ iter iſtas res ſm̄ ipm̄ pōit̄ vita ꝓpa: vt ibidē ꝑmittit̄. ǧ ⁊c̄. Sꝫ iſta ſnīa vr̄ alijs nimis dura ꝓpt̄ qd̄ dicūt ꝙ ſi appellatus de duello nō poſſit declinare: vtpote q꞉ denegant̄ ſibi ꝓbatōes alie: ⁊ ſi appellet ñ defert̄ appellatōi ſue: ꝑt licite ſe defendē duellādo: ⁊ ñ ſolū i cā crimiali ꝓ vita ſua defendenda: ꝫ ec̄ i cā ciuili: q꞉ ſic̄ licitū ē alicui bellare ad ſui coꝛ

Ad quem cū fuiſſet addu
ctus: locutus eſt ei Nō cō
q cidat coꝛ cuiuſq̄ꝫ i eo. Ego
ſeruus tuus vadā ⁊ pugna
bo aduerſus philiſteum et
ait ſaul ad dauid. Non va
les reſiſtē philiſteo iſti nec
pugnare aduerſus eū quia
puer es. Hic āt vir bella
toꝛ eſt ab adoleſcētia ſua.
r Dixitqꝫ dauid ad ſaul Pa
ſcebat ſeruus tu⁹ pr̄is ſui
gregem ⁊ veniebat leo vel
vrſus ⁊ tollebat arieteꝫ de
medio gregꝭ: ⁊ ꝑſequebar
eos ⁊ ꝑcutiebā eruebamqꝫ
de oꝛe eoꝝ. Et illi ꝯſurge
bant aduerſuꝫ me ⁊ appꝛe
hendebam mentū eoꝛuꝫ ⁊
ſuffocabā interficiebamqꝫ
eos. Nā ⁊ leonē ⁊ vrſuꝫ in
s terfeci ego ſeruus tu⁹ Erit
igit ⁊ philiſte⁹ ħ incircum
ciſus q̄ſi vnus ex eis Nūc
vadam ⁊ auferā obpꝛobꝛi
um ppłi. Quī q̄s ē iſte phi
liſteus incircūciſus: q̄ au
ſus ē maledicē exercitui dī
t viuētis. Et ait dauid. Do
minus q̄ eripuit me de ma
nu leonis et de manu vrſi
ipſe me liberabit de manu
v philiſtei huius Dixit autē
ſaul ad dauid. Uade ⁊ do
x minus tecuꝫ ſit. Et induit
ſaul dauid veſtimētis ſuis
⁊ ipoſuit galeā ereā ſuꝑ ca
put ei⁹ ⁊ veſtiuit eū loꝛica
Accinctus ꝫ̊ dauid gladio
ei⁹ ſuꝑ veſtē ſuā: cepit tēta
re ſi armat⁹ poſſet icedere.
Nō em̄ hēbat ꝯſuetudinē
Dixitqꝫ dauid ad ſaul Nō
poſſum ſic incedere qꝛ non
vſum habeo. Et depoſuit
y ea. Et tulit baculū ſuū quē
z ſꝑ hēbat i manib⁹: ⁊ elegit
ſibi q̄nqꝫ lympidiſſimos la
pides de toꝛrente: ⁊ miſit
eos in perā paſtoꝛalē quā
habebat ſecū ⁊ fundā ma
a nu tulit: ⁊ ꝓceſſit aduerſuꝫ
b philiſteū. Ibat āt philiſte
us incedens ⁊ appꝛopin
quās aduerſuꝫ dauid: ⁊ ar
miger ei⁹ añ eū. Cūqꝫ iſpe
xiſſet eū philiſte⁹ ⁊ vidiſſꝫ
c dauid: deſpexit eum. Erat
āt adoleſcens rufus ⁊ pul
cer aſpectu: ⁊ dixit philiſte
d us ad dauid. Nunq̄d ego
canis ſū ꝙ tu venis ad me
cum baculo: Et maledixit
philiſteus dauid in dijs ſu
is. Dixitqꝫ ad dō. Ueni
ad me ⁊ dabo carnes tuas
volatilibus celi et beſtijs
terre. Dixit autē dauid ad
e philiſteū. Tu venis ad me
cū gladio ⁊ haſta ⁊ clipeo.

poꝛis defenſionē ita etiā ad reꝝ ſuaꝝ cōſeruationē. nec valet vt vꝫ ꝙ alij arguūt ꝙ itendere aliū occidē ē ꝯ dictamen nature. Dōm ꝙ ħ veꝝ ē ſi ꝑ ſe intendat. Sꝫ in ħ caſu non intendit niſi ꝑ accidēs: ſi nō poſſit alit vitā ſuā vł res ſuas ſuare: ad q̄ꝝ ꝯuerſationē ꝑ ſe dirigit intētio ſua qđ pꝫ ex ħ ꝙ declinat duellū q̄ꝫtū pt: ⁊ ad cōſeruatōnem vite ꝓprie ⁊ reꝝ ſuaꝝ magꝭ icliat nā ꝓpter qđ argumētū q̄ꝫtum ad ħ vꝫ magꝭ ad oppoſitū. Qꝫ aūt addit ħ eē ꝯ pceptū diuinū dicendū ꝙ ꝑceptū diuinū qđ eſt. Nō occides itelligit de occiſiōe inocentꝭ Appellās āt i ħ caſu nō ē innocens nec ꝑꝯñs iſte ſe defendēs de mādato ⁊ volūtate iudicꝭ nō vꝫ peccare: maxie ꝓ ſue vite tuitiōe. Ad dcm̄ bō aug. pt dici ꝙ loquitur inquiſitiue ⁊ dubitatiue ⁊ ñ detmiatiue: dicūt tñ iſti ꝙ lꝫ appellat⁹ i duello in ħ caſu excuſet a peccato appellāſ tñ ⁊ iudex auctē vel lniaꝫ ꝑſtans ſꝑ peccāt moꝛtaliter. Sꝫ q̄a multi pncipes ſctē vite: et q̄ bonoꝝ ꝯſilio vtebātur aliqñ duella ſuſtinuerūt ſeu ꝯceſſerūt vt be. Ludouic⁹ rex frācie. karol⁹ magn⁹ ⁊ płeſ alij: ⁊ archiepī ⁊ epi iuſticiā tpalem hñtes vꝫ duꝝ duella ꝯdēnare i oī caſu ex ꝑte iudicū: ideo abſqꝫ aſſertōe aliq̄ ⁊ ꝑ modū collatiōis pt dici ꝙ in aliq̄ caſu a iudicib⁹ pñt ꝑmitti. vtpote qñ aliq̄ nobileſ habent iter ſe guerram quā pñt mouē ex lōga cōſuetudie q̄ꝫuis ſuꝑioꝛē hēant: vtꝫ in plurib⁹ terris ⁊ regnis: ⁊ ex ħ vn⁹ vaſtat terrā alteri⁹ ferro ⁊ igne: in q̄ ſbditi q̄ ſunt inocentes i reb⁹ ⁊ coꝛꝑib⁹ multipliciter affligunt: ⁊ aliqñ cōtingit ꝙ vn⁹ corā ſuꝑioꝛi principe ꝓuocat aliū ad duellū: ⁊ ali⁹ ſtatim recipit abſqꝫ vlla recuſatione. Si iudex in tali caſu ꝓbabiliter videat ꝙ predicta vaſtatio ſbditoꝝ inocentiū ꝑ duellū iſtō dēat terminari nō vꝫ peccare tale duellū ꝑmittēdo: qꝛ ei q̄ hꝫ curā alicui⁹ cōitatis licitū ē minoꝛa mala ꝑmittē ad euitandū maioꝛa: ſicut licite ꝑmittūt meretrices i ciuitatib⁹ ne oīa turbent libidinib⁹: vt eē dicit Aug. Sic āt vꝫ eē i ꝓpoſito: vtꝫ pdictꝭ. ⁊ eadē rōe vꝫ eē de ignobilib⁹ guerrā adinuicē mouere nō potentib⁹ i aliq̄ caſu vt ſic ꝑ ħ ꝙ null⁹ poſſet aliuꝫ ꝓuocare au duellū multiplicent homicidia occulta i tra. co ꝙ homicide tales nō timerēt ad duellū ab aliq̄ ꝓuocari: in tali caſu nō vꝫ illicitū pricipi aliq̄ duella ꝑmittere vt pdicta homicidia ceſſent q̄ ſūt maioꝛa mala. huic āt dicto vꝫ cōcoꝛdare dcm̄ tho. de aq̄no i ſua ſūma vbi dic. ꝙ qñ in duello nō expectat aliq̄s euēt⁹ miraculoſus ſic ē i ꝓpoſito vtꝫ ex ſ. dictꝭ: tūc tale duellū appꝛopinq̄t adcōeꝫ rōeꝫ ſoꝛtiū. ſoꝛtib⁹ āt licitū ē vti i płib⁹ caſib⁹: vt ipe ibidē dic. Ad pmū argumentū de dō pꝫ ſolutio ex pdictꝭ. Ad argumentū alteri⁹ oppoſite ptꝭ pt dici ꝙ ñ dat lnia occidēdi innocētem i caſib⁹ pdictꝭ qꝛ null⁹ duellātiū pdicto mō eſt imunis a culpa eo ꝙ voluntarie ponūt ſe ad ħ pretmiſſis alijs vijs ſm oꝛdinē iurꝭ. His dictis ad expōeꝫ lr̄e reuertamur.

p Audita ſunt ⁊c̄. Hic deſcribit ipi⁹ dō ꝯflict⁹ ⁊ p̊ bellū ab eo petit cū dꝛ.
q Ego ſu⁹ tu⁹ vadā. ꝯſtant. n. ſe obtulit ꝓpt reuelationē dei ſibi fcāꝫ vt p dictū ē: ſꝫ qꝛ ſaul nolebat ei cōcedē eo ꝙ timebat ne vinceret qꝛ adhuc erat iuuēis i etate nec videbatur ad robur viri ꝑueniſſe. ideo dō bellū deſideranſ declarat ſuā foꝛtitudineꝫ ⁊ audatiaꝫ di.
r Paſcebat ſeruus tu⁹ gregē ⁊c̄. nec dicebat hoc dō ad iactantiā ſꝫ ad dī gł'iaꝫ cui ħ pncipalit attribuebat de q̄ eē adiutoꝛio ꝯ philiſteū iſtū ꝯfidebat. ideo ſbditur.
s Erit igit ⁊ philiſte⁹ ħ ⁊c̄. ꝙ āt vtrūqꝫ dō attribuēt deo pncipalit: pꝫ ex ħ qđ ſbdit.
t Dñs q̄ eripuit me ⁊c̄. i. ꝑ ptāte ei⁹. ſcđo bellū ipi dō cōcedit cū dꝛ.
v Dixit āt ſaul ⁊c̄. ex ħ dicunt aliq̄ ꝙ reuelatū fuit ſauli ꝙ dō vincēt philiſteū. ſūt em̄ aliqñ reuelatōes diuine eē mał hoibus ꝓpt cōe bonū.
x Et induit ſaul dō ⁊c̄. nō eſt intelligendū ꝙ arma ſaulis fcā ꝓ ſuo coꝛꝑe tradita fuerint dō qꝛ ab hūero ⁊ ſupꝛa eminebat ſuꝑ totū populū vt dcm̄ eſt. ſ. x. ca. illa em̄ arma oīno fuiſſent impꝛopoꝛcionata ipi dauid: ⁊ ſi dicat ꝙ ꝓpter ħ ea dimiſit poſtea: nō ē veꝝ qꝛ dauid i dimittēdo non allegauit armoꝝ impꝛopoꝛtionē: ſꝫ incōſuetudinē poꝛtādi: vt ptꝫ. i. Arma igitur ſaul quibus dō fuit indut⁹ itelligunt: qꝛ erāt de armamētario ſuo ⁊ dedit ea dauid. qꝛ tūc eū militē fecit. tercō dō cū philiſteo cōgredit q̄ congreſſus deſcribit. cū dꝛ.
y Et tulit baculū ſuū quē ſꝑ hēbat i manib⁹. i. cōſuetudinarie.
z Et elegit q̄nqꝫ lympi. lapi. i. duros ⁊ planos ⁊ rotūdos ſine angulis qꝛ tales magis directe ꝓijciunt ⁊ maioꝛi impetu.
a Et ꝓceſſit ⁊c̄. cōſtāter ⁊ itrepide de dei auxilio cōfidēs.
b Ibat āt ⁊c̄. ſ. plane. ꝓpt pōd⁹. n. armoꝝ ñ poterat currē: ſic dō.
c Deſpexit eū. reputās eū nulli⁹ momēti ad pugnādū ſecū.
d Nūq̄d can. ⁊c̄. q. d. cāis q̄ ē inermis pt timē baculū: ñ ego. cetera patēt vſqꝫ ibi.
e Tu ve

f ego āt venio ad te in noīe
dñi exercituū dei agminū
iſrael q̄bus exprobraſti ho
g die: ⁊ dabit te dñs in ma-
nu mea: ⁊ ꝑcutiā te ⁊ aufe-
ram caput tuū a te. Et da-
bo cadauera caſtroꝝ phili-
ſtijm hodie volatilibꝰ celi
⁊ beſtijs terre: vt ſciat oīs
terra: q̄ eſt dñs deꝰ in iſrl̄
⁊ nouerit vniuerſa eccleſia
h̄ q̄ nō i gladio nec i haſta
ſaluat dñs. Ipſiꝰ eīm ē bel-
lum: ⁊ tradet vos i manus
nr̄as. Cū ḡ ſurrexiſſet phi-
liſteꝰ ⁊ veniret ⁊ appropi-
h quaret ꝯ dauid: feſtinauit
dauid ⁊ occurrit ad pugnā
ex aduerſo philiſtei. ⁊ mi-
i ſit manū ſuā i perā: tulitq̄
vnū lapidē ⁊ funda iecit. ⁊
circūducēs ꝑcuſſit eū i frō
k te: ⁊ infixꝰ eſt lapis i frōte
eius ⁊ cecidit in faciē ſuā
l ſup terrā. Preualuitq̄ da
uid aduerſū philiſteum in
funda ⁊ lapide: ꝑcuſſumq̄
philiſteū interfecit. Cumq̄
gladiū nō hr̄et i manu da-
uid: cucurrit ⁊ ſtetit ſuper
philiſteū ⁊ tulit gladiū eiꝰ
m ⁊ eduxit eū de vagina ſua
⁊ interfecit eū ꝑciditq̄ ca-
n put eius. Vidētes āt phi-
liſtijm q̄ mortuꝰ eſſet for-
o tiſſimus eoꝝ: fugerunt. Et
conſurgentes viri iſrael et
iuda vociferati ſunt: ⁊ ꝑſe
cuti ſunt philiſteos vſq̄ dū
venirent in vallem ⁊ vſq̄
ad portas acharon. Ceci-
deruntq̄ vulnerati de phi
liſtijm in via ſarim ⁊ vſq̄
ad geth ⁊ vſq̄ ad acharon
Et reuertentes filij iſrahel
poſtq̄ ꝑſecuti ſunt philiſte
os inuaſerunt caſtra eoꝝ.
p Aſſumēs autem dauid ca
put philiſtei attulit illd̄ i hi
q eruſalem: arma v̄o eiꝰ po-
ſuit in tabernaclo ſuo. Eo
autem tempore quo vide-
rat ſaul dauid egredientē
cōtra philiſteum: ait ad ab
ner principem milicie ſue.
r De qua ſtirpe deſcendit h̄
s adoleſcēs. Dixitq̄ abner.
Viuit anima tua rex ſi no-
t ui. Et ait rex. Interroga
tu cuius filius ſit iſte puer
Cumq̄ egreſſus eſſꝫ dauid
percuſſo philiſteo: tulit eū
abner ⁊ introduxit coram
ſaule: caput philiſtei habē
tem in manu: ⁊ ait ad eum
ſaul. De qua progenie es
o adoleſcens. Dixitq̄ da-
uid. Filius ſerui tui iſai be
thleemite ego ſum.

Capitulum. xviij.

nis ad me cū gladio. ſ. cōfidēs d̄ armis ⁊ ꝟtute tua. f
Ego āt ⁊c. i. ꝯfidēs d̄ ꝟtute diuia. g Et da. ⁊c. ex h̄ pꝫ q̄
ſi h̄ diuinā reuelatōꝫ hūerat. q̄ futurꝫ ꝯtingēs certitudialit̄
ꝓnūciat. h Feſtina. ⁊c. ꝓijcē lapidē anq̄ philiſteꝰ eēt
ſibi nimis ꝓpinquꝰ: q̄ talis ictꝰ fortior ē aliq̄ntulū alōge.
i Tulitq̄ vnū lapi
dem. Mat. iiij. dicit
q̄dam glo. q̄ xp̄s vi-
cit dyabolū tribꝰ ten
tationibꝰ: ſic dd̄ go-
liath tribꝰ lapidibꝰ
ſꝫ illa glo. nō eſt mul
tū autētica: q̄ nō dr̄
ibi cuiꝰ ſit ⁊ id vr̄ eſſe
q̄dā glo. mgr̄alis ꝓ-
pter qd̄ ē magis ad-
herendū textui ſacre
ſcripture: q̄ vr̄ h̄ innu-
ere q̄ dauid vno tm̄
lapide philiſteū vicit
k Et infixꝰ ē lapis
in frōte eiꝰ Dicūt ali
q̄ q̄ ferꝝ galee ceſſit
lapidi miraculoſe vl̄
pt̄ dici abſq̄ tali mi-
raclo q̄ galea ſic erat
facta q̄ facies erat di
ſcooꝑta illa ꝑte exce
ꝑta q̄ operiebat lamia
ferrea deſcendēte ſu-
per naſū. vt dcm̄ ē. ſ.
l Preualuitq̄. hic
ſcribit ipſiꝰ dauid tri
umphus: ⁊ pꝫ litera
vſq̄ ibi m Et edu
xit eū de vagina. phi
liſteꝰ eīm adhuc eum
nō extraxerat: q̄ pri
us cū haſta pugnare
volebat: ſicut faciūt
milites i duellis pri-
us inuadēdo ſe cum
lanceis. n Vidē
tes āt philiſtijm ⁊c.
diuino miraculo.
o Fugerūt. territi
diuino iudicio. cete-
ra patent vſq̄ ibi.
p Aſſumēs aūt da
uid caput ⁊c. nō tūc
ſꝫ poſtea ad terrēdū
iebuſeos ibi habitātes in fortalicij fortitudine cōfidētes.
q Arma v̄o eius poſuit in tabernaculo. ſ. dñi: qd̄ pꝫ ex h̄
qd̄ dr̄. j. xxj. q̄ gladiꝰ goliath erat inuolutꝰ pꝰ ephot in tē
plo dñi. r De q̄ ſtirpe ⁊c. lꝫ āt dauid fuiſſet cū ſaul: vtꝫ
ex ꝑdictis ca. xvj. tm̄ tūc nō cognoſcebat: q̄ ſicut dicit Aug.
interim barba creuerat adoleſcēti q̄ notabilit̄ mutat aſpe
ctum faciei. pt̄ etiā dici q̄ ſaul ex demonis afflictōe hēbat
memoriā ⁊ fantaſiā ꝑturbatā ⁊ impeditā a cognitione.
s Dixitq̄ abner viuit ⁊c. Modus ē iurādi: ⁊ ē ſenſus: ſi
cut verꝫ ē q̄ ego deſidero vitā tuā: ſic verꝫ ē q̄ ego nō noui
⁊ accipit̄ h̄ ſi ꝓ nō. Nec mirꝫ ſi abner non cognoſcebat da
uid: q̄ erat p̄ceps milicie ⁊ ſic erat occupatꝰ ꝯ aduerſari
os i extremitatibꝰ regni rege in domo manēte. Et dauid
adhuc cū ſaule parū fuerat: ita q̄ forſitan abner eū ibidē
non viderat. t Et ait rex interroga ⁊c. fecerat eīm ꝓcla
mari q̄ filiā ſuā daret ei q̄ philiſteū ꝑcuteret: vt dcm̄ eſt. ſ.
⁊ ideo volebat ſcire ſi eſſet de bono genere: ita q̄ filia ſua
eſſet illi cōpetenter aſſignata.
In ca. xvij. vbi dr̄ in poſtilla. Ad maioꝝ ſequentiū itelli
gentiam: h̄ querit̄ vtꝝ duellū ſit licitū ⁊c. Additio.

Licet cauſa collationis ⁊ abſq̄ aſſertione multa fal-
ſa poſſint dici. In ſacra tm̄ ſcriptura vel in eiꝰ expoſi
tione non vident̄ falſa aliq̄ mō ꝑſuadenda. poſſꝫ eīm
inde ſequi error in oꝑe vl̄ in mēte: vn̄ in ꝓpoſito circa que
ſtionem motā ꝑ poſtillatorē cū aſſertiōe vera. dicendū q̄
duellū ex ꝑte iudicꝫ
ſꝑ eſt illicitū: etiā in
caſibus poſitis a po
ſtil. qd̄ pꝫ ex h̄: nā au
ctoritates textuales
decretoꝝ ⁊ canonū
ꝑ poſtillatorē allega
te indiſtincte loquū
tur nō excuſantes i
aliq̄ caſu in duell' iu-
dicē a pctō: neq̄ du-
ellātes ſaltē quo ad
vtranq̄ ꝑtē duelli.
In illo eīm ca. mono
machia ꝑ ipm̄ poſtil
latorem allegato ex
preſſe hr̄ ſic. h̄ et hu-
iuſcemodi ſectantes
deū ſolūmō tentare
vident̄ q̄ q̄dem ꝟba
indiſtincte loquunt̄
vbi attendendū ē: q̄
non dicit oēs h̄ ſectā
tes tentāt deum: ſꝫ vl̄
detur tētare vt intel-
ligat̄ q̄ poſito caſu
q̄ aliq̄s ex his ſectā-
tibus intendat aliū
finē forte rectū: q̄ tm̄
apparentia eſt mala
cauendū eſt. Nā ſm
apl'm. j. theſſal'. v. ca.
etiā ab hn̄te ſpēꝫ ma
li abſtinendū ē. Idē
modus dicēdi in ca.
dilecti. d̄ purga. vul.
vbi i ſili materia ſic
hmōi iudiciū penitꝰ
eſt interdictū vtpote
in quo deꝰ tētari vr̄:
etiā in ca. ſuſcepti re
giminis. ti. ꝓdcō tra-
ctans ſpāliter de du
ellis expſſe dr̄ q̄ i eo
caſu vel alijs hoc nō
debeat aliq̄tenꝰ tole
rari. In quo habet̄ manifeſte q̄ non ſolū ꝓhibent̄ duella
fieri ſeu cōmitti: ſꝫ etiā eoꝝ toleratio eſt ꝓhibita: qd̄ eſt de
directo ꝯ poſitionē poſtillatoris. Illud āt qd̄ dr̄ ad auctēꝫ
Aug. q̄ loquit̄ inq̄ſitiue ſeu dubitatiue ⁊ nō determinati
ue non hꝫ aliqd̄ fundamentū eo q̄ non oſtendit cōtrariū
dictū ipſius Aug. nec q̄ ꝑdicta retractet in libro retractati
onū. ſimiliter nec doctores ꝑdictas auctoritates iuridice
exponētes ipſos iudices vident̄ excuſare. vn̄ nec ipſe poſtil
lator aliquē doctorē allegat: niſi ſanctū Thomā qui nihil
facit ꝓ opinione ſua vt patebit. leges eē ſeculares ab ipſis
ꝑhis condite. qui de precepto ꝓhibitionis diuine tentati
onis nō curant: adhuc duellū vident̄ ſimpliciter ꝓhibere
vt de gladiatoribus. lege vnica. Cum igit̄ nec ꝑ auctorita-
tes textuales. nec ꝑ doctores talis excuſatio. ſ. iudicū i du
ello appareat: deueniendū eſt ad rationes ꝑ poſtillatorē
allegatas ⁊ caſus ꝑ ipm̄ poſitos que ſi bene aſpiciunt̄ nō
vident̄ ꝯ hanc aſſertionē aliq̄d facere. Ad cuiꝰ euidentiā
ſciendū q̄ licet hn̄ti curā alicuiꝰ cōitatis licitū ſit ꝑmittere
minora mala: vt euitent̄ maiora: vtꝫ de meretricio ꝑ ipſū
allegatū: nemini tm̄ licet facere mala vt eueniant bona. vn̄

in glo.ij.Regū.xxj. Nam ſpe ſecuritatis a dyabolo delu
dunt:q dicūt faciamꝰ mala vt veniāt bona:taliū em̄ dam
natio iuſta ē:cuiꝰ rō eſt manifeſta.nō em̄ ſola bonitas finiſ
ſufficit ad faciendū actū bonū:niſi ſil' cōcurrāt alie bonita
tes ad hoc reqſite.vt ſatis declarat ſanctus Tho.pria ſcđe
q.xviij.arti.iiij.in reſpōſione ad vltimū argumentū.Et ſō
licet tolerare meretriciū ꝓpter bonū finē ſit ꝑmiſſuꝫ: nūꝙ̄
tñ cōmittere meretriciū ſeu eidē auxiliū aut cōſiliū p̄ſtare
eſt licitū. Sꝫ cōſtat ꝙ pricipes ſeu iudices duelloꝝ nō ſo-
lū cōcurrūt in hm̄ōi duellis ꝑmittēdo ſeu tolerādo:ſꝫ etiā
faciendo ſeu auxiliū p̄ſtando:⁊ h̄ multipliciter:primo qa
de coꝝ mādato ⁊ auctē ordinant ſeu aſſignant loca ⁊ tēpa
duellandi.ſil'r ⁊ de coꝝ auctē ⁊ mādato dant cōſeruatoreſ
ſeu rectores:q vtroſqꝫ duellātes cuſtodiāt a fraudibꝰ que
circa parilitatē amoris vtriuſqꝫ:⁊ in alijs hm̄ōi pñt cōtin-
gere. Sil'r ꝑ principes ſeu iudices corā qbus duella exer-
centur:oportꝫ ꝙ vtraqꝫ ps ſit tuta a violentia ſic ꝙ neuter
duellantiū poſſit ab amicis ſeu alijs iuuari vt alteꝝ inua-
dat ſeu ſupprimat:vel ipm a limitibꝰ ꝑ principē ſeu iudi-
cem aſſignatis expellat:niſi em̄ aliqs hñs auctoritateꝫ ad
hoc ſeu poteſtatē talia duella a violētia extrinſeca ſecura-
ret:iam non eēt duellū ſꝫ bellū:cum vtraqꝫ ps poſſet con-
uocare amicos ⁊ fauētes ſeu adiutores ad aliū cōuincen-
dum:qđ eſt ꝯ rōneꝫ duelli. Sil'r principes ſeu iudices co-
ram quibꝰ duella exercent manifeſte preſtāt auctoritateꝫ
duellis cū cōtrauerſias ſeu diſcrepationes duellantiū diſ
finiunt ſeu p̄cipiūt decidi ſeu diffiniri in curijs ſuis prout
duellū terminat.ſ.ſi actor viuat in duello:reꝰ hr̄ ꝓ condē-
nato ⁊ deuicto tanꝙ̄ ſi actor intentionē ſuā legitime corā
eo ꝓbaſſet ⁊ ecōtra. Et ſup h̄ conſueuerūt ferre ſentētias
ṽbo ⁊ ſcripto auctē iudiciali:ſicut fit in alijs cauſis per le
gittimas ꝓbationes:vñ manifeſtū eſt ꝙ in p̄dictis princi-
pes ſeu iudices nō ſolū dici debēt tolerātes minora mala
vt euitent maiora:ſꝫ etiā faciētes mala vt bona eueniāt:vl'
vt maiora mala euitent ꝙ nullo mō lꝫ ꝗtūcūqꝫ malū qđ
cōmittit ſit modici nocumēti:⁊ bonū qđ inde ſpectat ma
xime vtilitatis. Nam ſm̄ Aug.nō ē licitū mendaciū ꝑni-
cioſum ꝓferre ꝓ ſalute pociꝰ mūdi:vñ in caſibꝰ ꝑ poſtilla
torem allegatis nō excuſant a pctō iudices ex bonitate fi
nis:ꝑ vias em̄ iuſticie rectas decet principē talia determi-
nare:nō ꝑ illas q diuino iuri obuiāt:vt ait ſtephanꝰ papa
in ca.cōſuluiſti.ij.q.v.ſpōtanea ꝯfeſſione vel teſtiū appro
batione delicta cōceſſa ſunt vr̄o regimi iudicari:occulta
em̄ ⁊ incognita illi ſunt relinquenda q ſolus nouit corda
hoim. Et ibidē qđ ſctōꝝ patꝝ documēto ſancitū nō eſt: ſu
ꝑſtitioſa adinuētione nō eſt p̄ſumendū. Preterea ſi in ca
ſibus poſitis a poſtil.nullꝰ duellantiū eſt immunis a culpa
eo ꝙ volūtarie ponūt ſe ad h̄ p̄termiſſis alijs vijs ſm̄ ordi
nem iuris:vt ibidē poſtillator dicit i fine iſtiꝰ qōnis:a for-
tiori vinculo iudices q volūtarie h̄ approbant ⁊ ad h̄ coo-
perant modis p̄dictis:p̄termiſſis alijs vijs iuris ⁊ medijs
culpabiles magis ſunt Preterea rō iſta poſtillatoris in q̄
dicit ꝙ ſi vnus aliū nō poſſet ꝓuocare ad duellum:multi
plicarent homicidia occulta in terra ⁊c̄.nō videt hēc valo
rem.nā ex oppoſito etiā ſequeret multiplicatio homicidi
oꝝ ſeu alioꝝ maloꝝ in occulto. Ex h̄ em̄ ꝙ vnꝰ aliū poſſet
prouocare ad duellum:illi qui viribus corporis ſunt va-
lidiores vel arte bellandi magis erudit:alios infirmiores
occulte opprimerēt confidētes de ꝓprijs viribꝰ ⁊ hm̄ōi:⁊
ſic nō timerent ad duellū ꝓuocari: ꝓut ſepe cōtingit. Ad
āt dicit ſctūs Tho.ꝯcordari huic dicto ⁊c̄.nullo mō hꝫ lo-
cum ſi ſctūs tho.bñ intelligit. Nā in ſcđa ſcđe.q.xcv.in fi
ne vltimi arti.ſ.in rn̄ſione ad vltimū articulū:vbi de h̄ tra
ctat:dicit ꝙ iudiciū ferri cādētis in aliq cōuenit cū ſortibꝰ
ſ.inꝗtū ordinat ad alicuiꝰ facti occulti inqſitionē ꝑ aliqđ
factū ab hoie:ſꝫ differt a iudicio ſortiū inquantū ſpectatur
in iudicio ferri candētis aliqs miraculoſus effectꝰ: qđ nō
cōtingit in rōne cōi ſortiū.⁊ poſtea paucis interpoſitꝭ dic
ꝙ duella in quibꝰ nō ſpectat miraculoſus effectꝰ:vtpote
qꝛ pugiles ſunt penitꝰ pares ṽtute ⁊ arte magis accedunt
ad cōem rōneꝫ ſortiū ꝙ̄ examinatio ferri cādentis vbi mi

raculū ſpectat diuinū.h̄ ille. Sꝫ ex h̄ nō tollit qn iudiciū
belli illicitū reddat ex duobꝰ q ipſemet ſanctꝰ doctor pōit
in eodē loco tanꝙ̄ illicita. Primū.ſ.qꝛ ordinat ad iudicā
dum occulta q diuio iudicio reſeruant.ſcđo etiā qꝛ hm̄ōi
iudiciū nō eſt auctē diuina ſancitū:⁊ ſic ſunt intelligenda
ṽba ſancti doctoris in illo ca.vtꝫ bñ inſpicienti. Cū vlteriꝰ
dicit poſtillator ꝙ pricipes ſctē vite duella ſuſtinuerūt ſeu
cōceſſerūt:vt ſanctꝰ ludouicꝰ rex francoꝝ:⁊ alij ⁊c̄. Ex hoc
non cōcludit ꝓpoſitū ſuū.nā fuerunt multi ſancti a deo in
ſacra ſcriptura approbati:q pluries peccauerūt:vtꝫ de dđ
⁊ alijs:ſꝫ peccata eoꝝ nō ſunt trahēda ad conſequentiam
ſed ſua bona opera.

Replica.

In ca.xvij.vbi poſtillator ſub diſtinctōe in certis ca
ſibus dixit iudices nō peccare duellū ꝑmittentes:
Burg.videt poſtillatorē cōmiſiſſe crimē leſe maie-
ſtatis:vñ eū inſtomochāter inuadit cōcludēs ꝙ vera aſſer
tione generaliter ⁊ ſine diſtinctiōe dicendū ſit ꝙ duellū ex
ꝑte iudicū ſꝑ ſit illicitū qđ ꝑſuadet ex h̄:qꝛ vt dicit canon.
Monomachiā.ij.q.v.⁊ cetera iura ꝑ poſtillatorē allega-
ta loquunt indiſtincte: ſic ꝙ nullo caſu debēt duella fieri
nec tolerari.ſꝫ nimis p̄ciſa videt h̄ Burg.ſnia.ꝑ̄ſando.n.
ṽba iuriū iunctis gloſis oim doctoꝝ materia duelloꝝ tra
ctatur ſb diſtinctionibꝰ manifeſtis:nā iura loquunt i caſu
quo deꝰ tentari videt:duella ſunt ꝓhibita. Et ꝯrio āt ſenſu
qđ eſt argumentū validū i iure:vbi deꝰ tentari nō videtur
ꝑmitti pñt in caſu etiā q ad duellū p̄tendit alicuiꝰ occulti
inquiſitio:aut vulgaris purgatio aut ſnie ꝓmulgatio iu-
ra nō ꝑmittunt. Et ꝯrio āt ſenſu:vt ſupra permitti pñt. Eſt
igit manifeſta hm̄ōi ꝓhibitionis ⁊ ꝑmiſſionis diſtinctio.
In caſibus deniqꝫ ꝑ poſtillatorē adductis nulla dei appa
ret tentatio:ſꝫ ꝓuocantis p̄ſumptio ⁊ aſſumētis ciuilis co
actio:niſi em̄ ꝓuocatus ad duellū aſſumeret: in vulgo iu
dicaret vel iniuſtꝰ vel effeminatꝰ:vt igit euadere poſſit ta
le vulgi temerariū iudiciū putat duellum neceſſario aſſu-
mendū:vel ſaltē ſaluo honore nō eſſe declinandū:⁊ ſic in-
telligo ciuilē coactionē:⁊ puto vtrūqꝫ nō eſſe ſine culpa ꝙ̄
uis ꝓuocans ceteris paribꝰ videat culpabilis magis. iu-
dex tñ ꝑmittenſ nō:cū ꝑtineat ad pacē pauperꝝ litis termi
natio:⁊ ad reipublice vtilitatē manifeſtā: vtꝫ in caſibꝰ po
ſitis a poſtillatore in qbus ex ꝑte duellantiū non eſt aliq̄
dei tentatio:ſꝫ p̄ſumptio viriū artis ⁊ induſtrie experimētū
humane:nec ex ꝑte eoꝝ immo nec iudicis intentione ali-
cuius occulti inqſitio nec vulgaris purgatio: rōne cuius
in eodem iuris titulo.⁊.ij.q.v.dr ꝓhiberi: nō videt pecca
re iudex ſꝫ potius facere debitū officij ſui:⁊ ꝑ conſequens
mereri.pꝫ igit ꝙ burg.non bene attendit ṽba iuriū ⁊ do-
ctoꝝ aſſerendo ꝙ omnino loquunt indiſtincte. Nam ſi ſi
ne diſtinctione debeāt illa verba accipi:ſequit dauid aſſu-
mentem duellū:de quo h̄ ſermo:⁊ ſaul ꝑmittentē imo ap
probantem ⁊ opē armis ferentē peccaſſe:qđ erroneū ē di-
cere. Et ſi dixeris ꝓut docr.cōiter dicūt:hūc caſum factuꝫ
ex dei reuelatione pꝫ ꝙ i caſibus hm̄ōi diſtinctio eſt: ⁊ nō
ſunt indiſtincte illa iura recipienda: nec burg.rōnibꝰ po-
ſtil.ſatiſfacit.cum em̄ arguit ꝙ curatores reipublice pñt ꝑ
mittere minora mala vt euitent maiora:vt patet de mere
tricio ſm̄ btm̄ Aug. Burg.concedit totū ſꝫ addit imꝑtinē
ter ꝙ non pñt facere minora mala vt vitent maiora qꝛ ſm̄
apl'm non ſunt facienda mala vt eueniant bona.⁊ tota di-
greſſio burg.tendit ad hoc ꝙ iudices non mō ſunt duellū
tolerantes:ſꝫ facientes ⁊ eius auctores:qđ ſic oſtēdere ni-
titur. Nam vt inqt eoꝝ auctoritate deputant certa tempa
⁊ loca duellandi. Item ordinant rectores ⁊ cōſeruatores
q vtroſqꝫ duellātes preſeruent a fraudibus ⁊ violētia ami
corum alteri fauentiū ⁊c̄. Ad qđ dicendum eſt ꝙ vbi iudi
ces circa duella excedunt naturam permiſſionis.vtputa
ex victoria vnius partis proferre ſententiā contra victum
tanꝙ̄ reum:vl' al's proculdubio peccant:ſꝫ vbi iudices nō
excedunt naturam ꝑmiſſionis ordināres in fauorē iuſti-
cie.non duelli nec duellantiū certos modos qbus iniuſti
cia caueri poſſit circa duellū poſſibilis.non vident ꝓpte-
rea dici debere auctores vel factores duelli.patꝫ hoc in ex

emplo de ꝑmiſſo meretricio. rectores em̄ reipublice ipm̄ ꝑmittentes nolentes tamē meretrices habitare in loc̄ ſacris ⁊ honeſtis ad vitandū ſacroꝝ locoꝝ ꝓphanationē ⁊ ſcandalum hoim: vtriuſq; ſexus honeſtoꝝ ordināt ſpecialia loca vbi meretrices ⁊ alie ꝑſone habitēt infames ⁊ nō alibi. Quiſ cū nr̄o ſeniore burgenſi deſipiens dicēt ipſos ex eo meretricij fautores factores ⁊ auctores. Itē ordināt ꝙ ſacris tꝑibus puniunt̄ lenones ꝓſtibula viſitantes: alijs āt tꝑibus nō q̄s ex h̄ dicet eos tꝑib⁹ ꝑmiſſis fore meretricij fautores. Itē ordināt ꝙ i domib⁹ meretricum ſit emunitaſ: ita ꝙ nemo poſſit ibi meretricib⁹ aut alijs ipune violentiā iferre ad cauendū ſeditiones ⁊ homicidia: quiſ ex his oibus culpabit reipublice rectores tanq̄ malefactores: aut mali cuiuſcunq; auctores ⁊ nō poti⁹ cōmendabit eos tanq̄ prudentes ꝓuiſores q: q̄uis ꝑmittūt̄ ꝓpter mai⁹ malū vitandū min⁹ cauēt tn̄ q̄ntū pn̄t ne i illo minori malo permiſſo oēs male circūſtantie cōcurrere poſſint malū em̄ ē meretricium h̄ multo pei⁹ eſt ei⁹ exercitiū in locis ſacris ⁊ tꝑib⁹ ⁊ interuenientib⁹ hōicidijs vn̄ ⁊ ſi caueri nō pn̄t meretricia ꝓpter cauſas: ꝓuidis tn̄ rectorib⁹ cauent̄ alia mala cōcurrere poſſibilia: ita dico i ꝓpoſito ꝙ ſi iudices duelluz ſe temere ꝓuocantiū ꝓpter tutelā paupeꝝ ⁊ patrie pacem ⁊ vtilitatē ꝑmittāt nō peccāt: nec ex h̄ naturā ꝑmiſſiōis exeunt ſi cauēt cetera mala q̄ circa duellū ꝯtingere poſſunt. Duellū em̄ ſic ſe ꝓuocantiū oē q̄uis ſit malū: ſicut ⁊ meretriciū: vtrūq; tn̄ ꝑmiſſuz p̄t ꝑ iudices auctem h̄ntes ſine pctō cōditionari: nō i mali fauorē h̄ cautelā alioꝝ maloꝝ cōcurrere potentiū. Incaut⁹ igit̄ burg. q̄ temere in hmōi ſtans reprobat ludouicū regē frācie ⁊ karolū magnuz ⁊c̄. Et ſi burg. diligēter vidiſſet ſcm̄ tho. in loco ꝑ eū allegato nō dixiſſet poſtil. ipm̄ male adduxiſſe: q̄ em̄ adducit ꝓ cōfirmatōne ſue p̄tenſe ſnie ꝙ duellū a ꝑte iudicū ſꝑ reddat̄ illicitū: nō valēt. prim⁹ em̄ caſus adductus nō eſt ad ꝓpoſitū: vicz ꝙ duellū ſꝑ ordinet̄ ad iudicandū occulta q̄ diuino iudicio reſeruant̄. pz em̄ ex ſuprapoſitis eſſe falſuz. nec ſcdo adductū valet: ꝙ vicz oē illud ſit a ꝑte iudicū illicitū qd̄ diuio iudicio nō ē ſancitū: q: idē argumentū eēt d̄ meretricio qd̄ a d̄o nō ē ſancitū tn̄ licite ꝑmiſſū: vt ſ̄. patuit.

a ¶ Et factū ē. Deſcꝑta ipi⁹ d̄ō victoria: h̄ ꝯn̄r Ca. xviij. deſcribit̄ ex h̄ inuidia ſb̄ſecuta. Et p̄ deſcribit̄ circa d̄ō oim gr̄a: ſcdo ſaul̄ iuidia: ibi. Porro cū reuerteret̄. tercō effect⁹ malicia: ibi. Poſt diē. Circa ꝑmū deſcribitur ꝑ̄ gr̄a acq̄ſita ipi d̄ō circa ionathan filiū reḡ. cū dr̄.

b ¶ Aīa ionathe conglutinata ⁊c̄. i. cōiuncta indiſſolubili glutino charitatis. hui⁹ āt dilectōis ſb̄dit̄ effect⁹: cū dr̄.

c ¶ Inierūt āt ⁊c̄. iurādo ꝑpetuaȝ amicitiā: ⁊ in ſignū hui⁹ amicitie ſubditur.

a Et factū eſt cū complesset loq̄ ad ſaul.
b aīa ionathe ꝯglutiata eſt aīe d̄ō: ⁊ dilexit eum ionathas q̄ſi aiaȝ ſuā. Tulitq; eū ſaul i die illa: ⁊ nō ꝯceſſit ei vt reuerteret̄ i do
c mū p̄ris ſui. Inierūt āt dauid ⁊ ionathas fedus. Diligebat em̄ eū q̄ſi aiam ſuā.
d Nā expoliauit ſe ionathaſ tunica q̄ erat indutus ⁊ dedit eā dauid ⁊ reliq̄ veſti
e menta ſua: vſq; ad gladiū ⁊ arcū ſuū ⁊ vſq; ad balthem. Egrediebat̄ d̄ō q̄ȝ ad oia q̄cūq; miſiſſet eū ſaul ⁊ prudēter ſe agebat. Poſuitq; eū ſaul ſuꝑ viros belli
f ⁊ acceptus erat in ocul̄ vniuerſi ppl̄i. maximeq; in cō
g ſpectu famuloꝝ ſaul. Porro cū reuerteret̄ ꝑcuſſo philiſteo dauid: ⁊ ferret caput ei⁹ in irl̄m egreſſe ſunt mulieres de vniuerſis vrbib⁹ iſrl̄ cantātes chorosq; ducentes i occurſuȝ ſaul reḡ i tympanis leticie ⁊ i ſiſtr̄ ⁊ ꝑcinnebāt muliēs luden
h tes atq; dicētes. Percuſſit ſaul mille ⁊ dauid deceȝ milia. Irat⁹ ē āt ſaul nimiſ ⁊ diſplicuit in ocul̄ ei⁹ iſte ſermo. Dixitq; Dederunt dauid decem milia ⁊ mihi
i mille dederūt. Quid ei ſu
k ꝑeſt niſi ſolū regnū. Nō rectiſ ergo oculis ſaul aſpiciebat dauid a die illa ⁊ de
l inceps. Poſt diē āt alterā inuaſit ſpūs dei mal⁹ ſaul.
m ⁊ ꝓphetabat in medio domus ſue. Dauid āt pſallebat manu ſua ſicut ꝑ ſingulos dies. Tenebatq; ſaul
n lāceam ⁊ miſit eā: putās ꝙ cōfigere poſſet d̄ō cū pari
o ete. Et declinauit d̄ō a facie ei⁹ ſcd̄o. Et timuit ſaul dauid eo ꝙ eēt dn̄s cū eo ⁊ a ſe receſſiſſet. Amouit ḡ
p eū ſaul a ſe: ⁊ fecit eū tribunū ſuꝑ mille viros Et egrediebat̄ ⁊ intrabat in ꝯſpcū populi. In oibus q̄ȝ vijs ſuis dauid prudenter agebat: ⁊ dn̄s erat cū eo. Vidit itaq; ſaul ꝙ prudēs eēt nimis ⁊ cepit cauere eum. Omnis āt iſrl̄ ⁊ iuda diligebat dauid. Ipe āt ingrediebatur et egrediebat̄ ante
q eoſ. Dixitq; ſaul ad dauid
r ecce filia mea maior merob: ipaȝ dabo tibi vxoreȝ tantūmō eſto vir fortis et p̄liare bella dn̄i. Saul aūt reputabat dicens. Nō ſit man⁹ mea in eo h̄ ſit ſuꝑ eū

d ¶ Expoliauit ſe ⁊c̄. reputās eū q̄ ſeipm

e ¶ Vſq; ad gladiū ⁊c̄. li vſq; ſm aliq̄s h̄ tenet̄ excluſiue ita ꝙ iſta nō dederit ionathas ipi d̄ō q: nō poterat bono mō iſtis carere. Alij āt dicūt ꝙ tenet̄ incluſiue ita ꝙ iſta etiā d̄derit d̄ō in ſignū ꝑfcē amicitie: ⁊ h̄ vr̄ verius. nec valet rō alioꝝ: q: filius reḡ de facili poterat talia aliūde habere: ſcd̄o d̄ſcribitur gr̄a ipſi⁹ d̄ō erga populū cū dr̄.

f ¶ Et accept⁹ ⁊c̄. q: oia negocia ſibi ipoſita ꝓ bono ⁊ defenſiōe regni felicit̄ ꝯſūmabat

g ¶ Porro cū reuerteret̄. h̄ ꝯn̄r deſcribit̄ ipſius ſaul̄ iuidia cuius femiaꝝ fuit laus ipi⁹ d̄ō in cantilenis cōib⁹ de victoria philiſtinoꝝ: i q̄bus cātabant

h ¶ Percuſſit ⁊c̄. ⁊ ſic pl⁹ honoris attribuebant d̄ō q̄ ſauli. Dicebāt āt d̄ō ꝑcuſſiſſe. x. milia eo ꝙ ꝑcuſſerat goliath q̄ ꝓ. x. milib⁹ ꝯputat̄ eo mō loquēdi q̄ de dauid d̄r. ij. Regum xviij. Tu vn⁹ ꝓ decē milib⁹ cōputaris.

i ¶ Quid ei ⁊c̄. ex tūc em̄ timē cepit ne d̄ō ꝑueniret ad regnuȝ: q: ſciebat ſe reprobatū ſicut dcm̄ fuit ſ̄. xv.

k ¶ Nō rectis ḡ oculis ⁊c̄. Mod⁹ eſt inuidoꝝ ⁊ odientiū reſpicē eos q̄s odiūt ex obliquo.

l ¶ Poſt diē āt. h̄ ꝯn̄r deſcribit̄ p̄dicte inuidie effect⁹ malignus: ⁊ p̄ dauid inuadendo. ſcd̄o filiā ſuā ei inſidioſe ꝓmittendo: ibi. Dixit āt ſaul. Circa ꝑmū d̄r.

l ¶ Poſt diē aūt ⁊c̄. grani⁹ q̄ an̄ ꝓpter odiū ꝯ̄ dauid cōceptū.

m ¶ Et ꝓphetabat. h̄ nō accipit̄ ꝓph̄a ꝓprie h̄ tm̄ denoiatiue: q: aliena tanq̄ arreptiti⁹ loquebat̄.

n ¶ Putās ꝙ cōfigere ⁊c̄. i. ꝑforare lācea ſic ꝙ tranſiret vſq; ad parietē.

o ¶ Et declinauit d̄ō ⁊c̄. ꝑus em̄ receſſerat ab eo rediēs ad domū p̄ris vt dcm̄ fuit ca. xvij. ⁊ nūc iteꝝ redijt ad p̄reȝ oſtendēs periculū in q̄ fuerat: h̄ ſaul reuocauit eū fingēs ꝙ nō feciſſet a ꝓpoſito nec ex odio: h̄ neſciens q̄d faceret agitat⁹ a demonio.

p ¶ Et fecit eum tribunū. non ꝓpter honorem ſuuz h̄ vt egrediēs ad belli ꝑicula occideret̄: h̄ dn̄s iſtud ꝯuertit in bonū ipi⁹ d̄ō: vtz ex lr̄a ſequēti.

q ¶ Dixitq; ſaul. Hic ꝯn̄r ponit̄ effect⁹ malicie ſaul: filias ſuas dauid ꝓmittēdo ⁊ p̄ ꝑmā. ſcd̄o ſcd̄aȝ. ibi. Dilexit āt michol. circa ꝑmū d̄r

r ¶ Ecce filia mea maior. q. d. volo te honorare dando tibi ꝑmogenitā malicioſe cogitāſ: vt ad ꝯſeq̄ndū h̄ m̄rimoniū

dauid audacꝰ ſe ꝑiculis exponeret: ⁊ ſic ꝑiret ſicut pʒ i lr̃a.
s ¶ Quis ego ſum ⁊c̃. h̃ dixit dd̃ nõ renuẽs mr̃imoniũ: ſʒ
vt magnificaret ipſius ſaulis bñficiũ vñ ſb̃dit. t ¶ Factũ
eſt ãt ⁊c̃. vt dd̃ eiꝰ amplexibꝰ frueret̃. Data ẽ hadrieli. ⁊ ſic
apparuit nõ ſolũ iuidia ſaul: ſʒ etiã eiꝰ falſitas: nõ iplẽdo
ꝓmiſſũ: maxie cum
dd̃ iã h̃ meruiſſet añ
i occiſiõe goliath. vt
patuit ex ſupradict̃.
v ¶ Dilexit aũt. h̃ de
ſcribit̃ ꝓmiſſio ſecũ
de. q̃ eẽ data fuit dd̃
malicioſe: vt pʒ ex ſe
quentibꝰ cum dicit̃.
x ¶ Dabo eã ⁊c̃. i. in
occaſionẽ ruẽdi gla
dijs philiſtinoꝝ. ſcã
dalũ em̃ ꝓpe ſignifi
cat impactõeʒ pedis
ad lapideʒ vel aliq̃d
hm̃õi: q̃ fac̃ hoieʒ ru
ere. y ¶ In duabus
⁊c̃. in aliq̃bꝰ libr̃ ad
dit̃ rebꝰ: ſʒ nõ ẽ in he
breo: nec eſt de textu
vñ h̃ ẽ ſenſus ſcḋm he
breos. In duabꝰ fili
abus meis er̃ gener
meꝰ. q: in ꝑma fuiſti
gener meꝰ q̃ntum ad
ſpõſalia ⁊ in ſcḋa er̃
gener meꝰ q̃ntum ad
ſpõſalia ⁊ mr̃imoni
um ſeq̃ẽs. q. d. vtrũ
ꝙ cedit tibi ad hono
reʒ: ⁊ iõ debes te ma
gis opponẽ aduerſa
rijs meis. z ¶ Loq̃
mini ad dd̃ clam me
h̃ dixit vt dauid ma
gis crederet ſaulẽ ho
norẽ eiꝰ q̃rere ⁊ non
mortẽ. a ¶ Ego aũt
ſum ꝑaup vir. q. d. ñ
hẽo vñ poſſem regi
ↄueniẽtia dona dare
q̃ antiq̃tꝰ fiebãt i ma
trimonijs hebreoꝝ.
ſic pʒ Geñ. xxiiij. q̃a
ſuus abrae i mr̃imo
nio rebecce pr̃i ⁊ ma
tri eiꝰ obtulit mũera
⁊ iõo ad h̃ rñdit ſaul
di. b ¶ Non hʒ rex
⁊c̃. h̃ eſt dona ꝓcioſa
auri vel argenti: q̃ ſo
lent regibꝰ dari q̃ñ fi
lias ſuas dãt ſpõſis.
c ¶ Niſi tm̃ centũ ⁊c̃.
Hoc aũt petijt ſaul
duplici rõe: vna ẽ q̃a
ꝑ illas ꝑtes emputatas ⁊ ſibi appoꝛtatas certꝰ erat ſaul ꝙ
illi interfecti nõ erãt de filijs iſrl̃ q̃ ſunt circũciſi. Alia rõ fu
it: q: philiſtei hoꝛrebãt circũciſionẽ tãꝙ mortẽ: ⁊ iõ ꝑ h̃ cõ
ciperent maiꝰ odiũ ↄ dd̃ ꝓpter tale obꝓbꝛiũ illatũ eis ꝑ
ipm̃: ⁊ ſic magis mouerent̃ ad iterficiendũ dauid qd̃ intẽ
debat ſaul. d ¶ Placuit ſmo ⁊c̃. Tum q: michol dilige
bat. tũ q: philiſteos ydolatras odiebat. Cetera patet vſq;
ibi. e ¶ Et ſaul magis ⁊c̃. tũ q̃a iã erat gener reg̃ ⁊ ꝑ ↄñs
de maioꝛibꝰ i reg̃: tũ q: michol filia reg̃ eũ diligebat: ⁊ io
nathas filiꝰ eiꝰ erat ipi dd̃ ↄfederatꝰ. vtʒ ex predictis.

manus philiſtinoꝝ. Ait ãt
s dauid ad ſaul. Quis ego
ſum aut q̃ eſt vita mea: aut
cognatio pr̃is mei in iſrael
t vt fiam gener regis. Factũ
eſt ãt tp̃us cũ deberet dari
merob filia ſaul dd̃: data ẽ
hadrieli molathite vxoꝛ.
v Dilexit ãt dauid michol fi
liam ſaul alterã. Et nuncia
tum eſt ſaul ⁊ placuit ei. Di
x xitq; ſaul. Dabo eã illi vt
fiat ei in ſcandalũ: ⁊ ſit ſuꝑ
eũ manꝰ philiſtinoꝝ. Dixit
y q; ſaul ad dd̃. In duabus
gener meus eris hodie. Et
z mãdauit ſaul ſuis ſuis: lo
q̃mini ad dauid clã me di
centes. Ecce places regi ⁊
oẽs ſerui eius diligunt te.
Nũc ẽ eſto gener regis. Et
locuti ſũt ſui ſaul in auri
bꝰ dauid omnia verba hec
⁊ ait dauid. Num paꝝ vi
detur vobis generꝝ eſſe re
a gis. Ego ãt ſum vir ꝑauꝑ
⁊ tenuis. Et renũciauerũt
ſerui ſaul dicẽtes huiuſce
modi v̾ba locutus ẽ dauid
Dixit ãt ſaul. Sic loq̃mini
b ad dauid. Non hʒ rex ſpõ
c ſalia neceſſe niſi tm̃ centuʒ
ꝓputia philiſtinoꝝ vt fiat
vltio de iımicis reg̃. Por
ro ſaul cogitabat dd̃ trade
re in manꝰ philiſtinoꝝ. Cũ
ꝙ renunciaſſent ſerui eius
dauid verba q̃ dixerat ſaul
d placuit ſermo in oculis da
uid vt fieret gener reg̃. Et
poſt paucos dies ſurgens
dauid abijt in acharon cũ

viris ⁊ ſub eo erãt ⁊ ꝑcuſ
ſit ex philiſtijm ducentos
viros: ⁊ attulit eoꝝ ꝑpu
tia ⁊ annumerauit ea regi:
vt eſſet gener eius. Dedit
itaq; ſaul ei michol filiã ſu
am vxorẽ. Et vidit ſaul ⁊ i
tellexit ꝙ dñs eẽt cum da
uid. Michol aũt filia ſaul
e diligebat eũ. Et ſaul mag̃
cepit timere dauid. Factuſ
ꝙ eſt ſaul inimicus dauid
cunctis diebus. Et egreſſi
ſunt ꝑncipes philiſtinoꝝ.
A ꝑncipio ãt egreſſionis
eoꝝ prudentius ſe gerebat
dauid q̃ oẽs viri ſaul: ⁊ ce
lebre factuʒ eſt nomẽ eius
nimis.

Capitulum. xix.

a Locutus ẽ autẽ ſaul
ad ionathan filium
ſuũ ⁊ ad oẽs ſeruoſ
ſuos vt occiderent dauid.
Porro ionathas filiꝰ ſaul
diligebat dauid valde. Et
indicauit ionathas dauid
dicens. Querit ſaul pater
meus occidere te. Quapꝛo
pter obſerua te q̃ſo mane:
⁊ manebis clam ⁊ abſcon
b deris. Ego autem egredi
ens ſtabo iuxta patrẽ meũ
in agro vbicunq; fuerit et
ego loquoꝛ de te ad patrẽ
meum ⁊ quodcunq; vide
c ro nunciabo tibi. Locutus
eſt ergo Jonathas de da
uid bona ad ſaul patrem
ſuum. Dixitq; ad eum. Ne
pecces rex i ſeruũ tuũ dd̃:
q: nõ peccauit tibi: ⁊ ope

¶ In ca. xviij. vbi dr̃ i poſtil. Et decliauit a facie eiꝰ ſecũdo
ꝑus. n. receſſerat ab eo rediens ad domũ pr̃is: vt dcm̃ fue
rat capitulo precedenti. ¶ Additio.
a Ad veritatẽ lr̃e hñdã ſufficit ꝙ ſaul tẽtauit ꝑcutẽ dd̃
bis in eadẽ die ſeu tp̃e ⁊ in q̃libet vice dd̃ declinauit:
⁊ ſic dʒ itelligi illud.
Declinauit dd̃ ſcḋo.
i. nõ ſolũ declinauit
ictũ ſeu ꝑcuſſionem
ſel̃: ſʒ eẽ bis. nã i heb.
i h̃ loco hʒ. Declina
uit dd̃ a facie eiꝰ du
bus vicibꝰ. ¶ Repli.
a In ca. xviij. cir
ca illud qd̃ dr̃.
Decliauit dd̃
a facie ſaul ſcḋo vult
Burgeñ. ꝙ eadẽ die
ſaul nitebat̃ bis ꝑcu
tere dd̃ ſʒ h̃ nõ vĩ ve
riſile. q: ſel̃ declinãs
nõ legit̃ rediſſe niſi
reuocatꝰ: vtʒ h̃ ⁊ ca.
xix. eẽ de bãnitione
⁊ tirãnide ſaul non ẽ
mag̃ vis cũ res ſit ſa
tꝭ apparẽs. ¶ Ca. xix.
a Locutꝰ eſt aũt
l ſaul. Videñs ãt
ſaul ꝙ nõ po
terat occidẽ dauid ꝑ
maliciã occultaʒ vtʒ
ex ꝑdict̃: ꝓceſſit ad
ꝑſecutionẽ eiꝰ mani
feſtã inuidia ipm̃ ſti
mulãte eo ꝙ fortuna
dd̃ creſcebat q̃tidie ⁊
moꝛe malefactoꝝ ꝑ
ſecutꝰ ẽ eũ oꝛdinate.
Pꝛio ipm̃ iuadẽdo.
ſcḋo de reg̃ bãniẽdo
ca. xxj. tcio bannituʒ
inſeq̃ndo. ca. xxiij. et
q̃rto ipm̃ exulãdo. c.
xxij. Pꝛia i duas: q:
p̊ ſaul iuaſit dd̃ ꝑſo
nalit̃. ſcḋo ionathã fi
liuʒ ſuũ ꝓpt̃ ipm̃. ca.
xx. Circa ꝑmũ ſic ꝓ
cedit̃: q: p̊ de cõſilio
ionathe dd̃ abſcõdit̃
ſcḋo i grãʒ ſaulis ad
horã recipit̃: ibi. Lo
cutꝰ ẽ g̃. tcio a ſaule
ꝑſonalit̃ iuadit̃: ibi.
Notũ ẽ ãt. q̃rto vxo
ris induſtria a moꝛte
eripit̃: ibi. miſit ergo
q̃nto malicia ſaulis
diuis laudibꝰ ipedit̃
ibi. Nũciatũ ẽ ãt. pꝛi
ma ꝑs pʒ ex dict̃ vſq; ibi. b ¶ Ego ãt ⁊c̃. Ad h̃ ei fuit dd̃ ab
ſconditꝰ de ↄſilio ionathe vt exploꝛaret volũtatẽ pr̃is de
receptõe dauid i grãʒ: vt ſic poſſet i curia abſq; ꝑiculo ſta
re. Expectauit ãt ionathas. loq̃ d̾ hac materia pr̃i ſuo quo
uſq; eſſet in agro vbi ire cõſueuerat cauſa ſpaciãdi vt tunc
i loco recreatõis mag̃ acq̃eſcẽt v̾bis ſuis. c ¶ Locutus ẽ
g̃. h̃ ↄñr ponit̃ recõciliatio ipiꝰ dd̃ cũ ſaul ꝑ ionathã ipm̃
multipliciter ↄmendantẽ. Et p̊ de inocẽtie puritate: cũ dr̃.
Ne pecces ⁊c̃. q: ñ peccauit tibi: ſcḋo de v̾tuoſo ope. cũ dr̃
Et opa eiꝰ bona ſunt tibi valde. tercio de aioſitate cũ dr̃.

ra eius bona ſunt tibi val-
d de: ⁊ poſuit animā ſuā i ma
nu tua ⁊ ꝑcuſſit philiſteū ⁊
fecit dñs ſalutē magnā vni
e f uerſo iſrl: vidiſti ⁊ letatus
es. Quare ergo peccas i ſan-
guine innoxio interficiēs dd
g q̄ ē abſq; culpa. Qd cū au-
diſſet ſaul: placatꝰ voce io
h i nathe iurauit. Viuit dñs:
quia nō occidet. Vocauit
itaq; ionathas dd: ⁊ indi-
k cauit ei oīa ṽba hec. Et in
troduxit Jonathas dauid
ad ſaul: ⁊ fuit ante eū ſicut
erat heri ⁊ nudiuſtercius.
l Motū ē aūt rurſum bellū:
m ⁊ egreſſus dd pugnauit ad
uerſuz philiſtijm ꝑcuſſitq;
eos plaga magna: ⁊ fugerūt
n a facie eiꝰ. Et factꝰ ē ſpūs
dñi malus i ſaul. Sedebat
aūt in domo ſua ⁊ tenebat
lanceam. Porro dd pſalle
o bat in manu ſua. Niſuſq; ē
ſaul cōfigere dd lancea in
piete. Et declinauit dd a
facie ſaul. Lācea aūt caſſo
vulnere plata eſt in piete:
⁊ dd fugit ⁊ ſaluatꝰ ē nocte
p illa. Miſit ergo ſaul ſatellites
ſuos nocte in domū dauid
vt cuſtodirēt eū ⁊ interfice
q retur mane. Qd cū annun
ciaſſet dd michol vxor ſua
dicens. niſi ſaluaueris te
nocte hac cras morieris:
depoſuit eum ꝑ feneſtram
Porro ille abijt ⁊ aufugit
r atq; ſaluatꝰ eſt. Tulit autē
michol ſtatuā ⁊ poſuit eaz
s ſuꝑ lectū: ⁊ pellem piloſaz
caprarū poſuit ad caput eiꝰ
⁊ operuit eam veſtimētis.
Miſit autē ſaul apparito-
res q̄ raperent dd: ⁊ reſpō

ſum eſt ꝙ egrotaret. Rur-
ſūq; miſit ſaul nūcios vt vi
derent dd dicens. Afferte
eū ad me i lecto vt occidat
Cūq; veniſſent nūcij inuē
tū eſt ſimulacrū ſuꝑ lectū ⁊
pellis caprarū ad caput eiꝰ
Dixitq; Saul ad michol.
Quare ſic illuſiſti mihi et
dimiſiſti inimicū meū vt fu
geret. Et rñdit michol ad
ſaul. q: ipſe locutꝰ eſt mihi
t dicēs Dimitte me: alioq̄n
interficiā te. Dauid aūt fu-
giens ſaluatꝰ eſt. Et venit
ad ſamuel i ramath: ⁊ nun
ciauit ei om̄ia q̄ fecerat ſibi
ſaul. Et abierunt ipſe ⁊ ſa-
muel: ⁊ morati ſunt in na-
v ioth. Nūciatū ē aūt ſauli a
dicentibꝰ ecce dd i naioth
x in ramatha. Miſit ergo ſaul li
a ctores vt raperēt dd. Qui
cū vidiſſent cuneū ꝓphetarū
b vaticinantiū: et ſamuelem
c ſtantē ſuꝑ eos: factꝰ ē etiā
d ſpūs dñi in illis: ⁊ ꝓphare
ceperūt etiā ipſi. Qd cū nū
ciatū eſſet ſauli: miſit ⁊ ali-
os nūcios. Prophetaue-
rūt aūt ⁊ illi. Et rurſum mi
ſit ſaul tercios nūcios: q̄ ⁊
ipſi ꝓphauerunt. Et iratus
iracūdia ſaul abijt etiā ipſe
in ramatha ⁊ venit vſq; ad
ciſternā magnā q̄ eſt in ſo-
chot. Et interrogauit ⁊ dixit
In q̄ loco ſūt ſamuel ⁊ dd
Dictūq; eſt ei. Ecce in na
ioth ſunt i ramatha. Et a-
bijt i aioth i ramatha Et fa
ctus ē etiā ſuꝑ eū ſpūs dñi
⁊ ambulauit ingrediens ⁊
ꝓphetabat vſq;dum veni
ret in naioth in ramatha.
e Et expoliauit etiam ipſe ſe

d Et poſuit animā ⁊c̄. i. expoſuit vitā ſuā ꝑiculo quantū apparebat humano iudicio: q: inermis iuit ad ꝓliandum cū philiſteo: vt patet ex ſupradictis ca. xvij. q̄rto de reipublice vtilitate: cū dī. Et fecit dñs ſalutez magnā vniuerſo iſraeli. ⁊ ſubdit. e Vidiſti. q. d. nō poſſunt iſta negari. f Et letatꝰ es. q. d. ex q̄ dedit tibi leticie materiā: nō debes q̄rere mortem ſuam. g Qd cū audiſſet ſaul ⁊c̄. ſ. ad horam. h Iurauit. vt daret dauid maiorē ſecuritatē. i Viuit dñs ⁊c̄. i. ꝑ viuentē deum. k Et introduxit ⁊c̄. credēs ꝙ ipſm ſtabiliter in grām recepiſſz l Motū eſt aūt ⁊c̄. Hic ꝯñr dauid a ſaule rurſum impetitur Habitꝰ em̄ inclinat ꝑ modū nature. ſaul aūt erat habituatus in odio ꝯ dauid. ⁊ iō lȝ recepiſſz eū in gratiam ad preces ionathe filij ſui: habita tamen occaſione licet irrōnabili: redijt ad eiꝰ ꝑſecutionē: q̄ quidem occaſio fuit victoria dauid dē nouo habita ꝯ philiſteos q̄ notat cū dicitur m Et egreſſus dauid ⁊c̄. de q̄ ſaul torquebat inuidia ꝙ̄uis deberet gaudere: iō ſubdit. n Et factꝰ eſt ſpūs ⁊c̄. q: creſcente eius malicia dabatur dmoni maior poteſtas in ꝑſona ſua. o Niſuſq; ē ſaul ⁊c̄. ex odio inueterato. p Miſit ergo ſaul. Hic ꝯñr dauid vxoris induſtria de ꝑiculo liberat. vidēs em̄ ſaul ꝙ dauid ictum eiꝰ declinauerat ⁊ fugerat: miſit poſt euz vt capet ⁊ occideret ſȝ ꝑ eius vxorē eripit qd notat cuz dī. q Qd cuz annūciaſſet dd michol vxor ſua dicens. per hoc em̄ ꝙ a dauid audierat ꝙ ſaul euz configere voluerat ⁊ ꝯñr viderat homies armatos poſt dd miſſos: coniecturauit ꝙ mortē eius querebant vel forte aliquis de famulis ſaul ad hoc miſſus ſecretū aperuit ipſi michol: vt dauid ꝑ eū ſaluaret: q̄ erat acceptus maxime in cōſpectu famulorū ſaul. vt dicit capi. xviij. r Tulit autē michol ſtatuā ⁊ poſuit eā ſuper lectū. ad repſentandū corpus dauid. s Et pellem piloſam. ad repſentandū eiꝰ capillos vt ſic querentes mortem dauid deluderet interim dauid fugeret: quia primi nuncij a ſaule miſſi habebant in mandatis: vt ipſm vſq; mane cuſtodirent. ⁊ tūc occideret cum de lecto ſurrexiſſet: quia turpe erat occidere hominē in lecto iacentē. Cetera patent vſq; ibi. t Dimitte me ⁊c̄. in hoc mentita fuit: quia ad perſuaſionē eius dauid fugit: vt patet ex predictis: tamen hoc dixit timore patris iſtud tamē mendaciū fuit officioſum. v Nūciatum eſt. Hic conſequenter ponitur fruſtratio conatus ſaulis ꝑſequētis dauid per diuinas laudes: ſaul aūt miſit nuncios ad interficiendū dauid: poſtq; ſic eua ſerat et hoc oſtendit cū dicit. x Miſit ergo ſaul lictores. i. occiſores qui habēt officiū puniendi malefactores: et dicunt a lito tas: qd idē eſt qd ſacrificare: tamē imponit c litera: ſed fruſtrata fuit intentio ſaul ꝑ hoc qd ſubditur. a Qui cū vidiſſent cuneū ⁊c̄. i. ſocietatē religioſorū deuz laudantiū ꝓut ſ. dictū fuit. x. ca. b Et ſamuelē ⁊c̄. i. ꝑſidentē eis. c Factus eſt etiam ſpūs dñi in illis. i. deuotionis. d Et ꝓphetare ceperunt. i. deū laudare omittētes ꝑſequi dd. ſimile hī Joh. vij. de miniſtris miſſis ad capiendum ihm q̄ cū audiſſent eū ꝑdicantez ꝯuerſi fuerūt ꝑ deuotionem ad ipm ⁊ reuerſi ſunt dicentes. Nunq; ſic locutꝰ eſt hō excuſantes ſe de eiꝰ captione et codez mō dicēdū de ſcdīs nūcijs ⁊ tercijs a ſaule miſſis: ⁊ etiaz ipſo ſaule q̄ deſiderio occidendi dd iuit in ꝓpria perſona. vt dī in lra. ⁊ pȝ vſq; ibi. e Et expoliauit ſe nō ꝙ remaneret nudus. ſȝ q: depoſuit inſignia regalia q̄ erāt exterius vt acciperet veſtes ſimiles a religioſis laudantibꝰ deū: ſicut dauid rex veſtitꝰ ephot lineo ante archā ꝓcedebat cantans in organis laudes diuinas. vt habet. ij. Regū. vj. ꝓpter qd deſpexit eū michol dicēs. q̄ glorioſus fuit hodie rex iſrael diſcooperiens ſe: quia inſignia regalia depoſuerat. ideo ſubditur ibi. Et nudatus eſt quaſi ſi nudet vnus de ſcurris ⁊ eodem modo dicitur hic de ſaule.

vestimētis ſuis: ⁊ ꝓphauit
f cū ceteris corā ſamuele ⁊ ce
cinit nudus tota die illa et
g nocte. vñ ⁊ exiuit ꝓuerbiū
h Nū eſt ſaul inter ꝓphās.

Capitulum .xx.

a Fugit autē dauid de
naioth q̄ eſt i. rama ve
nienſq; locutꝰ ē corā iona-
tha. Quid feci. Que ē ini-
quitas mea ⁊ qđ pctm̄ me-
um in patrē tuū: q; querit
animā meā. Qui dixit ei.
b Abſit a te: non morieris.
Neq; ei faciet pr̄ meꝰ q̄cq;
grande vel paruū niſi poſt
indicauerit mihi. Hunc ḡ
celauit a me pr̄ meꝰ ſermo-
nē tm̄modo. Neq̄q; ei erit
iſtud: ⁊ iurauit rurſum dd̄.
Et ille ait. Scit ꝑfecto pr̄
tuꝰ ꝙ inueni grām in ocul
tuis: ⁊ dicat. ne ſciat h̄ io-
nathas ne forte triſtetur.
c Quinimo viuit dñs ⁊ viuit
d aīa tua: q; vno tm̄ vt ita di
cam gdu: ego morſq; diui-
dimur. Et ait ionathas ad
e dd̄. Qđcūq; dixerit mihi
aīa tua: faciā tibi. Dixit au
f tem dd̄ ad ionathan. Ecce
g kalēde ſunt craſtino ⁊ ego
ex more ſedere ſoleo iuxta
h regē ad veſcendū. Dimit-
te ḡ me vt abſcōdar i agro
vſq; ad veſperā diei tercie
i Si reſpiciens req̄ſierit me
pr̄ tuus rñdebis ei. Roga
uit me dd̄ vt iret celeriter i
bethleē ciuitatē ſuā: quia
victime ſolennes ibi ſunt
vniuerſis cōtribulis ſuis.
k Si dixerit bene: pax erit
ſeruo tuo. Si aūt fuerit ira
tus: ſcito q; cōpleta ē mali
cia eiꝰ. Fac ḡ miſcdiam in
ſeruū tuū: q; fedus dñi me
famulū tuū tecū inire feci-
ſti. Si aūt eſt iniq̄tas aliq̄
in me: tu me interfice ⁊ ad
patrē tuum ne introducas
l me. Et ait ionathas. Ab-
ſit hoc a me. Neq; em̄ fieri
pōt: vt ſi certe cognouero
cōpletā eſſe patris mei ma
liciā ꝯ te: nō annunciē tibi
Rñditq; dauid ad iona-
m than. Quis renūciabit mi
hi ſi quid forte rñderit tibi
pr̄ tuus dure de me. Et ait
n ionathas dd̄. Veni ⁊ egre
diamur foras in agrum.
Cumq; exiſſent ambo in a-
grum ait Jonathas ad da
uid: dñe deus iſrł ſi inueſti
gauero ſniam pr̄is mei cra
ſtino vel perendie: ⁊ aliq̄d
boni fuerit ſup dauid: ⁊ nō
ſtatim miſero ad te ⁊ notū
tibi fecero: hec faciat deus
ionathe ⁊ hec augeat. Si
aūt ꝑſeuerauerit pr̄is mei
malicia aduerſum te: reue
labo aurē tuā ⁊ dimittā te
vt vadas in pace: ⁊ ſit do
minus tecū ſicut fuit cū pa
o tre meo. Et ſi vixero: faci-
es mihi miſericordiā dñi:
ſi xͦo mortuꝰ fuero: nō au-
feres miſcdiā tuā a domo
p mea vſq; i ſempiꝰnū. Aut
q ſi nō fecero: qñ eradicaue-

f Et cecinit nudus ⁊c. q; depoſuerat inſignia regalia: vt ꝓdictū ē. g Unde exiuit ꝓuerbiū. i. vbū cōe. h Nū eſt ſaul int̄ ꝓphās. h̄ exponit̄ alit̄ q̄z. ſ. x. ca. q; h̄ accipit̄ de eo in q̄ apparet aliq̄ deuotio ad horā ex inſperato: ſicut cū aliq̄s vite diſſolute oñdit aliqđ ſignū deuotōis: dr̄ mō ribaldus factꝰ ē monachus: ita tūc dicebat̄ de talibꝰ: nū eſt ſaul inter ꝓphās. q. d. iſta deuotio trāſitoria ē: ⁊ ad horā nō firma.

Capitulū .xx.

a Fugit aūt dd̄. Hic ꝯñr deſcribitur quō ſaul ex odio dd̄ filiū ꝓpriū inuaſit. Circa qđ ſciendū ꝙ poſtq̄ ſaul receperat dd̄ in grām ad ꝓces ionathe. vt dictū ē ca. xix. Jonathas a patre receſſit ꝓ aliq̄bus negocijs: et ſic ignorabat quō pr̄ ſuus poſtea dd̄ inuaſerat: et mortē eiꝰ q̄ſierat ꝓpt̄ qđ dd̄ venit ad ionathan iſta denūcians ei: vt adhuc tentaret ſi ſaul ſimplr̄ diffinierat eū occidere. quia graue erat ei a ionatha recedere: et grauius mortē incurrere. igit̄ in h̄ ca. ſic ꝓceditur q; p̄ ponitur ipſiꝰ dd̄ petitio. ſcđo ipſiꝰ ionathe ꝯceſſio ibi. Et ait ionathas. t̄cio ꝯceſſiōis executio: ibi. Et venert̄ kalende. q̄rto ſaul̄ indignatio: ibi. Iratꝰ aūt ſaul. q̄nto dauid ⁊ ionathe lachrymabilis ſeꝑatio: ibi. Cumq; illuxiſſ;. Circa primū ꝓmittit̄ querimonia dauid de ſaule ipm̄ iniuſte ꝑſequente: vt ex rñſione Jonathe formet poſtea ſuam petitionē. b Non morier;. h̄ dicit ionathas ig̃rās q̄d feciſſ; pr̄ ſuꝰ pꝰ receſſū ſuū ab eo vt dictū ē ꝓpt̄ qđ dd̄ poſtea dixit.

c Quinimo viuit dñs. modus iurandi eſt ac ſi dicat̄ per deū viuentē. d Quia vno tm̄ ⁊c. i. modicū defecit ꝙ pr̄ tuus me nō interfecit. p̄ lanceā ꝓijciendo. ſcđo ꝑ nuncios ⁊ ꝑ ſeipm̄ me ad mortē q̄rendo. vt p; ex dictis cap. xix. q̄ audito dixit ionathas. e Qđcūq; dixerit ⁊c. ad ſalutē tui ⁊ cōſeruationē: ex q̄ dauid ꝯſequenter format ſuā petitionē dicēs. f Ecce kalende ⁊c. i. feſtū neomenie qđ fiebat apud hebreos in memoriā beneficij diuini in rerū cōſeruatione ſicut ⁊ ſabbatū celebrat̄ ꝓ beneficio creationis trāſmutatio aūt in iſtis corporibꝰ ſenſibilibꝰ multū ſeq̄tur motū lune: ⁊ iō in nouilunio fiebat feſtū ꝓdictū. g Et ego ex ⁊c. quia illa die rōne ſolēnitatis notabiles ꝑſone comedebant cū rege: int̄ q̄s dauid ſedebat primus eo ꝙ erat gener eius. h Dimitte ergo me vt abſcondar. vt poſſis certitudinaliter expiri vel explorare intentionē finalē patris tui de me ꝑ modū qui ſequit̄. i Si reſpiciens ⁊c. Vtrū aūt ſic fecerit dauid. vt hic dicit̄: nō habet̄ ex textu: nec etiam contrariū. Dauid autē tunc loquebat̄ Jonathe die imediate precedenti kalendas vt patet in textu: ⁊ abſcondēdꝰ erat in agro die tercia poſt: ita ꝙ due dies integre ⁊ plꝰ erant intermedie: vt patebit ex ſequentibꝰ: ſortes aūt iude ⁊ beniamin erant cōiuncte: ita ꝙ cito poterat aliq̄s ire de vna ad aliā ⁊ redire: ꝓpter qđ dauid tꝑe intermedio potuit ire in bethleē et redire die determinata ad locū ꝓdictū int̄ ipm̄ ⁊ ionathan. Si aūt non fecit ſic fuit mendacium officioſum. de quo nō ē neceſſarium excuſare dauid ⁊ ionathan: q; apl̄i q̄ fuerūt multo ꝑfectiores non excuſant̄ oino a peccato veniali: infra Job. j. Si dixerimꝰ q; peccatū nō habemꝰ ipſi nos ſeducimus ⁊c. k Si dixerit ⁊c. i. ſignū eſt ꝙ nō querit me occidere. Cetera patent. l Et ait ionathas. Hic ponit̄ ipſius ionathe conceſſio ſm̄ formā petitionis dd̄: ꝓpter qđ reſpondit dauid. m Quis renunciabit mihi. hoc dixit q; ſibi difficile videbat̄ ꝙ filiꝰ regis veniret ad ipm̄ i agro: quin alij comitarent̄ ipm̄ qđ poſſet cedere i ꝑiculum ipſius dauid ad faciendū voluntatem regis ⁊ ſimiliter periculoſum ſibi videbatur ꝙ ionathas renūciaret dauid per aliū: eo ꝙ dauid habebat oēs ſuſpectos ne accuſarent eū erga ſaul ꝑter ionathan: ꝓpter qđ ionathas dixit ei. n Veni egrediamur in agrū. vt oſtenderet ei locū vbi ſibi renūciaret intentionē patris ſui per ſeipm̄ mō inferius ſcripto. Interponit̄ tm̄ renouatio federis inter ionathan ⁊ dauid cum dicit̄. o Et ſi vixero facies mihi miſericordiā dñi. quia ionathas ꝓ certo tenebat dauid regnaturū poſt ſaul patrē ſuū ſicut ⁊ factum eſt. p Aut ſi nō fecero. hoc nō eſt in hebreo nec eſt de textu: ſed immediate ſequit̄. q Quando eradicauerit dominus inimicos dauid ⁊c. ſciebat em̄ patrē ſuū cum domo ſua puniendū ꝓpter perſecutionē dauid iniuſtam.

r ¶ Et reqͥrat dñs ⁊c. hoc ſil'r nõ eſt de textu ſꝫ imediate ſeqͥtur. Pepigit ꝰ ⁊c. ⁊ ſeqtur. s ¶ Et reqſiuit dñs de ma nu inimicoꝝ dd' qd' exponunt expoſitores nr̄i de vindicta diuina ꝯ ſaul ⁊ alios inimicos dauid. hebrei vo retorquēt ad ſenſum oppoſitū: dicētes ꝙ inimici dauid h' ponunt ꝓ
ipſo dauid: ⁊ eſt ſen-
ſus. Reqrat dñs de
manu dauid. qꝛ da-
uid fedus iſtd' initū
cū ionatha fregit qñ
medietatē heredita-
tis miphiboſeth filij
ionathe dedit ſibe ſer
uo eius. vt. ꝫ. hī. ij. li-
bro. xix. ca. vt plenꝰ
videbit̄ qñ erimꝰ ibi
dño ꝯcedente vñ dic̄
h' Ra. ſa. ꝙ qñ dauid
dixit ipſi miphibo-
ſeth tu ⁊ ſiba diuidi-
te poſſeſſiões. venit
vox a deo dicēs. Ro
boam et hieroboam
diuidēt regnū. eo ꝙ
dauid fregerat iſtud
pactū qd' erat int̄ da
uid ⁊ ionathā ac po-
ſteros eoꝝ: qd' autē
ponit̄ h' t ¶ De ma
nu inimicoꝝ dauid.
loco huꝰ de manu
dd' dicūt ꝙ hoc factū
eſt ad reuerētiā ipſiꝰ
dauid: ſicut mr̄ ma-
ledicens puero ſuo
ex amicicia ſtati ad
ipm ſubdit huic lapi
di dico vel parieti vl'
aliqd hmōi: ⁊ eodē
mō. Job. ij. dr̄. Be-
nedic deo et morere
ꝓpter reuerētiā diui-
nā: ibi ponit̄ benedic
ꝓ maledic ſm oms
expoſitores ⁊ tali mō
loquēdi vſus eſt dd'
ꝫ. xxv. iurās deſtrue-
re domum nabal di
cens. Hoc faciat deꝰ
inimicis dd' ⁊c. i. mi-
hi: vt dicet̄ ibidem.
Aliter ſm ſenſū iſtū
pōt exponi. t ¶ De
manu inimicoꝝ dd'.
id ē ꝑ manꝰ inimico
rum dd'. qꝛ hieroboā
⁊ alij q̄ inſurrexerūt
ꝯ ſalomonē ad diui-
dendū regnū dicunt̄ inimici dauid inq̄ꝫtū fuerūt inimici poſteritatis ſue. v ¶ Et addidit ionathas deierare ⁊c. i. valde iurare: ita ꝙ nõ accipit̄ h' ꝓ piurio: ſꝫ ꝓ aſſertione iu ramenti. Cetera patēt vſqꝫ ibi. x ¶ Venies in locū ⁊c. qꝛ dies kalendarū ⁊ craſtina erāt feſtiue ⁊ ſic apparet qd' ſu-pradictū eſt. ſ. ꝙ abſconſio dauid fuit ſtatuta die tercia a kalendis. y ¶ Et ſedebis iuxta lapidē ⁊c. i. ambulatōnis ſm hebreos. qꝛ ille lapis erat ſignū directiuū ambulātiū ꝑ viā. z ¶ Et ego tres ſagittas mittā ⁊c. h' autē ſignū dedit ionathas dauid qꝛ neſciebat ſi poſſet venire ſolus ad lo-quendū cū dauid: vel ſi veniret ſecrete: forte poterant aliq̄ ſuꝑuenire: ita ꝙ nõ eſſet tutū ipſi dauid apparere ne refer retur ſauli ⁊ caperet̄. a ¶ De verbo aūt ⁊c. i. de federe int̄ nos ⁊ poſteritates noſtras. b ¶ Dñs ſit inter me ⁊ te. ſcꝫ teſtis ⁊ requiſitor: quia nullus alius ad hoc fuerat vocatꝰ ad periculū dauid euitandū. c ¶ Abſconditus ē ergo da uid in agro tꝑe cõſtituto die tercio kalendarū: qꝛ dubium erat ſi rex de dauid requireret die kalendarū vel expecta-
ret vſqꝫ ad craſtinū:
ſicut ⁊ fecit. d ¶ Et
venerūt kalende. hic
ꝯñter deſcribit̄ predi
cte conceſſionis exe-
cutio quia ionathas
explorauit intentio-
nem patris de dauid
ꝑ modum inter eos
condictū. ⁊ pꝫ lr̄a ex
ꝑdictis paucis exce-
ptis. e ¶ Surrexit
ionathas ⁊c. qñ enī
erat ibi dd' ſedebat
iux̄ regē ⁊ poſtea io-
nathas: ⁊ poſt ipſū
abner: ⁊ ido abſente
dd' nullus erat inter
ſaul ⁊ ionathan. ⁊ qꝛ
nõ ē ꝯſuetū ꝙ filꝰ re
gis ſedeat poſt p̄rēꝫ:
ita ꝙ nullus ſit inter
medius: iō ſurrexit
ionathas et ſedit pꝰ
abner. f ¶ Et nõ eſt
locutus ſaul ⁊c. i. de
ipſo dd' cuiꝰ rō ſubdi
tur. g ¶ Cogitabat
enī ⁊c. ex ꝯcubitu cū
vxore: vl' ex tactu rei
immūde qꝛ de ſacri-
ficio neomenie non
debebāt immūdi co
medere donec eſſent
purificati: q̄ quidem
purificatio in aliqbꝰ
fiebat ꝑ trāſitū tꝑis ⁊
in aliqbus ꝑ aquā ex
piatōnis: ſicut dictū
fuit Numeri. xix.
h ¶ Cur nõ venit filiꝰ
iſai ⁊c. Ex ꝯtēptu et
odio nolebat eū no-
minare noīe ꝓprio
cetera patent.
i ¶ Iratꝰ aūt ſaul: hic
ꝯñr deſcribit̄ ipſius
ſaulis indignatio di-
centis ionathe.
k ¶ Fili mulieris vl-
tro virū rapientis. i.
concubitum viri im
portune petentis.
l ¶ Diligis filiū iſai ⁊c. quia ꝑ hoc tu oñdis ꝙ nõ ſis filius meus q̄ ipm odio: et ꝑ ꝯñs ꝙ tu ſis de adulterio: qd' cedit in confuſionē tuā ⁊ matris tue. m ¶ Omnibꝰ enī diebus qbꝰ ⁊c. ex quo patet ꝑfectio ionathe que ꝓpter hoc nõ re-trahebatur a dauid charitate. n ¶ Itaqꝫ iam nūc mitte. ſine aliqua retardatione. o ¶ Et adduc eum ad me. vt in ꝑſentia mea occidatur: ⁊ ſum certus de eius morte.
p ¶ Quia filius mortis eſt. i. dignus morte: ſicut peccato-res dicunt̄ filij gehenne. Mathei. xxiij. Cetera patent.
q ¶ Cunqꝫ illuxiſſet. Hic conſequenter deſcribit̄ dauid et ionathe flebilis ſeparatio: ꝑ hoc ꝙ ionathas indicauit ei intentionē ſaulis de morte eius vt ſic fugeret ⁊ ſaluaret̄: ⁊ hoc eſt quod dicitur.

rit dñs inimicos dd' vnū-
quēqꝫ de t'ra auferat iona-
r than de domo ſua: ⁊ requi
rat dñs de manu inimicoꝝ
dauid. Pepigit ergo iona
thas fedꝰ cū domo dauid
s t ⁊ reqſiuit dñs de manu ini
v micorū dd'. Et addidit io-
nathas deierare dd' eo ꝙ
diligēt illū. Sicut enī aīaꝫ
ſuā ita diligebat eū. Dixit
qꝫ ad eū ionathas. Cras
kalende ſunt: ⁊ requireris
Reqret̄ enī ſeſſio tua vſqꝫ
ꝑendie. Deſcendēs ꝰ feſti
x nus: et venies in locū vbi
celandus es in die qñ oꝑa
y ri licet: ⁊ ſedebis iuxta la-
z pidem cui nomē eſt ezel: ⁊
ego tres ſagittas mittam
iuxta eū ⁊ iaciā q̄ſi exercēs
me ad ſignū. Mittā q̄ꝫ et
puerū dicens ei. Vade et
affer mihi ſagittas. Si di-
xero puero ecce ſagitte in-
tra te ſunt tolle eas: tu veni
ad me: qꝛ pax tibi ē ⁊ nihil
eſt mali: viuit dñs. Si aūt
ſic locutꝰ fuero puero: ecce
ſagitte vltra te ſunt vade i
a pace qꝛ dimiſit te dñs. De
vbo aūt qd' locuti fuimus
b ego ⁊ tu ſit dñs inter me et
c te vſqꝫ in ſempiternū. Ab-
ſconditus eſt ꝰ dd' in agro
d ⁊ venerunt kalende ⁊ ſedit
rex ad comedendum pa-
nem. Cunqꝫ ſediſſet rex ſu
per cathedrā ſuam ſm cõ-
ſuetudinē q̄ erat iuxta pa-
e rietē: ſurrexit Ionathas ⁊
ſedit abner ex latere ſaul:
vacuuſqꝫ apparuit locꝰ dd'
f ⁊ nõ eſt locutꝰ ſaul q̄cqꝫ in
g die illa. Cogitabat enim ꝙ
forte euenīſſet ei vt nõ eſſet
mūdꝰ nec purificatꝰ. Cūqꝫ
illuxiſſet dies ſcd'a poſt ka
lēdas: rurſus apparuit va
cuus locꝰ dd'. Dixitqꝫ ſaul
h ad ionathan filiū ſuū. Cur
nõ venit filius iſai nec heri
nec hodie ad veſcēdū. Rñ
ditqꝫ ionathas ſauli. Ro-
gauit me obnixe vt iret in
bethleē: ⁊ ait. Dimitte me
qm̄ ſacrificiū ſolēne ē in ci
uitate mea vnꝰ de fratribꝰ
meis accerſiuit me. Nūc ꝰ
ſi inueni grām in ocul' tuis
vadam cito ⁊ videbo frēs
meos. Ob hāc cām nõ ve-
i nit ad mēſam reg'. Iratus
aūt ſaul aduerſū ionathan
k dixit ei. Fili mulieris vltro
viꝝ rapiētis nūqd ignoro
l qꝛ diligis filiū iſai in confu
ſionē tuā: ⁊ in cõfuſionem
ignominioſe matris tue.
m Omnibꝰ enī diebus q̄bus
filius iſai vixerit ſuꝑ terrā
nõ ſtabilier' tu neqꝫ regnū
n tuū. Itaqꝫ iā nunc mitte.
o p ⁊ adduc eū ad me: qꝛ filius
mort' ē. Rñdēs aūt iona-
thas ſauli p̄ri ſuo ait Qua
re morietur. quid fecit. Et
arripuit ſaul lanceam vt ꝑ-
cuteret eum. Et intelle-
xit ionathas ꝙ diffinitum

q ¶ Cunqꝫ illuxiſſet mane. ex q̄ pꝫ fidelitas ionathe q̄ die ꝑcedenti nō comederat. vt pꝫ ex ꝑdictis: ⁊ tñ mane ante comeſtionē venit ad dd̓ ad nūciandū qđ inuenerat: tū quia magis ſecrete poterat cum eo loq̄ anteq̄ cōiter hoies ad campos exirent. tū quia mora erat ipſi dauid periculoſa.

r ¶ Iuxta placitū. i. condictū vel ꝓmiſſū.
s ¶ Et puer paruus cū eo. vt minꝰ poſſet ꝑcipere ad q̄d ionathas venerat. ⁊ vt facilius poſſet ſe expedire de eo. Cetera patēt vſqꝫ ibi.
t ¶ Feſtina velociter. videbat eī ionathas tp̄s aptū ad loquēdū cum dauid eo ꝙ nullus eſſet in agro. iō voluit ſtatī remittere pueruꝫ vt ſolus cuꝫ dd̓ loq̄ret anteq̄ aliq̄ ſupuenirent q̄ poſſent accuſare dd̓.
v ¶ Dedit igit̄ ionathas arma ſua puero. i. arcum pharetrā ⁊ ſagittas.
x ¶ Surrexit dd̓ ꝑ inicīuꝫ ꝑdictū. Et cadens ꝓnus in terrā adorauit adoratōne dulie.
y ¶ Et oſculantes ſe. ex amoris fidelitate fleuerunt.
z ¶ Pariter. ex iminenti ſeꝑatione.
a ¶ Dauid autē amplius. q꞉ nō ſolū deſerebat ionathan: ſꝫ ⁊ terrā ⁊ cognationē ſuā.
b ¶ Quecūqꝫ iurauimꝰ ambo. ſub intelligit̄ ſint rata et firma. Cetera patent in litera.

¶ Capitulū. xxi.

Venit autē dd̓ v Hic ꝯñr ſaul dd̓ perſeq̄tur ipm banniendo. Circa qđ ſciendū ꝙ ſaul cognoſcens euaſiſſe dd̓ ipm d̓ regno ſuo bāniuit vt nullus auderet eū recipere: qđ pꝫ ex h̄ ꝙ ſacerdotes occidit ꝓ eiꝰ receptione. vt hr̄ ca. xxij. Iſta tñ bānitio ad achimelech nō ꝑuenerit qñ dd̓ recepit. Sic ergo ꝓcedit̄: q꞉ p̄mo erga dauid deſcribit̄ ipſiꝰ achimelech beneficiū. ſcđo ex h̄ illatū ſuppliciū. ca. xxij. Circa primū deſcribit̄ ipſiꝰ dd̓ curial̄ receptio. ſcđo ꝑiculi iminētis euaſio: ibi. Surrexit itaqꝫ dd̓. Primū oſtendit̄ eo ꝙ achimelech dedit ipſi dd̓ cibū ⁊ gladiū: ⁊ interponit̄ doech p̄ntia: ex quo ſecutū ē ſacerdotū excidiū. dicit̄ ergo. a ¶ Venit aūt dd̓ in nobe: vbi erat tabernaculū dñi: vt ibi oraret ꝙ eū dñs de manibꝰ ſaulis eriperet. b ¶ Ad achimelech. Iſte ē q̄ .ſ. vocatꝰ ē achias. xiiij. c ¶ Quare tu ſolus. nō ē intelligendū ꝙ nullus eēt cū eo: quia .ſ. q̄ſiuit achimelech. Si mundi ſunt ⁊c. ⁊ Math. xij. dicit ſaluator. Nunqđ legiſtis quid fecerit dauid qñ eſuriit: ⁊ q̄ cū eo erāt ⁊c. Ex q̄bus pꝫ ꝙ aliqui erāt in comitiua ſua: ſꝫ pauci reſpectiue ⁊ in comparatione ad illos q̄ ſoliti erāt cū eo ire: ſicut dr̄ cōiter nullus eſt in foro qñ ſunt ibi pauci reſpectu alteriꝰ tp̄is q̄uis ſint ꝯtunc ibi multi. d ¶ Rex ꝑcepit mihi ⁊c. nō oportet h̄ excuſare dauid de mēdacio officioſo. ſicut ⁊ dictū ē ca. ꝑcedenti. cetera patent vſqꝫ ibi. e ¶ Nō habeo panes laicos. erant eñi panes in triplici gradu. Aliq̄ dicebant̄ panes ꝓpoſitionis: q̄ erāt liciti ſacerdotibus tm̄: ⁊ panes oblationis q̄ offerebant̄ in altari holocauſtoꝝ ⁊ illis vtebant̄ leuite: ⁊ panes cōmunes q̄bus oēs indifferent̄ poterant vti. ⁊ dicunt̄ h̄ panes laici. f ¶ Si mūdi ſunt ⁊c. q. d. poſſent ī neceſſitate eis dari. g ¶ Continuimꝰ nos ⁊c. immūdicia eñi illa ꝯcta purgabat̄ ꝑ trāſitū tp̄is: q꞉ durabat tm̄ vſqꝫ ad veſperam. h ¶ Et fuerūt vaſa pueroꝝ ſancta. id ē corpora ab immūdicia coitus. vel vaſa hic dicunt̄ ipſemet pueri. i ¶ Porro h̄ via polluta ē. qđ exponunt aliq̄ ſic. q. d. dauid in via forte aliquam immūdiciam potuimus contrahere. k ¶ Sed ⁊ ipa hodie ſctificabit̄ in vaſis. q. d. talis immūdicia excuſabit̄ in nobis ꝑ cōtinentiā a mulieribus ꝑdictā. aliter ſic Hec via polluta eſt id ē h̄ ꝓceſſus ē illicitus de cōi curſu. ſ. ꝙ detur panis ſanctificatꝰ laicis. Sed hodie ſanctificabitur in vaſis. i. excuſabit̄ in nobis ꝓpter neceſſitatem comedendi in qua ſumus. erāt eñi vt dicunt hebrei valde fatigati a ieiunio: ⁊ hoc modo ſaluator hoc factū dicit eſſe licitum. Math. xij. eo ꝙ dauid ⁊ viri eius erant in neceſſitatis articulo. Cetera patent vſqꝫ ibi. l ¶ Erat autē ibi vir quidā de ſeruis ſaul in die illa. iſtud hic interponit̄ ratione predicta. m ¶ Intus in tabernaculo. i. in atrio vbi laici admittebantur ratione oblationis vel orationis: quia tabernaculū ſoli ſacerdotes intrabant. in hebreo habet̄. retentus in tabernaculo. Obligatus eñi erat ex voto ad manendū ibi aliq̄bus diebus ad orandū vel offerendū vel forte ad vtrumqꝫ. n ¶ Potentiſſimus paſtoꝝ ſaul. i. iudicum. vt dicunt hebrei. Iudices eñi in veteri teſtamēto frequēter nominant̄ paſtores: quia

eſſet a p̄re ſuo vt interficeret
dd̓. Surrexit ḡ ionathas a
mēſa ī ira furoris: ⁊ nō co-
medit ī die kalendaꝝ ſcđa
panē. Contriſtatꝰ ē eñi ſup
dd̓: eo ꝙ ꝯfudiſſet eum p̄r
q ſuꝰ. Cunqꝫ illuxiſſet mane
r venit ionathas ī agrū: iux
s ta placitū dd̓: ⁊ puer paru-
lus cū eo. Et ait ad puerū
ſuū. Vade ⁊ affer mihi ſa-
gittas q̄s ego iacio. Cūqꝫ
puer cucurriſſet iecit aliā
ſagittā trās puerū. Venit
itaqꝫ puer ad locum iaculi
qđ miſerat ionathas. Et
clamauit ionathas pꝰ ter-
gū pueri: ⁊ ait. Ecce ibi eſt
ſagitta: porro vltra te. Cla
mauitqꝫ iteꝝ ionathas pꝰ
t tergū pueri dicēs. Feſtina
velocit̄ ne ſteteris. Collegit
aūt puer ionathe ſagittas:
⁊ attulit ad dñm ſuū: ⁊ q̄d
ageret penitꝰ ignorabat. Tan
tūmō eñi ionathas ⁊ dd̓ rē
v nouerāt. Dedit ḡ ionathas
arma ſua puero: ⁊ dixit ei.
Vade ⁊ defer in ciuitatē.
x Cūqꝫ abiiſſet puer ſurrexit
dd̓ de loco q̄ vergebat ad
auſtrū: ⁊ cadēs ꝓnus ī trā
y adorauit tcio: ⁊ oſculātes
z ſe alterutrū: fleuerūt pariter
a dauid aūt amplius. Dixit
ḡ ionathas ad dd̓. Vade
b in pace. Quecunqꝫ iuraui-
mus ambo in noīe dñi di-
centes: dñs ſit int̄ me ⁊ te:
⁊ int̄ ſemē tuū ⁊ ſemē meū
vſqꝫ in ſempiternū. Et ſur
rexit dd̓ ⁊ abiit: ſed ⁊ iona
thas ingreſſus ē ciuitatē.
Capitulum. xxi.
a Venit autē dd̓ in nobe
b ad achimelech ſacer-
dotē: ⁊ obſtupuit achime-
lech: eo ꝙ veniſſet dd̓ ⁊ di
c xit ei. Quare tu ſolꝰ: ⁊ nul
lus ē tecū. Et ait dauid ad
achimelech ſacerdotem.
d Rex ꝑcepit mihi ſmonē ⁊
dixit. Nemo ſciat rē ꝓpter
quā miſſus es a me: ⁊ cu-
iuſmodi ꝑcepta tibi dede-
rim. Nā ⁊ pueris meis con
dixi ī illū ⁊ illū locū. Nunc
ḡ ſi q̄d habes ad manū vel
quinqꝫ panes da mihi aut
q̄cq̄d inueneris. Et rñdēs ſa
cerdos ad dauid: ait illi.
e Non habeo laicos panes
ad manū: ſꝫ tm̄ panē ſctm̄.
f Si mūdi ſunt pueri maxie
a mulieribꝰ: mādicēt. Et
rñdit dd̓ ſacerdoti: ⁊ dixit
ei. Et q̄dē ſi de mulieribꝰ
g agit̄ cōtinuimꝰ nos ab he-
ri ⁊ nudiuſtercius qñ egre
h diebamur: et fuerunt vaſa
i pueroꝝ ſctā. Porro via h̄
k polluta eſt: ſꝫ ⁊ ipſa hodie
ſctificabit̄ in vaſ. Dedit ḡ
eis ſacerdos ſctificatū pa
nē. Neqꝫ eñi erat ibi panis
niſi tm̄ panes ꝓpoſitōis q̄
ſubleuati fuerāt a facie dñi
vt ponerent̄ panes calidi
l Erat aūt ibi vir q̄dā de ſer
m uis ſaul ī die illa: intꝰ in ta
bernaculo dñi: ⁊ nomē eiꝰ
n doech ydumeꝰ potētiſſimꝰ

o paſtorꝝ ſaul. Hic paſcebat
mulas ſaul. Dixit autē da
p uid ad achimelech Si ha-
bes hic ad manū haſtā aut
gladiū: da mihi qꝛ gladiū
meū ꝛ arma mea nō tuli me-
cū. Sermo eñ regis vrge
q bat ꝛ dixit ſacerdos. Ecce
hic gladiꝰ goliath philiſtei
quē ꝑcuſſiſti in valle tere-
binthi: ē īuolutꝰ pallio pꝰ
ephot. Si iſtū vis tollere
tolle. Neqꝫ eñ hic eſt alius
r abſqꝫ eo: ꝛ ait dd. Nō eſt
huic alř ſimilis. Da mihi eū.
s Surrexit itaqꝫ dd: ꝛ fugit
in die illa a facie ſaul: ꝛ ve
nit ad achis regē geth di-
t xerūtqꝫ ſerui achis. Nunqd
v nō iſte ē dd rex tre. Nōne
huic cantabāt ꝑ choros di
centes: ꝑcuſſit ſaul mille ꝛ
dd decē milia. Poſuit aūt
dd ſermones iſtos in corde
x ſuo. ꝛ extimuit valde a fa-
y cie achis reg geth. Et mu
tauit os ſuū corā achis: et
collabebař inter manꝰ eoꝝ
a ꝛ impingebat in oſtia por
te: defluebātqꝫ ſaliue eius
in barbā ꝛ ait achis ad ſer
uos ſuos. Vidiſtis hoiēz
inſanū: qre adduxiſtis eū
ad me. An deſunt nob fu-
rioſi: qꝛ introduxiſtis iſtum
vt fureret me pñte. Dimit
tite illum hinc ne ingredia
tur domū meā.

Capitulum. xxij.

a Abijt ergo dauid inde: ꝛ
b fugit in ſpelūcā odol
c lam. Qd cū audiſſent frēs
eius: ꝛ oīs domꝰ prīs eiꝰ:
deſcenderūt ad eum illuc.
d Et cōuenerūt ad eū oēs q
erāt in anguſtia ꝯſtituti: et
oppſſi ere alieno et amaro
e aīo: ꝛ factꝰ eſt eoꝝ pnceps
Fuerūtqꝫ cum eo qſi qdrin
f genti viri. Et pfectꝰ ē da-
uid inde in maſphat que ē
g moab. Et dixit ad regem
moab. Maneat oro pater
meus ꝛ mař mea vobiſcū:
donec ſciā qd faciat mihi
deus. Et reliquit eos ante
h faciem regis moab. Man
i ſeruntqꝫ apud euꝫ cunctis
diebus quibus dauid fuit
k in preſidio. Dixitqꝫ Gad

ꝑ eū rex reddebat iudicia. non eſt eñ veriſimile ꝙ eſſet cu
ſtos aialiū: qꝛ erat primꝰ inř ſeruos ſaul: vt dr ca. xxij. ꝛ iō
illud qđ ſeqtur in aliqbus libris. o Hic paſcebat mu-
las ſaul. nō ē in hebreo nec in libris correctis. p Si ha
bes hic ꝛc. dauid eñ dimiſſus a michol ꝑ feneſtrā vt dictū ē
ſ. xix. non potuerat
ſumere arma ſua.
q Ecce hic gladiꝰ go
liath ꝛc. Dicūt hic ali-
qui ꝙ ꝓpř illā victo-
riam ille gladiꝰ q fue
rat amputatū caput
golie fuerat dño cō-
ſecratus: ſꝫ hoc nō vi
detur veꝝ. qꝛ tal' con
ſecratio eſt ad ſemꝑ:
ꝓpter qđ res dño cō
ſecrata nō poterat re
dire ad cōes vſus vt
dictū fuit Leui. vlti.
et ſic dauid non po-
tuiſſet eo vti decete-
ro licite. ꝓpř qđ dicē
dum ꝙ ibi fuerat po
ſitus tm̄ ad memo-
riam illius victorie a
deo date. r Non
eſt huic alter ſilis. i.
eqlis ei. s Sur-
rexit itaqꝫ ꝛc. Hic cō
ſequēter dſcribiř im
minētis ꝑiculi eua-
ſio. In ciuitatē geth
ad quā dauid banni
tus fugit. qꝛ erat ex-
tra regnū ſaulis.
t Nunqd nō ē iſte
ꝛc. qꝛ iam diuulgatū
fuerat ipm fuiſſe in-
unctū a ſamuele.
v Nonne huic can
tabant ꝑ choros di-
centes ꝛc. ſ. de phili-
ſteis. hec aūt dicebāt
vt achis eum detine
ret ꝛ occideret. x Et extimuit valde. qꝛ nō poterat reſi
ſtere. y Et imutauit os ſuū. loquēs aliena ſicut inſanꝰ
z Et collabebař inř manꝰ eoꝝ. ſicut epilenticꝰ: vñ ſubdiř
b Defluebantqꝫ ſaliue eiꝰ in barbā. ſicut ſolet fieri in tali
paſſione. a Et impingebat in oſtia porte. qſi innitens
trāſire per oſtia clauſa. In hebreo hř. Et pingebat ſuper
oſtia faciendo ibi qſdā figuras: ſicut ſolēt facere fatui: ꝓpř
que achis eū repulit vt inſanū ꝛ patet lřa.
In ca. xxj. vbi dr in poſtilla. Circa qđ ſciendū ꝙ ſaul co-
gnoſcens euaſiſſe dauid ipm de regno ſuo banniuit.

Additio.

Hec bānitio nō hr ex textu: nec etiā ex hoc ꝙ ſaul ſa
b cerdotes dauid recipiētes occidit: talis bānitio cō-
probař. Saul eñ abſqꝫ aliq iuſticia: ſed tyrānice et
crudeliter ꝑſequebař nō ſolū dauid ſꝫ etiā amicos eiꝰ et ei
fauētes: vt pꝫ in ca. ꝑcedenti: vbi hr ꝙ ſaul voluit ꝑcutere
ionathā filiū ſuū: ſolū ex hoc ꝙ innocētiā dauid allegabat

Capitulū. xxij.

Abijt ergo dauid. Poſt bñficiū a ſacerdote ipſi dđ ex
a hibitū: ꝯñr deſcribiř ex hic ſequēs ſacerdotū exřmi
niū. ꝛ pᵒ achimelech accuſař. ſcđo corā rege citař:
ibi. Miſit ergo. tercio iniuſte cū ſuis ꝯdēnař: ibi. Dixitqꝫ rex
qrto factū ipſi dđ nūciař: ibi. Euadens aūt. pma in duas.
qꝛ pᵒ poniř accuſatōis occaſio. ſcđo ipa accuſatio: ibi. Re-
ſpondēs aūt doech. Circa pmū ſciendū ꝙ occaſio accuſa
tionis fuit eo ꝙ dđ iā ſibi multitudinē fugitiuoꝝ aggrega
uerat: ꝛ iō timebat ſaul ne ptās dđ augereř: ꝓpř qđ cōque
rebař de ꝓprijs famul'. qſi aliq eoꝝ ipſi dđ fauerēt: ꝛ eū ipſi
ſauli nō accuſarent. dr ergo. a Abijt ergo inde dđ. ſ. de geth.
ꝓpř ꝑiculū qđ ibi exꝑtꝰ fuerat. b Et fugit in ſpe. odollā
locus ē plenꝰ cauernis ꝛ rupibꝰ. ꝛ ꝑ ꝯñs fugitiuis aptus ꝛ
etiā in ſorte iude ꝓpř
qđ dđ q erat de tribu
iuda ad illū locū fu-
git ſecuriꝰ. c Qđ
cū au. frēs eius ꝛc. qꝛ
ſaul ꝓpř dđ eiꝰ ꝓpin-
qs ꝑſeqbař. d Et
ꝯue. ad eū ꝛc. ꝓpř de
bita q non poterant
ſoluere vř ꝓpř inimi
cos qbꝰ nō poterant
reſiſtere vel qꝛ erāt in
ſaul' ꝑſecutōe vř aliā
hmōi cām. e Et
factꝰ eſt eoꝝ pnceps
vř ꝙ peccauerit tales
recipiēdo. ſicut abi-
melech inopes ꝛ va
gos ſibi aggregādo.
vt hr Iudi. ix. Dicē-
dū ꝙ nō aggregauit
eos ad inřficiēdū in-
nocentes: ſicut fecit
abimelech ad inřfi-
ciēdū frēs ſuos: nec
ad depdādū fideles:
qꝛ nō legiř pplm iſrl'
depdaſſe ſꝫ magꝰ bo
na eoꝝ cuſtodiuiſſe.
ſic hr. j. xxv. c. de na-
bal ſꝫ aggregauit eos
ad infideles ꝑſequē-
dū. vt hr. j. in plꝛibus
caſibus: ꝛ ad corpus
ꝓpriū cuſtodiēdū ꝯ
inſidias ſaul: qđ po-
terat facē in tali ne-
ceſſitate: maxie cū iā
eſſꝫ rex inunctꝰ: ꝓpř
qđ in tali caſu pote-
rat ſolutionē debitoꝝ ꝓlongare: ꝛ in pluribꝰ forefacta re-
laxare ꝓpř cām pdictā. f Et pfectꝰ ē dđ ꝛc. hic addiř ad
dñiam illiꝰ maſpha q eſt in tra iſrl'. vt hr. ſ. vij. cap. g Et
dixit ad regē moab ꝛc. expoſitores nři dicunt cōiter ꝙ iſte
rex fuit naas quē ſaul debellauerat. vt dictū ē. ſ. xj. ca. ꝛ iō
dđ ad ipm iuit ſecuriꝰ: qꝛ inimicꝰ ſaul. Huic aūt dicto cō-
cordare vř qđ hr. j. li. ij. x. ca. ꝙ mortuo naas miſit nūcios
ad ꝯſolādū eiꝰ filiū: eo ꝙ pr ſecū fecerat miſcdiā. Sꝫ huic
dicto obuiare vř: qđ in locis pallegatis naas dř. rex filioꝝ
āmon ꝛ nō moab: ꝛ ꝓpř hoc ſm iſtos ꝯñr dicē oportet ꝙ idē
eſſet rex āmon ꝛ moab cuiꝰ nomē hic taceř: ſꝫ in alijs loc' p-
allegat' expꝛimiř. ſꝫ qꝛ in ſcptura cōiř regnū āmon ꝛ moab
dicūř duo regna diuerſa. iō dicit ra. ſa. ꝙ iſte rex moab ad
quē iuit dđ nō fuit naas q erat rex filioꝝ āmon. iuit tm̄ ad
ipm duplici de cā: vna fuit qꝛ ſaul habebat guerrā ꝯ regē
moab: ſic ꝛ ꝯ filios āmon: vt hr ſ. xiiij. alia fuit qꝛ dđ deſcē
derat de ruth moabitide: vt hr. ſ. Ruth. vlti. ꝛ iō ſecuriꝰ fu
git ibi ꝓpř cognationē ex pte mřis ſue maxie ſm illos he-
breos: q dicūt Ruth fuiſſe filiā reg' moab ꝓpř qđ rex ille
recepit dđ ꝛ viros eiꝰ ꝛ eos poſuit in qdā fortalicio ꝓpinq
terre ſaul de q ſubdiř poſtea. h Manſerūtqꝫ apud eū.
ſcꝫ pr ꝛ mř dauid: ꝛ alij de ſua cognatione q nō poterant
eū ſequi. i Cunctis diebus ꝛc. i. in pdicto fortalicio. ſed
quia ad monitionē gad ꝓphete dđ cum viris ſuis inde re
ceſſit: vt ſtatim ſubdiř. k Dixitqꝫ gad ꝓpheta ꝛc. qđ fa-
ctum fuit ne viri qui erant cum dauid: quoꝝ aliqui non

ꝓpheta ad dauid: noli manere in p̄ſidio. Proficiſcē ⁊ vade in trā. Et pfectꝰ ē dauid ⁊ venit i ſaltū areth
l Et audiuit ſaul ꝙ apparuiſſet dd: ⁊ viri q̇ erāt cū eo Saul aūt cū maneret in gabaa ⁊ eēt in nemore qḋ ē in rama haſtā manu tenēs cūctiq̄ȝ ſerui eiꝰ circūſtarent eū ait ad ſeruos ſuos q̇ aſſiſtebant ei. Audite me nūc filij gemini. Nunq̇d oibus vob dabit filiꝰ iſai agros ⁊ vineas ⁊ vniuerſos vos faciet tribunos ⁊ cēturiones qm̄ ɔiuraſtis oēs aduerſū me: ⁊ nō ē q̇ mihi renūciet maxime cū ⁊ filiꝰ meꝰ fedꝰ iūxerit cū filio iſai. Nō ē q̇ vicē meā doleat ex vobis nec q̇ annunciet mihi eo ꝙ ſuſcitauerit filiꝰ meꝰ ſeruū meū aduerſū me iſidiantē
m mihi vſq̄ȝ hodie. Rñdēs āt doech ydumeꝰ q̇ aſſiſtebat
n ⁊ erat p̄mꝰ int̄ ſeruos ſaul. vidi inq̇t filiū iſai in nobe apḋ achimelech filiū achi-
o tob ſacerdotē. Qui ɔſuluit ꝓ eo dñm et cibaria dedit ei. Sȝ ⁊ gladiū goliath phi-
p liſtei dedit illi. Miſit ğ rex ad accerſiēdū achimelech ſacerdotē filiuȝ achitob: ⁊ oēȝ domū pr̄is eiꝰ ſacerdotū q̇ erāt in nobe. Qui vniuerſi venerūt ad regē: ⁊ ait ſaul ad achimelech. Audi fili achitob. q̇ rñdit. Preſto ſū dñe. Dixitq̄ȝ ad eū ſaul Quare ɔiuraſtꝭ aduerſum me tu ⁊ filiꝰ iſai ⁊ dediſti ei panes ⁊ gladiū: ⁊ ɔſuluiſti ꝓ eo dñȝ vt ɔſurgēt aduerſum me inſidiator vſq̄ȝ ho-
q die pmanēs. Rñdenſq̄ȝ a-
r chimelech regi ait: ⁊ q̇s in oibꝰ ſeruis tuis ſicͭ dd fidelꝭ:
s t ⁊ gener regis: ⁊ pgens ad
v impiū tuuȝ: ⁊ glorioſus in
x domo tua. Num hodie ce-
y pi ꝓ eo ɔſulē dñm. abſit h̄ a me. Ne ſuſpicet̄ rex aduerſū ſeruū ſuū rē huiuſcemodi i vniuerſa domo pa-
z tris mei. Nō ei ſciuit ſuꝰ tuꝰ q̇cq̄ȝ ſup h̄ negocio vel
a modicū vl' grāde. Dixitq̄ȝ rex. Morte morieris achimelech: tu ⁊ oīs domꝰ pr̄is
b tui. Et ait rex emiſſarijs q̇ circūſtabāt eū. Cōuertimi ⁊ interficite ſacerdotes dñi: nā manꝰ eoꝝ cū dd ē ſcientes ꝙ fugiſſet: ⁊ nō indica-
c uerūt mihi. Noluert̄ autē ſerui regꝭ extēdē manꝰ ſuas
d i ſacerdotes dñi. Et ait rex ad doech. Cōuertere tu: et irrue i ſacerdotes dñi. Cōuerſuſq̄ȝ doech ydumeꝰ irruit in ſacerdotes: et trucidauit in die illa octoginta
e q̇nq̄ȝ viros veſtitos ephot
f lineo. Nobe autē ciuitatē ſacerdotū pcuſſit i ore gladij: viros ⁊ muliēs ⁊ puulos ⁊ lactantes: bouēq̄ȝ et aſinū ⁊ ouem in ore gladij Euadēs aūt vnꝰ filiꝰ achi-
g melech filij achitob: cuius nomen erat abiathar fugit ad dauid: ⁊ annunciauit ei ꝙ occidiſſȝ ſaul ſacerdotes dñi: ⁊ ait dd ad abiathar. Sciebā em̄ in die illa ꝙ cū ibi eſſet doech ydumeꝰ ꝓ-

erant multū ſtabiles in fide ꝓpter debita ⁊ tribulatōes in q̇bus erāt: declinarēt ad ydolatriā: ſi diu manerēt in terra ydolatrie ſubdita: ⁊ vt patiētia dauid in pſecutione ſaulis magꝭ pbaret. Ex illo vo receſſu dauid rex moab indignatus occidit patrē et matrē dauid: aliq̄s tñ fugientes naas āmonites ſaluauit: ꝓpter qḋ poſtea dauid miſit nūcios ad cōſolandū eius filiū eo ꝙ pr̄ fecerat iſtaȝ miſericordiā ſecū in amicis ſuis vt dicit Ra. ſa. l ¶ Et audiuit ſaul ⁊c. ꝑꝫ qḋ timuit rōne p̄dicta: et iō mouit q̄rimoniaȝ de familia ſua q̄ſi aliq̇ fauerēt dauid: ⁊ pꝫ lr̄a m ¶ Rñdēs aūt ⁊c. Poſita occaſiōe accuſatōnis. h̄ ɔñter ponit̄ accuſādi actus cū dr̄. n ¶ Vidi inquit filiū iſai. nō nominauit eū ꝓprio nomine tanq̄ȝ indignū noiari: volēs in hoc placē ſauli. accuſat etiaȝ achimelech ex conſequenti dicens. o ¶ Qui ɔſuluit pro eo dñm. dicūt aliqui ꝙ iſte mentitꝰ fuit. ſicut reuelatores ſolēt plus dicere q̄ȝ ſit in veritate. Contrariū aūt magis videt̄ verū vt poſtea dicet̄. p ¶ Miſit ğ ⁊c. Hic ɔñr ponit̄ ipſiꝰ achimelech cū ſuis citatio: ⁊ pꝫ lr̄a vſq̄ȝ ibi. q ¶ Rñdenſq̄ȝ achimelech. ad declarandam ſuā innocētiā. r ¶ Et q̇s in oibꝰ ⁊c. qꝛ negocia ſibi iniūcta a rege fideliter fecerat. s ¶ Et gener regis. ⁊ p ɔñs ē ei ſicut filiꝰ. t ¶ Et pergens ad impiū tuū. ꝓmpte ſe exponēdo oibus piculis ꝓ te ⁊ regno tuo. v ¶ Et glorioſus in domo tua. i. honorabilis p̄ oibus. vñ ⁊ in mēſa ſolitꝰ erat ſedere immediate iuxta regē: vt hr̄. ſ. xx. capi. q. d. Neceſſe fuit in pluribus articulis ꝓpter p̄dicta qḋ iam diu eſt vt pluries cōſuluerim ꝓ eo dñm. iō ſubdit̄. x ¶ Num hodie cepi ⁊c. q. d. ſi hodie cepiſſem cōſulere ⁊ nō ante poſſes me habere ſuſpectū illi aūt q̇ tenēt doech ſupra falſum dixiſſe dicūt. x ¶ Num hodie cepi ꝓ eo ɔſulere dñm. i. nec nūc nec al's ɔſului ꝓ eo dñm. ȝ prior expoſitio magis ɔcordat lr̄e p̄cedenti. y ¶ Abſit h̄ a me. ſcȝ ꝙ ɔiurauerim in aliq̇ ɔ̄ te. vñ ſubdit̄. z ¶ Non em̄ ſciuit ⁊c. ȝ iſtud videt̄ repugnare ei qḋ dictū ē ꝙ ɔſuluit pro eo dñm: ⁊ ſi ɔſuluit: veriſimile ē ꝙ fuit de fuga eiꝰ a facie ſaul: ⁊ ſic negociū ſciuit. dicendū ꝙ dauid dixit tantūmodo verbis generalibꝰ qḋ piculū ſibi iminebat ⁊ ꝙ ɔſuleret dñm vtrū euaderet piculū illud: ⁊ rogauit ſacerdotem vt oraret ꝓ eo. ⁊ p hoc achimelech ſcire nō potuit: ꝙ dd fugeret a facie ſaulis: q̇a frequēter ipſi dauid aliunde picula iminebant a ¶ Dixitq̄ȝ rex. Hic ponit̄ ipſiꝰ achimelech ⁊ oīs domus pr̄is ſui iniuſta ɔdemnatio: cū dicit̄. Morte morieris ⁊c. b ¶ Et ait rex emiſſarijs. dicit ra. ſa. ꝙ iſti fuerūt abner ⁊ amaſa q̇ mittebant̄ ad regni negocia. c ¶ Noluerūt aūt ⁊c. Sciebant em̄ ꝙ non erat obediendū regi in illis q̄ ſunt ɔ̄ deū: ⁊ hoc acceperant: vt dicit ra. ſa. ab eo qḋ dr̄ Joſue. j. Sicͭ obediuimꝰ in cūctꝭ moyſi: ita obediemꝰ ⁊ tibi: tm̄ ſit dñs deꝰ tuꝰ tecū. i. in illis in quibus voluntas tua eſt cōcors voluntati diuine tibi obediemꝰ ⁊ nō in alijs. d ¶ Et ait rex ad doech. iſte nō fuit indeꝰ natione: ȝ ydumeꝰ cōuerſus ad iudaiſmū: et iō nō intātū horruit iterficere ſacerdotes ſicut alij: verūtñ non fuit ſolus. qꝛ nō poſſet tot hoies interficere: ⁊ ciuitatē deſtruere: niſi fuiſſēt plures mali ſecū. e ¶ Veſtitos ephot lineo. venerāt em̄ ad regeȝ in veſtibꝰ i q̇bꝰ miniſtrabāt ante deū: vt magis flecterent animum eius iratum. f ¶ Nobe aūt ciuitatem ſacerdotū pcuſſit ⁊c. ſ. de mandato ſauli i q̇ apparet magna crudelitas in vaſtatione tot bonoꝝ ⁊ in iugulatione tot innocentiū. g ¶ Euadens aūt. Hic ɔñter ponit̄ ipſius facti denunciatio ipi dauid p ipm abiathar: q̇ effugerat: vt p dauid curaret̄: ꝓpter quē domus patris ſui deſtructa fuerat. h ¶ Et ait dd ad abiathar: ſciebā ⁊c. h̄ ponit̄ ſcire improprie ꝓ cōiecturare vel timere: nō tñ reuelauit hoc achimelech: qꝛ de futuro cōtingenti certitudinē nō habebat: ⁊ qꝛ ſi feciſſet ſibi piculū imminebat: qꝛ forte p ſacerdotes fuiſſet retentꝰ ⁊ ſauli traditꝰ ipſe aūt magis debebat p̄cauere ꝓprio periculo q̄ȝ alieno. Si aūt q̄rat̄ q̄re doech nō detinuit eū: ⁊ q̄re nō vocauit ad

hoc adiutoriū ſacerdotū: dicendū q̃ ex voto fuerat pluri-
bus dieb⁹ in loco tabernaculi cā orōnis vel ad addiſcēdū
legē: vt dicūt hebrei: ꝓpter qđ ignorabat modū recedendi
ipſi⁹ dđ a ſaule: ꝛ q̃ fugēt inde bānitus. ¶ Ca. xxiij.
¶ Et annūciauerūt dđ. Poſtq̃ ſaul ꝓſecut⁹ fuerat da
uid eū banni
endo. Hic ꝯñr eū ꝓ-
ſeqtur multiplr̃ inſe
quēdo: ꝛ q2 de⁹ facit
cū tētatione ꝓuentū
iđ circa hoc p̈ ponit
ꝯ dauid duplex in-
ſultus. ſcđo triplex
ꝓuētus capi. xxiiij.
Circa p̄mū ſaul p2io
ꝓſeqtur dauid. p̈ in
ciuitate. ſcđo i deſer-
ti vaſtitate: ibi. Et vi
dit dauid. Prima i
tres: q2 p̈ ceila ꝓ da-
uid ꝓtegit. ſcđo in
ea ꝯ dauid obſidio
diſponit: ibi. Nūcia
tum eſt aūt ſauli. ter
cio dauid dei reuela
tione eripit: ibi. Nđ
cū reſciſſet. Circa p2i
mum dr̃. a ¶ Et an
nunciauerūt dauid.
ſcʒ viri de ceila imi-
nens eis ꝑiculum.
b ¶ Cōſuluit igit dđ
dñm erat eñ ꝑatus
iuuare filios iſrl̃. tū
quia eos diligebat.
tū q2 iā erat iniunct⁹
rex: ꝛ iđ curam habe
bat de eoꝝ ſalute: tñ
ſicut debebat prius
voluit dñm ꝯſulere:
ſed viri ſui eū auerte
bant dicentes.
c ¶ Ecce nos h̄ in iu-
da exñtes timemus
ꝛc. q̄ſi dicāt ſi ierim⁹
ad bellandū ꝯ phili-
ſteos audiet ſaul: et
ſic dato q̃ vicerim⁹
philiſteos oportebit
nos pugnare ꝯ ſau-
lem ꝛ nō poterimus
ꝓpt laborē belli p̄ce
dentis. d ¶ Rurſū
ergo da. ꝯſu. do. non
q2 dubitaret de victo
ria: cū iā ſuꝑ hoc ha
buiſſet diuinū rñſū:
ʒ vt ex duplici rñſo
diuino viri ſui eſſent
cōfortati ꝛ ꝑati ire cū eo. e ¶ Et ꝓpugnauit aduerſuʒ phi-
liſteos eos debellando. iđ ſubdit. f ¶ Et abegit iumenta
eoꝝ. q̄ adduxerāt philiſtei ad portandū in terrā ſuā blada
ꝛ alia bona hebreoꝝ. g ¶ Porro eo tpe ꝛc. iſtud ſubditur
ad rñdendū q̄ōni tacite: q2 dictū ē q̃ dauid bis ꝯſuluit do
minū. iđ poſſet queri ꝑ quē ꝛ quō: ꝛ rñdetur hic q̃ ꝑ abia
thar ſacerdototē q̄ fugiens ad dauid ſecum apportauerat
ephot q̄ eſt veſtis ſūmi ſacerdotis: in q̄ erat rōnale iudicij
in quo apparebat rñſio dñi: ꝓut dictum fuit Exo. xxviij.
h ¶ Nunciatū ē. Hic ꝯñter ponit diſpoſitio ad obſidēdū
dauid in ceila ꝑ ſaul ꝛ viros eius. ꝛ pʒ in lr̃a. i ¶ Nđ cū
dauid reſciſſet. Hic ꝯñr ponit ereptio dđ cū dr̃. Nđ cū re
ſciſſet. ꝑ exploratores ſuos eo q̃ ſemper de ſaule timebat.
k ¶ Dixit ad abiathar ꝛc. i. indue te veſte ſacerdotali ad cō
ſulendū. l ¶ Et ait dauid. ſ. ꝑ ſacerdotē dñm cōſulentem
m ¶ Vt euertat vrbē ꝓpter me ſi illi de ciuitate voluerint
me ei tradere. n ¶ Si tradēt me ꝛc. vt p̄caueant ciuitatē
ſue. lʒ iſte due interro-
gationes ſint ſcripte
imediate abſq; reſpō
ſione media non tñ
ſic fuerūt facte. ʒ ha-
bito reſponſo de p2i-
ma. ſ. de aduētu ſaul
facta fuit ſcđa de tra
ditione dauid.
o ¶ Et ait dñs deſcen
det. i. ſi māſeritis in
ciuitate deſcēdet. q2
nō venit illud: vt po
ſtea hr̃. q2 dauid in-
de receſſerat p ¶ Et
dixit dñs tradēt. ſ. ſi
manſeris in ciuitate
et ſaul illuc venerit
ita q̃ ꝯditionalis eſt
vera: q̃uis neutrum
euenerit ſicut iſta eſt
vera ſi hō volat habʒ
alas: q̃uis vtraq; ꝑs
cōditionalꝭ ſit falſa.
ſequit. q ¶ Quob-
rē diſſimulauit exi-
re. poſt dauid ꝓtunc
r ¶ Querebat tñ ꝛc.
nō q̃ ſꝑ ipm actu q̄-
reret: ſed q2 ſꝑ hēbat
volūtatē q̄rendi ſi fa
cultas capiēdi ſe of-
ferret: vel q2 ſꝑ actu
q̄rebat nō ꝑ ſe ʒ per
exploratores.
s ¶ Et vidit dđ. Hic
ꝯñr ponit perſecutio
dđ in deſerto. qñ eñ
ſaul vidit ſe eſſe fru-
ſtratū ab intentione
ſua de obſidione dđ
in loco clauſo murꝭ:
ꝓſecut⁹ fuit eū in ne-
morib⁹ ꝛ ſiluis. In q̄
ꝓſecutione ſic ꝓcedi
tur quia p̈ dđ a iona
tha confortat. ſcđo a
ſuis ꝯtribulib⁹ accu-
ſatur: ibi. Aſcēderūt
aūt ziphei. tcio ſaul i
latibulis eū ꝑſcruta
tur: ibi. Et illi ſurgē-
tes. circa p̄mū dr̃.
s ¶ Et vidit dauid q̃
egreſſus eſſet ſaul. ad q̄rendū dđ ꝑ nemora ꝛ deſerta. ꝛ iđ
verſabat dđ in tutiorib⁹ locis ꝛ h̄ ē qđ dr̃. t ¶ Dauid erat
in deſerto ziph.. q̄ ē locus nemoroſus ꝛ opacus. v ¶ Et
ſurrexit ionathas. de ſocietate p̄ris ipſo ignorāte. x ¶ Et
abijt ad dđ in ſiluā. ſciebat eñ vbi eſſet q2 frequēter mitte
bant nūcios adinuicē: occulte tñ. cetera patēt vſq; ibi.
y ¶ Percuſſit itaq; vterq; fedus. tribus eñ vicibus inijt
ionathas fedus cū dđ. p̈ in domo. ſcđo in agro: vt patuit
ex ſupradictis. xviij. ca. ꝛ. xx. tcio i deſerto: vt ibi pʒ i ſignū
q̃ fidelis aīa q̄ ſignificatur ꝑ ionathā debet inire fedus cū
deo q̄ ꝑ dauid intelligit. p̄mo in domo cordis. ſcđo i agro
operis. tercio in deſerto contēplationis.

culdubio annūciaret ſauli
Ego ſum reus oīm aīaruʒ
p̄ris tui. Mane mecū ne ti
meas. Siq̄s q̄ſierit animā
meā: q̄ret ꝛ animā tuā me-
cumq; ſeruaueris.

Capitulum. xxiij.

a Et annunciauerūt da
uid dicētes Ecce phi
liſtijm oppugnāt cei-
b lam ꝛ diripiūt areas. Con
ſuluit ḡ dđ dñʒ dicēs. Nū
vadā et ꝑcutiā philiſteos
iſtos ꝛ ait dñs ad dđ. Va
de ꝛ ꝑcuties philiſteos et
ſaluabis ceilā. Et dixerūt
viri q̄ erāt cū dauid ad eū.
c Ecce nos h̄ in iudea ꝯſiſtē
tes timem⁹ q̄nto magis ſi
ierim⁹ in ceilā aduerſū ag-
d mina philiſtinoꝝ. Rurſū ḡ
dđ ꝯſuluit dñm. q̄ rñdens
ait ei. Surge ꝛ vade i ceilā
Ego ei tradā philiſteos i
manu tua. Abijt ḡ dđ ꝛ vi
e ri ei⁹ i ceilā ꝛ puḡuit aduer
f ſum philiſteos. Et abegit
iumenta eoꝝ ꝛ ꝑcuſſit eos
plaga magna ꝛ ſaluauit dđ
g habitatores ceile. Porro
eo tpe q̄ fugiebat abiathar
filius achimelech ad dđ in
ceilā ephot ſecū hñs deſcē
h derat. Nunciatū ē aūt ſau
li q̃ veniſſet dđ in ceilā et
ait ſaul. Tradidit eū dñs
in man⁹ meas: ꝯcluſuſq; ē
introgreſſus vrbē i q̄ porte
ꝛ ſere ſūt. Et p̄cepit ſaul oī
ꝑplo vt ad pugnā deſcēde
ret in ceilā: ꝛ obſideret dđ
ꝛ viros ei⁹. Nđ cū dđ re-
ſciſſet: q2 p̄ꝑaret ei ſaul clā
k malū: dixit ad abiathar ſa
cerdotem. Applica ephot
l Et ait dđ. Dñe de⁹ iſrl̃ au-
diuit famā ſeruus tuus q̃
diſponat ſaul venire i ceilā
m vt euertat vrbē ꝓpter me.
n Si tradent me viri ceile in
man⁹ ei⁹ ꝛ ſi deſcēdet ſaul
ſic̄ audiuit ſu⁹ tu⁹ dñe de⁹
iſrl̃ indica ſeruo tuo: et ait
dñs deſcēdet. Dixitq; rur
ſū dđ Si tradēt me viri cei
le: ꝛ viros q̄ ſūt mecū i ma
p n⁹ ſaul: ꝛ dixit dñs: tradēt
Surrexit ḡ dđ ꝛ viri ei⁹ q̄ſi
ſexcenti: ꝛ egreſſi de ceila
huc atq; illuc vagabant in
certi. Nunciatumq; ē ſaul
q̃ fugiſſet dđ de ceila ꝛ ſal
q uat⁹ eēt: q̃obrē diſſimula-
uit exire. Morabat aūt dđ
in deſerto in locis firmiſſi
mis: māſitq; in monte ſoli
tudinis ziph in mōte opa-
r co. Querebat eum tñ ſaul
cūctis dieb⁹ ꝛ nō tradidit
s eū dñs in man⁹ ei⁹ ꝛ vidit
dđ q̃ egreſſus eēt ſaul vt q̄
t reret animā ei⁹. Porro dđ
erat i deſerto ziph in ſilua:
v ꝛ ſurrexit ionathas filius
x ſaul: ꝛ abijt ad dđ in ſiluā
ꝛ ꝯfortauit man⁹ ei⁹ in deo
dixitq; ei: ne timeas: neq;
eī iueniet te man⁹ ſaul p2iſ
mei. Et tu regnab̄ ſuꝑ iſrl̃:
ꝛ ego ero tibi ſcđs ʒ ꝛ ſaul
y pater meus ſcit hoc. Per-
cuſſit ḡ vterq; fedus corā

z ¶ Aſcenderūt aūt ziphei. h̄ ponit̄ accuſatio dauid ꝑ contribules ſuos. ziphei eñ deſcēderūt a ziph q̄ fuit de genere chaleph vt h̄r. j. paralypo. ij. ca. ⁊. iiij. chaleph aūt fuit de tribu iuda ſicut ⁊ dauid. Ex q̄ pꝫ ꝙ ziphei fuerūt de eadē tribu cū dauid. ex q̄ pꝫ malicia eoꝝ q̄ cōtribulē ſuū innocentem accuſauerunt: ⁊ cū hoc ad tradendū eū ꝓditorie ſe obtulerūt. ⁊ pꝫ l̄ra vſqꝫ ibi a ¶ Conſiderate ⁊ videte ⁊c̄. q2 ad euitandum inſidias meas mutat loca: ⁊ ſic nō poſſum eū inuenire b ¶ Et reuertimi ⁊c̄. i. denūciādo mihi certa loca in q̄bus inueniat̄ ne exercitꝰ meꝰ incertitudinalit̄ vagando ab eiꝰ captione fraudet̄. c ¶ Et ſi etiā in terrā ⁊c̄. i. in cauernis. d ¶ Perſcrutabor eū in ⁊c̄. h̄ dixit Saul vt ziphei eſſent magꝭ aīati ad faciendū voluntateꝫ ipſius ſaulis: q̄ſi homines militares illius tribus eſſent ꝯ dauid i facto iſto: ſicut et ipſi et forſitan ita erat ꝙ ſicut ziphei q̄ erāt hoīes rurales timore vel fauore regis erant ꝯꝰ dauid: ſic ⁊ homīes bellatores ꝓ magna parte. e ¶ At illi ⁊c̄. h̄ ꝯñr deſcribit̄ pſcrutatio ipſiꝰ dauid a ſaule ꝑ indiciū zipheorum: ⁊ hoc eſt qđ dr̄. f ¶ Abierūt in ziph ante ſaul. vt explorarent loca in q̄bus dauid latitabat g ¶ Dauid aūt ⁊c̄. dicit Ra. ſa. ꝙ maon ē nomē ciuitatis cui adiacet deſertū ab ea ſic noīatū. h ¶ Fuit ġ ſaul ⁊ ſocij eius. poſt renūciationē zipheoꝝ. vt dictū ē. i ¶ Et nūciatū eſt dđ. ꝑ exploratores ſuos. k ¶ Statimqꝫ deſcēdit ad petrā. Dicūt aliq̄ ꝙ ē nomen caſtri vbi dđ repoſuit ea q̄ hēbat vt eſſet expeditior. Alij aūt dicūt ꝙ erat cauerna in rupibꝰ magna ⁊ occulta in q̄ dđ repoſuit ꝑdicta: noluit tñ ibi remanere: ne forte ꝑ ſaul ibi includeret̄. ſeq̄t̄. l ¶ Porro dđ ⁊c̄. Sed vr̄ ꝙ in h̄ dubiꝰ fuit in fide: q2 ꝑ reuelationē diuinā certitudinalit̄ habuerat ipm̄ fore regē poſt ſaul: dđm ꝙ ñ deſperabat euaſionē ꝓ ſua ꝑſona: q2 certus erat de impletione diuini ꝓmiſſi: ſ3 deſperabat ſe poſſe euadere abſqꝫ bello cum ſaule qđ q̄dē bellū horrebat: q2 timebat de morte viroꝝ ſuoꝝ et aliq̄ꝝ q̄ erāt cū ſaule eū pſequētiū in h̄ magis inuolūtarie q̄ꝫ voluntarie. m ¶ Et nūcius venit ad ſaul ⁊c̄. h̄ factū eſt ex cōdeſcenſione diuina: vt ſaul impediret̄ a captione dđ n ¶ Propter hoc vocauerūt ⁊c̄. q2 ibi fuit diuiſus exercitꝰ ſaulis a pſecutione dauid.

dño. Manſitqꝫ dauid i ſilua: ionathas aūt reuerſus
z eſt i domū ſuā. Aſcēderūt aūt ziphei ad ſaul i gabaa dicētes. Nōne ecce dauid latitat apud nos i locis tutiſſimis ſilue i colle achille q̄ ē ad dexterā deſti. Nūc ġ ſicut deſiderauit aīa tua vt deſcēderes: deſcēde noſtrum aūt erit vt tradamꝰ eū in manus regis: dixitqꝫ ſaul. Benedicti vos a dño q2 doluiſtꝭ vicē meā. Abite ġ oro ⁊ diligentius ꝑpara rate ⁊ curioſius agite: ⁊ cōſiderate locum vbi ſit pes eius vel q̄s viderit eū ibi vbi dixiſtꝭ. Recogitat eñ de me ꝙ callide inſidier ei
a Cōſiderate ⁊ videte oīa latibula eiꝰ in q̄bꝰ abſcondit̄
b ⁊ reuertimini ad me ad rē
c certā vt vadā vobiſcū. Q2 ſi etiā in t̄rā ſe obſtruxerit:
d pſcrutabor eū in cūctꝭ mili
e bus iuda: at illi ſurgentes
f abierunt in ziph ante ſaul.
g Dauid aūt ⁊ viri eiꝰ erāt i deſerto maon i cāpeſtribꝰ
h ad dexterā ieſimuth. Fuit ġ ſaul ⁊ ſocij eiꝰ ad q̄rendū
i eum. Et nūciatū eſt dauid
k ſtatimqꝫ deſcēdit ad petrā ⁊ ꝟſabat̄ in deſerto maon Qđ cū audiſſet ſaul: pſecutus eſt dđ in deſꝰto maon. Et ibant ſaul et viri eiꝰ ad latꝰ montis ex ꝑte vna: dđ aūt ⁊ viri eiꝰ erāt in latere
l mōtis ex ꝑte altera. Porro dđ deſperabat ſe poſſe euadere a facie ſaul. Itaqꝫ ſaul ⁊ viri eiꝰ in modū corone cingebāt dđ ⁊ viros
m eius vt caperēt eū. Et nuncius venit ad ſaul dicens. Feſtina ⁊ veni qm̄ īfuderūt ſe philiſtijm ſuꝑ terrā. Reuerſus ē ergo ſaul deſiſtēs pſequi dauid: ⁊ ꝑrexit i oc
n curſum philiſtinoꝝ. ꝓpter hoc vocauerūt locū illum petram diuidentem.

¶ In capi. xxiij. vbi dr̄ in poſtilla. Et dixit dñs tradent. i. ſi ꝑmanſeritis in ciuitate ⁊ ſaul illic venerit: ita ꝙ cōditionalis eſt vera. ¶ Additio ꝑma.

Licet ꝯditionalis poſſet eſſe vera: q̄ꝫuis vtraqꝫ eiꝰ ꝑs ſit falſa. nunq̄ꝫ tñ ꝯditionalis ē vera q̄ñ oppoſitum ꝯñtis ē cōpoſſibile añcedenti. vnde iſta ꝯditional̄. ſi hō currit baculus ē in angulo: eſt falſa. l3 vtraqꝫ eiꝰ ꝑs eēt vera. ⁊ iđ in ꝓpoſito nō ſaluat̄ veritas diuine rñſionis per hoc ꝙ ꝯditionalit̄. vt in poſtil. dr̄. ſ. ſi manſeritis in ciuitate ⁊ ſaul illuc venerit tradēt. Nā ꝓ tunc ſc3 tp̄e rñſionis poſſibile erat ꝙ nō traderet̄ dauid ab illis de ceyla: l3 illic remāſiſſet: ⁊ ſaul illuc veniſſet: cū q̄libet iſtaꝝ ꝓpoſitionuꝫ erat mere ꝯtingēs ⁊ cōpoſſibilis alteri. vt de ſe pꝫ. Nec valet dicere ꝙ apud deū cuiꝰ ſcia ē infallibil̄ ꝑdicte ꝓpoſitōes erāt neceſſarie. Nā diuia ꝑſcia licet ſit certiſſima nō tñ tollit cōtingentia a rebus. ꝓut cōiter tenet̄ a doctoribus. vñ ad ſaluandum veritatē diuine rñſionis alit̄ videt̄ dicēdū. ſ. ꝙ dauid q̄rebat a dño apud quē oīa ſunt nuda ⁊ apta vtrū ſaul habebat in corde deſcendere ad ceilā. vt ipm̄ apphēderet. Silr̄ querebat dauid a deo vtrū viri ceile habebāt i corde vt traderēt dauid ⁊ viros eius i manu ſaul ꝓpter liberationem ſuā. ⁊ ad vtrūqꝫ deus rñdit affirmatiue: q̄ quidē rñſiones fuerūt vere: etiam ſi ſaul nō deſcēdit nec dauid fuit traditus: q2 in mente eoꝝ erat ſic facere occurrente oportunitate. ꝓut deo qui nouit corda hoīm erat notū ⁊ cetera.

¶ In eo. ca. xxiij. vbi dr̄ in poſtilla. Porro dauid deſperabat ſe poſſe euadere. ¶ Additio. ij.

Tranſlatio nr̄a in hoc loco multū deuiat a veritate hebraica. Nam ibi in hoc loco ſic dr̄. Porro dauid feſtinabat ad eundū a facie ſaul: vt pꝫ bene intelligenti illā linguā: ⁊ ſic ibi non fit mentio de deſperatione. Nā poſito ꝙ dauid certitudinaliter credebat ipm̄ ſe fore regē poſt ſaulē: ꝓut fuerat ſibi diuinitus reuelatū: ex hoc non tollitur quin faceret quantū in ipſo erat ad ſaluandū vitam ſuam ⁊ ſuoꝝ ⁊c̄. ¶ Replica.

In ca. xxiij. vbi poſtillator vult verificare diuinā reſponſionē cū dr̄. ſi māſeritꝭ tradēt. dicit illā rñſionē eē verā ꝯditionalr̄. i. ex ſuppoſitōe ſi ſaul deſcēdēt ⁊ dđ maneret. Burg. neſcio q̄d ꝯfuſū murmurās mēſurare videt̄ veritatē falſitatē aut poſſibilitatē ꝑtiū: volens illā ꝯditionalē nō eſſe verā: ſi māſeritis trademini eo ꝙ vtraqꝫ ꝑs erat mere ꝯtingens: ⁊ ſic alteri ꝯpoſſibil̄. ſ3 iſtud nō eſt dictū. nā ſ̄m logicos veritas ꝯditional̄ vel falſitas nō ē ex veritate aut falſitate ꝑtiū: ſicut nec ꝯtingētia: q2 etſi ꝑtes ꝯditional̄ ſint ꝯtingētes ſtat bene cōditionalē eſſe neceſſariā: imo ſtat ꝑtes eē impoſſibiles dūmodo nō ſint incompoſſibiles: ⁊ tñ cōditionalē eſſe verā imo neceſſariā. exemplū ꝑmi. ſi ſortes currit. ſortes mouet̄. Exēplū ſcđi: ſi hō ē aſinus. hō ē rudibilis. Oīs igit̄ ꝯditional̄ falſa ē impoſſibilis: oīs vera ē neceſſaria: q2 nulla eſt vera niſi eq̄polleat ꝯſequētie bone ⁊ formali: in q̄ oppoſitū ꝯñtis nō pōt ſtare cū añcedēte. nūc aūt ꝓpt̄ veritatē ſaluandā diuine rñſionis qua dr̄. ſi māſeritis tradēt: hec ꝯditional̄ eſt neceſſaria q̄ꝫuis vtraqꝫ ꝑs eius ſit mere cōtingens: ſicut illa de ꝟtute ſ̄monis: ſi ſortes currit ſortes mouet̄: ita ⁊ iſta de q̄ ſermo et ſi nō ſit vera de ꝟtute ſermonis eſt tñ neceſſaria virtute

ſentẽtie dei nõ obſtãte ꝯtingẽtia antecedẽtis ⁊ ꝯñtis ſic illa: ſi ſortes eſt p̄deſtinatꝰ ſaluabit̃ eſt nccĩa: q̃uis ⁊ añs ⁊ ꝯñs ſit mere ꝯtingẽs: et ꝑ iſtã logicã magiſter ſniaꝝ i.j.li. ſoluit argumẽta in ꝯ̃riũ dicẽs: ꝙ ſortes ſm̃ talẽ ꝯditionalẽ nccĩo ſaluabit̃ neceſſitate ꝯñtie: ſꝫ nõ neceſſitate ꝯñtis.

¶ In eo. ca. Surgẽ. notat nr̃aꝫ trãſlationẽ: ſic̃ ⁊ poſtil. i tractatu ſuo de dr̃ia noſtre trãſlatiõis ⁊ hebraice veritatis: cuꝫ lr̃a dic̃ d̓ deſperatõe dauid. dicunt em̃ in lr̃a hebraica nõ hr̃i li deſpauit: ſed loco eius feſtinauit. vñ d̓ trãſlatio nr̃a põt habere veritatẽ de deſperatõe quãtũ ẽ de remedio hũano nõ quãtũ ẽ de ſubſidio diuio: qd̓ ſtatim apparuit cũ de diuina ordinatiõe occurreret nũcius q̇ ſaul a ꝑſecutiõe dd̓ auerteret ad pugnãdum ꝯ̃ philiſteos ſollicitaret. de dei em̃ auxilio dauid nunq̃ꝫ deſperauit.

Capitulũ. xxiiij.

a Aſcendit ꝗ̊. Poſtq̃ꝫ deſcriptꝰ ẽ multiplex inſultꝰ ꝯ̃ dd̓: hic ꝯñr deſcribit̃ triplex dei ꝓuẽtꝰ erga ipm̃: q2 primo ſaul eiꝰ ꝑſecutor manibꝰ eius tradit̃. ſcd̓o nabal eiꝰ irriſor morit̃ cap̃. xxv. tercio ſaul factꝰ erga eũ mentitor iterũ ei exponit̃ ca. xxvj. Prima in duas: q2 pmo deſcribit̃ crudelitas ſaulis dauid ꝑſequẽtis. ſecũdo benignitas ipius dd̓ ſibi ꝑcẽtis ibi Eratq̃ꝫ ibi ſpelũca. Crudelitas aũt ſaulis appet: eo ꝙ q̃rebat dd̓ in rupibꝰ q̃ſi inacceſſibilibus: ita ꝙ ex deſiderio occidẽdi eũ exponebat ſe ⁊ ſuum exercitũ ꝑiculis multis ⁊ magnis: ⁊ h̓ eſt qd̓ dr̃. b ¶ Perrexit ad inueſtigandũ ⁊c̃. i. capreis ſilueſtribus: ⁊ dicũt aliq̇ ꝙ iſte capre ſũt huiꝰ ꝯditiõis ꝙ de alto pñt p̄cipitare ſe ⁊ in cornibꝰ ſuis ſe recipe abſq̃ꝫ leſiõe. c ¶ Et venit ad caulas ⁊c̃ id eſt q̃ erãt ꝓpe viã cõem. vñ i hebreo hr̃: Ad caulas ouiũ ſup viã. venit aũt illuc ſaul: nõ ad q̃rendũ dd̓: q2 nõ credebat ꝙ auderet ſe ꝓpe viã ponere ſꝫ venit illuc: q2 recedẽs. ab ipiꝰ dd̓ inueſtigatiõe: quẽ i locis aptis ꝓ fugitiuis nõ inuenerat ⁊ dd̓ in cauerna vie ꝓpinqua cũ viris ſuis ſe poſuerat eo ꝙ ſilr̃ credebat ꝙ ſaul eũ ibi nõ q̃reret: ſꝫ tm̃ i locis a cõi ſtrata remotis. d ¶ Eratq̃ꝫ ibi ſpelũca. Hic ꝯñr deſcribit̃ benignitas dd̓ ꝑcẽtis ſaul ipm̃ ad mortẽ ꝑſeqñti. vbi primo deſcribit̃ ipiꝰ dd̓ miſeratio. ſcd̓o miſeratiõis declaratio: ibi. Surrexit aũt dd̓ poſt eũ. tercio ſaulis reſpõſio: ibi. Cũ aũt cõpleſſet dd̓. Miſeratio aũt dauid apparet manifeſte i duobꝰ. ſ. ei ꝑcendo cũ poſſet eũ occidẽ: ⁊ viros ſuos refrenãdo ab eiꝰ inuaſiõe. ⁊ pꝫ lr̃a his exceptis. e ¶ Ecce dies ⁊c̃. In ſcp̃tura p̄cedẽti nõ inuenit̃ h̓: ſꝫ doctores dicũt cõiter ꝙ h̓ fuit ſibi dictũ: qñ fugiẽs ſaul venit ad ſamuelẽ vt dictũ eſt. s̃. xix. ca. f ¶ Percuſſit cor ſuũ dauid. i. ꝯſcia ſua eũ rep̄hẽdit. et ſic dd̓ ẽ accuſatiui caſas: q̇a in h̓ fecerat irreuerẽtiã ipi ſauli: q̇ honorandꝰ erat q̃ꝫdiu i regno tolerabat̃ a deo ꝓpter qd̓ dicũt heb. ꝙ dd̓ circa mortẽ fuit punitꝰ i ſili̇. ſ. i veſtibꝰ q̇bꝰ opertus nõ calefiebat: vt pleniꝰ videbit̃. j̃. iij. libro. g ¶ Diuit do. ⁊c̃. vſq̃ꝫ ibi excluſiue. Et ꝯfregit dd̓ ⁊c̃. nõ eſt i hebreo nec i libris correctis. fuit. n. q̇d appoſitũ per modũ gloſe: ⁊ poſtea inſertũ ẽ textui ꝑ ignorãtiã ſcriptoꝝ ſeu aliquoꝝ correctoꝝ. Cã aũt appoſitiõis: prima per modũ gloſe vt credo fuit: q̇a. j̃. xxvj. c. dd̓ dixit iſta v̓ba in ſili caſu quo poterat interficere ſaul. h ¶ Surrexit aũt dauid. Hic ꝯñr deſcribit̃ dicte miſeratõis manifeſtatio ꝑ h̓ ꝙ dd̓ aliquãtulũ ſequẽs ſaulẽ oſtẽdit ei ꝑtẽ ſue clamydis abſciſaꝫ. ꝑ h̓ manifeſte declarans ꝙ ita facilit̃ eũ occidiſſet ſi voluiſſet: ⁊ ꝑ h̓ ꝓbat falſitatem doech ⁊ alioꝝ q̇ accuſabant dd̓ erga eũ ⁊ patet littera vſq̃ꝫ ibi i ¶ Vlciſcat̃ me dñs ex te. h̓ dixit zelo iuſticie nõ vindicte. k ¶ Manꝰ aũt mea ⁊c̃. nullꝰ em̃ debꝫ de ꝓpria iniuria ſumere vindictã per ſe niſi incũbat ſibi ex officio: et tũc meliꝰ eẽt ꝙ ꝑ aliũ facẽt. vñ legit̃ de platone ꝙ ſeruũ ſuũ peccãtẽ ꝯ̃ ſe tradidit alteri puniendũ: ne ipe ꝓpria iniuria motꝰ mẽſurã excederet rõnis. l ¶ Sicut ⁊ i ꝓuerbio ⁊c̃. i. v̓ba vulgari. m ¶ Ab impijs egre. ipie. h̓ em̃ dicebat̃ qñ dñs ꝑ aliquẽ malũ ſumebat vindictã de alio peiori vel eq̃ malo: ⁊ q2 dd̓ ſentiebat ſe innocẽtẽ nolebat ꝙ tal̓ vindicta ꝑ ipm̃ fieret de ſaule: ſꝫ ſi deꝰ vellet facẽ ꝑ aliquẽ malũ hoiem facẽt: ſic̃ factũ fuit poſtea: q2 ſaul a philiſteis fuit occiſus: vt hr̃. xxxj. ca. hebrei aũt dicũt h̓: ſicut in ꝓuerbio antiq̊ dr̃ ⁊c̃. dicẽtes ꝙ iſtud ꝓuerbiũ ẽ lex data deo: q̇ dr̃ antiquus dierũ: Dañ. vij. Accipiũt aũt h̓ a lege: Exo. xxj. vbi dr̃ de occiſo a caſu ꝙ dñs tradidit eũ in manu occidẽtis: qd̓ dicũt accidere ꝓpter pctm̃ occultũ ipiꝰ occiſi. ꝓ q̇ erat dignus morte.

¶ Caplm̃. xxiiij.

a AScẽdit ꝗ̊ dauid inde: ⁊ bitauit i locis tutiſſimis engaddi. Cũq̃ꝫ reuerſus eẽt ſaul poſtq̃ꝫ ꝑſecutꝰ ẽ philiſteos nũciauerũt ei dicẽtes: Ecce dauid in deſerto ẽ engaddi. Aſſumẽs ꝗ̊ ſaul tria milia electoꝝ vi-
b roꝝ ex oĩ iſrl̓ ꝑrexit ad inueſtigandũ dd̓ ⁊ viros eius: etiã ſup abruptiſſimas petras q̃ ſolis ibicibꝰ ꝑuie ſr̃.
c Et venit ad caulas ouiũ q̃
d ſe offerebant vianti: eratq̃ꝫ ibi ſpelũca quã ingreſſus ẽ Saul vt purgaret ventrẽ. Porro dauid et viri eiꝰ in iteriori ꝑte ſpelũce latebãt Et dixerunt ſerui dauid ad
e eũ. Ecce dies de q̃ locutꝰ ẽ dñs ad te: ego tradam tibi inimicũ tuũ vt facias ei ſic̃ placuerit i oclis tuis. Surrexit ꝗ̊ dauid ⁊ p̄cidit oram
f clamydis ſaul ſilent̃. Poſt hec ꝑcuſſit cor ſuum dauid eo ꝙ abſcidiſſet orã clamydis ſaul. Dixitq̃ꝫ ad viros ſuos. Propiciꝰ ſit m̃ dñs ne faciã hanc rem dño meo chriſto dñi vt mittã manũ
g meã in eũ: q2 xp̄c dñi ẽ. Viuit dñs: q2 niſi dñs ꝑcuſſerit eũ aut dies eius venerit vt moriat̃: aut deſcendẽs i preliũ ꝑierit ꝓpicius mihi ſit dñs vt non mittã manũ meã in xp̄m dñi. Et ꝯfregit dauid viros ſuos ſermonibus iſtis: et nõ ꝑmiſit eos vt cõſurgerẽt in ſaul. Porro ſaul exurgens de ſpelũca pergebat cepto itinere.
b Surrexit aũt dauid poſt eũ et egreſſus de ſpelũca clamauit poſt tergũ ſaul dicẽs Domine mi rex. Et reſpexit ſaul poſt ſe ⁊ inclinãs ſe dauid ꝓnus in terrã adorauit. Dixitq̃ꝫ ad ſaul. Quare audis v̓ba hoim̃ loquẽtiũ: dauid querit malũ aduerſuꝫ te. Ecce hodie viderũt oculi tui ꝙ tradiderit te dñs in manu mea in ſpelũca: et cogitaui vt occiderẽ te: ſꝫ pepꝑcit tibi oculꝰ meꝰ. Dixi enim. Non extendã manũ meã in dominũ meũ q2 xp̄c dñi eſt. Quinpotiꝰ pater mi vide et cognoſce oram clamydis tue i manu mea: quõ cum preciderẽ ſũmitatẽ clamydis tue nolui extendere manũ meã in te. Aiaduerte et vide quoniã non eſt in manu mea malũ: neq̃ꝫ iniq̇tas: neq̃ꝫ peccaui in te. Tu aũt inſidiaris aĩe mee vt auferas eã. Iudicet
i dñs int̃ me ⁊ te: et vlciſcat̃
k me dominus ex te: manus
l aũt mea nõ ſit in te: ſicut et in ꝓuerbio antiquo dicit̃.
m Ab impijs egrediet̃ impietas. Manꝰ ꝗ̊ mea nõ ſit in

n te. Quē ꝑſequeris rex iſrl̄ quē ꝑſeq̄ris. Canē mortuū ꝑſeq̄ris et pulicē vnū. Sit dn̄s iudex ⁊ iudicet int̄ me ⁊ te: ⁊ videat ⁊ iudicet cām meā: et eruat me de manu
o tua. Cū aūt cōpleſſet dauid loquēs ſermones hmōi ad ſaul: dixit ſaul. Nūqd vox h̄ tua ē fili mi dauid. Et leuauit ſaul vocē ſuā ⁊ fleuit
p dixitq; ad dauid. Iuſtior tu es q̄ ego. tu eñ tribuiſti mihi bona: ego aūt reddidi tibi mala. Et tu idicaſti hodie que feceris mihi bona: quomō tradiderit me dn̄s i manu tua: ⁊ nō occideris
q me. Quis eñ cū inuenerit inimicū ſuū dimittet euz in via bona. Sz dn̄s reddat tibi viciſſitudinē hāc ꝓ eo qđ hodie oꝑatus es in me:
r et nunc q2 ſcio ꝙ certiſſime regnaturꝰ ſis: ⁊ habiturus
s in manu tua regnū iſrl̄: iura mihi in dn̄o: ne deleas ſemen meū poſt me: neq; auferas nomē meū de domo
t patris mei. Et iurauit dd
v ſauli. Abijt ḡ ſaul in domū ſuā: ⁊ dauid ⁊ viri eiꝰ aſcēderūt ad tutiora loca.

Capitulū. xxv.

a M Ortuꝰ ē aūt ſamuel ⁊
b cōgregatꝰ ē vniuerſꝰ iſrl̄: ⁊ plāxerūt eū nimis: et ſepelierūt eū in domo ſua i ramatha. Conſurgēſq; dd deſcēdit i deſertū pharan.
c Erat aūt vir q̄ſpiā i ſolitudine maon ⁊ poſſeſſio eiꝰ i carmelo: ⁊ hō ille magnus nimis. erantq; ei oues tria milia ⁊ mille capre. Et accidit vt tonderet grex in carmelo. Nomē autē viri illꝰ erat nabal: et nomē vxoris
d eiꝰ abigail. Eratq; mulier illa prudētiſſima ⁊ ſpecio
e f ſa. Porro vir eius durus ⁊
g peſſimꝰ ⁊ malicioſus. Erat
h aūt de genere chaleph. Cū aūt audiſſet dauid in deſerto ꝙ tonderet nabal gregē ſuū miſit decē iuuenes ⁊ dixit eis. Aſcēdite i carmelū ⁊ venietis ad nabal: ⁊ ſalutabitis eū ex noīe meo pacifice: ⁊ ſic dicetis. Sit fratribꝰ meis ⁊ tibi pax ⁊ domui tue pax: et oībꝰ q̄cūq; habes ſit pax. Et mltis annis ſaluos faciens tuos et oīa tua. Audiui ꝙ tōderēt paſtores tui greges tuos q̄

Et ꝓ aliquo peccato occulto ipiꝰ occidētis: ꝓ q̄ erat dignus expelli ad tp̄us de ſua ciuitate. ſ. vſq; ad mortē ſummi pōtificis: ⁊ q2 dicta peccata occulta nō pn̄t vindicari ꝑ hūanū iudiciū: iſto mō vindicant ꝑ diuinū: ſz hoc dictū nō eſt ſemꝑ verū: licz aliqñ poſſit cōtingere: q2 frequēter cōtingit homicidiū caſuale abſq; peccato occidētis vl̄ occiſi hoc demerēte ſcḋm diuia iudicia nobis occulta: oīa tñ ad bonū electorū ordinant. n Quē ꝑſequeris. q. d. vile ē tibi me ꝑſeq̇: etiā dato ꝙ eſſez nocēs: cū ſim nulliꝰ momēti reſpectu tui.
q Cū aūt cōpleſſet. Hic cōſr ponit̄ ipiꝰ ſaulis rn̄ſio: q̄ cōuictus ⁊ cōfuſus d̄ ſua nequicia dixit.
p Iuſtior me es. iſta ē cōꝑatio abuſiua: ac ſi diceret̄ nix eſt albior coruo.
q Quis eñ cū inuenerit ⁊c. q. d. hoc nullꝰ facēt niſi eſſet valde bonꝰ ⁊ ꝑfectꝰ ⁊ in h̄ cōfitet̄ ipm dd eſſe dignū regno: iō ſubdit̄. r Et nūc ſcio ⁊c. Dicūt autez aliq̄ hebrei ꝙ h̄ ſciuit ꝑ ſignū ſibi datū a ſamuele: q2 ille regnaret poſt eū q̄ ſcideret veſtē eiꝰ: ꝓut fuit dictū ca. xv.
s Iura mı̄ in dn̄o ⁊c. vidēs eū ꝓnū ad miſcđiā: habita ꝓ ſe miſcđia: petit aliā ꝓ ſemine ſuo. t Et iurauit dd. tanq; ꝓnus ad miſicordiā.
v Abijt ḡ ſaul ⁊c. penitēs de ꝑſecutiōe dd: ſz hoc tm̄ fuit ad horā: vt ex ſeq̄ntibꝰ patebit. Videret̄ forte alicui ꝙ dd peccauit iurādo facē miſcđiā ipi ſauli cū ſciret eū eē a dn̄o reprobatū. Itē q2 iſtđ iuramētū trāſgreſſus fuit: vt videt̄ q2. vij. viros de filijs ſaul tradidit crucifigēdos: vt hr̄. ĩ. ij. li. xxj. c. Ad primū dicendū ꝙ dd neſciuit ſaul reprobatū ſimplr̄. ſ. q̄tuz ad vitā eťnā: ſz tm̄ reſpectu regni tꝑalis nō aūt ꝑ iuramētum ſuū cōceſſit filijs ſaul ꝙ regnarēt ſed ſolum viuerēt: quod poterat ſtare abſq; hoc ꝙ regnarent: ꝓpter qđ iurādo nō peccauit imo opus ꝑfectiōis fecit: ſcḋm illud Mat. v. Bn̄facite his q̇ oderūt vos ⁊c. Silr̄ nō fuit trāſgreſſus iuramētū: q2 i omī iuramēto volūtas ſuꝑioris intelligit̄ excepta ⁊ maxie ipiꝰ dei: de cuiꝰ volūtate exp̄ſſa fuit punita poſteritas ſaul ꝓpter gabaonitas: q̄ punitio nō debebat fieri ꝑ penā pecuniarā: ſz ꝑ mortē ſaltē aliq̊x. ⁊ idō nō peccauit tradēdo illos ſeptē viros crucifigēdos: nec ꝑ h̄ fuit deleta poſteritas ſaul: q2 dauid reſeruauit miphiboſeth: vt ibidē hr̄ q̄ deſcēdit de ſaul ꝑ ionathan filiū eius.

Capitulū. xxv.

a M Ortuus ē aūt ſamuel. Hic cōſr ponit̄ ſecūdꝰ ꝓuētus ꝑ mortē iniq̄ nabal: q̄ diuia vltiōe mortuus ē eo ꝙ vituꝑauerat dd ⁊ ſeruos eius iniq̄. ⁊ ſic vxor eius ⁊ quicq̄d hēbat fuit ipius dauid. ꝓmittit tñ h̄ mors ſamuelis iuſti ꝓcioſa: vt ꝑ h̄ magis appareat mors hois iniq̄ ignomioſa: ſcḋm ꝙ dr̄ Prouer. x. Memoria iuſti cuz laudibꝰ ⁊ nomē impiorū putreſcet: ⁊ h̄ eſt qđ dr̄ de ſamuele ad eiꝰ laudē. b Et cōgregatꝰ ē vni. ⁊c. de morte vō nabal nullꝰ planctꝰ ſcribit̄. Sz h̄ orit̄ qō quō ſecūdꝰ liber regū dr̄ ipiꝰ ſamuelis ſic̄ ⁊ p̄mus cū tñ ab iſto loco ⁊ deinceps nō potuerit ſcribē. ſ. poſt mortē ſuā. Ad qđ dr̄ ꝙ vnꝰ de diſcipulis ſuis reſiduū ſcripſit: q̄ ab aliq̄bꝰ dicit̄ fuiſſe nathā ꝓpheta. ⁊ idō aſcribit̄ ſamueli: ſic̄ factū diſcipuli magiſtro.
c Erat aūt vir ⁊c. Hic cōſr agit̄ d̄ ipſo nabal vbi p̄mo deſcribit̄ nabal et abigail ꝑſonalis cōditio ſcđo ipius dd curialis petitio: ibi. Cū ergo audiſſet. tercio ruſticana rn̄ſio: ibi. Rn̄dens autē. q̄rto abigail ꝓuida obuiatio: ibi. Abigail āt. q̄nto circa nabal diuina vltio: ibi. Diluculo āt. Circa p̄mū dr̄. c Erat aūt vir q̄ſpiā in ſolitudine maon. li ſolitudine nō ē in hebreo nec ē de textu: q2 ſcḋm ꝙ dr̄ libro de q̄ſtiōibꝰ hebraicis manebat in ciuitate maon. Sz eiꝰ aialia erāt i monte carmelo vbi habebat domū ꝓ paſtoribus ⁊ pecoribus ad quē venit ꝓ tondēdis ouibꝰ cuz vxore ſua. Sciendū autē ꝙ iſte carmelus eſt mons i forte iude Alius aūt carmelus vbi helyas interfecit ſacerdotes baal eſt in tribu iſachar: exprimit̄ nomen viri ⁊ vxoris: cuz dicit̄: Nomē autē ⁊c. et cōditio vtriuſq;: cum dicit̄.
d Eratq; illa mulier prudentiſſima ⁊ ſpecioſa. ⁊ ſic erat mente ⁊ corpore gratioſa. e Porro vir eiꝰ durus. ad cōuiuenduz. f Et peſſimus ⁊ malicioſus. ad iniuriādum ꝓximū ⁊ decipiendū. g Erat aūt de genere chaleph. hoc aūt nō addit̄ ad deſignādū ꝙ chaleph fuerit talis: q2 fuit virtuoſus ⁊ bonus: vt patet Nume. xiiij. ⁊ Joſue. xiiij. Sed ad oſtendendū ꝙ nabal erat de tribu iuda ſicut ⁊ dauid. ⁊ ideo grauius peccauit ipm vituperando.
h Cum autem audiſſet. Hic conſequēter ponit̄ ipſius dauid curialis petitio: quod patet p̄mo ex amicabili ſalutatione: cū dicit̄: Et ſalutabitis cum ⁊c. hoc autē quod ibi ſequit̄. Et multis annis ſaluos faciens tuos ⁊ omnia tua. non eſt in hebreo. Secūdo ex rationabili allegatōne vbi tangunt̄ quinq; rationes quibꝰ nabal debebat inclinari ad exauditionē petitionis. Prima eſt quia dauid ⁊ viri eius pacifice conuerſati fuerant cum paſtoribus nabal: licz poſſent omni die accipere quod habebāt. Et hoc notatur cum dicit̄.

f Nunꝙ eis moleſti fuimus. ſcḋa qꝛ eos ⁊ gregē ſecure ſeruauerāt a feris ⁊ ṗdonibꝰ: ⁊ hoc notaṫ cū dr̄: k Nec aliqñ defuit eis qcꝙ de grege ⁊c. ṗdones em̄ nō audebāt illuc accedere timoꝛe ipſiꝰ dd. vñ dicit̄ .j. Erāt nobis pro muro. tercia ē hūilis modꝰ petēdi: ibi. l Nūc ḡ inueniāt pueri tui grām ⁊c. cū tñ dauid d̄ iure poſſet accipe pro ſua volūtate cū eēt rex inunctꝰ ⁊ in neceſſitate poſitꝰ. qrta eſt rōne diei feſtiui: cū dr̄. m In die em̄ bo. ⁊c. faciebant em̄ hebꝛei feſtū magnū tonſoꝛibꝰ ſuis: ⁊ paſtoꝛibꝰ i die tonſiōis ouiū in memoriā pīarchaꝝ q̄ fuerant paſtoꝛes ouiū: vt hr̄ Gen̄. xlvij. et talibus diebꝰ ſolent hoīes magis eē curiales. qnta rō accipit̄ ex pte rei petite: quā ſimpliciter poſuit i volūtate nabal q̄ntū ad qualitatē et quātitatē: qḋ notat̄ ibi. Qḋcūꝙ inuenerit manus tua ⁊c.
n Rn̄dens aūt nabal. Hic ꝯñr ponit̄ ruſticana rn̄ſio: qꝛ n̄ ſolū negauit qḋ petebat̄: ȝ etiā a vitupēriīs inchoauit dicēs o Quis ē dd. q.d. nulliꝰ valoꝛis: qꝛ deſcēdit de alienigena muliere. ſcȝ de ruth moabite: ⁊ nō ſolū vitupauit dd: ȝ ⁊ viros eius dicens:
p Hodie incre. ⁊c. ita ꝙ notauit eos d̄ ſuilitate ⁊ malignitate: ꝓpt̄ quā fugitiui eēnt. q Tollā ḡ ⁊c. q.d. nō debeo facē. r Et aquas meas. i. potꝰ meus qꝛ frequēter i ſcptura noīe aq̄ intelligit̄ ois potꝰ: ſic̄ noīe panis ois cibꝰ. vñ .iiij. Regū. vj. dr̄. Pone eis panē et aquā. et ſubdit̄ ibi. Et appoſita ē eis mag̃ ciboꝝ ꝑpatio. s Regreſſi ſūt ⁊c. vacui ⁊ vitupati.

erant nobiſcum in deſerto.
i Nunꝙ eis moleſti fuimꝰ:
k nec aliqñ defuit quicꝙ eis
de grege omi tpe q̄ fuerunt
nobiſcū i carmelo. Intro-
ga pueros tuos: et indica-
l bunt tibi. Nunc ḡ inueniāt
pueri tui grāꝫ i oculis tuis
m In die em̄ bona venimꝰ ad
te. Qḋcūꝙ iuenerit manꝰ
tua da ſuis tuis ⁊ filio tuo
dauid. Cūꝙ veniſſent pue-
ri dd: locuti ſunt ad nabal
oīa verba h̄ ex noīe dauid:
n ⁊ ſiluerūt. Rn̄dens aūt na
o bal pueriſ dauid ait: Quis
eſt dauid ⁊ q̄s ē filius iſai.
p Hodie increuerunt ſerui q̄
q fugiūt dn̄os ſuos. Tollā ḡ
r panes meos ⁊ aq̄s meas ⁊
carnes pecoꝝ q̄ occidi ton-
ſoꝛibꝰ meis et dabo viris
s quos neſcio vnde ſint. Re
greſſi ſunt itaꝙ pueri dd ꝑ
viā ſuā: ⁊ reuerſi venerūt ⁊
annūciauerūt ei oīa verba
t que dixerat nabal. Tūc ait
v dauid pueris ſuis. Accin-
gat̄ vnuſquiſꝙ gladio ſuo.
Et accincti ſunt ſinguli gla
diis ſuis. Accinctuſꝙ ē et
dauid enſe ſuo: ⁊ ſecuti ſūt
dauid q̄ſi q̄dringenti viri.
Porro ducēti remanſerūt
x ad ſarcinas. Abigail autē
vxoꝛi nabal nūciauit vnus
y de pueris ſuis dicēs: Ecce
dauid miſit nūcios d̄ deſer
z to: vt bn̄dicerent dn̄o nr̄o.
is auerſatꝰ eſt eos. Hoīes
iſti boni ſatis fuerūt nobis
⁊ nō moleſti nec quicꝙ ali-
qñ periit omi tpe quo fui-

t Tūc ait dd. merito ꝓuocatus. v Accingat̄ vnuſq̄ſꝙ ⁊c. ad acciplēdū vindictā d̄ tā vili ruſtico. x Abigail aūt. Hic ꝯñr ponit̄ ipiꝰ abigail prudēs obuiatio. ⁊ ſcḋo ipiꝰ dd pacificatio: ibi. Cū aūt vidiſ. Circa pmū ṗmittit̄ facti notificatio ipi abigail ꝑ vnū de famulis ſuis dicentē ei. y Ecce miſit dd ⁊c. vbi patit̄ defectū victualiū. z Vt bn̄dicerent dn̄o nr̄o. cū curialit̄ ſalutādo: ⁊ eiꝰ bn̄ficiū hūiliter petēdo. Cetera patēt ex ṗdictis vſꝙ ibi. a Cōſidera ⁊c. ṗcauēdo tibi ⁊ domui tue. b Qm̄ cōpleta ē ⁊c. qꝛ in ꝓmptu ē vindicta de malicia ſua. cognoſcebat. n. iſte aīoſitatē dauid ⁊ viroꝝ eiꝰ. c Et aduerſū domū tuā. i. in oēs nos redūdabit iſtud malū q̄uis ſimꝰ innoxii. d Et ipe filiꝰ ⁊c. q.d. iō dico tibi h̄: qꝛ maritꝰ tuus v̄bū meū nō reciperet: ȝ magꝭ fureret. e Feſtinauit igit̄ abigail. ad ṗcauendū maluꝫ ṗdictū: ⁊ pꝫ lr̄a vſꝙ ibi. f Viro aūt ⁊c. qꝛ pꝛe auaricia ⁊ neq̄cia ſua totū ipe diuiſſet. g Et deſcēderet ad ra. mō. ⁊c. vbi inter duos montes erat vallis media ad quā deſcēdebat dd ex ꝑte vna ⁊ abigail ex oppoſita: et ſic obuiabant mutuo. h Et ait dd vere fruſtra ſer. ⁊c. Iſta dixit dd audita relatiōe nūciorū: ȝ hic ponit̄ ꝑ recapitulatōeꝫ: vt dicūt aliq: vel ꝓcedēdo ꝑ viāꝫ dicebat h̄ viris ſuis: vt dicūt alii: ⁊ foꝛte vtrunꝙ potuit eē. i Hec fa. dn̄s inimi. dd ⁊c. hic ē modꝰ iurādi ꝑ execrationē. qñ aliq̄s ſibi imṗcat̄ malū futuꝝ niſi ipleat̄ verbū ſuū. ⁊ iō h̄ ꝓ ipo dauid accipiūt̄ inimici dd: alit̄ iuramētū eēt nullū: ȝ magis deriſoꝛiū: ſic̄ et .ſ. xx. ca. in cōſilīs ponunt̄ inimici dd ꝓ ipo dauid: vt ibidem dictū fuit.
k Mingentē ad parietē. i. canē q̄ leuato crure mingit ad parietē. Dicunt etiā h̄ aliq̄ ꝙ ꝑ mingentē ad parietē intelligit̄ infirmꝰ: qui nō pōt ſurgē: ⁊ iḋo facit vrinā int̄ lectū ⁊ parietē. ⁊ ſic ē intellectꝰ verbi ꝙ nō ꝑceret viro et aīali: qꝛ etiā canis q̄ ꝓpt̄ vilitatē nō eēt tangendꝰ: ⁊ infirmꝰ cui ꝓpt̄ infirmitatē eēt parcēdū: nō euaderet manū meā. Alii v̄o dicūt ꝙ ꝑ migentē ad ꝑietē intelligit̄ ois maſculꝰ: qꝛ migit erectꝰ. ⁊ ſic eſt intellectꝰ v̄bi ꝙ dd intēdebat interficē oēs viros nō autē mulieres.

mus ꝯuerſati cū eis i deſer
to. Pro muro erāt nob̄ tā
in nocte q̄ꝫ in die oibꝰ die-
bus q̄bꝰ pauimꝰ apud eos
a greges. Qͣobꝛē cōſidera ⁊
b recogita q̄d facias qm̄ cō-
pleta ē malicia aduerſū vi-
c rū tuū ⁊ aduerſū domū tuā
d ⁊ ipe ē filiꝰ belial: ita vt ne-
e mo poſſit ei loqui. Feſtina-
uit igit̄ abigail ⁊ tulit ducē
tos panes ⁊ duos vtres vi
ni: ⁊ q̄nꝙ arietes coctos: ⁊
q̄nꝙ ſata polēte: ⁊ centū li-
gaturas vue paſſe: ⁊ ducē-
tas maſſas caricarū et po-
ſuit ſuper aſinos. Dixitꝗ
pueris ſuis. Precedite me
et ecce ego poſt tergū ſeq̄r
f vos. Viro aūt ſuo nabal n̄
indicauit. Cum ḡ aſcēdiſſet
g aſinū: ⁊ deſcēderet ad radi
cē mōtis dauid ⁊ viri eius
deſcēdebāt in occurſū eiꝰ.
h Quibus ⁊ illa occurrit. Et
ait dauid. Vere fruſtra ſer-
uaui oīa q̄ huiꝰ erāt i deſer
to: ⁊ nō periit quicꝙ de cū
ctis q̄ ad eū ꝑtinebāt: ⁊ red
didit mihi malū pꝛo bono.
i Hec faciat dn̄s inimicꝭ dd
⁊ hec addat: ſi reliquero de
omibꝰ que ad ipm ꝑtinent
k vſꝙ mane mingentē ad pa
a rietē. Cū autē vidiſſet abi-
gail dauid: feſtinauit ⁊ de-
ſcēdit de aſino: ⁊ ꝓcidit co
ram dauid ſuꝑ faciē ſuam:
et adoꝛauit ſuꝑ terrā: et ce-
b cidit ad pedes eius ⁊ dixit
In me ſit domine mi hec
c iniquitas. Loquatur obſe-
cro ancilla tua in auribus

a Cū aūt vidiſ. Hic ꝯñr ponit̄ ipiꝰ dd pacificatio: vbi ṗ ṗmittit̄ ipiꝰ abigail deṗcatio. ſcḋo ipiꝰ dd acceptatio: ibi. ⁊ ait dd. Deṗcatio aūt abigail oñdit̄ acceptabilis. ṗ ex ſui hūilitate i facto: cū dr̄. Et ꝓcidit corā dd ⁊c. ⁊ v̄bo cū ſbdit̄. b Et dixit: i me ⁊c. i. ꝑata ſū recipe quācūꝙ vindictā ꝓ mariti mei iniq̄tate. Scḋo oñdit̄ deṗcatio abigail acceptabilis ex rōnabili allegatiōe: cum dicit̄. c Loquat̄ ⁊c. vbi pmo allegat viri ſui ſtulticiā: ⁊ iō factū

tuis ⁊ audi v̾ba famule tue
d Ne ponat oro dn̄s meꝰ rex
coꝛ ſuū ſup virū iſtū iniquū
nabal: qm̄ ſc̄m nomen ſuū
ſtultꝰ ē: et ē ſtulticia cū eo.
e Ego aūt ancilla tua nō vi-
di pueros tuos dn̄e mi q̄s
f miſiſti. Nūc ḡ dn̄e mi viuit
dn̄s ⁊ viuit aīa tua: q̄ ꝓhi-
buit te ne venires i ſangui-
g nē: ⁊ ſaluauit manū tuā tibi
h Et nūc fiāt ſic̄ nabal inimi-
ci tui: ⁊ q̄ q̄rūt dn̄o meo ma
i lū. Qua ꝓpter ſuſcipe bn̄di
ctionē hāc quā attulit ancil
la tua tibi dn̄o meo: et da
pueris qui ſequunt̄ te dn̄m
k meū. aufer iniq̄tatē famule
l tue. Faciēs em̄ faciet domi-
nus tibi dn̄o meo domū fi-
m delē: q2 ꝓlia dn̄i dn̄e mi tu
n ꝑliaris. Malicia ḡ nō inue
niat̄ in te oībꝰ diebus vite
tue. Si em̄ ſurrexerit aliq̄n
hō ꝑſequens te vel q̄rens
o animā tuā: erit aīa dn̄i mei
cuſtodita quaſi in faſciculo
viuētiū apud dominū deū
p tuū. Porro inimicoꝝ tuoꝝ
aīa rotabit̄ q̄ſi in impetu et
circulo funde. Cū ḡ fecerit
tibi dn̄s dn̄o meo oīa h̾ q̄
locutꝰ eſt bona de te: ⁊ cō-
q ſtituerit te ducē ſup iſrl̄: nō
erit tibi hoc in ſingultū ⁊ in
ſcrupulū coꝛdis dn̄o meo:
r ꝙ effuderis ſanguinē inno
s xiū: aut ipe te vltus fueris.
Et cū bn̄fecerit dn̄s domi-
no meo: recoꝛdaberis ancil
t le tue et tu bn̄facies ei. Et
v ait dauid ad abigail. Bn̄-
dictꝰ dn̄s deꝰ iſrl̄: qui miſit
te hodie in obcurſū meū: et
bn̄dictū eloquiū tuū: ⁊ bn̄-
dicta tu q̄ ꝓhibuiſti me ho

die ne irē ad ſanguinē: ⁊ vl-
ciſcerer me māu mea. Alio
q̄n viuit dn̄s deꝰ iſrl̄ q̄ ꝓhi
buit me ne malū facerē tibi
niſi cito veniſſes i occurſū
mihi: nō remanſiſſet nabal
vſq3 ad lucē matutinā min
gens ad parietē. Suſcepit
ḡ dauid de manu eiꝰ oīa q̄
x attulerat ei: dixit ei. Vade
y pacifice in domū tuā. Ecce
z audiui vocē tuā: ⁊ honoꝛa-
ui faciē tuā. Venit aūt abi
gail ad nabal. Et ecce erat
ei cōuiuiū i domo eiꝰ q̄ſi cō
uiuiū regis: ⁊ coꝛ nabal io-
cundū. Erat. n. ebꝛiꝰ nimis
z Et nō indicauit ei v̾bū pu-
ſillū aut grande vſq3 mane
a Diluculo aūt cū digeſſiſſet
vinū nabal idicauit ei vxoꝛ
b ſua v̾ba h̾. Et emoꝛtuū eſt
coꝛ eiꝰ intriſecꝰ: et factꝰ eſt
c q̄ſi lapis. Cūq3 ꝑtrāſiſſent
d x. dies ꝑcuſſit dn̄s nabal: ⁊
e moꝛtuꝰ eſt. Qd̄ cū aūdiſſet
f dauid moꝛtuum nabal: ait.
Bn̄dictꝰ dn̄s q̄ iudicauit
cām obpꝛobꝛij mei d̾ manu
nabal: ⁊ ſeruū ſuū cuſtodi-
uit a malo et maliciā nabal
reddidit dn̄s in caput eiꝰ.
g Miſit ḡ dauid ⁊ locutꝰ ē ad
h abigail: vt ſumeret eā ſibi i
vxoꝛem. Et venerūt pueri
dauid ad abigail i carmelū
⁊ locuti ſunt ad eā dicētes:
Dauid miſit nos ad te vt
accipiat te ſibi in vxoꝛem.
i Que ꝯſurgēs adoꝛauit ꝓ-
na i terra ⁊ ait: Ecce famu-
la tua ſit in ancillā: vt lauet
pedes ſuruoꝛū dn̄i mei. Et
feſtinauit ⁊ ſurrexit abigail
⁊ aſcēdit ſup aſinū: ⁊ quīq3
puelle ierūt cū ea pediſſeq̄

ſuū viro prudēti nō eſt accipiendū coꝛdi. ⁊ hoc ē qd̄ dicit̄ d ¶ Ne ponat oro dn̄s meus rex coꝛ ſuū ⁊c̄. q2 ſc̄m nomē ſuū ſtultꝰ ē. nabal em̄ ſtultꝰ interꝑtat̄. q. d. ſtultꝰ ē re ⁊ nomine. ſc̄do allegat ſuā ignoꝛātiā dicēs: e ¶ Ego aūt ancilla tua ⁊c̄. q. d. ſi em̄ vidiſſe3 fuiſſent gratioſe recepti nec receſſiſſēt vacui. tercio allegat diuinā3 clemētiā q̄ ꝑata ē ſꝑ parcere dicens: f ¶ Nūc ḡ dn̄e mi ⁊c̄ q. d. verū ē ꝙ deꝰ viuit ⁊ tu viuis: ita diuina clemētia factū eſt vt venirē obuiā3 tibi ad impediendū ne venires ad effundendū ſanguinē. g ¶ Et ſaluauit manū tuā tibi. ſ. innocētē. ſolꝰ. n. nabal erat culpabilis: cu3 quo fuiſſent occiſi innoxij. h ¶ Et nūc fiāt ⁊c̄. ſ. fatui iꝑrouidi i factis ſuis. Ra. ſal. dic̄ ꝙ abigail h̾ dixit ꝑ ſpm̄ ꝓphetie ſignificans ꝙ nabal cito moꝛeret̄. i ¶ Qua ꝓpt̄ ſuſcipe bn̄dictionē hāc. i. exeniū k ¶ Aufer iniq̄ta. ⁊c̄ recipiēdo exeniū in ſignū remiſſiōis offenſe: quam abigail ſup ſe accepat dicēs In me ſit dn̄e mi h̾ iniq̄tas: vt ꝑdictū ē q̄rto allegat regni dignitatē quā cōſecuturꝰ erat dd̄: que quidē dignitas exigit i h̾nte innocētiā. ⁊ hoc eſt qd̄ dicit̄. l ¶ Faciens em̄ fa. dn̄s tibi ⁊c̄. tradēdo tibi regnum. m ¶ Quia ꝓlia dn̄i. i. ad dei honoꝛē ⁊ cōmunē vtilitatē ppl̄i n ¶ Malicia ḡ ⁊c̄. q2 nō decet tāta3 dignitatē. q̄nto allegat ꝓtectionē diuinā: q̄ ꝓtegit ſc̄m miſcd̄iā dicens: Si. n. ſurrexerit aliq̄n hō ꝑſequēs te ⁊c̄. ſequit̄ o ¶ Erit aīa dn̄i mei cuſto. ⁊c̄. i. a deo ꝓtegit̄ ꝯtra oīs inſidias maloꝝ. Dicūt h̾ aliqui ꝙ loquit̄ metaphoꝛice: q2 ſic̄ ramuſculi alibi trāſplantādi vel inſerendi in faſciculo ligant̄: ⁊ in aqua ponunt̄. ⁊ poſtea tranſplātant̄ vel inſerunt̄. ſic iuſti in p̄ſēti vita cōſeruant̄ in humoꝛe gratie: vt tranſplātent̄ in terra viuentiū ꝑ adeptionē gloꝛie: de quibus reputabat ipm̄ dauid. p ¶ Porro inimicoꝝ tuoꝝ aīa rotabit̄ ⁊c̄. id eſt voluetur per vicia diuerſa ⁊ mala quouſq3 ꝓijciatur ad penam gehenne. ſexto allegat pacē ꝯſcientie ipſius dauid futuram cum dicit̄: Cum ergo fecerit dominꝰ tibi ⁊c̄. ſequit̄. q ¶ Non erit tibi hoc in ſingultū ⁊c̄. id eſt in erroꝛem animi ⁊ cōſcientie remoꝛſum. r ¶ Qd̄ effuderis ſanguinem innoxiū. q̄ntum ad familiā nabal. s ¶ Aut ipſe te vltus fueris de ipo nabal qd̄ non decet vt aliquis vlciſcat̄ ſe manu ꝓpꝛia: vt dictum fuit capi. ꝓcedenti. t ¶ Et ait dauid. hic cōſequēter ponitur ipius dauid acceptatio: vbi pꝛimo regratiat̄ deo dicens: v ¶ Benedictus dominꝰ deus meꝰ ⁊c̄. q2 eius ꝓuidentia ⁊ diſpoſitōne abigail occurrit dauid ad ipſum pacificandū ſecundo ipi abigail dicens: Et benedictum eloquiū tuū ⁊c̄. et patet lr̄a vſq3 ibi. x ¶ Vade in pace al's pacifice q̄ſi diceret pacificatus ſū tibi ⁊ domui tue. y ¶ Ecce audiui vocem tuā. i. exaudiui deꝑcationē tuam. z ¶ Et honoꝛaui. accipiendo exeniū de manu tua. ⁊ ſic non feci tibi verecundiā repellēdo in aliquo petitionem tuā. z ¶ Et nō indicauit ei verbū. prudenter em̄ expectauit tempus in quo eſſet extra ebꝛietatem. a ¶ Diluculo autē. Hic ꝯſiter deſcribit̄ diuina vltio circa ipſum nabal cū dicit̄. b ¶ Et emoꝛ. eſt coꝛ ⁊c̄. ex vehemētia timoꝛis ꝯcepti de dd̄. c ¶ Cūq3 ꝑtrāſiſſent x. dies. Dicit ra. ſal. ꝙ tot diebꝰ languit q̄ſi moꝛtuus: eo ꝙ x. iuuenes miſſos a dauid cōfuderat. d ¶ Percuſſit dn̄s nabal. ex q̄ p3 ꝙ nō fuit moꝛtuus moꝛte nāli: ſ3 accelerata vltione dei. e ¶ Qd̄ cū audi. dd̄ moꝛtuū nabal. tali diuina ꝑcuſſiōe. f ¶ Ait bn̄dictus dn̄s ⁊c̄. applaudēs diuīe iuſtice: ſc̄m illud pſ̄. lviij Letabit̄ iuſtꝰ cū viderit vindictā ⁊c̄. Nō aūt gaudebat de moꝛte nabal zelo vindicte. g ¶ Miſit ḡ dd̄ ⁊c̄. ꝑ nūcios miſſos. h ¶ Vt ſumeret eā ſibi vxoꝛē. q2 ſciebat eā eſſe pulchꝛā ⁊ prudentē ⁊ diuitē: vt patet ex ꝑdictis. ſequit̄: i ¶ Que ꝯſurgēs adoꝛauit. ſ. dn̄m d̾ tāto bn̄ficio ꝙ dauid

in regẽ electus a deo petebat eã ꝓ vxore: ꝓpter qḋ rñdit humiliter valde dicens: Ecce famula tua ſit in ancilla ⁊c.
k ¶ Sz ⁊ achinoẽ ⁊c. videꝛ ꝙ fecerit ꝯ mãdatũ dñi: Deut. xvij. vbi dr̃: ꝙ rex ꝯſtitut⁹ de iſrl̃ nõ debeat ſibi multiplicare vxores. Dicẽdũ ꝙ illud intelligiꝛ de vxorib⁹ alienigenis inclinãtibus animũ viri ad idola triã: ſicut ꝯtigit ſalomoni: vt hr̃.iij. tercio li.xj. ca. hoc aũt nõ fecit dḋ.
l ¶ Saul aũt dedit michol filiã ſuã ⁊c. Dicũt hebrei ꝙ iſte fuit legiſdoctor: et iḋ lz accepit michol ad obediẽdũ ſauli: ⁊ vt honoraretꝛ tanꝗ̃ gener regis: nõ tñ cognouit eã: q̃ ſciebat eaz eẽ verã vxorẽ dauid q̃ ipaz nõ repudiauerat: ꝓpter qḋ dḋ poſtea recepit eã: q̃ tñ non accepiſſet eã ſi fuiſſz ab eo cognita: ſic̃ nõ fuit ingreſſus vltra ad vxores ſuas q̃s cognuit abſalon vt habetꝛ.ij.ij. li.ca.xx.
¶ In ca.xxv. vbi dr̃ in poſtil. Et erit aĩa dñi mei cuſtodita q̃ſi in faſciculo viuentiũ.

Additio.

Hec verba nõ videnꝛ ꝓprie poſſe declarari niſi metaphorice. vñ ⁊ i glo. ordinaria plura notabilia ħ ponunꝛ: inꝛ q̃ ſic dicit: Pulcherrima cõpatiõe ſtatũ iuſtorũ ⁊ reproboꝝ decreuit: ⁊ infra hos faſciculos illos lapidi funde aſſimilat. Faſcicul⁹ eñ aſtringiꝛ vt ꝯſeruetꝛ: lapis in funda poniꝛ vt abijciaꝛ. Sic eñ electi tribulationũ ꝓſſurꝭ aſtringunꝛ: vt i his admoniti armis ad inuicẽ mutua charitate nectenꝛ: ⁊ adunati in manu redẽptoris ꝑpetuo ꝯſeruenꝛ. Reprobi quãto latius voluptatibus ſuis reuoluunꝛ tãto lõgius a diuine viſionis gloria ꝓijciunꝛ. Ipi eñ de manu dñi repulſi ſunt.

eius. Et ſecuta eſt nũcios dauid: et facta eſt illi vxor.
k Sz ⁊ achinoem accepit dḋ ḋ iezrael: ⁊ fuit vtraq̃ vxor
l ei⁹. Saul aũt dedit michol filiã ſuã vxorẽ dḋ falthi filio lais: q̃ erat de gallim.

¶ Caplm.xxvj.

a Et venerũt ziphei ad ſaul i gabaa dicẽtes: Ecce dḋ abſcõdit⁹ ẽ in colle achille q̃ ẽ ex aduerſo ſolitudinis. Et ſurrexit ſaul: ⁊ deſcẽdit in deſertũ ziph.
b et cũ eo tria milia viroꝝ de electis iſrl̃: vt q̃reret dḋ in deſerto ziph. Et caſtrametat⁹ ſaul in gabaa achille: q̃ erat ex aduerſo ſolitudis in via. Dauid aũt hitabat
c in deſerto. Videñs autez ꝙ veniſſet ſaul poſt ſe i deſer-
d tũ: miſit exploratores ⁊ didicit ꝙ illuc veniſſet certiſ-
e ſime. Et ſurrexit dḋ clã: et venit ad locũ vbi erat ſaul. Cũq̃ vidiſſet locũ in q̃ dormiebat ſaul et abner filius ner ꝓnceps militie eius: et ſaulẽ dormientẽ in tẽtorio et reliquũ vulg⁹ ꝑ circuitũ
f eius: ait dauid ad achimelech etheũ ⁊ abiſai filiũ ſaruie fratrẽ ioab dicẽſ: Quis deſcendet mecuz ad ſaul in caſtra. Dixitq̃ abiſai. Ego deſcendã tecũ. Venerũt ꝰ dauid ⁊ abiſai ad pplm nocte: ⁊ inuenerũt ſaul iacẽtẽ ⁊ dormientẽ i tẽtorio ⁊ haſtã fixã in ẽra ad caput ei⁹: abner aũt ⁊ pplm dormiẽ-
g tes in circuitu ei⁹. Dixitq̃ abiſai ad dḋ. Cõcluſit de⁹ inimicũ tuũ hodie i manus tuas. Nũc ꝰ ꝑfodiam eum
h lancea i terra ſemel: ⁊ ſecũ-
i do opus non erit. Et dixit dauid ad abiſai. Ne inter-
l ficias eũ. Quis eñ extẽdet manũ ſuã in xp̃m dñi: ⁊ innocẽs erit. Et dixit dauid.
m n Viuit dñs: q̃ niſi dñs per-
o cuſſerit eũ: aut dies ei⁹ ve-
p nerit vt moriaꝛ: aut in ꝓliũ deſcẽdẽs ꝑierit ꝓpicius mihi ſit dñs ne extendã ma-
r nũ meã in xp̃m dñi. Nunc igiꝛ tolle haſtã q̃ eſt ad caput eius et cyphũ aque: et abeam⁹. Tulit igiꝛ dauid
s haſtã et cyphũ aque q̃ erat ad caput eius: et abierunt.
t Et nõ erat q̃ſq̃ q̃ videret ⁊ intelligeret et euigilaret: ſꝫ oĩs dormiebant: q̃ ſopor
v x dñi irruerat ſuꝑ eos. Cũq̃ trãſiſſet dauid ex aduerſo: ⁊ ſtetiſſet in vertice mõtis delõge: ⁊ eſſet grãde inter-
y uallũ inꝛ eos clamauit dḋ ad pplm et ad abner filium ner dicẽs. Nõne rñdebis abner. Et reſpõdẽs abner ait: Quis es tu q̃ clamas ⁊ inquietas regez. Et ait dḋ ad abner. Nũquid nõ vir tu es: ⁊ q̃s alius ſilis tui in

ad bellandũ. c ¶ Vidẽs aũt ⁊c. ſ. cognoſcẽs. ꝑ nũciũ ſibi dicentẽ: q̃ ꝓceſſus regis cũ tali multitudine bellatoꝝ nõ põt latere. d ¶ Miſit exploratores. vt ſciret certitudinaliꝛ tp̃us ⁊ locũ vbi caſtra poneꝛ. e ¶ Et ſurrexit dḋ clã. i. abſcõdite: ⁊ mutato hitu ne cognoſcereꝛ: ſic̃ Alexãder magn⁹ fuit i caſtris pori regis ꝑſa rũ ad explorãdũ: ꝓut hr̃ i hiſtoria ipi⁹.
f ¶ Ait dḋ ad achimelech ⁊c. Dauid eñ hũit duas ſorores. vna eaꝝ vocata ẽ abigail: de q̃ nat⁹ fuit amaſa ꝓnceps militie Abſalon: vt hr̃.ij.ij. lib.xvij.cap. Alia ſaruia: de q̃ natus ẽ Ioab ⁊ abiſai ⁊ ſic iſti erant nepotes dḋ.
g ¶ Dixitq̃ ad dauid abiſai ⁊c. accepit licentiã inꝛficiendi ſaul: q̃ ſciebat ꝙ dḋ nõ inꝛficeret eũ manu ꝓpria.
h ¶ Et ſcḋo opus nõ erit. ita vno ictu inꝛficiã eũ ꝑfecte ꝙ nõ oportebit vltra manũ apponere. et ſic poterim⁹ recedẽ expedite.
i ¶ Et dixit dauid. hic ꝯñr ſaul ꝑ dauid a morte ꝓtegiꝛ cũ dr̃: Ne inꝛficias eũ. cui⁹ cã ſubdiꝛ.
l ¶ Quis eniz extẽdet ⁊c. volebat eñ dḋ ꝑſone ipius deferre ꝙ̃diu a deo tolerabaꝛ in regno. iḋ ſbdiꝛ
m ¶ Viuit dñs ⁊c. i. ꝑ viuentez deũ.
n ¶ Quia niſi dñs ꝑcuſſerit eũ. aliq̃ peſtilẽtia vl̃ infirmitate accelerãs morẽ ei⁹.
o ¶ Aut dies ⁊c. ſcz vltima.
p ¶ Vt mori. ſ. morte nãli: aut in ꝓliuz deſcẽdẽs ꝑierit gladio. iſtis tribus modis poterat mori. ꝑ ħ intẽdit dḋ dicẽ: ꝙ nullo mõ volebat eẽ cã efficiẽs mortis ſue: niſi forſitã ſe defendẽdo ita ꝙ nõ aliꝛ poſſet euadẽ.
r ¶ Nũc ꝰ tol. ha. ⁊c. i. fixa i ẽrã ad caput lectuli: vt ſi eẽt neceſſe ſtati poſſet eã accipe. erat etiã in ꝑte ſuꝑiori ſignũ armoꝝ regis ad ſignificãdũ locũ regiũ.
s ¶ Et cyphũ aq̃. i heb. hr̃: Et phialã aq̃. ⁊ forſitã erat aq̃ roſacea: ad refrigeriũ caloris: vel aq̃ ſimplex ad ablutionẽ manuũ regis q̃ñ ſurgẽt de ſomno.
t ¶ Et nõ erat q̃ſpiã q̃ videt. cui⁹ cã ſbdiꝛ: Quia ſopor dñi. i. ſomn⁹ grauis a deo imiſſus.
v ¶ Irruerat ſuꝑ eos. vt ſic dḋ ſine ꝑiculo recedẽt. et ꝑ haſtã acceptã ⁊ vas aq̃ ſuã declararet innocẽtiã: ⁊ ſaul de neq̃cia cõuinceret.
x ¶ Cũq̃ trãſiſſet. Hic ſaul ⁊ viri ei⁹ a dḋ ꝯuicunꝛ: q̃ ꝓ viri ſaul ꝯuicunꝛ de negligẽtia cũ ſubdiꝛ.
y ¶ Clamauit dḋ ad pplm cũ iã eẽt ſic elõgatus ⁊ i tuto loco poſit⁹ ꝙ viri ſaul nõ poſſent capꝫ eũ. ⁊ ꝓmo cõuincit abner ſingulariꝛ

¶ Capitulũ.xxvj.

a Et venerũt ziphei. Hic poniꝛ tercius ꝓuẽtus dei circa dauid: ꝑ hoc ꝙ ſaulẽ iterũ in manu ſua tradidit: vt ſic dauid innocẽtia ⁊ ſaulis neq̃cia plenius appareret. ⁊ diuidiꝛ in tres ꝑtes: q̃ ꝓmo ſaul manib⁹ dḋ. exponiꝛ ſcḋo expoſit⁹ cuſtodiꝛ: ibi. Dixitq̃ abiſai. tercio a dauid cõuinciꝛ ibi: ibi. Cũq̃ trãſiſſet. Circa ꝓmũ diciꝛ.
a ¶ Et venerũt ziphei ad ſaul. iſti iã ante dauid accuſauerant ſauli: vt habitũ eſt. ſ. xxiij. ⁊ iḋ timẽtes ne dauid poſt ſaul regnauerat. ⁊ ꝑ ꝯñs eoꝝ ꝓditionem puniret ſolliciti erãt de captiõe dḋ vt moreretꝛ.
b ¶ Et cũ eo tria mi. ⁊c. ſ.

cū ſubdit. z ¶ Quare ergo nō cuſtodiſti ⁊c̄. q2 erat princeps militie: ⁊ cuſtoditor p̄ncipalis pſone regie. a ¶ Ingreſſus eſt em̄ vnus ⁊c̄. Iſte fuit abiſai q̄ voluit eū interficere: vt p̄dictū eſt. ſc̄dō arguit oēs alios dicēs: b ¶ Uiuit dn̄s q2 filij mortis eſtis ⁊c̄. i. digni morte. ↄñr ꝓbat dictū ſuū p euidēs ſignū dicēs c ¶ Nūc ḡ vide ⁊c̄. p h̄ em̄ patebat ꝙ ille q̄ haſtā abſtulit regē interficere potuit. d ¶ Cognouit aūt ſaul. hic ↄñr cōuincit ſaul d̄ malicia: q2 pſeq̄bat dauid ſine cā. Et pz lr̄a vſq3 ibi. e ¶ Si dn̄s incitat ⁊c̄. ſ. ad me pſequēdum. f ¶ Odoret ſacrificiū. i. patiētia mea i pſecutiōe iſta ſit accepta corā deo: ac ſi offerē holocauſtu3 ad altare ſuum. g ¶ Si autē filij hominū. incitāt te. ad h̄ ſic̄ faciebat doech ⁊ ſui cōplices. h ¶ Maledicti ſunt in cōſpectu dn̄i. cuius ratio ſubdit. i ¶ Qui eiecerūt me hodie. i. in p̄nti tp̄e. k ¶ Ut nō habitē ⁊c̄. i. vt nō habitē pacifice in t̄ra ꝓmiſſiōis vbi vigebat cult⁹ diuinus vt poſſem illuc accedere ⁊ debita ſacrificia offerre. l ¶ Dicētes. facto. m Uade ſui dijs alienis. q2 illi q̄ ꝓpt̄ pſecutionē cogunt intrare terrā idolatrie ſb̄ditā exponūt pctō idolatrie eo ꝙ ꝙ ab idolatris ad h̄ de facili inclinant: ⁊ aliq̄n violētie pena cogūt. n ¶ Et nūc ⁊c̄. i. in t̄ra in q̄ colit de⁹. q. d. meli⁹ eſt ꝙ fugiā ꝓpter pſecutōnis atrocitatē. o ¶ Quia egreſſus ⁊c̄. i. hoiem nullius momēti. p ¶ Sic pſequit pdix. hebrei dicūt quoquim q̄ ē auis inſequēs muſcā vel aliā rē vilem ⁊ cōſonat lr̄e precedenti vt pz tā rōne ſnīe q3 rōne ſignificati hui⁹ dictionis. perſequit. qd̄ eſt in ſenſu actiuo. ſm̄ trāſlationē v̄o noſtrā oportet dicere ꝙ li pſequit hab3 hic ſenſum paſſiui. vt ſit ſenſus. Sic me pſequit rex iſrl̄ ſicut pdix pſequitur ab aucupe. i. fugat vt capiat. ⁊ eſt ſil̄s modus loquēdi ad Hebreos vltimo. Talib⁹ em̄ hoſtijs ꝓmeret de⁹. i. ꝓ merito taliū acq̄rit deus. tñ ſm̄ grāmaticā cōem ꝓmeret ſenſum actiui importat. Conſequēter ſaul pctm̄ ſuū ↄfitet dicēs. q ¶ Peccaui reuertē fili mi dd̄ ⁊c̄. tñ dd̄ nō fuit reuerſus. tū quia ſaul al̄s ſibi ꝓmiſſu3 nō tenuerat. tū q2 dd̄ i curia inimicos habebat q̄ ipetraſſent retractionē ꝓmiſſi. tū q2 demon arripiēs ſaul ꝑ tp̄us eū ad occiſionē dauid incitabat. tū q2 ex afflictiōe demonis ſaul memoriā fere amiſerat. ⁊ iō cito oblit⁹ fuiſſet ꝓmiſſum maxime ꝓpter habitū p̄cedentē rācoris ⁊ odij cōtra dauid. Cetra patēt in lr̄a.

z iſrl̄. Quare ḡ nō cuſtodiſti
a dn̄m tuū regē. Ingreſſus ē
em̄ vn⁹ de turba vt inficēt
regē dn̄m tuū. Nō ē bonū
b hoc qd̄ feciſti. Uiuit dn̄s:
q2m̄ filij mortis eſtis vos:
q2 nō cuſtodiſtis dn̄m vr̄m
c xp̄m dn̄i. Nunc ergo vide
vbi ſit haſta regis: et vbi
ſit cyphus aq̄ q̄ erat ad ca-
d put ei⁹. Cognouit aūt ſaul
vocē dauid: ⁊ dixit. Nun-
q̄d vox h̄ tua fili mi dauid
et ait dauid. Uox mea dn̄e
mi rex. Et ait. Quā ob cām
dn̄s me⁹ pſequit ſeruū ſuū
Quid feci aut qd̄ eſt malu3
in manu mea. Nūc ḡ audi
oro dn̄e mi rex verba ſerui
e tui. Si dn̄s icitat te aduer-
f ſum me odoretur ſacrificiū
g ſi autē filij hoim maledicti
i ſunt in cōſpectu dn̄i q̄ eiece
k runt me hodie vt nō habi-
l tem in hereditate dn̄i dicē-
m tes: vade ſerui dijs alienis
n ⁊ nūc nō effundat ſanguis
o xp̄i in terra corā dn̄o: quia
egreſſus eſt rex iſrl̄ vt q̄rat
p pulicē vnū: ſic̄ pſequit pdix
q i mōtib⁹. Et ait ſaul. Pec-
caui. Reuertere fili mi dd̄.
Neq̄q3. n. vltra tibi maleſa
ciam eo ꝙ p̄cioſa fuerit aīa
mea i oclis tuis hodie. Ap
paret. n. ꝙ ſtulte egeri ⁊ ig-
naueri mlt̄a nimis. Et rn̄dēs
dauid ait: Ecce haſta regis
tranſeat vnus de pueris re
gis ⁊ tollat eam. Dn̄s aūt
retribuet vnicuiq3 ſm̄ iuſti
ciam ſuā ⁊ fidem. Tradidit
em̄ te dn̄s hodie in manu3
meā ⁊ nolui extendere ma-
nū meā in xp̄m dn̄i. Et ſic̄
magnificata eſt aīa tua ho-
die in oculis meis: ſic ma-
gnificet aīa mea in oculis
dn̄i: ⁊ liberet me de omi an
guſtia. Ait ḡ ſaul ad dauid
Bn̄dictus tu fili mi dauid
⁊ quidē faciēs facies: ⁊ po
tēs poteris. Abijt aūt dd̄
in viā ſuā ⁊ ſaul reuerſus ē
in locū ſuū ¶ Capi. xxvij.
a Et ait dauid in corde
b ſuo. Aliq̄n incidā vna
die i man⁹ ſaul. Nōne
meli⁹ ē vt fugiā: ⁊ ſaluer in
c terra philiſtinoꝝ vt deſpe-
d ret ſaul: ceſſetq3 me q̄rere i
cūctis finib⁹ iſrael. Fugiā
ḡ manus eius. Et ſurrexit
e dauid: ⁊ abijt ip̄e ⁊ ſexcen-
ti viri cū eo ad achis filiu3
f maoch regē geth. Et habi-
tauit dd̄ cum achis in geth
ip̄e ⁊ viri ei⁹: ⁊ dom⁹ eius
⁊ due vxores eius achinoē
ieſrahelites ⁊ abigail vxor
nabal carmeli. Et nūciatū
eſt ſaul ꝙ fugiſſet dauid in
geth: ⁊ nō addidit vltra q̄-
g rere eum. Dixit aūt dauid
ad achis. Si inueni grām
in oculis tuis: det mihi lo-
cus in vna vrbiū regionis
hui⁹ vt habitē ibi. Cur em̄
manet ſeru⁹ tuus i ciuitate
regis tecu3. Dedit itaq3 ei
achis in die illa ſicelech: ꝓ
pter quā cām facta eſt ſice-
lech regū iuda vſq3 in die3
h hāc. Fuit aūt nūcius dierū

Capitulū. xxvij.

e ¶ Et ait dauid. Hic p⁹ multā pſecutiōe3 vt pz ex p̄dictis deſcribit exaltatio dd̄ extra terrā iſrl̄. Et p̄ deſcribit ip̄i⁹ dauid egreſſus. ſc̄dō habitatiōis loc⁹: ibi. Dixit aūt dauid. tercio viuēdi modus: ibi. Et aſcendit dd̄. Circa p̄mū dī. a ¶ Et ait dauid in corde ſuo. i. diligēter ⁊ deliberate cōſiderauit b ¶ Aliq̄n incidā ⁊c̄ nō dixit h̄ dauid eo ꝙ timeret occidi a ſaule in ꝓpria pſona cu3 ſciret certitudinalit ex diuino promiſſo ſe poſt ipſum ſaul regnaturū. S3 q2 timebat ne ſic accideret ꝙ oporteret eū pugnare cum ſaule qd̄ horrebat dd̄ ꝓpt̄ mortē ſuoꝝ ⁊ alioꝝ qui erāt cum ſaule. Preterea nō debebat deū temptare. omittēdo ſciēter ea q̄ erant ad cōſeruationē vite ꝓprie ⁊ ſuorū cuiuſmodi erat talis exitus. vnd̄ ſb̄dit. c ¶ Ut deſperet ſaul. ſ. a mea captione. d ¶ Ceſſet q3 me querere. q2 nō poterat eū pſequi i terra aliena. p̄terea ſaul in terra iſrahel multos pſequebat imponēdo eis ꝙ receptarēt dauid ⁊ viros eius quorū dānis et pſecutionib⁹ dauid debebat precauere. e ¶ Et abijt ipſe ⁊c̄. iſte em̄ erat inimicus ſaul: eo ꝙ ſaul frequēter debellauerat philiſteos. ⁊ ideo libēti⁹ recepit dauid eo ꝙ ſaul reputabat eum inimicū. f ¶ Et habitauit ⁊c̄. hoc fuit tm̄ ad horā: quia habuit aliū locum aſſignatū: vt poſtea dicet. g ¶ Dixit aūt dauid. Hic conſequēter agit de loco ip̄i dauid aſſignato: quem petiuit dd̄ extra ciuitatē regiam vt liberius ire poſſet cum ſuis viris ad dep̄dandum infideles. vnde cu3 ſuis poſſet viuere. Et patet littera vſq3 ibi. h ¶ Fuit autē numerus dierū ⁊c̄. In hebreo habet. Dies ⁊ quattuor menſes: ⁊ p dies ſm̄ aliquos hebreos intelligit annus vel anni. Sc̄dm̄ v̄o ra. Salo. intelligunt tm̄ duo dies naturales. vtroq3 em̄ mō

in ve.teſta. inuenit hoc nomē dies in plurali acceptū.ſcȝ
ꝓ duob⁹ diebus naturalib⁹:ꝛ ꝓ anno vel annis indeter-
minate. Qr autē hic accipiat ſecūdo mō magis videt ex
hoc qd̓ habet.ī.xxix. ꝙ dixit achis de moꝛa dauid cū ipe
eſt apud me multis dieb⁹ vel annis. i ¶ Et aſcendit dd̓.
Hic deſcribit viuē-
di mod⁹.ſ. de p̄dis
infideliū circūadia-
centiū. k ¶ Nec re
linquebat viuenteȝ
virum ꝛ mulierē ne
accuſarent eū apud
achis. licȝ enim nō
eēnt de philiſteis tñ
aliq̄ coꝛū poterāt eē
ſub eoꝝ tributo:vel
hēe aliqua pacta vel
cōuentōnes cū eis:
ꝓpter qd̓ achis po-
tuiſſet ꝯ dauid ꝓuo
cari. l ¶ Rñdebat
dauid ꝯ meridiē iu-
de ꝛc̄.ille em̄ terre d̓
q̄bus p̄das accipie
bat:licȝ eēnt verſus
illā ptē nō tñ erāt de
filijs iſrl̓. videt tñ ꝙ
dauid p h̓ nō excu-
ſet a mēdatio:qꝛ ta-
li mō loquēdi vte-
bat vt achis crede-
ret ipm̄ filios iſrael
dep̄daſſe:vt pȝ ex ſe
quētib⁹.iſtud tñ mē
daciū erat officioſū
ſcȝ ꝓ ſalute ſui ꝛ ſu-
oꝝ a quo nō opoꝛ-
tet dauid excuſari:
qꝛ multa peioꝛa fe-
cit nec ipe dd̓ pecca
uit p̄dictos īfideles
interficiēdo:qꝛ ma-
nebāt infra termios
terre ꝓmiſſionis q̄-
rū hitatoꝛes fuerūt
a dño condēnati ad
moꝛtē:vt dictū ē ſupꝛa freqūēter in libꝛo Joſue.ꝛ Deut.
ꝛ Numeroꝝ ꝓpter qd̓ filij iſrl̓ poterāt eos licite occidere
habita opportunitate:ꝛ bona eoꝝ occupare: niſi p treu-
gas ad tp̄us poſitas impedirent: qꝛ ſeruāde ſunt de iure
naturali q̄ꝺdiu durāt.licȝ em̄ filij iſrl̓ nō poſſent cum illis
federa ppetua cōtrahere. poterāt tñ ex aliqua cā rōnabili
treugas ſeu pacta ad tp̄us cū ipis inire: vt dictuȝ fuit ſu-
pꝛa Joſue.xxj.in fine. m ¶ Erit igit mihi ꝛc̄. Credebat
em̄ eū tot mala feciſſe filijs iſrl̓ ꝙ decetero nō poſſet cum
eis recōciliari.ꝛ ſic eēt coactus ipi achis fideliter ſeruire.

¶ Capitulū.xxviij.

a Factū eſt aūt. Hec eſt vltima ps p̄ncipalis hui⁹ li-
b bꝛi p̄mi in q̄ deſcribit ſaulis moꝛs ꝛ ꝯſummatio p
bellū ꝯ philiſteos.p̄mo igit deſcribit belli appat⁹
ſcd̓o dauid receſſus ca.xxix.tercio ſaulis occubit⁹.c.xxxj
Circa p̄mū ſciendū ꝙ ꝓpter magnitudinē appatus i phi-
liſtinoꝝ exercitu ſaul territ⁹ cōſuluit phitoniſſam. Circa
qd̓ p̄mo deſcribit cōſultatiōis occaſio. ſcd̓o ipa ꝯſultatio
ibi. Dixitq̄ȝ ſaul.tercio data rñſio:ibi. Dixit aūt ſamuel.
q̄rto ſaulis deſolatio:ibi. Statimq̄ȝ ſaul cecidit. Circa p̄-
mū dicit. b ¶ Cōgregauerūt philiſtijm agmia. in multi
tudine magna et valida. c ¶ Dixitq̄ȝ achis ad dd̓ ꝛc̄.q̄a
multū ꝯfidebat de ꝓbitate dauid ꝛ ei⁹ fidelitate. Dixitq̄ȝ
dauid ad achis. d ¶ Nūc ſcies q̄ facturus ꝛc̄.ſ.ꝓ te ꝯtra
inimicos tuos:vt dicit hic gloſa interlinearis:ȝ videt ꝙ i

q̄bus habitauit qd̓ in regi-
one philiſtinoꝝ q̄ttuoꝛ mē-
i ſiū. Et aſcēdit dd̓ ꝛ viri ei⁹
ꝛ agebāt p̄das de geſuri et
de geſre et de amalechitis.
Hi em̄ vagi habitabant in
terra antiq̄tus eūtibus ſur
vſq̄ȝ ad terrā egypti. Et p-
cutiebat dauid omnē terrā
k illoꝝ: nec relinq̄bat viuen-
tē virū ꝛ mulierē:tollenſq̄ȝ
oues et boues et aſinos et
camelos ꝛ veſtes reuerte-
bat: et veniebat ad achis.
Dicebat autē ei achis. In
l quē irruiſti hodie. Rñde-
bat dauid. Cōtra meridiē
iude:ꝛ ꝯtra meridiē hiera-
mel:ꝛ ꝯ meridiē ceni. Viꝝ
et mulierē non viuificabat
dd̓: nec adducebat in geth
dicēs:ne foꝛte loquant ad-
uerſū nos. Hec fecit dauid
Et h̓ erat decretū illi omi-
bus dieb⁹ q̄bus hitauit in
regione philiſtinoꝝ. Cre-
didit ergo achis dd̓ dicēs
Multa mala opatus eſt cō
m tra populū ſuū iſrael. Erit
igit mihi ſeruus ſempiter-

nus. ¶ Capitulū.xxviij.
a Factū eſt aūt in dieb⁹
b illis ꝯgregauerūt phi
liſtijm agmia ſua vt p̄
pararent ad bellū ꝯ iſrael.
c Dixitq̄ȝ achis ad dd̓. Sci-
ens nunc ſcitote: q̄m mecū
egrederis i caſtris tu ꝛ vi-
ri tui. Dixitq̄ȝ dd̓ ad achis
d Nūc ſcies q̄ factur⁹ eſt ſer-
uus tuus. Et ait achis ad
dauid. Et ego cuſtodē ca-
pitis mei ponam te cūctis
e dieb⁹. Samuel āt moꝛtu⁹
eſt:plāxitq̄ȝ eū ois iſrl̓ ꝛ ſe-
pelierūt eū i ramatha vꝛbe
f ſua. Et ſaul abſtulit magos
g ꝛ ariolos de terra ꝛ interfe
cit eos q̄ phitones hēbant
in vētre. Cōgregatiq̄ȝ ſunt
philiſtijm: ꝛ venerūt ꝛ ca-
ſtrametati ſūt in ſunā. Con
gregauit aūt ꝛ ſaul vniuer-
ſum iſrl̓:ꝛ venit in gelboe.
Et vidit ſaul caſtra phili-
ſtijm ꝛ timuit ꝛ expauit coꝛ
h ei⁹ nimis. Cōſuluitq̄ȝ dñm
i et ñ rñdit ei neq̄ȝ p ſacerdo
k tes neq̄ȝ p ſomnia neq̄ȝ per
l ꝓphas. Dixitq̄ȝ ſaul ſeruis

hoc dauid peccauerit:qꝛ ſi intēdebat hoc facere intende-
bat pugnare cōtra fideles ꝓ infidelib⁹:qd̓ eſt illicitū.aut
ſi nō intēdebat hoc ȝ magis ꝯriū.ſ. iuuare filios iſrl̓ ꝯtra
philiſteos:ſicut opinati fuerūt ſatrape: vt habet ſequēti
ca.ſic fuit falſus ꝛ ꝓditoꝛ intēdens nocere ei quē ꝓmitte
bat adiuuare. Dicē-
dū ꝙ dd̓ intēdebat
defendē ipm̄ achis
cui tenebat ex bñfi-
cijs receptis: quia
achis ipm̄ benigne
recepat. ꝛ ſic euȝ ſe-
cuꝝ fecerat a pſecu
tione ſaulis:vt patȝ
ex p̄dictis nec pec-
caſſet h̓ faciēdo du-
plici rōne.vna acci-
pit ex pte achis.ſ.ſi
habebat iuſtū bellū
ꝯ ſaul: qd̓ potuit eē
ſi ſaul q̄ erat arrepti
cius a demone ali-
q̄ pacta fregerat ſeu
iuramēta cuȝ phili-
ſteis inita:qꝛ talia ſt
ſeruāda. vnde et ſe-
dechias.ij. Paral.
xxxvj. arguit eo ꝙ
fregit iuramētū qd̓
fecerat nabuchodo-
noſoꝛ:q̄uis aūt filij
iſrl̓ nō poſſent face-
re cū philiſteis fede
ra ppetua:eo ꝙ ha-
bitabāt in terra ſibi
ꝓmiſſa. tñ ex cā rō-
nabili poterāt face-
re treugas ad tp̄us
ꝛ iuramēto firmare
vt pȝ ex ſupꝛadictis
Alia rō accipit ex
pte ipius dauid qui
hēbat ius in regno
iſrl̓:ꝛ iō poterat illō
acq̄rere v̓tute armo
rū facultate occur-
rēte.ꝛ i tali bello iuſto poterat licite vti philiſtinoꝝ cōfoꝛ
tatiōe ꝛ auxilio.cogitabat em̄ ꝓbabilit ꝙ ſi philiſtei habe
rēt victoꝛiā. Achis ei amicus ꝛ fauoꝛabilis eū iuuaret ad
poſſidendū regnū:qꝛ hita victoꝛia philiſtei illud regnum
nō poſſederūt:ȝ in terrā ſuā reuerſi fuerūt.et yſboſeth fi-
li⁹ ſaul ſucceſſit i regno:vt hī infra.ij.li.ij.c. Ex dictis pȝ
argumētū factū ad ꝯriū. e ¶ Samuel aūt moꝛtu⁹ eſt ꝛc̄.
licȝ moꝛs eius ſupꝛa deſcripta fuerit.xxv.c. tñ hic repetit
qꝛ erat excitādus de ꝓximo ad denūciandū ſaulis caſuȝ.
f ¶ Et ſaul abſtulit ꝛc̄.iſtud ponit h̓ ad declaratiōnē ſui fa
cinoꝛis:qꝛ qd̓ deſtruxerat q̄ſi zelo legis.iterū req̄ſiuit.di-
cunt tñ aliq̄ ꝙ eos interfecit eo ꝙ vaticinabant dd̓ regna
turū poſt eū. g ¶ Et interfecit eos ꝛc̄.hoc nō ē in hebꝛeo
nec ē d̓ textu.ȝ p̄mo videt p modū gloſe appoſitū:poſtea
p ſcp̄toꝛes textui inſertū:ſequit. h ¶ Cōſuluitq̄ȝ dñm ꝛc̄.
qꝛ eos occiderat excepto abiathar q̄ erat cū dd̓. i ¶ Neq̄ȝ
p ſom. Dicūt h̓ aliq̄:qꝛ in tali req̄ſitiōe debebāt ieiunia et
oꝛones p̄cedere:qd̓ nō fecit ſaul. k ¶ Neq̄ȝ p ꝓphas.iſti
fuerāt diſcipuli ſamuelis. l ¶ Dixitq̄ȝ ſaul. Deſcp̄ta oc-
caſiōe ꝯſulēdi phitoniſſā.ſ. timoꝛe ſaulis d̓ apparatu phi
liſtinoꝝ:ꝛ negatiōe diuini rñſi. h̓ ꝯñr deſcribit phitoniſſe
ꝯſultatio. Ad intellectū tñ ſequētiū q̄rit:vtrū in tali ſuſci
tatiōe apparuit ipe ſamuel vel malign⁹ ſp̄us i ei⁹ ſpecie.
Et arguit p̄ ꝙ fuerit ipe ſamuel:qꝛ ſcp̄tura h̓ de ipo loq̄t
tanq̄ȝ de pſona ipi⁹ noīans ipm̄ pluries ꝓpꝛio noīe.et iō

videk falſitatē ꝯtendere:niſi ipſe fuiſſet. Itē magna irre-
uerētia facta fuiſſet ſancto. ſi malign⁹ ſpūs totiēs in ſcri-
ptura ſacra nomiat⁹ fuiſſet noie ipſius. Itez Eccľ.xlvj.dī
de ipſo. Et poſt h̄ dormiuit ꝛ notū fecit regi.ꝛ oñdit illi fi-
nē vite ſue ꝛc̄. Itē dixit certitudinalit̄ verū de futuris cō-
tigētib⁹.ſ.de morte ſaul ꝛ filiorꝫ ei⁹ ꝛ ꝺ debellatiōe ſui ex-
ercit⁹.ꝛ ſic videk fuiſſe verus ꝓpha ſamuel:ꝛ nō malign⁹
ſpūs:q̇ eſt mēdax ꝛ pr̄ mēdacij:vt hr̄ Joh.viij. In cōtra-
riū arguik p glo. que hr̄ Eſa.xxix. q̄ dicit ſic. Phitoniſſa
nō ſuſcitauit ſamuelē ſ; euocauit demonē. Itē de⁹ nole-
bat rñdere ſauli p ꝓphas viuos vt pꝫ ex p̄dictis ꝛ multo
min⁹ p mortuos vt videk. Itē ille q̇ apparuit dixit ſauli.
Cras mecū eris cū igit̄ ſaul eēt reprobat⁹: ꝛ igne gehēne
cruciād⁹.vr̄ q̄ ille q̇ ſibi appuit malign⁹ ſpūs fuerit eidē
igni deputat⁹. Itē ille q̇ appuit pmiſit ſe adorari a ſaule:
qđ nō pmiſiſſet ſanct⁹ ſamuel cū ſolus de⁹ ſit adorādus
ꝛ iō videk q̄ fuerit malign⁹ ſpūs talis honoris cupidus.
Itē ſi fuit ſamuel:aut apparuit diuina ꝟtute vel magica
nō p̄mo mō:q: ſic de⁹ multū fauiſſet arti magice faciens
apparere ſamuelē ad inuocationē phitoniſſe:qđ oīno vi
dek falſum ꝛ irrōnabile. Nec ſcđo mō:q: ars magica nul
lā virtutē habet de ſe: ſ; demones p aliqua pacta cū ma-
gis inita volūtarie apparēt vel aliqua faciūt: vt hoies te-
neant in errore. Si igit̄ ſamuel ꝟtute magica apparuit.h̄
fuit q: demon ipm adduxit.tūc q̄rik:aut fuit adduct⁹ vo-
lūtarie:ꝛ ſic demoni ꝯſenſit ꝛ in malo actu qđ ē incōueni
ens cū eēt in pte ſanctorꝫ. aut coactus p demonē: et h̄ vi-
dek incōueniēs:q: demones ſup ſanctos defunctos nul-
lā habēt poteſtatē. Rñſio ad q̄ſtionē iſtā rñdet Augu.in
epľa ad felicianū:cui⁹ rñſio ponik in glo.ſup locū iſtū.et
tangit ibi duplicē opinionē vel dicēdi modū. Prim⁹ eſt
q̄ fuerit aīa ſamuelis ipi ſauli apparens:ꝛ h̄ ſm ipm po-
tuit eſſe duplicit̄.vno mō p demonē eā ad hoc adducen-
tē.tñ ex pmiſſiōe diuina ex aliq̄ rōne nobis occulta. Sic
xp̄s pmiſit ſe a diabolo aſſumi: et ſup pinnaculū templi
portari:ꝛ ſup montē excelſuꝫ collocari: vt hr̄ Math.iiij.
ꝛ iō nullū incōueniens videk q̄ talia pmiſſus fuerit face-
re in aīa ſamuelis: q̄ longe incōpabiliter minor fuit ipſo
xp̄o:ꝛ aliquā figurā facere ſeu oñdere p quā apperet ſau-
li q̄ſi in ꝓprio corpe ꝛ hitu:vt lr̄a ꝓtendit. Alio mō q̄ ap-
paritio nō fuerit aliq̄liter arte magica ſeu ptāte dyaboli-
ca ad h̄ pmiſſa.ſed diuia ꝟtute h̄ faciēte ex ſua diſpoſitōe
q̄ phitoniſſam ꝛ demonē latebat:vt ſauli ꝓpter ſua deme
rita ſnia diuina ſup eū fatura de primo ... ſamuelē denū-
ciarek:ſic per ipm viuentē reprobatio a ... ſibi fuerat
añ denūciata:ſicut dictū fuit.ſ̄.xv. Aliū ꝟo m... dū dicen
di ponit Aug. ī eadē epľa:q̄ nō fuerit ſamuel:ſ; malign⁹
ſpūs apparēs in ei⁹ effigie. Dixit eñ aplˀus.ij.ad Cor.xj.
q̄ ipſe ſathanas trāſfigurat ſe in angelū lucis: ꝛ multo for
tius vt videk potuit ſe trāſformare in ſil̄itudinē ſamuelis
tñ deo h̄ pmittēte in vtraqꝫ trāſfiguratiōe ſine q̄ nihil pōt
facere. Adducit etiā ad h̄ aliq̄s rōnes tactas in arguēdo
ꝓ pte iſta.ꝛ ad hoc videk magis declinare agens de p̄ſti-
gijs demonū:vt hr̄ in decretis.xxvj.q.v.ca.nec mirū. Di
cendū igit̄ q̄ ſi decretū allegatū habeak ꝓ determiatione
eccľie tenēda ē iſta ps determiata. Si aūt nō ſit determia
tio eccľie vt ꝓbabilit̄ videk.tñ q: Aug. cui⁹ ē illud decre-
tū vtrūqꝫ modū dicēdi ponit vt ꝓbabilē ꝛ rōnabilē ī epľa
ad ſimplicianū.tñ q: poſt cōpilationē decretorꝫ expoſito
res ſacre ſcripture p̄dictos modos recitauerūt ꝛ ſcripſe-
rūt tanq̄ ꝓbabiles ꝛ rōnabiles qđ nō feciſſent ſi vn⁹ mo
dus dicēdi eēt ab eccľia determiat⁹ niſi forſitā ex ignorā-
tia hui⁹ determiatiōs qđ nō videk eis imputandū.ꝛ iō ſi
illđ decretū nō ſit determiatio eccľie:videk abſqꝫ tñ aſſer-
tiōe q̄ ꝓbabilior ſit modus dicēdi q̄ aīa ſamuelis virtu-
te diuina ꝛ eius diſpēſatiōe appuit mō p̄dicto ad annūci
andū ſauli diuinā ſniaꝫ: q: huic dicto magˀ videk cōcor-
dare text⁹ biblie h̄ ꝛ in eccľiaſtico vt.ſ̄.allegatū eſt ꝓ iſta
pte. Ad h̄ etiā faciūt rōnes.ſ̄.inducte.hoc etiā dictū tenēt
oēs hebraici doctores. Illud etiā dictū videk ꝯcordare ei
qđ hr̄ in li. Nu.in caſu q̄rum ad aliqđ ſiīe. Dicik etiaꝫ ibi

xxij.ca.ꝛ.xxiij q̄ baalā magus ꝛ ariol⁹ q̄ter q̄ſiuit rñſum
demonis bis ī domo ſua:ꝛ bis cū balach.ꝛ tunc ſm oēs
doctores catholicos.demon virtute diuina fuit ꝓhibit⁹
dare ſibi rñſum. ꝛ angel⁹ bonus dedit ei rñſum ſue volū
tati ꝯtriū. Nec de⁹ in hoc vel angel⁹ bonus mago vel ma

m ſuis. Querite mihi mulie-
rem habentē phitonē:ꝛ va
dā ad eā ꝛ ſciſcitabor p illā
Et dixerūt ſerui eius ad eū
Eſt mulier phitonē hñs in
n endor. Mutauit ḡ habitū
ſuum:veſtituſqꝫ ē alijs ve-
ſtimēcis:ꝛ abijt ipſe ꝛ duo
o viri cū eo venerūtqꝫ ad mu
p lierē nocte ꝛ ait illi. Diui-

gice arti fauebat: ſ;
magis effectū ma-
gice artis impedie-
bat. Sic videk ī ꝓ-
poſito rationabilit̄
poſſe dici: q̄ demō
fuit ꝓhibit⁹ ad vo-
cationeꝫ phitoniſſe
venire. ad h̄ eñ illa
ars ordinatur vt ab
omib⁹ tenek. Et pꝫ
p glo. Eſa.ſupi⁹ alle
gatā:ꝛ diuia virtute
ꝛ volūtate apparuit
ſamuel annūcians

ſauli ꝯtrariū volūtati ſue. Tenendo igit̄ modū iſtū ad ea
q̄ obijciunk in ꝯtrariū pōt rñderi. Ad p̄mū dicēdū q̄ phi
toniſſa nō ſuſcitauit ſamuelē:ſ; illū de⁹ apparere fecit: vt
dictū eſt.ſed ipſa vocauit demonē q̇ tñ fuit ꝓhibit⁹ veni-
re:vt dictū eſt.ꝛ ſic illa gloſa nō eſt huic mō dicendi ꝯtia:
q̄uis nō ſit magne auctis: cū ſit quedā glo.mgr̄alis. Ad
ſecūdū dicēdū q̄ nō fuit ſine cā q̄ deus magis rñdit ſau-
li p ſamuelē iā defunctū q̄ p ꝓphetā viuū: vt pꝫ ex ſupra
dictis. Ad terciū dicendū q̄ ſamuel pmiſit ſe adorari ado
ratiōe dulie.nec h̄ fuit malū: ſicut ꝛ dauid pmiſit ſe ado-
rari a nathan ꝓpha:vt hr̄.iij. Reg.j. Ad quartū dicendū:
q̄ ſamuel dixit ſauli ipm fore ſecū ī craſtino.i. in ſtatu de
functorꝫ nec plus ſonat auctas:q: ſi ſonaret ſtatū ſancto
rū eadē rōne adducerek ad oppoſitū:q: dixit ſauli. Cras
tu ꝛ filij tui eritis mecū. Jonathas aūt ibidē interfectus
erat valde bon⁹ vir ꝛ pfectus: vt pꝫ ex ſupradictis ī pluri
bus locis:ꝓpter qđ tenendū ē q̄ recept⁹ fuit ī pte ſanctorꝫ
ꝛ iđo ſi ex ſaule arguik appariuiſſe demonē. eadē rōne ex
ionatha arguik ipm fuiſſe ſamuelē. Ad q̄ntū dicēdum q̄
ſamuel fuit adduct⁹ ꝟtute diuina: nō in fauorē artis ma
gice ſ; magis ī impedimētū:vt pꝫ ex dictis in q̄ōne. Per
q: Aug.magis videk declinare ad aliū dicendi modū:vt
dictū ē.iō ſilr̄ ſoluēda ſūt argumēta in ꝯtriū facta. Ad pri-
mū dicēdū q̄ rerū ſil̄itudines ī ſacra ſcp̄tura freq̄nter no
miank nomib⁹ rerū.vt pꝫ Geñ.xlj.vbi dī q̄ pharao vidit
ſeptē ſpicas ꝛ ſeptē boues.ꝛ tñ certū ē q̄ nō vidit niſi ea-
rū ſil̄itudines.ꝛ eodē mō ſic dicit Aug.effigies ſamuelis
p demonē repñta. hic vocak noīe ipi⁹ ſm iſtū dicēdi mo-
dū. Nec ex hoc ſcp̄tura inducit aliq̇d falſū:ſic nec Geñ.
xlj.vbi ſil̄itudines boū vocat boues:ſ; dat ſtudioſis occa
ſionē q̄rendi ſanū intellectū ex circūſtātijs facti ꝛ alijs lo
cis ſcripture:nec ꝓpter h̄ facta ē irreuētia ſancto:q: talis
denoīatio eſt equoca vt pꝫ. Ex eodem mō ſoluik illud qđ
inductū fuit de eccľiaſtico. Ad aliud dicendū q̄ nō ē in-
cōueniēs demones p̄dicere veracit̄ aliq̄ futura cōtingen
tia q̄ hñt p reuelationē a ſanctis angelis ſm diuinā ordi-
nationē nobis occultā:ꝛ aliq̄n cogunk ad h̄:ſic pꝫ ī mľtis
locis.ꝛ pōt dici q̄ ſic fuit in ꝓpoſito ad denūciandū ſniaꝫ
diuinā ipi ſauli: eo q̄ nō erat dignus q̄ ſibi rñderek p an-
gelos ſanctos vel ꝓphas. His p̄dictis reuertamur ad lit
terā exponēdam de ꝯſultatiōe phtoniſſe. vbi p̄mo ponik
eius inquiſitio cum dicik. m Querite mihi mulerem
haben.ꝛc̄. Dicunt hebrei q̄ hoc dixit ſaul duobus ſibi fa-
miliaribus et ſecretis. ſcꝫ abner ꝛ amaſe. ſecūdo ad eam
ꝯuentio cum dicik. n Mutauit ergo habitū.ſcꝫ ne ab
ea cognoſcerek:quia tunc nō fuiſſet auſa ſuam artē exer
cere. Item q: ſaul volebat alios latere q̄ conſuleret phi-
toniſſam et ꝓpter iſtas duas cauſas ſubdik. o Vene-
rūtqꝫ ad mulierē nocte. vt eius negociū eſſet occultū. ter
cio ponik eius conſultatio cum dicik.
p Diuina mihi ꝛc̄. illa aūtē timēte hoc facere ſaul eam

aſſecurauit etiã iuramẽto. ꝛ tũc illa ꝯceſſit. d. Quẽ ſuſci-
tabo tibi ꝛc. q ¶ Cũ aũt vi. mu. ſamuelẽ. ſm veritatẽ iu
xta primũ modũ dicendi ſupius poſitũ vel demonez in
effigie ſamuelis iuxta ſcdm. r ¶ Exclamauit voce ma-
gna. ꝑ timore ſaulis quẽ tũc ſciuit eẽ pñtẽ. Si aũt queratur quõ ſciuit. Rñ-
dẽt hebrei cõiter ꝙ
hoc fuit. qꝛ qñ aliuſ
a rege petebat ali-
quẽ ſuſcitari ꝑ artẽ
phitonicã ꝓ appare
bat ex pte pedũ. qñ
aũt rex hoc faciebat
ꝓ apparebat ex pte
capitis pp reuerẽtiã
regis. alij dicũt ꝛ vi
der veriuſ ꝙ ille qui
appuit hoc ſibi di-
xit. s ¶ Deos vidi
ꝛc. i. hoĩes diuios.
vt dicũt hebrei: di-
cẽtes ꝙ duo fuerũt
.ſ. ſamuel ꝛ moyſes
Cui⁹ rõnẽ aſſignãt
qꝛ ſamuel timuit vo
cari ad diuinũ iudi
ciũ. iõ adduxit ſecũ
moyſen. vt eſſet ſibi
teſtis ꝙ legem inte-
graliter obſeruaſſet
ſ3 hoc videt ficticiũ
qꝛ ꝓpheta Samuel
añ tpũs iudicij ſcie
bat xp̃m venturuz.
videt etiã textui ꝯ-
riũ. qꝛ ſtatim ſubdit
t ¶ Qualis ẽ forma
eius. in ſingulari. et
ita ẽ in hebreo. ꝛ ita
dicendũ ꝙ ſolus ſa-
muel appuit. ꝛ po-
nit hic deos in plu
rali ꝑ deũ. ſic Exo.
xxxij. Iſti ſunt dij
tui iſrl'. ꝛ tñ erat ibi
tñ vnũ idolũ ¶ v
Et intellexit ſaul ꝛc
ſm vitatẽ vl' ſm ap
parentiaz ſm duos
modoſ ſupradictoſ
ꝛ ita intelligat iſtõ
nomẽ hic ꝛ in alijs
fuerat. n. ſaul in ſe-
pultura ſamuelis.
ꝓut dcm̃ fuit. ſ. xv.
ca. ꝛ vidit eũ ſepeli-
ri in hitu ſuo ſic re-
ligioſum. qꝛ ꝓ ꝯgre
gauit hoĩes religioſe viuẽtes ſub ipo. vt pꝫ ex ſupiorib⁹
ꝛ iõ ex figura ꝛ etate ꝛ hitu ſibi relatis ꝑ phitoniſſaz ſaul
ꝯiecturauit ꝙ eẽt ſamuel. pꝫ etiã ex hoc ꝙ lꝫ ſaul audiret
verba ſamuelis. nõ tñ eũ vidit. nec alij q̃ erant cũ eo ſ3 ſo
lũ phitoniſſa. Dicũt etiã hebrei ꝙ ſolus ſaul audiuit ver-
ba ſamuelis cũ eo quẽtis. ꝛ hoc ſatis vr̃ ex cicũſtãtia lr̃e.
tñ qꝛ mulier illa rogauit eũ comedere. tũ qꝛ nec ipſa nec
illi qui erãt cũ eo ſuaſerũt ſibi abſentare ſe a piculo vel a
ꝓlio futuro vbi erat moritur⁹. vr̃ tñ ꝓbabiliter ꝙ hoc fe-
ciſſent ſi verba ſamuelis audiſſent. Cetera patẽt ex dictꝭ.
x ¶ Et ait ſamuel. Hic ꝯñr ponit ſamuelis rñſio. ꝛ pꝫ lr̃a
ex ꝑdictis vſqꝫ ibi. y ¶ Et dabit dñs ꝛc. qꝛ ꝓpter peccatũ
ꝑncipis bene puniunt ſubditi pena tꝑali ꝛ etiam morte

na mihi in phitone. ꝛ ſuſci
ta mihi quẽ dixero tibi. Et
ait mlier ad eũ. Ecce tu no
ſti quãta fecerit ſaul ꝛ quõ
eraſerit magos ꝛ ariolos
de terra. Quare ḡ inſidia-
ris aie mee vt occidar. Et
iurauit ei ſaul in dño dicẽſ
Viuit dñs. qꝛ nõ eueniet
tibi q̃cꝙ̃ mali pp hanc rez
Dixitqꝫ ei mulier. Quẽ ſu
ſcitabo tibi. Qui ait. Sa-
q muelẽ mihi ſuſcita. Cũ aũt
r vidiſſet mulier ſamuelẽ ex
clamauit voce magna ꝛ di
xit ad ſaul. Quare ipoſui-
ſti mihi. Tu es. n. ſaul. Di
xitqꝫ ei rex. Noli timere.
Quid vidiſti. Et ait mlier
s ad ſaul. Deos vidi aſcen-
dentes de terra. Dixitqꝫ ei
t Qualis ẽ forma ei⁹: q̃ ait.
vir ſenex aſcẽdit ꝛ ipe ami
v ctus eſt pallio. Et intelle-
xit ſaul ꝙ ſamuel eẽt: ꝛ in-
clinauit ſe ſup faciẽ ſuã in
terra ꝛ adorauit. Dixit aũt
ſamuel ad ſaul. Quare in-
quietaſti me vt ſuſcitarer:
ꝛ ait ſaul. Coartor nimis.
Siq̃dẽ philiſtijm pugnãt
aduerſuz me: ꝛ deus receſ
ſit a me: ꝛ exaudire me no-
luit: neqꝫ in mãu ꝓphetarꝫ:
neqꝫ ꝑ ſomnia. Uocaui er
go te: vt oñderes mihi q̃d
x faciã. Et ait ſamuel. Quid
interrogas me cũ dñs re-
ceſſerit a te: ꝛ tranſierit ad
emulũ tuuz. Faciet. n. tibi
dñs ſicut locut⁹ ẽ in manu

corpali. ꝛ maxie qꝛ multi erant fautores ſaulis ꝛ cõſentanei in malis ſuis. z ¶ Cras aũt tu ꝛc. iſtud iã expoſitũ ẽ
ſupra. z ¶ Statimqꝫ. Hic ꝯñter ponit ſaulis deſolatio.
tũ pp dñi ſniam. tum ꝓpter debilitatẽ. cui⁹ cã tangit cum
dr. a ¶ Quia nõ comederat panẽ. i. cibũ aliquẽ. Conſe
quenter ponit eius
aliqualis cõſolatio
ꝛ ꝓ ex pte mulieris
inuitãtis eũ curiali
ter ꝛ obnixe ad acci
piendũ cibũ. d. b
Ecce obediuit an-
cilla tua voci tue. i.
in facto mihi picu-
loſo. iõ ſubdit. c
Et poſui aiam meã
in manu mea. i. feci
opus ad tuã petiti-
onẽ ſub pena mor-
tis ꝓhibituz. q. d. ex
hoc debes inclinari
mee petitõi. ſcdo ex
pte ſocioꝝ ſuoꝝ cuz
dr. d ¶ Cogerunt
aũt eũ ſerui ſui. ꝑci-
bus importunis. et
ſic aliqualiter cõſo-
latus eis acq̃euit.
e ¶ Mulier aũt ꝛc. i
hebreo hr̃ ꝑſepiatũ
.i. in ꝑſepio impin-
guatũ. f ¶ Tolleſ-
qꝫ farinam miſcuit
eã. infundẽdo aquã
vt inde faceret pa-
ſtam. g ¶ Et coxit
azima. qꝛ nõ hẽbat
tpᷣs fermẽtandi ¶ h
Qui cũ comediſſẽt
ſurrexerũt ꝯfortati
cibo. i ¶ Et ambu
lauerũt ꝛc. vbi appa
ret mirabiliſ ꝓbitaſ
ꝛ aioſitas ſaulis. q̃
ita feſtinauit redire
ad ꝑplm ſuũ vt eẽt
cũ eo in ꝓlio in quo
ſciebat ſe moriturũ
¶ In ca. xxviij. vbi
dr in poſtil. Dixitqꝫ
dd ad achis. Nunc
ſcies q̃ facturus eſt
ſeruus tuus. ſ. ꝓ te
ꝯ inimicos tuos.

mea: ꝛ ſcindet regnũ tuum
de manu tua: ꝛ dabit illud
ꝓximo tuo dd: qꝛ nõ obedi-
ſti voci dñi neqꝫ feciſti irã
furoris ei⁹ in amalech. Id
circo qᷣ pateris fecit tibi
y dñs hodie: ꝛ dabit dñs ẽt
iſrl' tecũ i manu philiſtijm.
z Cras aũt tu ꝛ filij tui mecũ
eritis: ſed ꝛ caſtra iſrl' tra-
det dñſ in man⁹ philiſtijm
z Statimqꝫ ſaul cecidit por
rectus in terrã. Extimue-
rat. n. verba ſamuelis ꝛ ro
a bur nõ erat in eo: qꝛ nõ co-
mederat panẽ tota die illa
Ingreſſa eſt itaqꝫ mulier il
la ad Saul. Conturbatus
eñ erat valde. Dixitqꝫ ad
b euz. Ecce obediuit ancilla
c tua voci tue: ꝛ poſui aiam
meã i manu mea: ꝛ audiui
ſermones tuos q̃s locut⁹
es ad me. Nũc igit audi ꝛ
tu vocẽ ancille tue: ꝛ ponã
corã te buccellaz panis vt
comedẽs ꝯualeſcas ꝛ poſ
ſis iter agere. q̃ renuit ꝛ ait
d Nõ comedã. Coegerũt ãt
e eũ ſerui ſui ꝛ mulier: ꝛ tan-
dẽ audita voce eoꝝ ſurre-
xit de tra: ꝛ ſedit ſup lectũ
Mulier aũt illa hẽbat vitu
lũ paſcualẽ in domo ꝛ feſti
f nauit ꝛ occidit eũ. Tolleſ-
g qꝫ farinã miſcuit eã ꝛ coxit
azima: ꝛ poſuit ante ſaul ꝛ
h ante ſeruos eius. Qui cuz
comediſſent. ſurrexerunt ꝛ
ambulauerũt ꝑ totã noctẽ
illam. ¶ Caplm. xxix.

¶ Additio. j.

In illa rõnũ in poſtilla videt efficax ad excuſandũ
dauid a peccato ſi impugnaſſet pplm fideliũ ꝓ in-
fidelibus. Dauid. n. lꝫ fuit vnctus in regem deo iu
bente ꝑ ſamuelẽ. vt pꝫ. ſ. xvj. Ex hoc nõ ſequit ꝙ habuiſ
ſet ius in regno ad executõez regie ptãtis in pplo iſrael:
donec populus recepiſſet eum ſupra ſe in regem. Cuius
rõ eſt. Nam in inſtitutõe regis a deo ꝑ legẽ ordiata duo
requirebant. vnũ ex pte inſtituentis. ſ. ꝙ diuina ꝓuiden-
tia fuiſſet electus. Aliud ex pte ppli. ſ. ꝙ talẽ electũ a deo
in regẽ pplᷣs reciperet ponendo ipm electũ ſupra ſe regem
qᷣ clare denotent verba Deutro. xvij. vbi de inſtitutiõe
regia agit. Legit. n. ibidẽ. Ipm ponas ſup te regẽ quem
dñs deus tuus elegerit. Ex q̃bus verbis patꝫ ꝙ accepta-

tio populi reqͥrebat ad executoꝫ regie poteſtatis poſt
electōem.qꝺ eſt ꝓpoſitū.qꝺ etiā manifeſte ptꝫ fuiſſe obſ-
natū in ipſo ſaul.q̄ lꝫ pͥus fuerat vnctus in regē a dn̄o deo
p ſamuelē.vt ptꝫ.ſ̄.x.ca.vlterius habuit inſtitui a popu
lo ipm̄ in regē recipiendo.vt pꝫ.ſ̄.xj. Preterea cōfirmā
tur p̄dicta ſic.Nā ſi dauid fuiſſet rex ꝛ haberet ius in re-
gno ante mortē ſaul ꝛ anteꝗ̄ fuiſſet receptus in regē.tūc
ſaul inſequēdo dauid hoſtiliter eēt ꝓditoꝛ manifeſtus et
leſe maieſtatis crimē incurriſſet.ꝛ ꝑ ꝯn̄s dꝺ meritorie po
tuiſſet ꝛ etiā debuiſſet occidere eū tanꝗ̄ ꝓditorē manife-
ſtū ſibi de iure ſubditū.cuius oppoſitū fecit occurrēte ſi
bi opportunitate.vt.ſ̄.xxiiij.ca.vbi dꝺ ſeruis ſuis volen-
tibus ſaulē occidere ait.Abſit a me facere rem hanc dn̄o
meo xp̄o dn̄i.in qͥbus verbis duo oſ̄dit. pͥmū ꝙ talis oc
ciſio eēt nephanda ſiue illicita cū dꝛ.Abſit ꝛc̄.ſecūdo ꝙ
reddēs rōnē pͥmi cōfitet̄ ꝙ ſaul erat dn̄s ipſius dꝺ.qꝺ mi
nime poſſet eē ſi dauid ꝓtūc fuiſſet rex iſrl̄.regnū.n.non
patit̄ ꝯſortē.Idē ptꝫ ca.xxvj.vbi iterū habuit dꝺ ſaulem
in ꝑtāte ſua ꝛ abiſai ꝛ alijs ſuis volētibus eū occidere ſi-
militer rn̄dit addendo.Viuit dn̄s.niſi dn̄s ꝑcuſſerit eū
vel dies eius venerit.vel in ꝑlio deſcendēs ꝛc̄.q.d.lꝫ ille
ſit dignus morte ꝑꝑ ꝑſecutōem meā iniuſtā ꝛ alia ſua de
merita.nō tn̄ eius iudex ſum ſeu ſuꝑioꝛ ꝫ ſolū deū habet
ſuꝑiorē q̄ poſſet eū occidere modis p̄dictis.vnde ſubdit.
Abſit a me mittere manū meā in xp̄m dn̄i.ex q̄ ptꝫ ma-
nifeſte ꝙ dauid reputabat ſaulē in vita ſua regē ſuū ꝛ do
minū.lꝫ tyrānū ꝛ peſſimū.Idem ptꝫ de dꝺ q̄ licꝫ fuiſſet a
dn̄o vnctus in regē vt dictū eſt.ſ̄.xvj.fuit tn̄ inſtitutus ꝑ
tribū iude in regē ſuꝑ eandē tribuꝫ in hebron.vt hr̄.ij.
Reg.ij.Et iterū tercio ꝑ alias tribus fuit in regē inſtitu-
tus ſuꝑ iſrl̄.vt.ij.Reg.v.vn̄ cū dꝺ nunꝗ̄ fuit in vita ſaul
inſtitutus rex ꝑ ppl̄m.ſequit̄ ꝙ nūꝗ̄ in eodē tēpe habuit
ius in regno.lꝫ hr̄et ius ad regnū.nec hꝫ executōeꝫ regie
ꝑtātis.Nec valet ꝯ̄ p̄miſſa dicere ꝙ dauid vocat ſaulem
dn̄m ſuū ex quadā hūilitate ſeu reuerentia vnctiōis quā
habuerat.nō aūt rōne ſuꝑioritatis aut maioritatis.Naꝫ
hoc eēt de directo ꝯ̄ rōnē xp̄i factū phariſeis Math.xxij
vbi dicit.Si ḡ dꝺ vocat eū dn̄m quō ē filius eiꝰ.Xp̄c.n.
voluit oſ̄dere phariſeis ꝙ in xp̄o ꝓmiſſo erat diuia natu
ra.ex eo ꝙ dꝺ cū eēt pr̄ eius vocabat eū dn̄m cū dixit.Di
xit dn̄s dn̄o meo.vn̄ in xp̄o ponēda erat alia natura ex-
cellentioꝛ ꝗ̄ hūana ꝑ quā xp̄c eēt ſuꝑioꝛ ꝛ dn̄s ipſius dꝺ:
ꝓut ipſe poſtillatoꝛ ibidē diffuſius declarat.Que quideꝫ
rō xp̄i nō eēt efficax ſi rōnabiliter poſſet dici ꝙ dꝺ ex hūi
litate ſeu reuerentia vnctōis xp̄i futuri vocabat eū dn̄m
vn̄ neceſſe ē dicere ꝙ dꝺ viuēte ſaul.ꝛ pꝰ p̄mā vnctōꝫ erat
inferioꝛ ꝛ ſubditus ipſi ſaul.ꝛ ſic nō poterat ſaule viuēte
regnū iſrl̄ iuſte ſibi vendicare.ꝛ ſic rō poſtil.ex hac parte
ſumpta nō excuſaret ipſm̄ dꝺ.Silr̄ nec alia rō ꝑ ipſm̄ po-
ſtil.aſſignata ſufficit ad excuſatōꝫ ipſiuſ dꝺ.tū qꝛ nō appa
ret in textu ꝙ ſaul fregiſſet aliq̄ pacta vel iurāmta cū phi
liſteis inita.ſicut ptꝫ de ſedechia cū nabuch.tū qꝛ poſito
ꝑ caſum ꝙ achis hr̄et iuſtā cām ꝯ̄ ſaulē.adhuc ex hoc nō
ſeq̄ret̄ ꝙ bellū iuſtū eēt qꝛ requireret̄ auctoritas p̄ncipis
vt in ſcd̄a ſcd̄e.q.xl.ar.j.in coꝛ.q. q̄ q̄dē auctas nō poſſet
p̄ſtari ab achis reſpectu ipſiꝰ dꝺ cū nō eēt eius p̄nceps. vt
dcm̄ ē.lꝫ ei eēt obligatus ex bn̄ficijs impēſis. q̄ q̄dē bn̄fi-
cia impēſa ipſi dꝺ a rege achis nō ſoluebant ipſm̄ a ſubie
ctōe q̄ tenebat̄ ipſi ſaul.nec a fidelitate quā tenebat̄ obſer
uare ſuis fr̄ibus.ſ.filijs iſrael.lꝫ tn̄ ꝑ alias rōes obligaret̄
dꝺ ſuire ipſi achis.ſ.rōe bn̄ficij.vt dcm̄ ē.ꝛ iō ad excuſan-
dū in h̄ loco dꝺ a pctō.alit̄ poſſet dici.ſ.ꝙ dꝺ nūꝗ̄ detmi
nauit ſe ad bellādū ꝯ̄ filios iſrl̄.nec ꝯ̄ ſaulē q̄ erat rex ſuꝰ.
Et iō nūꝗ̄ dixit nec aſſeruit regi achis ꝙ ipſe pugnaret ꝯ̄
regē iſrl̄ ꝛ ſuos ꝫ tm̄ dixit.Tu ſcies q̄d facturꝰ ſit ſeruus
tuꝰ.q̄ v̄ba ſunt manifeſte indetminata. pn̄t.n.ꝯtinere ve
ritatē tā ex hoc ꝙ pugnaſſet ꝯ̄ ſaulē ꝛ ſuos ꝗ̄ etiā ex h̄ ꝙ
nihil ꝯ̄ eos feciſſet.ſicut de ſcō cōtigit. vn̄ in h̄ veriſſīr eſti
mādū ē ꝙ dꝺ q̄ i factis ſuis a deo ſingularit̄ dirigebat̄ vt
in ꝓceſſu geſtoꝝ ſuoꝝ ſatis ptꝫ vidēs ſe in hac dubietate
ſe ꝑplexitate.qꝛ ſi adiuuiſſet philiſteos aduerſaret̄ pplo
dei ꝛ regi ſuo debitā ſubtrahere fidelitatē.ſ.ſauli regi iſ-
raeli.ſi aūt nō adiuuiſſet regē achis eēt ſibi manifeſte in
gratus.Iccirco diuie ꝓuidētie ſe cōmittebat.ſicut in ce-
teris ſuis cauſis.vn̄ ſuꝑ hoc ſpectabat diuinā directōem
ſeu inſpiratōꝫ ad h̄ ꝙ ipſe excuſaret̄ a cōmittēdo ꝓditōeꝫ
ꝯ̄ regē iſrl̄ ꝛ exercitū eius.ſilr̄ excuſaret̄ ne eēt ingratꝰ re-
gi achis.qꝺ etiā q̄ſi miraculoſe ſic fuit factū.vt ptꝫ in lr̄a.
Nā diſponēte deo de volūtate philiſtinoꝝ receſſit ab eiꝰ
ꝯſortio ſine aliqua nota ingratitudīs.nec etiā pugnauit
ꝯ̄ exercitū iſrael ꝫ potiꝰ ꝯ̄ hoſtes dei.ſ.amalechitas.nec
glo.interli.allegat̄ ꝑ poſtil.ꝯ̄ hoc fcm̄ vbi dicit.q̄d faciet
ſeruꝰ tuꝰ ꝯ̄ inimicos tuos.Nā iſta v̄ba glo.ſt̄ indetmiata
ſicut v̄ba textus.nō.n.dixit.Tu ſcies ꝙ pugnabo ꝯ̄ inimi
cos tuos.qꝛ ſic dixiſſet mēdaciū ſeu falſū.ꝫ ſolū dixit.tu
ſcies ꝛc̄.qꝺ hꝫ duplicē cām v̄itatis.vt dcm̄ ē ſupra.

¶ In eo.ca.xxviij.vbi dr̄ in poſtil.Aliū vo modū dicēdi
ponit Aug.in ea.epl̄a.ſ.ꝙ nō fuerit ſamuel ꝫ malignus
ſpūs apparens in eius effigie. ¶ Additio.ij.

Recte intuēti verba Aug. manifeſte cōſtat de mēte
illius eē:ꝙ iſta apparitio ſamuelis fuiſſꝫ p̄ſtigioſa
ꝛ demōiaca.nā in epl̄a ad ſimplicianū q̄ ſuꝑ huc paſſuꝫ
in glo.ponit̄.lꝫ duos modos dicēdi ꝓponat nō tn̄ equalr̄
In illo.n.mō vbi dicit ꝙ ſpūs ſamuel̄ apparuiſſet.talia
aūt verba ponit.ſ.nō ē abſurdū credere aliq̄ diſpēſatōne
ꝑmiſſum fuiſſe ꝛc̄.q̄ q̄dē verba ſi pōderēt nō aſſerūt ſi eē
incōueniens.neꝗ̄ falſum hoc credere.ꝫ ſolū dicūt nō eē
abſurdū.multa.n.nō ſunt abſurda que tn̄ ſunt falſa.vel
incōueniēter dicunt̄.In ca.vo nec mirū:ꝑ poſtil.allega
to totalit̄ ꝛ indiſtincte tenet vnā ꝑtē.ſ.ꝙ nō ſamuel ſm̄ ve
ritatē apparuit ꝫ demō in eius ſpē.Cū igr̄ ſm̄ veritatē h̄
ſit ꝓpria opinio aug.ꝛ nō ſit alius de doctoꝛibꝰ eccie ap-
probatis q̄ oppiſitū videat̄ tenere ſatis dꝫ ſufficere ad au
ctoritatē.etiā ſi ꝑ ecciam hoc nō determinet̄.vn̄ ꝛ ſi aliq̄
doctores in hoc loco vtrūꝗ̄ modū dicēdi ꝓponāt.hoc eſt
ad ſufficiētiā diſtinctōis oſ̄dēdā.quā diſtinctōꝫ ipſe aug.
poſuit vt dcm̄ ē.Circa qꝺ vlterius attēdēdū ꝙ p̄ncipales
oppoſitā opinionē tenētes ſunt hebrei ꝛ coꝝ ſequaces.q̄
intātū adherēt lr̄e vt credāt ꝙ vbicūꝗ̄ dr̄ ſamuel intelli-
gat̄ in ꝑſona ꝓprie.ꝛ nō in eiꝰ ſil̄itudine.cuiꝰ tn̄ oppoſitū
ſatis deducit̄ ꝑ exēpla ſacre ſcripture ab aug.in ca.Nec
mirū p̄fato allegato.q̄ ꝑ poſtil.aliq̄liter h̄ colligūt̄.Eodē
mō hebrei in hoc loco incidūt in aliū errorē ex nimia ad
herentia lr̄e.Dicūt.n.moyſen ꝛ ſamuelē reſurrexiſſe ex h̄
ꝙ phitoniſſa dixit in plurali deos vidi aſcēdētes in terra
quoꝝ fundamētū nihil valet cū pluries in ſcriptura plu
rale accipit̄ ꝓ ſingulari.vt in poſtil.allegat̄.Dimittēt igit̄
ꝓpriā opinionē aug.q̄ mētē lr̄e ſcrutat̄ ꝛ adherēt hebreiſtī
q̄ ſuꝑficiē lr̄e tm̄ inſpiciunt valde irrōnabile vr̄.Sꝫ atten
dendū ē ꝙ lꝫ oēs auctoritates que vident̄ p̄ma facie cō-
tra opinionē aug.facere ſunt ſufficiēter ſolute ad aug.in
ca.Nec miruꝫ:ſupradicto.Illa tn̄ auctoritas Ecci.xlvj.
ꝑ poſtil.allegata vbi dr̄ de ſamuele.Poſt hoc dormiuit.
ꝛ notū fecit regi ꝛ oſ̄dit illi finē vite ſue.videt̄ facere ſpā
lem difficultatē cōtra opinionē aug.p̄dictam.Nam in il
la auctoritate d̄ vno ꝛ eodē ſuppoſito aſſerit̄ ꝙ dormiuit
ꝛ ꝙ notuꝫ fecit regi ꝛc̄.Si.n.demon tm̄modo apparuit
ſauli ꝛ notū fecit ei finē vite ſue quō de eodē dr̄ ꝙ dormi
uit.diabolus.n.nunꝗ̄ dormit nec requieſcit.Ad qꝺ dici
pōt ꝙ verum coꝛpus ſamuelis in ſepulchro iacens cū ꝓ
prio habitu in quo ſepultus fuit virtute magica deo per
mittēte apparuit ipſi ſauli.in quo coꝛpe demō loquebat̄.
ex quo nō attribuit̄ ſamueli aliqꝺ incōueniēs.cum tale
coꝛpus poſt aīe ſeꝑatōem caret intellectu ꝛ ſenſu.ſilr̄ter
ꝛ velle ꝛ nolle.ꝛ iſte modus ſuſcitādi ꝓprie ē nigromāticꝰ
Nigromātia.n.ſm̄ eius interp̄tatōeꝫ ē diuinatio ꝑ mor-
tuos.qꝺ quidē coꝛpus.ſ.ſamuelis.ſamuel potuit i ſacra
ſcriptura vocari.ſicut in alijs ꝗ̄plurimis locis ſacri elo-
quij defunctoꝝ coꝛꝑa eiſdē noibus vocant̄ q̄bus in vita
cōſueuerūt noiari.vn̄ Geñ.xl.Ibi ſepelierūt abraā ꝛ ſa-
ram vxorem eius.Ibi ſepelierūt yſaac ꝛ vxorē eius re-
beccam ꝛc̄.Conſtat aūt ꝙ illoꝝ coꝛꝑa fuerūt ſepulta.nō
aūt eoꝝ aīe.pari mō vulgariter coꝛpus defuncti nomina
tur eodē mō quo prius cum aīa fuerit ſibi coniuncta.

Cõſter.n.dr.hic iacet talis vel talis. Huic etiā dicto cõſo nat illud qđ legit in pñti ca.⁊ in ꝑſona ſamuelis. Quare inquietaſti me vt ſuſcitarer: qđ põt referri ad corpus ſa muelis tm̃ qđ ſamuel noiat mõ ꝑdicto. q̃ quidē modus nõ eſt alius ab eo quē Aug.tenet. ʒ ſub eodē ꝯtinet ſi v̈ba Aug.ad ſimplicianū vbi narrat hec ſua ꝓpria opinio bñ cõſideret. Dicit.n.ibi ſic. vel nõ vere ſpūs ſamuelis a requie ſua ē excitatus ʒ aliqđ fantaſma ⁊ illuſio ⁊c. Vbi aduertendū ꝙ nõ dixit nõ vere corpus ſamuelis eſt exci tatū ʒ ſpūs ſamuelis. excludit.n.ſpm̃ ſamuelis a ſuſcita tõe nõ tñ eius corpus. qđ quidē corpus cū illuſiõe ima ginaria diaboli viuū apparebat ⁊ loquebat. ⁊ poterat vo cari ſamuel rõne ꝑdicta. ⁊ iſte modus dicēdi ſeu declarā di mentē aug. videt ſatis ſufficere ex illis q̃ volūt minus litteralizare. ¶ Replica.

In ca. xxviij. vbi poſtil. adducit certas excuſatiões ꝓ dđ cū dixiſſet ad achis. Nunc ſcies q̃ factur⁹ ſit ſeruus tuus. Burg. volens illas excuſatões ñ ſuf ficere: vt a peccatis excuſare dauid valeant addit aliā ex cuſatõem dicēs verba dđ fuiſſe indeterminata ſicut ſunt quoꝝ veritas ſumi põt ex duob⁹. ſ. ſiue pugnare ſiue nõ Cõtra arguit ſic ꝑ illa verba ipe dđ aut aliqđ intendebat aut nihil. ſi nihil igit mentiebat ⁊ peccauit. Si aliqđ aut ꝙ voluit pugnare ꝯ iſrl: aut ꝙ noluit. Si ꝑmū peccaſſet volēdo pugnare ꝯ frēs ſuos fideles ꝓ infidelibus. Si ſecūdū igit ꝓpoſitū habuit fallendi achis qđ ē peccatū in gratitudis. ʒ vr dđ determinaſſe illa verba indetermina ta. cū.ſ. xxix. ca. amotus ꝑ regē achis dixit regi. Quid in ueniſti in me vt nõ pugnē ꝯ inimicos dñi mei. vbi appa ret ſe determinaſſe ad pugnandū ad modū loquēdi po ſtil. ⁊ vr ꝙ nõ oportuit tātū laborare ꝓ excuſatõne dauid a peccato. Si.n. poneret ꝙ dđ verbis illis indetermiatis habuiſſet ꝓpoſitū ꝑalogizādi achis eēt pctm̃ venia dignū vicʒ infideli fidē nõ ſeruare. potiſſimū qñ fidei obſeruā tia vergeret i deteriorē exitū. ſ. ꝯ pplm dei ⁊ ꝓpriū pugna re. Nec puto errorē ꝓcedere dđ quātūcūqʒ a deo dilectū ⁊ directū peccaſſe venialiter. q̃ poſt regnū adeptū ſepe le git peccaſſe mortaliter. vt ptʒ in hiſtoria vrie. In eo. ca. vbi dicit de apparitiõe ſamuel poſtillator adducit duas opiniones. quaꝝ vna opinat ſamuelē in ꝓpria ꝑſona ap paruiſſe. Alia opinat nõ ſamuelē ʒ diabolū in eius ſpē apparuiſſe. ⁊ vtrāqʒ opi. ponit. b. aug. ad felicianū. cuius auctas adducit in glo. ordi. vbi. b. Augu. rñdit ad rões vtriuſqʒ opinionis. ꝑ hoc dans intelligere ꝙ vtraqʒ pars opinabilis ē. Dñ qʒuis in ca. Nec mirū. xxvj. q. v. ad ſe cundā opinionē appareat inclinatus. dicit tñ aliā nõ eſſe abſurdā. Et cū ad primā poſtil. tribus rõnib⁹ ⁊ auctorita tibus inclinat. Burg. putat ipm cõmiſiſſe crimē leſe ma ieſtatis eo ꝙ opinionē quā. b. aug. tenet ipe declinat: cuʒ tñ bea. aug. in hmõi opinionib⁹ cõſenſum alioꝝ nõ effla gitet. vt hri põt ab eodē quarto ſup geñ. ad lraʒ. xix. ca. ⁊ xxij. ſciens ꝙ in mā opinabili ſapiēs nõ abſurde cõtradi cit ſapiēti. imo expedit ꝯrias in ſtudijs ecciaſticis eē opi niones ad exercendū ingeniū. ⁊ excutiendū ſtudētiū pi gritiā. Nam ꝑp eaſdē rões idē. b. aug. j. ſup geñ. contra manicheos dicet eccie ꝓficere hereſes inſurgētes. vide đ hoc in ꝑmo correctorio hui⁹ opis. Auctoritas igit. b. au gu. nec etiā decreti in mā opinabili cõpellit q̃ minus q̃li bet ꝑs opinabilis teneri põt quouſqʒ ad ecciaʒ altera ꝑs fuit determinata. qr extunc ceſſat opinio qñ incipit eē ve ritas detminata. Nūc aūt bur. hec oia egreferēs opinio nes. b. aug. nitit defendere. alia tñ via incedēs qʒ. b. aug. qr. b. aug. incedit via ꝓbabili. Burg. aūt innitit temerita ti. Nā rões ⁊ veriſilitudines ꝑ poſtil. ꝓ opinione ꝯria inductas nõ ſoluit. vt pʒ. ʒ ſolū laborat circa auctoritatē adductā de eccleſiaſtico. xlvj. dicēs illā facere ſpālē difficul tatē ꝯ. b. aug. ſicut ⁊ facit. Nā in aucte illa dr ſamuel dor miuiſſe ⁊ tūc notū feciſſe regi finē vite ſue. ⁊ exaltaſſe vo cē ſuā de terra in ꝓphetia. q̃ oia demoni aſcribi nõ pñt de mon.n. nunqʒ dormit ꝯ primū. ʒ nec ꝓpha dici põt ꝯ ſecū dū. Loquit igit illa auctoritas de ꝑſona ſamuelis diuina

diſpenſatõe ſuſcitata: nõ ad factū phitoniſſe. nec ad meri tū ſaulis ʒ ad ꝯfirmandū finaleʒ ſciſſurā regni de manu ſaul quā ipe ſamuel cū viueret ꝑdixit. vt ptʒ. ſ. Et hʒ hoc factū aliqđ ſile cū facto ochozie regis iſrl q̃ miſit ad ꝯſu lendū beelzebub deū acharõ. ʒ diuia diſpēſatõe impedi ta ē ꝯſultatio. ⁊ miſſus ē helyas. vt ptʒ iiij. Reg. j. Ita in ꝓ poſito ſaul volens ꝑ phitoniſſam cõſu lere demonē ipeditus ē. qr diuina diſpenſatõne ꝑ miſſionē ſamuelis ꝑuent⁹ fuit. ⁊ hoc intelligēs penituit. ʒ ad h̄ rñdendo Bur. ad dcā bea. aug. addit q̃ puto de mēte Aug. nõ fuiſſe. Dicit nāqʒ ꝙ dicta auctoritas intelligēda ſit de corpe ſamuelis in ꝓpo bitu vt ſepultū fuit qđ vicʒ virtute artis magice dyabolus illud corpus aſſūpſit

a Congregata ſūt ergo
c philiſtijm vniuerſa a gmina in aphec. Sed ⁊ iſrl caſtrametatus eſt ſup fontē qui erat in iezrahel. Et ſatrape q̃dē philiſtijm incendebant in centurijs: ⁊ milibus: dauid aūt ⁊ viri eius erant in nouiſſimo a gmine cū achis. Dixertqʒ pricipes philiſtiī ad achis Quid ſibi volūt hebrei iſti Et ait achis ad principes
b philiſtijm. nūqđ ignoratis dđ q̃ fuit ſeru⁹ ſaul regi iſrl
c ⁊ eſt apud me multis die-

ꝓ inſtro ſue ludificatõis. ʒ vt verū fatear Burg. nõ fuit cõpulſus illa aucte ſic dicere. Si.n. demõ aſſumpſiſſet ſi cut põt corpus aereū in ſilitudie ⁊ corpis ⁊ hitus ſamue lis. ita vere diceret ſamuel ex illa ſilitudine ſicut ſi corp⁹ ꝓpriū ſuſtinuiſſet ludificatõi. ſicut vulgo noiamus imagi nē noie rei accipiēdo ſignū ꝓ ſignato. imo ⁊. b. Ambro. dicit in legēda ſanctoꝝ geruaſij ⁊ ꝓthaſij ſe ꝑ pūcturā di diciſſe ꝙ ei apparēs imaginaria viſione fuiſſet ſan. pau. Etiā huic mõ dicēdi vr repugnare lra h⁹ ca. q̃ dr q̃re in quietaſti me vt ſuſcitarer ⁊c. Nā cū illud corpus de q̃ ſer mo fit bur. caruit intellectu ⁊ ſenſu. nolle ⁊ velle nõ po tuit ſe vere dicere inq̃etatū neqʒ ſuſcitatū. ⁊ ſi bur. dixerit illos modos loq̃ndi a demõe ꝯfictos. nõ optuit. imo nõ decuit ad mēdacia demonū corp⁹ ſcti ꝓphe ponē inſtrm. nec puto artē magicā que in corpib⁹ mortuoꝝ diuiare cõ ſueuit ſine ſingulari dei ꝑmiſſiõe ad corpa ſanctoꝝ poſſe extēdi. ⁊ cū de hmõi ꝑmiſſiõe in ſcriptura nullū repit fū damentū. irrõnabile vr ⁊ iniuriā ſanctoꝝ talia cõfingere. vt argumēto vtat inualido quo bur. vti cõſueuit. Rece dit igit burg. longe ab intētõe. b. Aug. q̃ dicit ñ vere fuiſ ſe ſpm̃ ſamuelis ʒ fantaſma ⁊ illuſionē ⁊c. q̃ de reali cor pe ſamuelis vera nõ ſunt. Si.n. veruʒ corpus ſamuelis. fuiſſet. ideo fuiſſet viſio realis nõ illuſoria nec fantaſtica. ꝓut bea aug. vult. qʒuis locutio fuiſſet illuſoria. apprito tñ fuiſſet realis. qđ ē ꝯ intentõem. b. aug. Vel optʒ burg. dicere ꝙ nõ fuit corpus reale. ⁊ hr ꝓpoſitū. etiā dato qʒuis nõ cõceſſo ꝙ demon fuiſſet cõiunctus corpi vt motor. il lud tñ cõiunctū nõ vere dici poſſet ꝓpheciā texuiſſe đ ter ra. ꝓut dr in auctoritate ꝑ allegata. Quib⁹ oib⁹ ſic dictis remanet liberū. quā opinionē q̃s tenere ⁊ defendere ve lit cū ad neutrā ꝑtē appareat eccie auctoritas determina ta. Et eodē mõ liberū eſt ſaul dicere ſaluatū vel damnatū cū ad neutrā ꝑtē eſt demõſtratio vel eccie auctas cogens.

a Congregata ſt. h̄ ꝯñr deſcribit receſſus dđ ¶ Ca. xxix.
c de philiſtioꝝ exercitu. ⁊ pº deſcribit hmõi receſſus ſcđo incidēs caſus ca. xxx. Circa ꝑmū achis ꝓpter dđ ⁊ viros ei⁹ rephendit. ſcđo ꝑp hoc dđ ad locuʒ ſuū re mittit ibi. Vocauit igit achis dđ. Prima ꝑs ptʒ vſqʒ ibi
b ¶ Nunqđ ignoratis ⁊c. q. d. nõ deberis timere de eo. q̃a ſaul ꝑſecutus ē eū vſqʒ ad mortē. ⁊ iđ cõpulſus fuit fuge re ad terrā meā. iđ ſubdit. c ¶ Et eſt apud ⁊c. illi aūt qui dicunt ꝙ ibi fuit tm̃ q̃tuor mēſib⁹ hñt ꝯñr dicere. ꝙ achis dixit de mora dđ in terra ſua plus qʒ eēt in veritate ad pa cificadū ꝑncipes philiſtinoꝝ. vñ ſubditur.

d Et nõ inueni i eo quicq̃. ſ. machinationis ad malu; q̃ tñ fuiſſet ꝑcepta in tãto tẽpe ſi fuiſſet i eo ſ̃m veritatẽ. cetera patent vſq̃ ibi. e Percuſſit ſaul i ⁊c. Iſta lr̃a vr̃ ſonare q̄ in acie ſaul eſſent tñ mille bellatores cũ eo. ⁊ cũ dd̃. x. milia. qd̃ nõ ẽ verũ. q2 plures et fortiores ponunt̃ circa rege; ⁊ iõ exponẽdũ eſt ſ; ſicut fuit. s̃. expoſitũ. xviij. c. ita q̄ mille hic noĩati intelligũtur ꝑcuſſi ab ipo ſaule. vt ſit ſenſus. In milib⁹ ſuis. i. in milib⁹ ab eo ꝑcuſſiſ ⁊ eodẽ mõ de dece; milib⁹ dd̃. f Vocauit ẽ. ſ; pp p̃dictã cãm dd̃ ad locũ ſuũ remittit̃ qd̃ a deo factũ eſt. ne forte bellãdo ꝯ filios iſrl̃ aliq̃ſ bonos de illo pp̃lo vel amicos ſuos interficeret. ſecũdo vt amalechitas q̃ manũ ſaul euaſerant ⁊ ciuitatẽ ſicelech in odiũ dd̃ incenderãt deleret: ⁊ p̃dã ab eiſ captã recuparet. tercio vt ex p̃da ibi acquiſita amicos ſibi aggregaret q̃ iuuarẽt ipm poſt mortẽ ſaulis ad obtinẽdũ regnũ.

Capitulum. xxx.

a c Vnq̃ veniſſent. Hic ꝯñr deſcribit̃ incidẽs caſus. ſ. de ciuitate ſicelech incẽſa ⁊ dep̃data tẽpe quo dd̃ ⁊ viri eius erant in exercitu philiſtinoꝝ. Circa qd̃ p̃rio deſcribit̃ incẽdiũ ciuitatis ⁊ ei⁹ dep̃datio. ſcd̃o hoſtiũ inſecutio ibi. Cõfortat⁹ ẽ aũt dd̃. tercio eoꝝ debellatio ibi: Qui cũ duxiſſet. q̃rto p̃re de diuiſio ibi: Rñdenſq̃. Circa p̃mũ oñdit̃ q̃ fecerit iſtõ maleficiũ cũ dr̃. b Amalechite ipetu;

d bus vel annis. Et non inueni i eo q̃cq̃ ex die q̃ tranſfugit ad me vſq̃ ad diem hãc. Irati ſunt aũt aduerſus eũ pricipes philiſtijm ⁊ dixerũt ei. Reuertat̃ vir ⁊ ſedeat in loco ſuo in quo ꝯſtituiſti eũ ⁊ nõ deſcẽdat nobiſcũ in p̃liũ ne fiat nobis aduerſari⁹ cũ p̃liari ceperim⁹. Quõ. n. alit̃ poterit placare dñm ſuũ niſi in capitib⁹ nr̃is. Nõne iſte ẽ dd̃ cui cãtabãt in choris di- e cẽtes. Percuſſit ſaul i milibus ſuis ⁊ dd̃ in decẽ milib⁹ ſuiſ. Vocauit ẽ achis f dd̃ ⁊ ait ei: Viuit dñs: q̃a rectus es ⁊ bonus in conſpectu meo ⁊ exit⁹ tu⁹ ⁊ introitus tu⁹ mecũ ẽ i caſtris ⁊ nõ inueni in te q̃cq̃ mali ex die q̃ veniſti ad me vſq̃ in diẽ hãc: ſ; ſatrapis ñ places. Reuertere ẽ ⁊ vade i pace: ⁊ nõ offẽdas oculos ſatrapaꝝ philiſtijm. Dixitq̃ dd̃ ad achis. Quid eni; feci ⁊ q̃d inueniſti in me ſeruo tuo a die q̃ fui in ꝯſpcũ tuo vſq; in die; hanc. vt ñ veniã ⁊ pugnẽ ꝯ inimicos dñi mei regis. Rñdẽs aũt achis locutus ẽ ad dauid. Scio q2 bonus es tu i oculis meis ſicut angelus dei ſ; pricipes philiſtioꝝ dixerũt. Nõ aſcẽdet nobiſcum in p̃liũ. Igit̃ ꝯſurge mane tu ⁊ ſerui dñi tui q̃ venerũt tecũ: ⁊ cũ de nocte ſurrexeritis ⁊ cepit diluceſcere ꝑgite. Surrexit itaq; de nocte dd̃ ipẽ ⁊ viri ei⁹ vt ꝓficiſcerent̃ mane et reuerterẽt̃ ad terrã philiſtijm. Philiſtijm autem aſcenderũt in iezrahel. Capitu. xxx.

a c Vnq; veniſſent dd̃ ⁊ viri eius in ſicelech: b die tercia amalechite ipetũ fecerãt ex pte auſtrali in ſicelech: ⁊ ꝑcuſſerant ſicelech ⁊ ſuccenderãt eam igni. Et captiuas duxerãt mulieres ex ea a minimo vſ- c q; ad magnũ: ⁊ nõ interfecerãt quẽq̃ ſ; ſecũ duxerãt ⁊ ꝑgebãt itinere ſuo. Cum ergo veniſſet dauid ⁊ viri eius ad ciuitatẽ: ⁊ inueniſſent eam ſuccenſam igni ⁊ vxores ſuas ⁊ filios ſuos: ⁊ filias ductaſ eẽ captiuas leuauerũt dd̃ ⁊ pp̃ls q̃ erat cũ eo voces ſuas: ⁊ planxerunt donec deficerent in eis lachryme. Siquide; et due vxores dd̃ captiue ducte fuerãt achinoẽ iezraelites. ⁊ abigail vxor nabal carmeli. Et cõtriſtatus eſt dd̃ valde. Volebat. n. eu; pp̃lus lapidare. q2 amara erat aĩa vniuſcuiuſq̃ viri d ſup filijs ſuis ⁊ filiab⁹. Cõ- e fortatus eſt aũt dd̃ in dño deo ſuo: ⁊ ait ad abiathar ſacerdotẽ filiũ achimelech f Applica ad me ephot. Et applicauit abiathar ephot ad dauid ⁊ cõſuluit dauid dñm dicẽs. Perſeq̃r latrũculos hos ⁊ cõphẽdã eos an nõ. Dixitq̃ ei dñs. ꝓſequere: abſq̃ dubio. n. cõphẽdes eos ⁊ excuties p̃dã. Abijt ẽ dd̃ ipẽ ⁊ ſexcẽti viri q̃ erãt cũ eo: ⁊ venerũt vſ- g q̃ ad torrentẽ beſor: ⁊ laſſi quidam ſubſtiterũt. Perſecutus eſt autẽ dauid ipſe ⁊ quadringẽti viri cum eo. ſubſtiterant enim ducenti: qui laſſi tranſire non pote- h rant torrente; beſor. Et inuenerũt viru; egyptium in agro: ⁊ adduxerunt eu; ad Dauid. Dederuntq̃ ei panem vt comederet ⁊ biberet aquã ſ; ⁊ fragmen maſſe caricarum et duas ligaturas vue paſſe. Qui cũ co- i mediſſet: reuerſus eſt ſpiritus eius ⁊ refocillat⁹ eſt. k Non enim comederat pa- l nem neq̃ biberat aquam. m tribus diebus ⁊ tribus noctibus. Dixit itaq; ei Dauid. Cuius es tu vel vnde ⁊ quo pergis. Qui ait. puer egyptius ego ſu;: ſeruus viri Amalechite. dereliq̃t autem me dominus meus quia egrotare cepi nudius tercius. Siquidẽ nos eru-

fecerũt. odiebãt. n. filios iſrl̃. eo q̄ ſaul fere deleuerat eos ⁊ iõ cognoſcẽtes q̄ dd̃ ⁊ viri eius erant abſentes ciuitatẽ ſicelech inuaſerunt. c Et nõ interfece. quẽq̃. q2 volebant eos hr̃e et vendere i ſeruos ⁊ ancillas vt facerẽt vtilitatẽ ſuã nõ ſolũ de rebus ſ; etiã de ꝑſonis. Cetera patent vſq̃ ibi. d Volebat. n. po. eum lapidare. eo q̄ erãt in paſſione doloris poſiti. ⁊ q2 ſecũ duxerat oẽs bellatores nec dimiſerat aliq̃s ad cuſtodiam loci. e Cõfortatus eſt ⁊c. Hic cõſequenter deſcribit̃ hoſtiũ inſecutõ. ⁊ p̃mo ex directõe diuina req̃rendo ei⁹ cõſiliũ cum dicit̃. f Applica ad me ephot. i. ꝓ me. q. d. indue te veſte ſacerdotali vt ꝯſulas deum ꝓ me. cetera patent vſq̃ ibi. g Et laſſi q̃dẽ ſubſtiterũt. ſ. ducenti q̃ l;. ꝓpter fatigatõem nõ poſſent cõpetenter aduerſarios pſequi. tñ poterãt cõpetenter cuſtodire ſarcinas. pp qd̃ dd̃ ⁊ viri eius reliqui dimiſerũt ſ; cuſtodia eorũ illa q̃ poterãt eis eſſe oneri. vt pt; ex ſequẽtibus infra. vt poſſent hoſteſ expeditius pſequi. ſcd̃o inſequit̃ dd̃ hoſtes directõe hũana cu; dicitur. h Et inuenerũt virũ egyptiũ infirmitate ⁊ fame q̃i morti ꝓpinquum. i Reuerſuſ ẽ ſpiritus eius. i. aliq̃ conualeſcentia virtute cibi cõfortantis. k Non eñ comederat panẽ. i. aliquẽ cibum l Neq̃ bibe. aquã. i. aliquem potum. m Tribus dieb⁹: ⁊ tribus noctibus. ⁊ iõ non eſt mirum ſi erat exinanitus. Cetera patent.

n ¶ Qui cū duxiſſet. Hic ꝯñr deſcribit hoſtiū debellatio
q̇ a ſicelech elongati credebāt eē ſecuri. o ¶ Comeden-
tes ⁊ bibentes. ⁊ ſic ſibi nō pcauētes. ⁊ iō fuerūt faciliter
debellati. ⁊ ptꝫ lr̃a vſq̄ ibi. p ¶ Vſq̄ ad veſpam alteri⁹
diei. q: fugiebāt ⁊ abſcōdebāt ſe p diuerſa loca. in q̄b⁹ dd̄
⁊ viri ei⁹ inſequēter
eos pſcrutabant. et
iō tantū tp̄s appo-
ſuerūt. cetera patēt
q ¶ Rñdēſq̄. h̄ ꝯñr
deſcribit p̄de diui-
ſio. ⁊ p̊ q̄ꝫtū ad bel-
latores. ſcd̄o q̄ꝫtum
ad amicos dd̄ ſeu
bñfactores ibi: Ve
nit g̃ dd̄. Circa pri-
mū dr̃. q ¶ Reſpō
denſq̄ oīs vir peſſi-
mus. iſti q̇ erant in
comitiua dd̄ cupi-
di ⁊ mali. hoc dice-
bant tractantes int̄
ſe de p̄de diuiſione
r ¶ Dixit aūt dd̄ re-
pellens auariciā et
neq̄tiaꝫ iſtoꝝ. s
Eq̄.n. p̄s erit ⁊c̃. ex
h̄ ptꝫ illō qd̄ p̄dcm̄
ē. ſ. q illi. cc. remanē
tes cuſtodierūt ſar-
cinas. ⁊ iō nō erant
debita portōe p̄uā-
di. h̄ aūt accepit dd̄
d̄ ſcō abrae. q̇ ſil'r fe
cit ſocijs ſuis ad ſar
cinas remanētib⁹.
qñ q̄tuor reges de-
bellauit vt dcm̄ fuit
geñ. xiiij. vñ ſubdit.
t ¶ Et fa. ē ⁊c̃. in he-
breo hr̃. Ex die illa
⁊ ab añ. ſ. a tpe abra
he. ſꝫ p dd̄ fuit h̄ fir-
mi⁹ ſtatutū ⁊ lege d̄
cretū ex regia ptāte
vt decreto ſic ſimpli
cit obſeruaret. v
Venit g̃. h̄ ꝯñr de-
ſcribit p̄de diuiſio:
q̄ꝫtū ad amicos dd̄:
⁊ bñfactores. apud
dd̄ ⁊ viri ei⁹ latuerāt
fugiēdo pſecutiōes
ſaulis ⁊ a q̄bus bñ-
ficia recepant. q: iu
ſtū erat q hmōi bñ-
ficia recognoſcerēt
facultate occurrēte
⁊ ptꝫ lr̃a. ¶ Ca. xxxi.
a P hiliſtijm tā.
q hec ē vltia ps
p̄ncipal' p̄nt
libri in q̄ deſcribit
ip̄ius ſaulis occubi
tus. ⁊ p̊ deſcribitur
ip̄i⁹ ſaul' occaſio. ſe-
cūdo occiſi vitupa-
tio ibi Facta altera
die. tercio ip̄ius ho-
norabilis tumulatō
ibi: Qd̄ cū audiſſet

pimus ad auſtralē plagaꝫ
cerethi ⁊ ꝯ iudam: ⁊ ad me
ridiē caleph ⁊ ſicelech ſuc
cendimus igni. Dixitq̄ ei
dd̄. Potes me ducere ad
iſtū cuneū. q̇ ait. iura mihi
p deū q nō occidas me: et
nō tradas me in man⁹ dñi
mei: ⁊ ego ducā te ad cune
um iſtuꝫ. Et iurauit ei dd̄.
n Qui cum duxiſſet euꝫ ecce
illi diſcūbebant ſup faciem
o vniuerſe terre comedētes
⁊ bibētes: ⁊ q̄ſi feſtum cele-
brantes diē. p cūcta p̄da ⁊
ſpolijs q̇ cepant d̄ tra phi
liſtijm ⁊ de terra iuda. Et
p pcuſſit eos dd̄ a veſpa vſ-
q̄ꝫ ad veſperā alteri⁹ diei:
⁊ nō euaſit ex eis quiſq̄ ni
ſi tm̄ q̄dringēti viri adole-
ſcētes q̇ aſcenderāt came-
los ⁊ fugerant. Eruit ergo
dd̄ oīa que tulerant amale
chite: ⁊ duas vxores ſuas
eruit. Nec defuit q̄ſq̄ a p-
uo vſq̄ ad magnū tam d̄ fi
lijs q̄ d̄ filiab⁹ ⁊ de ſpolijs
⁊ quecūq̄ rapuerāt oīa re-
duxit dd̄ ⁊ tulit vniuerſos
greges ⁊ armēta: ⁊ mina-
uit ante faciē ſuā. Dixerūt
q̄. Hec eſt p̄da dd̄. Venit
aūt dd̄ ad ducentos viros
q̇ laſſi ſubſtiterant nec ſeq̇
poterant dauid. ⁊ reſidere
eos iuſſerat in torrente be-
ſor. Qui egreſſi ſūt obuiaꝫ
dauid: ⁊ pp̄lo qui erat cuꝫ
eo. Accedēs aūt dd̄ ad po
pulū ſalutauit eos pacifice
q Rñdenſq̄ oīs vir peſſim⁹
⁊ iniquus de viris qui erāt
cū dd̄ dixit. Quia nō vene
runt nobiſcū nō dabimus
eis quicq̄ de preda quam
eruimus. ſed ſufficiat vni-
cuiq̄ vxor ſua: ⁊ filij: quos
cum acceperint recedant.
r Dixit aūt dauid. Non ſic
facietis frēs mei de his q̇

tradidit nobis dñs: ⁊ cu-
ſtodiuit nos: ⁊ dedit latrū
culos q̇ eruperant aduer-
ſum nos in manus nr̃as:
nec audiet vos q̄ſq̄ ſup ſer
s mone hoc. Equa. n. p̄s erit
deſcendentis ad p̄liū: ⁊ re
manentis ad ſarcinas: ⁊ ſi
t militer diuidēt. Et factū ē
hoc ex die illa: ⁊ deinceps
cōſtitutū ⁊ p̄finitū. ⁊ quaſi
lex in iſrl' vſq̄ in diē hanc.
v Venit ergo dd̄ in ſicelech
⁊ miſit dona de p̄da ſenio-
ribus iuda p̄ximis ſuis di
cens. Accipite bñdictiōeꝫ
de p̄da hoſtiuꝫ dñi. His q̇
erāt in bethel ⁊ q̇ i ramoth
ad meridiē: ⁊ q̇ in gether ⁊
q̇ in aroer: ⁊ qui in ſepha-
moth: ⁊ q̇ in eſthama: ⁊ q̇ i
rachel: ⁊ qui in vrbib⁹ hie
rameli: ⁊ q̇ in vrbib⁹ ceni ⁊
q̇ i rama: ⁊ q̇ in lacu aſan: ⁊
qui i athach: ⁊ q̇ in hebrō:
⁊ reliq̇s q̇ erāt i his locis i
q̄bus cōmorat⁹ fuerat da-
uid ⁊ viri eius.

¶ Capl'm. xxxi.

a P hiliſtijm aūt pugna
bant aduerſum iſrael
Et fugerūt filij iſrl' an
te faciē philiſtijm: ⁊ cecide
runt interfecti in mōte gel-
boe. Irruerūtq̄ philiſtijm
b in ſaul ⁊ in filios eius. ⁊ p-
cuſſerunt ionathā: ⁊ abina
dab ⁊ melchiſue filios ſaul
totūq̄ꝫ pondus p̄lij verſuꝫ
eſt in ſaul. Et ꝯſecuti ſunt
eū viri ſagittarij: ⁊ vulne-
ratus eſt vehementer a ſa-
c gittarijs. Dixitq̄ꝫ ſaul ad
armigeruꝫ ſuum. Euagina
d gladiū tuū: ⁊ pcute me: ne
forte veniāt incircūciſi iſti
⁊ interficiāt me illudentes
mihi. et noluit armiger ei⁹
fuerat enim nimio terrore
e pterritus. Arripuit itaq̄ꝫ
ſaul gladium ſuum ⁊ irruit

Circa p̊mū p̄mittit filioꝝ occaſio cū dr̃. b ¶ Et pcuſſe.
ionathā ⁊ abinadab. ſic eſt in hebreo. ⁊ iō aliq̇ libri male
hñt aminadab. Iſboſeth nō noiat hic inter filios ſaulis.
tū q: remāſerat ad diſponēdā domū. vl' q: nō erat multū
aptus ad p̄liū. c ¶ Dixitq̄ ſaul ad armi. ſuū. iſte fuit do-
ech vt cōiter dicit ⁊
ſatis rōnabil'r vt vr̃
q: ſ̄. xxij. di q iſte aſ
ſiſtebat ſauli. ⁊ erat
p̄mus inter ſeruos
ei⁹. d ¶ Percute
me ne ⁊c̃. i. affligen-
tes me morte igno-
minioſa in ꝯtēptuꝫ
pſone mee ⁊ populi
mei. ⁊ p ꝯñs redun-
det in ꝯtēptū dei.
e ¶ Arripuit ita. ⁊c̃.
ex hoc dicūt docto-
res nr̃i concorditer
ip̄m eē dānatū. q: i-
terfecit ſeip̄m. qd̄ nul
li ē licitū. Ad h̄ etiā
inducit qd̄ hr̃. j. pa-
ral'. x. mortu⁹ eſt er-
go ſaul pp iniq̇tates
ſuas: eo q p̄uarica-
tus ſit mādatū dñi
qd̄ p̄cepat: ⁊ nō cu-
ſtodierat illud. Sꝫ
inſup etiā phitoniſ-
ſaꝫ ꝯſuluerit nec ſpa-
uerit in dño. hebrei
do dicūt ip̄m eē ſal
uatū: q: audita dñi
ſnīa ſibi p ſamueleꝫ
annūciata de oībus
pctis ſuis penituit.
⁊ lꝫ p̊ fuiſſet deſola-
tus tñ diuinā ſniaꝫ
de morte ſua ⁊ filio
rum ſuoꝝ ac regni
tranſlatiōe patiēter
acceptauit. vt diui-
na volūtas iplereť:
qd̄ vr̃ ex hoc q mo-
dico cibo ſūpto pro
ſuſtentatōe nature.
p totā noctē ambu
lauit vt veniret ad
p̄liū ſm diuinū in-
diciū ibidē moritu
rus. nec ionathā p̄-
genitū ſuū ſeu alios
duos filios ibidem
exñtes ſuaſit de p̄-
lio recedere volens
diuinā ſniam nō ſo
lū i ſe ſꝫ etiā in filijs
recipe i penā ſuorū
pctōꝝ. ad h̄ etiā idu
cūt hebrei qd̄ ſamu
el dixit ei. Tu ⁊ filij
tui cras eritis mecū
. i. in pte iuſtoꝝ. tuꝫ
q: ſamuel in illa pte
erat. tuꝫ q: ionathā
qui erat ſanctus et
bonus credendus
ſic q in parte ſan-
ctoꝝ ſit receptus.

⁊ idē dicunt de ſaule.q̄ȝ eodē mō dicit̄ de vtroq̄ȝ. ¶ Tu ⁊ fi
lij ⁊c. Ad hoc etiā vr̄ facere qđ dcm̄ ē.ſ̄. ix.ca. de ſaule.ꝙ
erat electus ⁊ bonus nec erat in filijs iſrl̄ vir melioꝛ illo:
⁊ iō lȝ poſtea multipliciter ⁊ grauiter peccauerit: vr̄ tn̄ di
uine pietati ꝯgruū. vt ꝓꝑ ꝓcedentē bonitatē dn̄s dederit
ei in fine pnīe locuȝ
ad euadendū penā
eternā nō tn̄ ad re-
cupandū regiaȝ di-
gnitatē. nec auctoꝛi
tates in pluribꝰ lo-
cis allegate de abie
ctōe ſaulis a deo vi
dent̄ aliud ſonare:
niſi de regia digni-
tate que ad dđ erat
trāſferenda ex deter
minatōe diuina. ad
illud aūt qđ obijcit̄
in ꝯ̄triū dicūt hebrei
⁊ etiā aliq̄ xp̄iani.ꝙ
interficere ſeip̄m in
tuitu ꝓp̄rie pſone.vt
q̄s ꝑ h̄ mortē acer-
bioꝛē vel turpioꝛeȝ
euadat ſꝑ ē illicitū.
ſm̄ ꝙ dicit aug.j.de
ciui.dei ca.xvij. ſed
interficere ſeip̄m in
tuitu diuini hono-
ris.ne.ſ. vituperiuȝ
exerceat̄ i ꝓp̄rio coꝛ-
poꝛe redundans in
dei vituperiū. ſicut

f ſuꝑ eū. qđ cū vidiſſet armi
ger eius vicȝ ꝙ mortuꝰ eēt
ſaul: irruit etiā ip̄e ſuꝑ gla-
diū ſuū ⁊ mortuꝰ eſt cū eo.
Moꝛtuus ē ḡ ſaul ⁊ tres fi
lij eius: ⁊ armiger illius et
vniuerſi viri eius in die il-
la pariter. Uidētes āt filij
iſrl̄ q̄ erāt trās vallē ⁊ trās
ioꝛdanē ꝙ fugiſſent viri iſ-
raelite: ⁊ ꝙ mortuꝰ eēt ſaul
⁊ tres filij eius: reliquerūt
ciuitates ſuas ⁊ fugerunt.
g Ueneruntq̄ȝ philiſtijm ⁊ hi
h tauerūt ibi. Facta autē die
altera venerūt philiſtijm vt
expoliarēt iterfectos: et in
uenerunt ſaul ⁊ tres filios
eius iacentes in mōte gel-
i boe. Et p̄ciderūt caput ſaul
⁊ expoliauerunt cū armis:

timebat ſaul ne in ip̄o q̄ erat p̄ncipalis in pp̄lo fierēt lu-
dibꝛia in cōtemptū dei iſrl̄. vt dicūt iſti. hoc nō ē illicituȝ.
⁊ hoc mō raſias vr̄ ſe interfeciſſe.ij. Mach.xiiij. nec tam̄
inde vituꝑat̄ in ſcriptura ȝ magꝭ laudari videt̄. hoc etiā
mō ſanſon ſe interfecit. vt dr̄ Judi.xvj. Jſto etiā mō aliq̄
ſancte mulieres ⁊ de q̄bus ſolēnizat eccia ſe interfecerūt
ne infideles ip̄is abuterent̄ exercēdo luxuriā ꝯ̄ diuinum
honoꝛē. Uerūtn̄ Aug.j.de ciui.dei. iſtas pſonas nō ex-
cuſat a culpa niſi fecerint hoc inſtinctu diuio nobis oc-
culto. Jſto etiā mō poſſet excuſari ſaul ſi alie vie nō ſuffi
cerēt. niſi cōtrariū inueniat̄ exp̄ſſe determinatuȝ in ſacra
ſcriptura. vel ꝑ auctoꝛitatē eccie qđ nō recolo me vidiſſe
Ad illū aūt qđ obijcit̄ de.j. Paral̄. Moꝛtuus ē ſaul ꝓpt̄
iniq̄tates ſuas ⁊c. pōt dici ꝙ ꝓꝑ iniq̄tates ſuas pena moꝛ
tis inflicta eſt ſibi ⁊ filijs. ȝ ꝙ ꝓpter hoc ſit dāṅatus aucto
ritas nō ſonat. ſicut fur ſuſpendit̄ ꝓpter furta ſua. ſi tn̄ pe
niteat in fine veraciter ⁊ moꝛtē patiēter ſuſtineat efficit̄ di
gnus vita eterna. Reſiduū aūt huiꝰ auctoꝛitatis inducte
exponet̄.j. Paral̄.x.ca. Qđ aūt ſequit̄. Jnſuꝑ ⁊ phitoniſ
ſam cōſulerit. nec ſperauerit in dn̄o. nō valet. q̄ȝ lȝ tūc nō
ſperauerit qn̄ ip̄am cōſuluit. tn̄ de oībus iſtis ⁊ alijs mal̄
finaliter penituit. ⁊ tūc in dn̄o ſperauit de ſalute eterna.
lȝ nō de tꝑali vita. f ¶ Qđ cuȝ vi.ar.eius ⁊c. iſte p̄dicto
mō ab hebꝛeis nō excuſat̄ nec etiā a latinis. Dicūt.n.cō
muniter ꝙ fuit doech idumeus q̄ timēs grauius affligi
a dđ ſi ſuꝑuiueret. iō ex triſticia ⁊ q̄ſi deſperās ſurripuit ſi
bi vitā. Sicut ⁊ catho ꝓꝑ ceſaris victoꝛiā. qđ fcm̄ fuit pu
ſillanimitatis. ꝓut declarat aug.j.de ciui.dei. Cetera pa-
tent vſq̄ȝ ibi. g ¶ Ueneruntq̄ȝ phili. ⁊c. nō māſiue. ȝ ꝙ oc
cupauerūt aliq̄ foꝛtalicia ponētes ibi milites ne filij iſrl̄
rebellarēt. ſicut dcm̄ fuit.ſ̄.xiij.ca. de ſtatōe philiſtinoꝝ.
p̄ncipes aūt philiſtijm ⁊ cōitas pp̄li reuerſi fuerūt in ter
rā ſuā. h ¶ Facta aūt ⁊c. h̄ ꝯn̄r ponit̄ ip̄ius ſaulis occiſi
vituꝑatio cū dr̄. i ¶ Preciderūt ca. ſaulis ⁊c. ad eius vi
tuperiū ⁊ laudē idoloꝝ ſuoꝝ. q̄bus illā victoꝛiā attribue
bant. k ¶ Et poſuerūt ar. ⁊c. ea cōſecrādo idolo ꝓ victo
ria habita. l ¶ Coꝛpus vō eius ſuſpēderūt. ad inferēdū

maius vituperiū. ⁊ ad ſuā victoꝛiā oſ̄dendā. m ¶ Qđ
cū audiſſent. h̄ ꝯn̄r deſcribit̄ ip̄ius honoꝛabil̄ tumulatio
cū dr̄. Qđ cū audiſſent ⁊c. iſti aūt p̄ ceteris doluerūt đ vi
tuꝑio ſauli illato. eo ꝙ liberauerat eos de manu naas re-
gis ammon. vt dcm̄ fuit.ſ̄.xj. n ¶ Et am. to. nocte. q̄ȝ de
die nō poterant illa
coꝛpa auferre. o ¶
Et cōbuſſe. ea igni
aromatica mixta ibi
dē cōburēdo. ſic̄ fie
bant antiq̄tus in ſe-
pulturis ſolennibꝰ
ſicut.ij. Paral̄. in ſe
pultura aſa regiſ iu
da. Poſuerūtq̄ȝ eū
ſuꝑ lectū ſuū plenū
aromatibꝰ ⁊ vnguē
tis. q̄ erant pigmen
tarioꝝ arte cōfecta.
⁊ cōbuſſerūt ſuꝑ eū
ambitōe nimia. ¶ p
Et ieiunauerūt.vij.
diebꝰ. in ſignū triſti
cie ꝓ moꝛte ſaul ⁊ fi
lioꝝ eius.
¶ Jn ca.xxxj. vbi di
cit̄ in poſtilla. He-
brei vō dicūt ſaulē
eē ſaluatū.

⁊ miſerunt in terrā philiſti
noꝝ ꝑ circuitū vt annūcia-
ret̄ in templo idoloꝝ ⁊ in
k pp̄lis. Et poſuerunt arma
l eius in tēplo aſtaroth: coꝛ
pus vō eius ſuſpenderūt
m in muro bethſan. Qđ cum
audiſſent hitatoꝛes iabes
galaad quecunq̄ȝ fecerant
philiſtijm ſaul: ſurrexerūt
n oēs viri foꝛtiſſimi: ⁊ ambu
lauerūt tota nocte: ⁊ tulerūt
cadauer ſaul ⁊ cadauera fi
lioꝝ eius đ muro bethſan.
Ueneruntq̄ȝ viri iabes ga-
o laad: ⁊ cōbuſſerūt ea igni:
⁊ tulerūt oſſa eoꝝ: ⁊ ſepeli
erūt in nemoꝛe iabes: ⁊ ie-
iunauerunt ſeptem diebꝰ.

¶ Explicit p̄rimꝰ li. Regū.

Additio.

Opinio hebꝛe
oꝝ in hoc paſ
ſu nullo mō
vr̄ ſuſtinēda. nō eīn
hȝ fundamētū in auc̄te nec in rōne. Nā fundamētū eoꝝ
aſſumptū ex hoc ꝙ ſaul diuinā ſn̄iam ꝑ ſamuelē ſibi an-
nūciatā acceptauit nulliꝰ valoꝛis ē. in hoc.n. nō excuſant
ſaulē a pctō. ȝ potius eū grauiꝰ accuſant. qđ ſic ptȝ. nā in
phitonicis diuinatōibꝰ ⁊ hmōi duo ꝓhibent̄ in lege diui
na. quoꝝ vnū ē tales diuinatoꝛes cōſulere. vn̄ Deutero.
xviij. Nō ſit in te maleficꝰ. neq̄ȝ q̄ phitones ꝯſulat. Aliđ
vō ꝓhibitū ē ne quis verbis taliū credat ſeu aſſentiat. vn̄
Deutro. vbi.ſ̄. Gentes iſte quaꝝ poſſidebis terrā augu
res ⁊ diuinos audiūt. tu aūt a deo tuo aliter inſtitutꝰ es.
Ubi ⁊ in ſequētibꝰ manifeſte hr̄ ꝙ ſicut in lege diuina p̄
cipit̄ vt credat̄ vero ꝓphete dei. ita in eadē lege ꝓhibet̄ ne
quis talibus ſuꝑſtitioſis vaticinijs aſſentiat ſeu credat vt
in p̄dicto ca. ſatis declarat̄. Ex quibꝰ euidēter ſequit̄ ꝙ ſi
quis cōſuleret phitones ſeu diuinos. q̄bus cōſultis non
aſſentiret eoꝝ vaticinijs. talis eēt trāſgreſſoꝛ p̄mi p̄cepti
tm̄. Si aūt nō ſolū ꝯſuleret ȝ etiā eoꝝ p̄noſticꝭ aſſentiret
eſſet tranſgreſſoꝛ vtriuſq̄ȝ p̄cepti. vt ptȝ ex dictis. Ex qui-
bus manifeſte ſequit̄ ꝙ volentes excuſare ſaulē a cōſul-
tatōe phitoniſſe ꝑ hoc ꝙ ſn̄ia ſibi ꝑ illū reſuſcitatū annū
ciatā acceptauit. nō ſolum in ip̄m non excuſant a pecca-
to cōſultatōis: ȝ inſuꝑ ip̄m accuſant de nouo peccato.ſ.
acquieſcendi verbis magicis ſeu diuinatōibus. vt ſic nō
ſolū ſit ſaul p̄rimi p̄cepti ſupradicti tranſgreſſoꝛ. ȝ etiaȝ
ſecundi. Si aūt dicat̄ ꝙ ſaul non credidit phitoniſſe ſeu
phitoni. ȝ ꝓphetie ſamuel̄ q̄ erat fidelis ꝓpheta dn̄i. Hoc
nō valet. nam ſm̄ opinionē Aug.ſ̄.ca.xxviij. traditaȝ q̄
vera eſt. vt ibi fuit declaratū non ſamuel in ſpiritu appa
ruit. ſed demon in ſamuelē transfoꝛmatus eſt. ⁊ ſic nō ſa
mueli ſed demoni credidit verbis eius aſſentiendo. Da-
to etiā ꝙ ſamuel in ꝓp̄ria pſona appăruiſſet ꝓut quidā vo
lunt. lȝ minus ſane. vt.ſ̄. adhuc ſaul peccauit in credēdo
verbis illius. cuius rō eſt. nam dicentes ſamuelē verum
fuiſſe ſuſcitatū. hoc aſſerunt ex diſpenſatōne diuina eue-
niſſe que phitoniſſam ⁊ ſaulē latebat. vt exp̄ſſe hr̄ in glo.
ibidem. ⁊ ſic ſaul nō credebat ip̄m verū eē ſamueleȝ. ſed
ſp̄m malignū arte magica in ſamuelis ſpecie apparen-

tem cui credendo indubie peccauit ꝯ ꝯſciam cōmittēdo. qꝺ.n.nō eſt ex fide peccatū ē ad Ro.xiiij. Si aūt dicat ꝙ ſaul credidit verbis ſibi annūciatis rōne ſignoꝝ q̄ forte viderat phitoniſſa vel ipe ſaul.nec ex hoc excuſat a pctō Nā ſm aug.in ca. Nec mirū.ſ.allegato.nō iō quis debꝫ credere talibꝰ:qꝛ aliqñ eueniūt ea q̄ p̄dicūt. Ad cuiꝰ ꝓba tōem adducit clarā auctoritatē: Deutro.xiiij. Qꝺ aūt dicit ſaulē de oībus ſuis peccatis penituiſſe audita ſnia:talis aſſertio eadē facilitate ꝯtēnit qua approbat ſm Gre. Nullū.n.fundamētū hꝰ pnie apparet in ſacra ſcriptura. niſi forte in acceptatōe p̄dicte ſnie.que q̄dē acceptatio ñ hꝫ pnie rōnē ſꝫ potius peccati vt dictū ē. Si aūt ſignū ſue pnie volūt accipe ex hoc ꝙ modico cibo ſumpto ꝑ totā noctē ambulauit.vt veniret ad ꝑliū vbi erat moriturus: ꝓut in poſtilla dr̄.hoc nō vr̄ valere. rōnabilius.n.poſſet dici ſeu p̄ſumi ꝙ ſaul iuit ad ꝑliū credēs nō eē diuinam ſniā ſibi ꝓlatā.ſed potius demoniacā illuſionē. Ex quo aliter eēt excuſatꝰ vl' ſaltē alienatꝰ a pctō p̄dicto. Illꝺ aūt qꝺ dicunt hebrei ad ſuā opinionē ꝯfirmādā ex illis verbis. Cras tu ⁊ filij tui eritis mecū.nō vr̄ valere. nā li mecū nō ē neceſſe vt intelligat in ꝑte iuſtoꝝ.ſꝫ ſufficit intelligere i ſtatu defunctoꝝ:nec plus ſonat auctoritas. vt idē poſtillator ait ſupra ca.xxviij.⁊ p̄t argui ex verbis xp̄i ad latronē Luce.xxiij.vbi dicit. Hodie mecū eris in ꝑadiſo Si.n.hanc dictōem mecū opteret referri ad ſtatū beatitudinis ſuꝑfluū eēt addere in ꝑadyſo.ſufficeret.n. dixiſſe hodie mecū eris. Sꝫ qꝛ ſine tali additōe poſſet intelligi: mecū eris.i.in ſtatu defunctoꝝ.iō ꝯueniēter addit in ꝑadiſo. Samuel aūt nō dixit. Cras mecū eritis in limbo.ſꝫ tm̄ dixit eritis mecū.⁊ iꝺo rō hebreoꝝ ex hac auctoritate nō ē efficax. Ad aliā v̄o rōnē q̄ ꝓ hebreoꝝ opiniōe inducit.ꝓ eo qꝺ dcm̄ ē.ſ.ix.cap̄.de ſaule ꝙ erat electus ⁊ bonus ⁊c. Ex qua volūt inferre ꝙ lꝫ poſtea grauiter ⁊ multipliciter peccaſſet tm̄ diuie pietati ꝯgruū vr̄. vt ꝓꝑ p̄cedētē bonitatē dñs dederit ei in fine pnie locū. hoc nō videt valere. Nā lꝫ deus hoc potuiſſet facere ex diſpenſatōe.de cōi tm̄ lege diuina ꝯriū legit Ezech.xviij. Cū.n.auerterit ſe iuſtus a iuſticia ⁊ fecerit iniquitatē morieṫ in ea iniuſticia quā oꝑatus eſt. Sic igit patēt fundamēta hebreoꝝ in h̄ paſſu nulliꝰ eē efficacie. Snia igit doctoꝝ nr̄oꝝ ē tenenda tanq̄ ex veris ſumpta fundamētis. Fundat.n.p̄ in hoc ꝙ ſaul ſeip̄m occidit.qꝺ ē grauiſſimū pctm̄.qꝛ magis ꝯ naturalē inclinatōꝫ ⁊ ꝯ charitatē q̄ cetera homicidia. Silr̄ ⁊ ē ꝑiculoſius ceteris pctis cū pꝰ mortē nullus ē locus penitēdi. Nec valet dicere ꝙ hoc fecit ne in ꝓpria ꝑſona pateret ꝯ honorē diuinū ⁊c. ꝓut in poſtilla allegatur. Nam ludibria ſeu improperia quecūq̄ ꝓꝑ deū ſuſtinere quātūcūq̄ ignominioſa ſint ⁊ acerba. tātomagl' ad diuinū honorē ꝑtinent.vt pꝫ in martyribꝰ.vñ ⁊ ſaul debuiſſet in deū ſperare q̄ potēs ē hoiem quacūq̄ tentatōe ſuꝑueniēte liberare a pctō.qꝺ tm̄ nō fecit ſe occidēdo. Et iō vere de ip̄o dr̄.j. Paral'.x.ca.nec ſꝑauit in dño. Preterea bonitas finis nō tollit maliciā actus hūani.ſi tal' actꝰ ſm ſuā ſpēm ē malus.nō.n.ſunt faciēda mala vt eueniāt bona.ſunt tm̄ tolerāda minora mala vt vitent maiora.vt dcm̄ fuit.ſ.ca.xvij. Preterea ſi ſaul excuſatꝰ fuiſſet a reatu homicidij rōne p̄dicta.pari mō excuſaret amalechita: ſi ip̄m ſaulē ꝓꝑ eandē rōnē occidiſſet. Cuiꝰ ꝯriū pꝫ infra ij.Reg.j.ca.vbi hr̄ ꝙ dauid q̄ fuit rex iuſtus audita amalechite excuſatōe ip̄m mandauit interfici. Qꝺ aūt inducit de raſia.ij. Mach.xiiij.ca.nō ē trahēdū ad ꝯſequētiā qꝛ nō cōmendat ex hoc in ſacra ſcriptura tāq̄ virtuoſus ſimpliciter.ſꝫ tanq̄ hñs quādā ſpēm fortitudis. eſtimās ſe fortiter agere.q̄ tm̄ nō ē vera fortitudo ſꝫ magis quedā mollicies animi nō valentis maiora penalia ſuſtinere:vt ꝑ ph̄m pꝫ in.iij.Ethyco.⁊ ꝑ Aug.j.de ciui.dei. Pōt etiā aliter dici.ſ.ꝙ raſias ille ꝑ totū ꝓceſſum ſue vite in ſacra ſcriptura cōmendat.vt pꝫ ibidē.vñ talē p̄ſumēdū eſt inſtinctu diuine inſpiratōis hoc feciſſe. Nam ſm iuriſtas. Qui ſemel bonus ſꝑ p̄ſumit eē bonꝰ. Secus aūt de ſaule de quo legit ſupra.xiiij.ca.iuxta hebraicā veritatē ꝙ q̄cunq̄ ſe vertebat impie agebat.de tali igr̄ p̄ſumēdū ē ſꝑ fore malū.⁊ ꝑ ꝯñs nō inſtinctu diuio ſe occidiſſe ſꝫ ex deſperatōe ſeu timore acerbioris ꝑiculi ſeu mortis tꝑalis. De ſanſone aūt nō ē retrahenda ꝯñtia.qꝛ ꝑ illū deus miracula multa faciebat.vñ p̄ſumēdū ē ꝙ latent inſpiratōe diuina hoc fecit.ſilr̄ tenendū ē de ſanctꝭ feminis q̄ tꝑe ꝑſecutōis ſeip̄as occiderūt.ꝓut dicit aug.j. de ciuita.dei.nec ad damnatōem ſaulis alia auctoritas ſacre ſcripture ſeu determinatio eccie vr̄ requiri.cuꝫ docto. nr̄i hoc cōcorditer tenent.vt dr̄ in poſtilla nā vt in ca. decretales ep̄le diſ.xx. ſcripturarū tractatores .i.doctores;in earuꝫ expōnibꝰ ſūmis pōtificibꝰ ꝓponuntur. Vñ determinatio doctoꝝ ſacre ſcripture in talibꝰ tm̄ ſufficere deberet:ac ſi ab eccia determinaret.igr̄ illa verba primi Paral'.x.ca.vbi dr̄. Inſuꝑ ⁊ phitoniſſam cōſuluit.nec ſperauit in dño intelligenda ſunt de deſꝑatōe finali.ꝓut doctores nr̄i eam exponunt.ꝙ etiā malicia totius vite ip̄ius ſaulis poſtq̄ regnauit vna cum peſſimo ip̄ius fine ſibinuicem correſpondendo hoc teſtantur.

Incipit ſcꝺs liber Regū.

Caplm̄.j.

a f Actū eſt autē poſtq̄ mortuꝰ ē ſaul vt dꝺ reuerteret a cede amalech:⁊ maneret in ſicelech duos dies b In die aūt tercia apparuit homo veniens de caſtris c ſaul veſte ꝯſciſſa ⁊ puluere cōſperſus caput. Et vt venit ad dꝺ cecidit ſuꝑ faciē

Replica.

q Quamuis Burgē.ip̄e circa ca.xxxj.longa laboret digreſſione.volens ꝙ ſaul ſit dānatus ꝯtra opinionē hebreoꝝ.cui videt poſtillator fauere.nō obſtantibus obiectōibus Burg.que ſunt faciliter ſolubiles. q̄a volens ſuſtinere opinionē de vera apparitōe perſone ſamuelis mō p̄dicto ceſſant oīa argumenta Bur.q̄ fundētur in peccatis conſultatōis phitoniſſe. Nam ſaul per ſamuelē verum informatus de cōſultatiōe penituit.⁊ ſententiā diuinā cōtra ſe latā acceptauit. ⁊ ꝑ pniam meruit de vera Samuelis apparitōe certificari.vt ſic ſine ꝑiculo deceptōis ſniam diuinā acceptaret.quibus bene attētis ſoluunt ea que Burg.de glo.in cōtrariū adducit. ⁊ ꝑ eandē pniam ⁊ ſnie acceptōem ſaul meruit recipe inſpiratōem de ſe ip̄m occidendo ſicut cōiter tenetur de ſanſone.Et.b.Aug.j.de ciui.dei dicit de ſanctis femis que ſeſe tꝑe ꝑſecutōis occiderunt.ne in vituperiū honoris diuini illuſiones infideliū paterent. ⁊ hec dicta ſufficiant.

Poſtilla ſuꝑ primū libꝝ Regum finit.

Poſtilla ſuꝑ ſecundū libꝝ Regū incipit.

Caplm̄.j.

a f Actū eſt aūt. Poſtq̄ in primo libro actū eſt de regno ꝑ electōem.hic ꝯñr agit de regno ꝑ ſucceſſionē.qꝛ yſboſeth ſucceſſit ſauli.lꝫ ꝑuo tꝑe.⁊ ſalomō ſucceſſit dꝺ.⁊ ſic ꝯñs alij reges vſq̄ ad captiuitatē babylonicā.⁊ qꝛ regnū yſboſeth ꝓcedebat debilitādo.regnū āt dꝺ fortificādo.iō p̄ deſcribit inchoatio regni vtriuſq̄ ꝑtial'. ſcꝺo extīmiatio regni yſboſeth totalis ca.tercio ꝓmotio regni dꝺ integral' ca.v. Circa p̄mū p̄mittit ſaulis ⁊ filioꝝ eiꝰ lamentatio.ſcꝺo ſucceſſoris duplex inſtitutio ca.ij. Circa primū p̄ deſcribit denūciatio mortis.ſcꝺo actus lamētatōis ibi: Appꝛhēdēs āt dꝺ. Circa p̄mū p̄mittit tp̄s hꝰ denūciatōis cū dr̄. b In die āt tercia.ſ.a reuerſione dꝺ in ſicelech interfectis amalechitis q̄ eā incēderāt ꝓut dcm̄ fuit.j.li.xxx.cap̄. c Veſte cōſciſſa ⁊c.iſta fiebāt apud hebreos i ſignū triſticie ⁊ magne deſolatōis. Cetara patent vſq̄ ibi.